

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

De Reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

in sum. tom. 1. capitulo 241. num. 4. Sanch. d. libro 7. disputat. 7. numero 4. ubi numero 7. tenet non prohiberi eo tempore sponsalia de futuro, & numero 8. resolut denunciations matrimonio præmittendas, posse tunc fieri, de quibus omnibus nouissimè Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori eccles. p. 4. resol. 558. cum seqq.

Consummare matrimonium antea contractum his temporibus prohibitum non esse, cum iura loquantur de contractione, tenent Nauarr. in man. capitulo 22. numero 71. Sanchez dict. disputat. 7. numero 21. Aegid. de Coninck de Sacrament. tom. 2. disputat. 30. dub. 3. ad fin. Va-

ler. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 31. numero 189. Ego ipse d. alleg. 32. num. 195.

Matrimonium de licentia Ordinarij posse his temporibus prohibitis sine solemnitate celebrari, resoluunt decifumque referunt Galet. in margarita casuum conscient. verb. matrimonium pag. 163. col. 1. Franc. Leo in thesauro fori eccles. part. 2. capitulo 9. numero 57. Sanch. dict. disputat. 7. numero 12. Valer. Reginald. d. libro 31. numero 188. Aegid. de Coninck dict. disputat. 30. dub. 3. num. 36. Aloyf. Ricc. in decifion. Curia Archiep. Neapol. decif. 8. per tot. p. 4. Ego ipse d. alleg. 32. num. 194.

DE REFORMATIONE.

De iusta, ac saluberrima electione Prælatorum, ac Cardinalium habenda.

C A P V T P R I M V M.

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Gregorius X IV. quoad Prælatorum electionem renouauit, & in multis ampliauit huius cap. ordinationem.
- 3 Missa de Spiritu sancto præmittenda est pro forma, & validitate electionis.
- 4 Electio promouendorum ad Episcopatus fieri debet sub peccato mort. de digniore, & utiliore Ecclesie.
- 5 Professionem fidei emittunt prouisi de monasterijs,

Conuentibus, domibus, &c.

- 6 Ea omnia & singula, que de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & ceteris qualitatibus constituta sunt, in creatione S. R. E. Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda sunt.
- 7 Etas ad Cardinalatum eadem requiritur, que desideratur ad Episcopatum.
- 8 Legitimi per subsequens matrimonium non admittuntur ad Cardinalitiam dignitatem.

SI in quibuslibet Ecclesie gradibus prouidenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum: multo magis elaborandum est, ut in electione eius qui supra omnes gradus constituitur, non erretur: nam tutius familie Domini status, & ordo mutabit, si, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde, et si aliàs sancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla vtiliter decreuit: hoc tamen munus huiusmodi esse censet, ut, si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, ut cum primum Ecclesia vacauerit, & supplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atque à Capitulo per ciuitatem & diocesim indicantur: quibus Clericus, populisque bonum à Deo Pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque ijs, quacumque ratione, à Sede Apostolica habent aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs pro præsentis temporum ratione inuouando hortatur, & monet ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesie gubernandæ idoneos promoueri studeant: *β eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, γ nisi quos digniores & Ecclesie magis vtilis ipsi iudicauerint, non quidem, precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos sciant, δ quæ iuxta sacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur.* Quoniam verò in sumendo de præditis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum populorum, ac morum varietate potest adhiberi: mandat sancta Synodus, ut in prouinciali Synodo: per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur: ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit: *ε ea in instrumentum publicum redacta cum toto testimonio, δ ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse Summus Pontifex, plena totius negotij, ac personarum notitia habita, pro gregis Domini commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesijs possint vtilius prouidere, ε omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia ac probationes, quacumque de promouendi qualitatibus, & Ecclesie statu à quibuscumque, etiam in Romana Curia, habita, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirmet, se, adhibita accurata diligentia, inpenisse promouendos qualitatibus à iure, & ab hac sancta Synodo requisitis, præditos, ac certo existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesijs*

¶ Sup. de reform. l. 6. cap. 3. & 3. & l. 22. c. 2.

¶ Cap. cum in cunctis, & c. cum nobis olim de electio. Concil. Lateran. sub Leone X. de reform. Curia. in princ. l. 9. cum allegat. sup. l. 22. de reform. c. 1. & S. D. N. Eius IV. in Bulla super forma iuramenti professoris fidei.

¶ In dictis locis.

clesijs præficiantur: ita vt relatione in vno Consistorio facta quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur, nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. *¶ Ea verò omnia & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, atate, doctrina, & ceteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt; decernit eadem etiam in creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda, quos sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremò eadem sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis commota non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quam vt Beatissimus Romanus Pontifex, quam sollicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat, & bonos maximè atque idoneos Pastores singulis Ecclesijs præficiat, idque eo magis, quod ouium Christi sanguinem; quæ ex malo negligentium, & sui officij inmemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisitus.*

Ezech. 3. &
18.
Act. 20. supr.
sess. 6. de reformat. c. 2.

1. **V**ide Ludouic. Maretan. in *elypeo militantis Ecclesiæ* libro 3. capitulo 19. cum seqq. Nauarr. in *tractat. de orat. miscel.* 33. cum seqq. & *miscel.* 42. Mandos. de *signatura gratiæ in princip. verb. professiones.* Franc. Leon. in *thesauro fori Ecclesiæ* part. 1. capitulo 2. à princip. Bellet. *disquis. clerical.* part. 1. titul. de *discipl. clericali* §. 4. num. 33. Valer. Reginald. in *praxi fori penitent.* libro 30. tractat. 3. numero 163. Campan. in *diuers. iuris Canon. rub. 5. capitulo 4. numero 5. cum seqq.* Galganet. de *iure publico* libro 3. titul. 8. Homobon. de *Bonis de examine Ecclesiæ* tract. 2. questione 37. & 38. nouissimè Stephan. VVeyms ad *constit. 24. ex antiquo iure desumptas.* & per *Concil. Tridentin. in nouatas.* constitut. 2. numero 7. & 8. pag. 20. metipsum de *officio.* & *potestate Episcopi* part. 1. titul. 1. capitulo 5. à numero 4. & part. 2. allegat. 1. latè in *meo tract. de iure Ecclesiæ* libro 1. capitulo 9. de *Episcopis.* & *eorum election.* & *suprà sess. 7. de reformat. capitulo 1.* & *sess. 22. etiam de reformat. capitulo 2.*
2. Huius capitulo ordinationem quoad Prælatorum electionem renouauit, & in multis ampliavit Gregorius XI V. in *eius constitut. incip. Onus Apostolica.* sub dat. Roma 1. Maij 1591. quam refert Quarant. in *summa Bullarij verb. electio.* Piasec. in *praxi Episcop.* in *proem. de elect.* numero 2. pag. 10. Et emanauit instructio particularis circa conficiendum processum inquisitionis super qualitatibus eorum, qui promouendi sunt ad regimen Cathedralium, aut aliorum superiorum Ecclesiarum iussu S. D. N. Urbani VIII. edita, quam transcripsi dicit capitulo 9. de *Episcop.* & *eorum election.* in *fine.*
3. *a. Supplicationes, ac preces, &c.*] Vide Stephanum VVeyms citato loco numero 7. Vnde pro forma, & validitate electionis præmittendam esse Missam de Spiritu sancto, obseruant citati per me in *collect. ad capitulo cum Ecclesia Sutrina* 3. de *causa possess.* numero 5. quibus adde Franc. Emmanuel. *questione Regul. tomo 2. questione 52. articulo 1. versic.* & sic videmus, Castellin. de *elect.* capitulo 3. numero 2. versic. octauo, Franc. Sigism. à Bononia in *simili tract. dub. 19.*
¶ Eosque alienis peccatis communicantes, &c.] Vide S. Leonem Papam *epist. 85.* relata in *capitulo miramur* 61. *distinct. 161. Quid est communicare peccatis alienis nisi ealem effici ordinantem, qualis ille est, qui non meruit ordinari, &c.* refert Capatam in *el descursu de la obligacion de los Prelados p. 2. concl. 2. num. 2.*
4. *¶ Nisi quos digniores, &c.*] Electionem promouendorum ad Episcopatus fieri debere sub peccato mort. de digniore & vitiore Ecclesiæ, per eos omnes, ad quos quacunq; ratione id spectat, aut alioquin in hoc operam suam præstant, tenet Galet. in *margarita casuum conscient. verb. eligere* pag. 95. col. 2. citati à Fr. Sigism. à Bononia *dist. tract. de elect. dub. 33.* Capatam in *el descursu de la obligacion de los Prelados part. 2. conclus. 1. per tot.*
5. *¶ Ac professione Fidei ab eo facta, &c.*] Hanc præ-

sentis decreti dispositionem Pij IV. in *sua constit. 114.* incip. *Iniunctum.* sub dat. 1. lib. Nouembris 1564. extendit ad quoscunq; qui de monasterijs, Conuentibus, domibus, & alijs quibuscunq; locis Regularium quorumcunq; Ordinum, etiam Militarium, quocunq; nomine, vel titulo promouerentur, & licet Hieron. à Sorbo in *compend. priuileg. Mendicant. verb. professio fidei.* cui suffragari videtur Sanch. in *præcepta Decalogi tom. 1. libro 2. cap. 5.* dicat in usu non esse, tamen contrarium probant Nauarr. *constit. 2. de summ. Trinitat.* Fr. Emman. *quest. regular. tom. 2. quest. 72. artic. 1.* Antonin. Ricciul. de *iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent.* lib. 1. cap. 13. num. 5. Petr. de Ledesma in *summ. tom. 2. tractat. 1. cap. 4. in fine.* vbi quamuis referat quandam Religionum consuetudinem non faciendi huiusmodi professionem, eam tamen improbat.

¶ Omnes verò inquisitiones, &c.] Vide Flamin. Paris. de *resignat. benefic. libro 8. questione 5. numero 10. cum seqq.* & *quest. 6. numer. 4.* vbi subdit idem tenendum in beneficijs consistorialibus, cum in eis vigeat eadem ratio.

¶ Ea verò omnia, & singula, &c.] Vide Azor. in *6. sicut. moral. part. 2. libro 6. capitulo 6.* Campan. *dist. capitulo 4. numero 5.* & *rub. 7. capitulo 6. numero 47.* Salzed. ad Bernard. capitulo 25. *littera A. in fine.* Franc. Leon. in *thesauro fori Ecclesiæ* part. 1. cap. 2. num. 12. metipsum de *iure Ecclesiæ* lib. 1. capitulo 4. de *Cardinal.* S. R. E. *versic. qui autem, & versic. de qualitatibus.* Demum omnia circa atatem, natalia, scientiam, vitam, & mores requisita in eo, qui est Cardinalitia dignitate decorandus, statuit Sixtus V. *constitut. sua* incip. *Postquam verus,* sub dat. tertio Non. Decembris 1595.

Atatem igitur ad Cardinalatum requisitam illam, 7. esse, quæ requiritur ad Episcopatum, videlicet triginta annorum, resoluunt Hoied. de *incompatibil. benefic. part. 1. capitulo 24. numero 27.* Maiol. de *irregul. libro 1. capitulo 30.* Paleoth. de *consult. sacri Palatii part. 4. questione 1. versic. quoad atatem.* Azor. *instit. moral. part. 2. libro 6. capitulo 5. questione 14.* Campan. *dist. rub. 7. capitulo 6. numero 47.* Mafsobri. in *sua praxi habendi concursus, requis. 10. dub. 11. numero 15.* & *seq. Squilante de priuileg. cleric. capitulo 4. sub numero 77.* Nouarr. in *singul. Canonic. concl. 19.* nisi quod ex d. *constit. Sixti V. in §. 6.* in Diaconum Cardinalem assumi potest saltem qui in vigesimo secundo suæ atatis anno fuerit constitutus; quæ etiam constitutione attenda ita ad hanc Cardinalitiam dignitatem desiderantur ij, qui habent legitimos naturales, & ex legitimo nati sunt matrimonio, vt nec etiam 8. legitimi per subsequens matrimonium veniant admittendi, sicut referunt Henriquez in *summa* libro 11. capitulo 20. §. 2. Sayr. de *consur. libro 6. capitulo 10. num. 13.* & 14. Bellet. *disquisit. clerical. part. 1. titul. de disciplina cleric. §. 3. numero 22.* Campan. in *diuers. iuris Canonice. rub. 11. cap. 13. num. 128. in fine.* quos refero in *collect. ad cap. tanta. num. 25. qui filij sunt legitimi.*

Concilia Prouincialia quolibet triennio fiant per ipsum Metropolitanum, aut, eo impedito, Coepiscopum antiquiorem. Ad ea conueniant quicumque de iure, vel de consuetudine interesse debent. Synodi diæcesana quotannis celebrentur, &c.

CAPVT II.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Concilia Prouincialia non obligant extra prouinciam.
- 3 Episcopi tenentur ad obseruantiam decretorum Concilij Prouincialis.
- 4 Capituli Metropolitanæ Sede vacante cessat potestas celebrandi Concilium Prouinciale ac suffraganeos conuocandi.
- 5 Concilium Prouinciale quolibet triennio celebrandum.
- 6 Concilio Prouinciali interesse potest Episcopus electus, & confirmatus, quamuis nondum consecratus.
- 7 Ordinarij habentes iurisdictionem Episcopalem ad Concil. Prouinciale vocari debent.
- 8 Abbates habentes populum & territorium proprium, ac iurisdictionem Episcopalem, vocari debent ad Concil. Prouinciale, sicut Episcopi Comprovinciales. Habent vocem decisiuam. *ibid.*
- 9 Abbas non potest Synodum celebrare nisi habeat prouinciam.
- 10 Abbas populum non habens, etiam quod exemptus non sit, non tenetur accedere ad Synodum diæcesanam.
- 11 Capitulum Cathedralis Sede vacante tempore celebrationis Concil. Prouincialis debet ad illud de necessitate vocari.
- 12 Vocem consultiuam in Concil. Prouincialibus dumtaxat habent Abbates Commendatarij, & Capitulum deputati.
- 13 Præcedentia in Concil. Prouincialibus.
- 14 Præcedentia Capitulo Valuen. & non Sulmonen. debetur tam in Synodo, quam in congregationibus, &c.
- 15 Suffraganei ad Metropolitanum extra Concilij Comprovincialis celebrationem accedere non tenentur.
- 16 Electio Metropolitanæ semel facta ab Episcopo exempto vt ad eius Synodum Prouincialem conueniat, non potest postea mutari.
- 17 Synodus diæcesana sapius in anno celebrari potest *ubi necessitas postularet.*
- 18 Episcopus non celebrans Synodum quotamuis incurrit penas à iure statutas.
- 19 Episcopi si iusto aliquo impedimento detineantur quominus Synodum congregent, possunt illam per alios congregari.
- 20 Episcopus nondum consecratus, si Bullas expeditiue potest Synodum conuocare.
- 21 Vicarius generalis absque speciali mandato non potest Synodum celebrare.
- 22 Capitulum Sede vacante per Vicarium capitularem potest Synodum congregare.
- 23 Exempti omnes, qui aliàs cessante exemptione Synodo interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, ad eam accedere tenentur.
- 24 Abbates exempti, qui Synodo interesse debent, quo amictu, & ornamento uti debeant.
- 25 Regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, non possunt cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo.
- 26 Sacerdotes omnes animarum curam habentes ad Synodum diæcesanam venire debent.
- 27 Abbas Monachus non tenetur interesse Synodo diæcesana si deseruire faciat per vicarium seculari curæ animarum imminenti suæ Ecclesiæ.
- 28 Rectores Parochialium nullius diæcesis tenentur accedere ad Synodum illius Episcopi, qui tanquam vicinior potest eos visitare.
- 29 Votum decisiuum in Synodo diæcesana habet solus Episcopus.
- 30 Pena eorum, qui impedimento Canonico cessante non venerunt ad Concilium.
- 31 Episcopus in Synodo diæcesana potest constitutiones facere absque consensu, & approbatione cleri.
- 32 Episcopus non tenetur sequi consilium Capituli in condendis statutis in Synodo.
- 33 Episcopus non tenetur ciuitati exhibere constitutiones synodales.
- 34 Synodum Romam mittere non tenetur Episcopus.
- 35 Clericos, & laicos Episcopo subiectos ligant decreta Synodi diæcesanae.

Cap. propter Ecclesiasticas cum seq. 18. dist. c. si cut olim de accusat. Concil. Aurelian. 3. c. 1. Concil. Lat. sub Leone X. sess. 10. in 2. Later. sub Innoc. 3. exigebatur, vt singulis Metropolitanis annis visitaret. cap. 6. e Conc. Tarracon. c. 8. d. Dist. 18. f. 18. per totum Conc. Aurel. 5. c. 18. Conc. Tarracon. cap. 7.

Prouincialia Concilia, sicubi omisa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersijs componendis, ^a alijsque ex sacris canonibus permissis renouentur. ^u Quare Metropolitanus per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilij, & deinde ^b quolibet saltem triennio post octauam Paschæ resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tempore pro more prouinciæ non prætermittat Synodum in prouincia sua cogere, ^β quo Episcopi omnes, & alij, qui de iure, vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs, quibus cum imminente periculo transfretandum esset, conuenire omnino teneantur: ^γ Nec Episcopi comprovinciales prætextu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, & aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum alijs interesse debeant, ^ε & que ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, priuilegia salua, atque integra maneant. ^ζ Synodi quoque diæcesanae quot annis celebrentur, ^η ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, ^θ nec capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ^ι ratione tamen Parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ijs, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. ^κ Quod si in his tam Metropolitanis, quam Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint, penas, sacris ^d canonibus sancitas, incurrant.

Vide

1. Vide Archiepif. Bonon. part. 3. pag. 234. cum feqq. Zerol. in praxi Epifcop. part. 1. verb. Concilium, Piafec. in simili praxi part. 2. cap. 2. pag. 109. Fr. Emman. quæft. regul. tom. 3. quæft. 46. art. 2. cum feqq. Quarant. in Summa Bullarj verb. Concilium Provinciale. Azor. inftit. moral. part. 2. libro 3. cap. 47. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 120. Franc. Leo in thefauro fori Ecclefiaft. part. 1. cap. 9. à numer. 2. Aloyf. Rice. in collect. decif. collect. 1153. Erafm. à Cochier. de iurifditt. Ordinarj in exemptos part. 2. quæftione 45 num. 32. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 20. num. 69. verf. quartum, Vgolin. de officio Epifcopi cap. 48. Trullench in Decalog. lib. 4. cap. 1. dub. 1. n. 4. nouiffimè Tamburin. co. 3. de iure Abbatum difput. 3. quæft. 11. num. 77. metipfum in simili tract. part. 3. allegat. 93. Et de Synodo Epifcopi fpeciales tractatus edidit Henric. Bottæus, Michael Thomafius, & Ioannes Anton. Maffobrius.
2. Concilia Prouincialia non obligant extra prouinciam, & extra illam non faciunt legem; & per approbationem que fit à S. Congregatione Concilij, non intelliguntur confirmata auctoritate Apoft. fed tantùm permiffa, refert decifum Sel. in felectis Canonice cap. 25. num. 3.
3. Epifcopi tenentur ad obferuantiam decretorum Concilij Prouincialis, non obftante lapfu decennij, quo non fuerint obferuata, refert decifum Garc. de benefice. part. 5. cap. 4. num. 103.
a. Quare Metropolitanj, &c.] Vide Zerol. d. verb. Concilium §. 7. Azor. d. cap. 47. quæft. 5.
4. Ceflare hodie potefatem Capituli Metropolitanj Sede vacante celebrandi Concilium Prouinciale, ac Suffraganeos conuocandi, afferit Quarant. d. verb. Concilium Prouinciale ante num. 3. quod ante hoc decretum potuiffet refoluunt Pauin. de pofeft. Capituli Sede vac. part. 1. quæftione 7. sub num. 3. & Bottæ. de Synodo Epifcopi part. 1. numero 43.
5. Quodlibet faltem triennio, Vide Zerol. d. verb. Concilium §. 2. Azor. d. cap. 47. quæft. 6.
6. β Quo Epifcopi omnes, & alij, qui de iure, &c.] Epifcopum nondum confecratum, fi fit electus, & confirmatus, ac poffeffionem Epifcopatus adeptus, poffe interesse Concilio, ac proinde de neceffitate ad illud efle vocandum, refoluit Profp. de Auguftino in addit. ad Quarant. in Summ. Bullarj de verb. Concilium pofit. quæft. 6.
7. Ordinarios habentes iurifdictionem Epifcopalem ad Concilium Prouinciale vocari debere, tenent Azor. d. d. cap. 47. quæft. 2. Profp. de Auguftino citato loco.
8. Abbates habentes populum, & territorium proprium, iurifdictionemque Epifcopalem exercentes intra ambitum ipfius prouincie ad Concilium Prouinciale vocari debere, ficut Epifcopos Comprovinciales, dicit Profp. de Auguftino d. verb. Concilium pofit. quæft. 3. aduertens cum Alphonf. Aluarez Guerrero in fpeculo iuris Pofitif. cap. 51 §. 2. fol. 208. huiusmodi Abbates tanquam locorum ordinarios in Concilio Prouinciali habere vocem decifiuam, & ampliat quòd teneantur ad Concilium Prouinciale accedere, etiam fi ab eorum fententijs immediatè ad Sedem Apoft. & non ad Archiepifcopum appelleretur, vide Aloyf. Rice. in decif. curia Archiepif. Neapol. part. 4. decif. 151. num. 4.
9. Abbatem non poffe Synodum celebrare, nifi habeat Prouinciam, firmant Sel. d. c. 25. num. 4. attestans fic fuiffe refolutum sub die 17. Augufti 1626.
10. Abbas populum non habens, etiam quod exemptus non fit, non tenetur accedere ad Synodum diocæfanam, nifi aliqua caufa rationabilis adelfet, vel confuetudo inualuiffet, vt accederet, gloff. & Abb. in cap. fuper his, de maior. & obed. refert decifum Sel. d. cap. 25. num. 5.
11. Capitulum Cathedralis Sede vacante tempore celebrationis Concilij Prouinciales debere ad illud de neceffitate vocari, & poffe comparere per vicarium generalem cum fpeciali mandato dandi vocem decifiuam, docet Profp. de Auguftino in addit. verb. Concilium Prouinciale pofit. quæft. 4. vbi etiam refert decifum, Capitula Collegiarum quali Epifcopalem iurifdictionem habentia ad Concilium Prouinciale efle vocanda, quod etiam refertur Sel. d. c. 25. n. 6. vbi refert ita fuiffe decifum sub die 19. Decembris 1596. & Piafec. in praxi Epifcop. p. 2. cap. 2. num. 2. Barbos. Collect. in Concil. Triad.

Vocem confultiuam in Prouincialibus Cõcilijs dumtaxat habent Abbates Commendatarij, & Capitulum deputati; procuratores verò Epifcoporum poffunt, fi Concilio Prouinciali placuerit, & decifiuam habere; refert decifum Piafec. d. part. 2. cap. 2. num. 3. ad 5.

In Concilijs Prouincialibus præferendi funt Canonici Ecclefiarum Cathedralium quando capitulariter incedunt, Abbates benedicti, & qui vfm Mitræ habent, præcedunt Commendatarijs, poft hos locum obtinent Dignitates, poftea collocandi funt procuratores, refert decifum Piafec. d. p. 2. cap. 2. num. 3. ad 3.

Præcedentia Capitulo Valuen. & non Sulmen. debetur tam in Synodo, quàm in congregationibus, proceffionibus, alijsque fimilibus actibus; ita Sel. d. cap. 25. num. 7. attestans ita fuiffe decifum in Valuen. 16. Aprilis 1576. & 4. Aprilis 1601. & 20. Martij 1621.

De ordine in fedendo vide Quarant. d. verb. Concilium Prouinciale quæft. 2. 2. vbi additio. Franc. Leon. in thefauro fori Ecclef. part. 1. cap. 9. num. 4. vbi dicit quod in feffionibus primò Archiepifcopus, fecundo Epifcopi, quilibet fecundùm tempus ordinationis fuæ, tertio Capitulum Cathedralis collegialiter incedens, vel fedens, quarto Abbates habentes priuilegium Mitræ, & Baculi, quinto procuratores Epifcoporum abfentium, sexto procuratores Abbatum abfentium, feptimò Collegiate, octauò Plebant, fine Archiprefbyteri, nonò Parochi federe, fubfcribere, & alias prerogatiuas habere debent.

γ Nec Epifcopi Comprovinciales, &c.] Suffraganeos ad Metropolitanum extra Concilij Comprovincialis celebrationem accedere non tenent, refert decifum Zerol. in praxi Epifcop. part. 1. verb. fuffraganei pag. mibi 318.

δ Aliquem vicinum Metropolitanum, &c.] Electionem Metropolitanj femel factam ab Epifcopo exempto vt ad eius Synodum Prouincialem conueniat, non poffe poftea mutari, fed femper in futurum ad illam accedere teneri, eiusque electionem ligare fuccelfores, refert decifum Quarant. d. c. 25. verb. Concilium Prouinciale, nu. 2. quæft. 1. in fine, Galet. in margar. cafuum confcientie, verb. Epifcopus pag. 100. col. 2. Gauant. in enchirid. Epifcop. verb. Concilium Prouinciale, num. 6.

ε Et que ibi ordinata fuerint, &c.] De modo in ftatuendo, & pronuntiando, vide Quarant. d. verb. Concilium Prouinciale, quæft. 27. cum feqq.

ζ Synodi quoque diocæfanæ quotannis celebrentur, &c.] Epifcopus quilibet in fua diocæfi femel in anno Synodum conuocare debet. Ita Sebaft. Medices de legibus part. 1. q. 14. Fr. Emman. quæft. Regul. tom. 3. q. 47. fol. 227. Moure in examine Theolog. moralis part. 4. cap. 7 §. 1. Alzed. de præcellentia Epifcop. dign. part. 2. cap. 1. num. 25. Vbi verò neceffitas poftularet, feptius in anno celebrari poffe per cap. de Concilio 18. dift. tenet Vgolin. de officio Epifcopi, cap. 48. num. 3. quem refero Ego ipfe in simili tract. p. 3. alleg. 93. nu. 2. in fine.

Epifcopum non celebrantem Synodum quotannis incurrere pœnas à iure ftatutas, dicit Sel. d. c. 25. num. 30. attestans fic fuiffe refolutum 26. Iunij 1621. Et quòd omittens celebrare fine caufa venit fufpendendus ab executione officij, tradit Gauant. in enchirid. Epifcop. verb. Synodus diocæfana, num. 5. vbi refert ita fuiffe decifum sub die 27. Martij 1590.

Epifcopi fi iufto aliquo impedimento detineantur quo minus Synodum congregent, poffe illam per alios congregari, cum hoc decretum indeterminatè loquatur, nec mandet fpecialim Epifcopis, vt ipfimet Synodum congregent, refoluit Piafec. d. part. 2. cap. 2. num. 1. & refert decifum Vgolin. d. cap. 48. num. 3.

Epifcopum nondum cofecratum, fi Bullas expedit, poffe Synodum conuocare, tradunt Maffobr. de Synodo Epifcopi cap. 2. dub. 1. num. 9. Gauant. d. verb. Synodus diocæfana, num. 1.

Vicarium generalem abfque fpeciali mandato non poffe Synodum celebrare, refoluunt Henric. Bottæ. in tract. de Synodo Epifcopi part. 2. num. 2. Rebuff. in praxi tit. de forma vicariatus num. 151. Sbroz. de officio Vicarij lib. 2. quæft. 46. num. 1. Azor. inftit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 45. quæft. 5. Gauant. d. c. 25. num. 6. Ego ipfe de officio, & potefte. Epifcopi, part. 3. alleg. 54. numer. 103. Sel. d. c. 25. num. 31.

15. num. 31. attestans ita fuisse resolutum 11. Augusti 1618.
22. Capitulum Sede vacante per Vicarium capitularem posse Synodum congregare, asserit decimum Garc. de benef. part. 9. cap. 2. num. 8. quem refert Gauant. d. verb. Synodus diocesana, num. 2.
23. *Ad quos exempti etiam omnes. &c.* Exemptos omnes, qui alias cessante exemptione Synodo interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, ad eam accedere tenentur, per hunc text. tradunt Vgolin. dicto cap. 48. §. 2. num. 1. Erasim. à Cochier de iurisdic. ordin. in exemptis, part. 4. quæst. 19. Gauant. d. verb. Synodus diocesana, num. 11. Ego ipse d. p. 3. alleg. 93. num. 8.
24. Abbates exempti, qui interesse debent Synodo, quo amictio, & ornamento uti debeant, vide Boer. de auctor. magni consilij. part. 1. num. 13. Alzedo de precellent. Episcop. dign. part. 2. cap. 1. num. 31. & 32. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disput. 19. quæst. 5. in fine. Et quando Abbas teneatur accedere ad Synodum? vide Bottæ. de Synodo ex num. 4. Seraph. decis. 10. Tamburin. d. tom. 1. disputat. 24. quæst. 4. Mich. Ferrus de precedent. Ecclesiastic. quæst. 1. numer. 2.
25. *¶ Nec Capitulis generalibus subduntur.* Regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, non posse cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo, nisi tantum in casu expresso in hoc cap. refert decimum Armendar. in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. nu. 54.
26. *¶ Ratione tamen Parochialium, &c.* Omnes sacerdotes animarum curam habentes ad diocesana Synodum venire debent, tenent Franc. Leo d. cap. 9. num. 13. Vgolin. d. cap. 48. §. 1. num. 1. ubi dicit locum habere non solum ubi seculares clerici sunt, verum etiam ubi Monachi, vel Regulares, Piafec. d. cap. 2. num. 2. Ego ipse d. allegat. 93. num. 5. Laurent. de Perinis in exposit. causis, 2. Iulij 11. pro suo Ordine Minorum num. 64. tom. 1. Alzedo d. p. 2. cap. 1. num. 26. Afcan. Tamburin. d. tom. 1. disput. 29. quæst. 5. num. 4.
27. Synodo diocesana interesse non tenetur Abbas Monachus, cuius Ecclesie, vel monasterio imminet cura animarum, si illi deseruire faciat per vicarium seculari ab Episcopo approbatum, quia sufficit mittere dictum vicarium cum curam per ipsum exerceat, ita refert Sel. d. cap. 25. num. 32.
28. Rectores Parochialium nullius diocesis teneri accedere ad Synodum illius Episcopi, qui tanquam vicinior potest eos visitare, refert decimum Franc. Leo d. e. 9. num. 13. & resoluunt Piafec. d. cap. 2. num. 2. vers. & non solum, Vgolin. d. §. 1. vers. quarto. Sel. d. cap. 25. num. 33. ubi idem ait de clericis Abbatibus nullius diocesis. Laurent. de Perinis citato loco num. 65. Tamburin. d. quæst. 5. n. 4.
- Sayr. verò in floribus decis. sub tit. de officio iud. ordin. decis. 11. ex doctrina Nauarr. consil. 11. eod. tit. in antiq. alias consil. 12. de maior. & obed. in nouis, sic ait. Rectores Pa-
- rochialium, quæ in nullius diocesi sunt, quamuis ab Episcopo, cuius cathedralis Ecclesia proximior est visitari possint, ad Synodum tamen diocesana illius Episcopi accedere non tenentur, cum lex superioris, quatenus id commodè fieri potest, sine præiudicio tertij intelligenda sit, præsertim cum aliud sit ius visitandi, & aliud ius vocandi ad Synodum, adeo ut ex concessione illius non inferatur concessio huic, à separatis enim non fit illatio. Vnde & Archiepiscopus licet Ecclesias sui suffraganei post visitationem suæ propriæ diocesis visitare possit, earum tamen Doctores ad Synodum suam particularem vocare non potest, neque enim verba Concilij aptantur vocationi ad Synodum, & dispositio non includit eos, quibus verba sua non aptantur. Hactenus Sayr. cit. loc.
- Votum decissimum in Synodo diocesana habet solum Episcopus, Canonici autem illud non habent in Synodo, nisi in casibus à iure expressis, vel ex privilegio, aut consuetudine, & tunc computantur pro vno voto tantum, scilicet Capituli, ita Sel. d. cap. 25. num. 34. ubi refert decimum sub die 13. Ianuarij 1594.
- ¶ Quod si in his tam Metropolitanis, &c.* De pena eorum, qui impedimento canonico cessante non venerunt ad Concilium, vide Iacobat. de Concil. lib. 1. art. 5. in princip. pag. 111. cum seqq. Quarant. d. verb. Concilium Prouinciale, quæst. 18.
- Episcopum in Synodo diocesana posse constitutiones facere absq; consensu, & approbatione Cleri, istamque debere exquirere consilium Capituli, licet illud sequi non teneatur, nisi in quibusdam casibus à iure expressis, refert decimum Armendar. in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 65. & Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 1. num. 8.
- Episcopum non teneri sequi consilium Capituli in condendis statutis in Synodo, nisi in casibus à iure expressis, tradit Sel. d. cap. 25. num. 38. attestans sic fuisse decissimum sub die 5. Iunij 1627.
- Episcopum non teneri ciuitatis exhibere constitutiones synodales priusquam imprimantur, & postquam publicatæ fuerint, tunc ciuitatem reclamare & aggrauia proponere posse, tenent Sel. d. cap. 25. num. 39. ubi refert sic decidisse S. Congreg. Episc. & Regul. in ciuitatis Castellæ 14. Aprilis 1615. ad 15.
- Nec teneri Episcopum Synodum Romam mittere, asserunt Piafec. d. p. 2. cap. 2. num. 12. Gauant. d. verb. Synodus diocesana num. 67.
- Clericos, & Lucos Episcopo subiectos ligare decreta Synodi diocesana, resoluunt Masobr. de Synodo Episcopi cap. 4. dub. 77. & 78. Gauant. d. verb. Synodus diocesana numer. 65.
- De statutis in Synodo diocesana ab Episcopo faciendis, vide Piafec. d. e. 2. num. 7. metipsum d. part. 3. alleg. 93. num. 29. cum seqq.

Visitationem suæ diocesis faciant Episcopi, & alij Superiores, eamque absoluant intra biennium, necnon caueant ab inutilibus sumptibus, exceptis procurationibus, & victualibus.

CAPVT III.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Visitatio generalis spectat ad Episcopum.
- 3 Vicarius generalis non habet ius visitandi nisi specialiter ei committat Episcopus.
- 4 Potestas Episcopis concessa visitandi Ecclesias Episcopatus subiectas transit in Capitulum Sede vacante.
- 5 Capitulum Sede vacante potest diocesim visitare post lapsum anni à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ.
- 6 Capitulum potest visitare omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus.
- 7 Monialium canobia exempta visitare non potest Capitulum Sede vac.
- 8 Capitulum Sede vacante quando possit diocesim visitare.
- 9 Archidiaconi, Decani, Archipresbyteri, & alij inferiores visitandi ius habent si id longa consuetudine præscriperint.
- 10 Episcopus potest præstituer terminum Archidiacono ad visitationem expediendam.
- 11 Edicta proponere non licet Episcopo visitationem aggredienti, quibus subditi iubeantur crimina detegere.

- 12 Episcopo non licet ad detegenda visitatorum peccata per edicta publica monere homines sub excommunicationis pena ad reuelandum.
- 13 Iuramentum à visitatis non debet Episcopus exigere in visitatione.
- 14 Capitulum Superstite adhuc Episcopo ex prescriptione vel privilegio visitandi ius habere potest.
- 15 Episcopus licet possit iterum visitare Ecclesias visitatas ab inferioribus, non potest iterum punire punitos ab eis.
- 16 Visitare non licet Episcopis Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium.
- 17 Visitantes non debent inutilibus sumptibus visitatos grauare, exceptis tantum vidualibus, &c.
- 18 Episcopus non potest quicquam ab eis, qui visitantur pro decretis, &c. accipere.
- 19 Episcopus re ipsa non visitans nihil procurationis causa exigere potest.
- 20 Episcopus exiens per villas, & oppida, ut sacramentum Confirmationis tantum conferat, à nemine est procurandus.
- 21 Episcopus, aut alius visitator non potest procuracionem accipere ab hospitalibus, & alijs locis leproforum, &c.
- 22 Procuracionem à pauperibus clericis exigere non debet Episcopus.
- 23 Procuratio non debetur Episcopo visitanti Ecclesias Parochiales vnitatis, & dependentes à Religione Hierosolymitana.
- 24 Procuratio soluenda est Episcopo visitanti beneficium à Cardinale possessum.
- 25 Notarius quando à visitatis aliquid accipere valeat.
- 26 Munera qualiacunque non potest Episcopus à visitatis ratione visitationis etiam comestibilia ut secum asportet, accipere.
- 27 Vidualia accipere potest Episcopus visitans.
- 28 Vidualium appellatione quid veniat.
- 29 Vidualia debent esse moderata.
- 30 Equorum vecturæ non veniunt nomine vidualium.
- 31 Procuratio nulla debetur Episcopo visitanti clerum ciuitatis vbi sita est Cathedra.
- 32 Episcopus visitans vna die duas Parochias, vnã tantum procuracionem habere debet.
- 33 Procuracionem pecunia redimere liberum est visitatis.
- 34 Visitator non potest in pecunia taxare id, quod per vidualia sibi necessarium contingebat.
- 35 Vbi fuerit consuetudo ut nec vidualia, nec quicquam à visitatoribus accipiatur, illa seruanda est.
- 36 Consuetudo circa exactionem in visitatione ex relictis pijs est seruanda.
- 37 Episcopus, & quisquam suorum nihil muneris accipere potest ab Ecclesijs in visitatione præter procuracionem.
- 38 Cathedraticum non censetur sublatum sub hac prohibitione.
- 39 Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, sive eorum vicarij in Parochialibus Religionibus vnitatis non tenentur ad solutionem Cathedratici.
- 40 Visitator ratione officij sui aliquid malè accipiens ipso iure suspensionem incurrit.
- 41 Tempus præfixum ad visitanda limina Apostolorum incipit à die publicationis constituit. Sixti V.
- 42 Presbyter diocesanus non existens de Capitulo Cathedralis, non admittitur ad visitanda limina.
- 43 Nec manens in curia.
- 44 Coadiutus Episcopus, & non coadiutor tenetur visitare limina Apostolorum.
- 45 Regularis nullus etiam Episcopi commensalis admittitur ad visitanda limina.

Patriarchæ, Primates, Metropolitanæ, & Episcopi propriam diocesim per se ipsos, aut si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, Visitatorem, si quotannis totam, propter eius latitudinem visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. *¶* A Metropolitanis verò, etiam post plenè visitatam propriam diocesim, non visitentur cathedrales Ecclesie, neque diocesim suorum comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali. *¶* Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs Ecclesijs, vbi hætenus visitationem exercere legitime consueuerunt, debeant quidem *§* assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantum ibidem visitare, *¶* Visitatores etiam, à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur, *¶* sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, eius Visitator easdem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur, cui ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores visitationis factæ infra mensẽ rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur, non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegijs quibuscumque. Visitacionum autem omnium istarum *¶* præcipuus sit scopus, sanam orthodoxamque doctrinam, expulsis hæresibus, inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, cetera prout locus, tempus, & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut facilius, feliciusque succedant, monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur, ideoque modesto contenti equitatu famulatuque studeant quam celerrimè, debita tamen cum diligentia, visitacionem *¶* ipsam absoluere. *¶* Interimque caueant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosive sint, *¶* neque ipsi, aut quisquam suorum quicquam procuracionis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiantur, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili, *¶* exceptis tamen vidualibus, quæ sibi ac suis frugaliter, moderateque *¶* pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda. *¶* Sit tamen in optatione eo

¶ Concil. Tolet. 4. cap. 35.

¶ Cap. 1. 4. sane de cels. in 5. 6. Florentinum. 85. dist.

¶ Concil. Braccaren. 2. c. 2. Concil. Ticinen. vers. statum. mus etiam ne Episcopi cap. cauendum & cap. inter cetera 10. q. 3. & c. cū Apostolus, de cels.

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Y 2 VIII.

rum, qui visitantur, si malint solvere, id quod erat ab ipsis ante solui, certa pecunia taxata, consuetum, in vero predicta victualia subministrare, saluo item iure conuentionum antiquarum cum monasteriis, alijsque pijs locis, aut Ecclesijs non Parochialibus inito, quod illasum permaneat. *In ijs vero locis, seu prouincijs, ubi consuetudo est, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiantur, sed omnia gratis fiant, ibi id obseruetur: Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere presumpserit, is prater dupli restitutionem, intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta Constitutionem Concilij generalis Lugdunensis, quæ incipit, Exigit, & necnon alijs pœnis in Synodo prouinciali, arbitrio Synodi, absque vlla spe veniæ, mulctetur. Patroni vero in ijs, quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se presument ingerere, neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum prouentibus immisceant, nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat, sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in vsus Ecclesiæ necessarios, & vtilis, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.*

¶ Sexu de-
cret. lib. 3. de
censibus tit.
20, cap. 2.

1. **V**ide Archiep. Bononien. part. 4. sub tit. de visitat. pag. 242. cum seqq. Cuch. in sit. maior. tit. de visitatione per Pralatos factanda, Sbroz. de officio vicarij, lib. 2. q. 120. Aloyf. Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 612. in 1. edit. alias resolut. 536. in 2. edit. Azor. in sit. moral. part. 2. lib. 3. c. 40. à princ. Marc. Anton. Genuent. in man. Pralat. c. 34. & 35. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 20. nu. 69. vers. quinquies. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. visitatio Piafec in simili praxi, p. 2. cap. 3. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 6. de visitat. Vgolin. de officio Episcopi, c. 49. Galganel. de iure publico, lib. 5. tit. 121. Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 2. tit. 16. à num. 3. nouissimè Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innovatas consit. 17. pag. 183. cum seqq. vbi dicit innovari cap. exigit de censibus lib. 16. per decretum Concilij in present. & vnum ac alterum multipliciter declarat. Trullench in Decalog. lib. 3. cap. 1. dub. 8. num. 4. incipsum de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 73.
- a. Patriarcha.] De Patriarchis in genere, & de eorum precedenti potestate, & priuilegijs, egilat d. tract. de officio, & potest. Episcopi, part. 1. tit. 3. cap. 1. & de iure Ecclesiæ, lib. 1. cap. 6.
2. **E**t Episcopi propriam diocesim, &c.] Visitationem, generalem spectare ad Episcopum censuit Rot. decisio. 160. num. 2. p. 1. recent. & notat Stephan. VVeyms d. consit. 17. nu. 1. pag. 190. id procedere, etiam si in ipsa fundatione visitandi facultas alicui alteri inferiori Prelato fuerit concessa, quia inde non intelligitur. adempta sua potestas ex dispositione Concilij ipsi competens, sed facièda est interpretatio vt cumulatiue censeatur Episcopo data potestas, non priuatiue.
3. **P**er suum generale Vicarium, &c.] Vicarium generale hoc ius visitandi non habere, nisi specialiter ei committat Episcopus, resoluunt Rebuff. in praxi benef. tit. de forma vicariatus nu. 100. & 101. Sbroz. de vicario Episc. lib. 2. q. 102. nu. 2. Paul. Fusc. de visit. li. 1. c. 2. nu. 18. Azor. in sit. moral. p. 2. li. 3. c. 4. §. 4. Vgolin. de potest. Episc. c. 4. §. 7. vers. tertio nec visitare, Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum p. 1. numer. 224. Ego ipse d. alleg. 73. num. 28.
4. **P**otestatem Episcopis concessam visitandi Ecclesias Episcopatu subiectas transire in Capitulum Sede vacante, tenent Quarant. in summo. Bullarij, verb. Capitulum Sede vacante, vers. quibus sic prelibatis. Azor. dist. libro 3. cap. 37. quæst. 14. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decisio. 609. in 1. edit. alias resolut. 533. in 2. edit. vbi asserti procedere etiam quando Sedes Episcopalis quasi vacat, veluti Episcopo ab hostibus, vel pagano capto, refero Ego ipse d. alleg. 73. num. 24. & 25. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 2. num. 24. Marcel. Vulpe in praxi iudic. cap. 44. num. 11. Rota decis. 346. num. 2. apud Farinac. p. 1. recentior. & decis. 166. num. 2. p. 1. recentissim. in posthum.
5. **C**apitulum Sede vacante post lapsum anni à die vltimæ visitationis per Episcopum facta potest visitare diocesim tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis triennijs, vt per Aldan. d. tit. 16. nu. 5. vbi attestatur decium in Pampilonen. 3. Februarij 1629. & 10. Decembris eiusdem anni.
6. **C**apitulum potest visitare omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus, idem Aldan. d. tit. 16. nu. 6. attestans ita fuisse resolutum in Pampilonen. 13. Aprilis 1630.
7. **N**on posse tamen visitare Monialium cenobia exem-

pta, quæ alioquin potest Episcopus visitare vi delegatus Sedis Apost. resoluunt Azor. d. c. 37. q. 5. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 7. nu. 45. Fr. Leo d. p. 1. c. 10. nu. 8. vers. decimo. Marcel. Vulpe d. praxi c. 44. nu. 11. optime Molin. d. tract. 5. dist. 11. num. 8.

8. **C**apitulum Sede vacante tunc demum potest diocesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Anuistijs visitatione, nec de proximo Ecclesia est de Pastore prouidenda in ipsa vero visitatione circa famulatum, equitatum, & alia, forma huius cap. est præcisè obseruanda, Aldan. d. tit. 16. nu. 7. vbi refert ita fuisse resolutum in Li-man. 10. Maij 1629.

9. **M**etropolitani an & quando diocesim suorum Comprovincialium Episcoporum visitare possint? vide Steph. VVeyms d. consit. 17. numer. 7. pag. 191.

10. **A**rchidiaconi autè Decani, &c.] Archidiaconos, Decanos, Archypresbyteros, & alios inferiores visitandi ius habere si id longa consuetudine præscripserint, tenent Felician. Comen. in man. visit. lib. 1. tit. 3. vers. Archidiaconi, Paul. Fusc. d. c. 2. n. 14. Azor. d. c. 40. q. 7. §. 9. Sbroz. d. q. 120. nu. 10. Flores de Mena var. lib. 3. q. 24. nu. 23. Ego ipse d. alleg. 73. nu. 22. Stephan. VVeyms d. consit. 17. num. 2. pag. 190.

11. **E**t posse ipsum Episcopum præstituer terminum Archidiacono ad visitationem expediendam, & præscribere comitatum, & equitatum ne oneri sit Ecclesijs, quas visitauerit, refert decium Piafec. d. c. 3. nu. 62. pag. 213. citatus per me d. alleg. 73. nu. 39.

12. **E**dicta proponere non licet Episcopo visitationem aggredienti, quibus subditis iubeantur crimina detegere, multoque minus proposita pena excommunicationis, vt per Sel. in select. canon. c. 31. nu. 10. vbi refert decium sub die 2. Ianuarij 1601.

13. **L**ocum non habere in Abbate seculari refert decium Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 109.

14. **I**nquisitio, que præparatoria vocatur, quando fit in visitatione, non licet Episcopo ad detegenda visitatorum peccata per edicta publica monere homines sub excommunicationis pena ad reuelandum, neque in ea exigere iuramentum à visitatis, refert decium Piafec. p. 1. c. 3. n. 60.

15. **I**uramentum à visitatis non debet Episcopo exigere in visitatione, neque procedere ad capturam, neque mādare quod detur copia testium, refert decium Aldan. d. tit. 16. num. 7.

16. **V**isitatores etiam à Capitulo, &c.] Capitulum superstitè adhuc Episcopo ex præscriptione, vel priuilegio visitandi ius habere posse, tradit Azor. d. c. 40. q. 8. quem refero d. alleg. 73. nu. 26. D. Felician. de Vega in relect. ad cap. cum contingat, de foro compet. nu. 14. Et tunc visitatores à Capitulo deputatos debere esse ab Ordinario approbatos, probat hoc decretum, quod locum habere etiam vbi soli Capitulo absque Episcopo competit ius visitandi refert decium Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. nu. 110. Stephan. VVeyms d. loco n. 4.

17. **L**icet Episcopus possit iterum visitare Ecclesias visitatas ab inferioribus, vt text. habet, non posse tamen iterum punire punitos ab eis, neque ab illis absolutos cogere ad innocentiam suam demonstrandam, refert decium Armendar. d. l. 7. de Episcopis num. 111.

16. Visitare non licet Episcopis in vim constitutionis Gregor. X V. de exemptorum privilegij Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura perionarum secularium, nec loca ubi in eisdem Ecclesijs asseruntur sanctissimum Eucharistia Sacramentum, vel ubi confessiones personarum secularium audiuntur, ita Aldan. tit. 16. num. 8. ubi dicit resolutum de anno 1623.
17. *Interimque caueant, &c.* Vide Nauarr. consil. 1. in utraque edit. & consil. 11. in antiq. alias consil. 12. in nouis, de consil. Sayt. in floribus decis. sub eod. tit. decis. 1. & 11. Zerol. dict. verb. visitatio, §. 1. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 57. num. 16. cum seqq. Vgolm. de offic. Episc. c. 49. §. 3.
18. Non posse Episcopum quicquam ab eis, qui visitantur, pro decretis, & ordinationibus spectantibus ad visitationem pro rogatu, seu scriptura, laboreve suo percipere, refert decisum Armendar. tit. 6. num. 116.
19. *Néve ipsi, aut quisquam suorum quicquam procurationis, &c.* Episcopum re ipsa non visitantem nihil procurationis causa exigere posse, refert decisum Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 117. Et non posse visitatores, nec quemquam suorum, ab his, qui visitantur, pro decretis, & ordinationibus ad visitationem spectantibus, pro scriptura scilicet illorum, nec pro labore aliquid recipere per hunc text. tenet Narbona l. 33. gloss. unica, num. 9. tit. 25. lib. 4. Recopil. ubi num. 9. dicit quod cum Concilium in presenti non loquatur expresse de notarijs, circa eos non videtur illud decretum obseruandum, imò potius subdit notarios nullum salarium habentes pro labore scripturarum, actorum, vel decretorum, non fecus ac pro litteris ordinatorum aliquid recipere posse pro scripturis, siue instrumentis in visitatione confectis, & citat Socin. de visitat. limit. 11. q. 4. num. 34. vers. & hoc verum. Annib. Roch. in tract. de visit. super verb. gratis, vers. quaro an Notarius, pag. 217. & verb. ministris quoque familiaribus tuis, vers. quaro an ministris, pag. 308. col. 2.
20. Episcopum exeuntem per villas, & oppida, vt sacramentum Confirmationis tantum conferat, à nemine esse procurandum refert decisum Armendar. dict. tit. 6. de Visitat. num. 123. & resolut Paul. Solod. in praxi de Visitat. part. 1. cap. 5. in med. quem refero Ego ipse d. allegat. 73. num. 53.
21. Episcopum, aut alium visitatorem non posse procurationem accipere ab hospitalibus, & alijs locis leproforum, domorum Dei, pauperum, & infirmorum, nec ab Ecclesia paupere, sed debere gratis visitare, refert decisum Marc. Anton. Genuenf. dict. cap. 35. num. 9. versic. nono, Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. visitatio, §. 2. dub. 7. Piafec. in simili praxi p. 2. c. 3. in fine, Fr. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. c. 16. à nu. 41. Bellet. disquis. cleric. p. 1. tit. de clerico, debitore §. 11. num. 10. Ego ipse d. alleg. 73. num. 50.
22. Episcopum à pauperibus clericis procurationem exigere non debere, tradunt Surd. de aliment. tit. 4. q. 22. num. 6. Bellet. d. §. 11. num. 8. Ego ipse d. alleg. 73. num. 51. & 52. me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 11. cap. 12. quest. 17. resolut. 2.
23. Procuratio non debetur Episcopo visitanti Ecclesias Parochiales vnitas, & dependentes à Religione Hierosolymitana à vicarijs earundem Ecclesiarum, vt per Aldan. d. tit. 16. num. 9. ubi attestatur ita fuisse decisum in Augustana 14. Decembris 1630.
24. Procuratio soluenda est Episcopo visitanti beneficium à Cardinale possessum, quia est onus reale super beneficium, non personale super persona Cardinalis Aldan. d. tit. 16. num. 10. ubi refert sic fuisse resolutum in Nerionen. 13. Septembris 1631.
25. Notarius quando à visitatis aliquid accipere valeat, vide Nauarr. consil. 1. de censib. in utraque edit. Zerol. d. verb. visitatio §. 6. dub. 4. Piafec. d. cap. 3. num. 63. vers. neque Cancellarius, Ego ipse d. alleg. 73. num. 42.
26. *Nec munus quodcumque sit, &c.* Munera qualiacunque non posse Episcopum à visitatis ratione visitationis, etià comestibilia, vt secum asportet, accipere, tenent Piafec. dict. cap. 3. num. 73. Marc. Anton. Genuenf. dict. cap. 35. num. 7. ubi num. 6. aduertit quod nec fragmenta notabilia ad domum portare potest pro erogando pauperibus, Barbof. Collect. in Concil. Trid.

sed teneri illis distribuere, qui sunt in illo loco, quem visitat, & num. 5. dicit quod Episcopus etiam finita visitatione dum discedit à locis visitatis, recipere non potest munera.

Exceptis tamen victualibus, &c. Vide Zerol. in praxi 27. Episcop. part. 2. verb. visitatio §. 6. Piafec. dict. cap. 3. à num. 62. Bellet. d. tit. de clerico debitore §. 11. à princ. metipsum d. alleg. 73. à num. 57. latè Steph. VVeyms d. constit. 17. num. 22. pag. 197.

Victualium expensarum appellatione comprehendi illas, quae constituent in victu, non autem illas, quae concernunt alia necessaria persona, dicit Zerol. d. §. 6. dub. 1. quem refero d. num. 57. Steph. VVeyms d. constit. 17. num. 24. pag. 198.

Debere esse moderata secundum facultatem Ecclesiae, non autem indebitè grauandum clericum per plura iura resolut Bellet. d. §. 11. num. 6. ad illum tantum diem, quo visitat Episcopus pro ipso, & suo moderato comitatu, tradit Piafec. d. cap. 3. num. 64. in princ.

Equorum autem vecturas nò venire nomine victualium, ac proinde illas praestandas non esse, docent Zerol. d. §. 6. dub. 3. Piafec. d. cap. 3. numer. 63. in fine, Marc. Anton. Genuenf. dict. cap. 35. numer. 9. in fine, & 10. Bellet. dict. §. 11. numer. 4. nisi visitator esset Praelatus à summo Pont. delegatus, tunc ei deberi mercedes equorum, & viaticum, vt de loco ad locum transire commodè possit, per gloss. verb. si voluerint, in Clem. 2. de censib. tenet Azor. d. cap. 42. quest. 8. quem refero d. allegat. 73. num. vlt.

Pro temporis tantum necessitate, &c. Vnde Episcopo visitanti Clerum ciuitatis, ubi sita est Cathedra, procurationem nullam deberi, colligunt Marc. Anton. Genuenf. d. cap. 35. num. 9. Piafec. d. c. 3. num. 65. Ego ipse d. alleg. 73. num. 46.

Contra Surd. de aliment. tit. 4. quest. 22. numer. 9. Azor. d. cap. 42. quest. 4. Bellet. d. §. 11. num. 2. & 3. existimantes etiam hoc casu procurationem deberi.

Hinc etiam si Episcopus vna die duas Parochias visitaret, vnam tantum procurationem habere, resolut Zerol. d. §. 6. dub. 6. cum non possit duplicia victualia eadem die consumere, & Tridentina Synodus vult ipsum frugali ac moderata procuratione esse contentum, vt per Stephan. VVeyms d. constit. 17. num. 25. pag. 198. quo fit (addit ipse ex cap. 1. §. procurationes, de censib. lib. 6.) vt si fecus faciant visitatores, vel exigendo duas procurationes ab vno, vel duobus locis eadem die visitatis, vel etiam procrastinando suam visitationem eo fine vt duplicatas procuraciones lucrentur, malè versentur, & ad acceptorum restitutionem teneantur, ipsum Deum habituri victorem, & num. 26. tenet quod si postquam inferiores visitauerint, procuracionesque receperint, & Episcopus velit per se etiam denuo visitare, aliam nouam procurationem licitè poterit recipere, vt impensif laboris merces sequatur operantem, & commodum cedat illi, qui fert incommodum.

Sit tamen in optione eorum, &c. Liberum esse visitatis, si velint, pecunia redimere procurationem, & tunc visitatorem teneri recipere in ea specie, qua fuerit oblata, resolut Piafec. d. c. 3. num. 64. in fine.

Visitatorem tamen non posse in pecunia taxare id, quod per victum sibi necessarium contingebat, dicit Zerol. d. verb. visitatio §. 6. dub. 2. quem refero d. alleg. 73. num. 55. & 56.

In ijs verò locis, seu prouincijs, &c. Vide Sbroz de vicario Episcop. lib. 2. q. 113. nu. 3. Vgolm. de offic. Episcop. c. 49. §. 4. nu. 3. vers. tertio, Stephan. Gratian. discept. forens. c. 57. nu. 19. Piafec. d. c. 3. nu. 65. ubi dicit quod licet de iure cò muni procuratio praescribi non possit, ex tex. in e. cum ex officij, de praescript. hodie tamen ex noua dispositione huius decreti praescribitur, nec peti potest ubi illam non dandi viget consuetudo, refero Ego ipse d. alleg. 73. num. 48.

Ex consuetudine posse Episcopum exigere veluti trigessimam, ex relictis pijs ratione visitationis testamentarium, secus verò si in testamento nullum esset relictum pium, exceptis tamè victualibus, quae debentur ab ijs, qui confecerunt procuratione praestare, quod quandoq; cõ-

tingit à Communitatibus locorum, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de vifitat. num. 118.

Extante confuetudine vt Epifcopo diœceſim viſitante ab Eccleſiarum Rectoribus, ſeruandam eſſe ſi laici ſponte perfeuerent in iſta confuetudine, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de vifitat. num. 119. vbi nu. 121. parriter reſolutum atteſtatur ſeruandam eſſe confuetudinem ſi adeſſet vt Communitates procurarent Epifcopum viſitantem quando ipſe voluerint, quòd ſi recuſarent, ipſas cogendas non eſſe, refero Ego ipſe d. allegat. 73. num. 53.

37. ¶ Quòd ſi quiſquam, &c.] In viſitatione præter procuratorem ab Eccleſijs non ſolum Epifcopum, ſed quemquam ſuorum nihil muneris accipere poſſe ſub pœna maledictionis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac reſtituendi duplum infra menſem, & poſt menſem, non obſtante remiſſione partium, ex hoc decreto colligunt Surd. de aliment. tit. 1. quaſt. 64. num. 6. & tit. 4. quaſt. 22. Azor. diſt. lib. 3. cap. 42. quaſt. 9. Marc. Anton. Genuenſ. in man. Paſtorum cap. 35. nu. 2. Ego ipſe diſt. alleg. 73. nu. 44.

38. Sub hac prohibitione non cenſeri ſublatum Cathedraliticum, quòd ſingulis annis exigi ſolet ab Ordinato, tam in viſitatione, quàm extra, atteſtatur reſolutum Armendar. d. tit. 6. de vifitat. num. 115. quem refero diſt. alleg. 73. num. 44. in fine. Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. numero 21.

39. Abſolutionem Cathedralitici, Synodatici, ſeu charitatiui ſubſidij, non tenentur, neque compelli poſſunt Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, ſiue eorum vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis, vt per Aldan. d. tit. 16. num. 11. atteſtans ſic fuiſſe decifum in Auguſtana 4. Decembris 1630.

¶ Populus vbi non poteſt victum ſuo Curato ſubminiſtrare, Ordinarius ea obſeruare debet, quæ habentur in hoc decreto, refert decifum Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 179.

40. ¶ Is præter dupli reſtitutionem, &c.] Viſitatorem ratione officij ſui aliquid malè accipientem ipſo iure ſuſpenſionem incurtere, ab ea tamen abſolui poſſe, dummodo intra mentem ſimplum, ſiue tantum, quantum via concuſſionis recepit, reſtituat, conſuluit Nauarr. conſ. 14. in antiq. aliàs conſ. 2. in nouis, de caſib. Sayr. ſub eod. tit. decif. 11.

¶ Necnon & alijs penis, &c.] Vide Spin. in ſpeculo reſtam. gloſſ. 4. princip. num. 91.

Tempus præfixum ad viſitanda limina Apoſtolorum incipere à die publicationis conſtitutionis Sixti V. tenet Aldan. d. tit. 16. num. 30. referens ita fuiſſe decifum in Bugen. 12. Auguſti 1628.

42. Nec ad huiusmodi viſitationem admittendum eſſe Presbyterum diœceſanum non exiſtentem de Capitulo Cathedralis, neque in dignitate eccleſiaſtica conſtitutum, tradit idem Aldan. d. tit. 16. num. 31. vbi atteſtatur ſic fuiſſe reſolutum in Elboron. 4. Decembris 1627.

43. Nec permanentem in curia viſitationem huiusmodi faciendam eſſe, vel concedi ſolere vt fiat, dicit idem Aldan. d. tit. 16. num. 32. vbi aſſert ita decifum in Eoglina. 11. Julij 1626.

44. Coadiutum Epifcopum, & non coadiutorem teneri viſitare limina Apoſtolorum, tradit Sel. in ſolemnis canon. cap. 28. num. 17. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ſub die 4. Auguſti 1619.

45. Regularem nullum, etiam Epifcopi familiarem, & commenſalem nullo modo acceptandum ad viſitanda limina pro ſuo Epifcopo, etiam ſi alium non inueniſſe diceret, & iſte iam eſſet in Vrbe, reſoluit Sel. d. cap. 28. nu. 19. referens ſic fuiſſe decifum in Viſon. 13. Nouembris 1627. ſubditque S. Congreg. Concil. ſub die 9. Maij 1626. gratiã feciſſe Epifcopo Canarien. vt limina Apoſtolorum viſitare poſſit per Sacerdotem Regularem ab illis partibus tranſmiſſum, & bene informatum, ſtante quòd propter itineris longitudinem milliarium 17. m. & ob pericula in quæ incurrit aliàs tranſmiſſi Sacerdotes ſeculares, qui à Turcis captiui facti fuerunt, nullus inuenitur, qui miti velit, vt ex fide publica conſtat.

¶ Patroni verò, &c.] De hac decifione Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. num. 34. Stephan. Daluin de poteſt. Epifcopi cap. 15. fol. 45. verſo.

¶ Et fabricarum redditus, &c.] Aduertit Stephan. VVe yms d. conſtit. 17. in fine pag. 102. quòd ſi diſtributio, ſeu applicatio reddituum harum fabricarum, quæ ſunt iurispatriæ, arbitrio & diſpoſitioni Epifcopi committuntur, id multo magis locum habebit in reliquis fabricis, quæ non ſunt de iure patr. vt earundem etiam prouentus pro voluntate Epifcopi ad Eccleſiæ vilitatem, vel neceſſitatem diſtribui & impendi debeant.

Prædicationis munus frequenter obeundum; à parochianis Eccleſia Parochialis adeunda eſt ad audiendum verbum Dei; nullus contradicente Epifcopo prædicare præſumat in Eccleſijs etiam Regularium, &c.

C A P V T IV.

1. Doctores de materia cap. agentes.
2. Prædicationis munus Epifcoporum præcipuum eſt.
3. Epifcopus poteſt prædicare in quacunq; Eccleſia etiam Regulari ſuæ diœceſis.
4. Epifcopo prædicanti per ſeipſum in ſua Eccleſia nõ licet etiam prætextu paupertatis prætereſſe ſibi præſtari ſolitam eleemoſynam.
5. Epifcopus ipſemet quando prædicat, ſilere debent alij prædicatores.
6. Parochi ſi per ſe velint munus prædicationis obire, non debent impediri.
7. Prædicare nullus poteſt etiam à Parocho inuitatus ſine licentia Epifcopi.
8. Parochus debet licentiam concedere approbatis ab Ordinario prædicandi in ſua parochia.
9. Parochus poteſt dare licentiam viro docto etiam Regulari vt bis, vel ter concionetur in ſua Eccleſia ſine Epifcopi approbatione.
10. Prædicatoris electio pertinet ad Epifcopum.
11. Prædicatori conſuetas eleemoſynas ſoluere tenetur
12. Epifcopus proprio ſumptu conducere debet prædicatorem dum eſt dubium quorum ſumptu ſit conducendus pro Quadrageſima.
13. Correſtores ciuitatum facere poſſunt etiam renitente Vicario generali, vt ſaltem omnibus diebus Dominicis, & ſolemnibus feſtis populo prædicetur.
14. Prædicandi præceptum non obligat ad vigiliis.
15. Parochia ſua intereſſe tenetur vnusquisque pro audienda prædicatione ſi id commodè fieri poteſt.
16. Parochus admonere debet populum vt diebus Dominicis, & feſtis maioribus frequenter ſuas parochias.
17. Ordinarius non poteſt mulctis, & penis cogere populum ire ad audiendam ſacram Concionem & Miſſam in Eccleſia parochiali.
18. Nullus ſecularis, ſiue Regularis etiam in Eccleſijs ſuorum Ordinum contradicente Epifcopo prædicare præſumat.
19. Regu-

- 19 Regulares non possunt adhortationes ad populum etiam in Ecclesijs suorum Ordinum habere non petita prius benedictione ab Abbate.
- 20 Ordinarij possunt quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem.
- 21 Regulares absque licentia Episcopi predicantes in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt ab Episcopo puniri possunt.
- 22 Episcopus potest interdiceret Regulari, ne predicet etiam non reddita causa.
- 23 Prædicare licet Regularibus in Ecclesijs sui Ordinis Episcopi benedictione petita, licet non obtenta.
- 24 Pueros in singulis parochijs saltim Dominicis & festiuis diebus fidei rudimenta docere debent parochi.
- 25 Absoluendus non est ille, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Ave Maria, Credo, addiscere non curat.
- 26 Ordinarius non potest multis & panis etiam in casu notabilis negligentie cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam.

Pradicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, canones alias super hoc editos, sed sel. rec. Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodando mandat, vt in Ecclesia sua ipsi perse, aut, si legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument: *β in alijs autem Ecclesijs per Parochos, & siue, ijs impeditis, per alios ab Episcopo & impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte diocesis, censentur expedire, & saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis: ζ tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ, & aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, dminnamque legem annuncient: & alias, quotiescumque id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, n teneri vnumquemque parochia sue, interesse, vbi commodè id fieri potest ad audiendum verbum Dei. θ Nullus autem secularis, siue regularis, etiam in Ecclesijs suorum Ordinum, & contradicente Episcopo, prædicare præsumat. λ Idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt, & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegijs, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.*

Conc. Carthag. 4. c. 20.
Conc. Rhem. c. 14. c. Episcopus nullam rei. 88. dist.
Supr. sess. 5. de reformat. c. 7. Concil. Arelatenf. 4. c. 10. Concil. Lateran. sub Innoc. III. c. 10. c. inter cetera, de offic. ordin. Concil. Magunt. cap. 25. c. 4. Carthag. c. 24.

Vide Henr. q. in summ. lib. 7. cap. 28. §. 8. Archiep. Bononiensis. p. 2. pag. 3. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 8. verb. Prædicatio. Quarant. in summa Bullarj, verb. prædicator. Marc. Anton. G. ment. in man. Pastorum, cap. 32. Franc. Leo in thesauro fori et les. p. 1. cap. 8. à princip. Fr. Ludovic. Miranda in man. Prælat. tom. 1. quest. 50. art. 5. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 90. Valer. Reginald. in praxi fori pænit. lib. 20. num. 6. verficiorum est, & lib. 18. nu. 118. cum seqq. Armendat. in addit. ad recop. legum & auarar. lib. 4. tit. 30. l. 3. de prædicator. S. Scriptura, num. 3. cum seqq. Portel. in dubijs Regularib. verb. Prædicatores, Hieron. Roderic. in compendio quæst. regul. resol. 112. Gauan. in enchirid. Episcop. verb. concio sacra, nouissime Stephan. V. Veyms ad const. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. innotatas, const. 5. pag. 40. cum seqq. Trullench in Decalog. lib. 3. c. 1. dub. 4. n. 9. & 10. metipsum de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 76. & de offic. & potest. Parochi, c. 14. & supra sess. 5. de reform. c. 2.

2. Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est. De hoc citantur Doctores supra sess. 5. de reformat. cap. 2. Ex commissione tamen Sedis Apost. vel etiam ex proprio instituto posse idipsum Religiosis conuenire, tenet Hieronym. Roderic. d. resol. 112. nu. 1. subdens proprium actum Fratrum Prædicatorum, & aliorum Religiosorum non esse prædicare, sed subuenire Episcopis in prædicationis ministerio, quibus non incumbit prædicare nisi ministerialiter, & citat Fr. Emman. quæst. regul. tom. 3. q. 31. art. 4. ad 2. argum. Stephan. Gratian. d. script. forens. c. 393. à num. 9. ac alios.

3. Vnde posse Episcopum prædicare in quacumque Ecclesia, etiam Regulari suæ diocesis, nec ab vilo posse prohiberi, tenet Gauan. d. verb. concio sacra, nu. 1. attestans sic fuisse decisum per S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 17. Ianuarij 1584.

4. Episcopo prædicanti per se ipsum in sua Ecclesia cum ex proprio munere ad id teneatur, minimè licet, etiam prætextu paupertatis, prætere sibi præstari elemosynam solitam dari Prædicatoribus electis ab Vniuersitate, ita refert decisum Gaant. d. verb. concio sacra, num. 2. Sel. in sel. canon. cap. 23. num. 18. attestans sic fuisse resolutum in Vessana 20. Martij 1621.

7. Quando ipsemet Episcopus prædicat, silere debent alij Concionatores, illisque poterit inhibere vt eo tem-

pore à prædicatione se absteineant, secundum Sel. d. cap. 23. num. 19. vbi refert ita fuisse decisum in Bimurina 2. Martij 1629.

β In alijs autem Ecclesijs per Parochos, &c.] Parochos si per se velint munus prædicationis obire, non debere impediri, refert decisum Egoipse de officio & potest. Parochi, cap. 14. num. 5.

ζ Siue ijs impeditis per alios ab Episcopo.] Nullum igitur etiam à Parocho inuitatum prædicare posse sine licentia Episcopi declarauit Clemens VIII. teste Zypæ. in analytica postremi iuris eccles. enarrat. lib. 3. tit. de Parochis, num. 3. quem refero d. c. 15. num. 8. Et adeo ad Episcopum spectat hanc licentiam concedere, vt Abbates, qui non sunt nullius, non possint dare licentiam Regularibus concionandi in alijs quam suorum Ordinum Ecclesijs, cum hoc spectet ad Episcopum intra cuius diocesis fines existunt. Ita à S. Congr. decisum fuisse refert Rota apud Tambur. in fine tom. 3. de iure Abbatum decis. 45. 46. & 47. vbi etiam late fuit tractatum, an & quando Abbates dicantur nullius, vel esse in diocesi?

Debet enim Parochus licentiam concedere approbatus ab Ordinario prædicandi in sua Parochia, vt asserit decisum Galet. in margarita casuum conscient. verb. Parochus 3. quem refero de officio & potest. Episcopi part. 3. allegat. 76. num. 25.

Parochum, seu Curatum posse dare licentiam viro docto, & noto etiam Regulari, vt bis, vel ter concionetur in sua Ecclesia sine Episcopi approbatione, resoluunt Nauarr. in man. cap. 25. num. 141. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 42. §. 1. num. 3. Hieron. Roderic. d. resol. 112. num. 4. Ego ipse d. cap. 14. num. 8. in fine. Berti Lucen. in praxi crimin. Regul. cap. 34. de Visitat. Eccles. Parochialis num. 1. vers. Regulares.

θ Impensis eorum, qui eos præstare vel tenentur, vel solent.] Prædicatoris electio pertinet ad Episcopum, & electo ab illo tenetur Vniuersitas elemosynam dare, quam hæctenus præstare consuevit. In Cathedrali vero si Episcopus prætendat communitatem quoque tenei præstare elemosynam, ad ipsum incumbet onus probandi immemorabilem, Sel. d. cap. 23. num. 21. vbi attestatur resolutum in Surrina 10. Martij 1618 & 10. Iulij 1627.

Prædicatori consuetas elemosynas soluere tenetur Vniuer-

6.
7.
8.
9.
10.
11.

- Vniuersitas, nec illi licet eas ad certam paruum quantitatem reducere, Sel. *ubi supra*, attestans ita decifum in *Viterbion. ciuitatis Petula de mense Sepsebris 1620.*
12. Dum est dubium quorum sumptu sit conducendus Concionator pro Quadragesima, debere Episcopum interim proprio sumptu conducere illum, referunt decifum Zerol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. pradicatio, §. 7.* Aloyf. Ricc. in *colleff. decif. colleff. 1776.* Et in *praxi fori eccles. decif. 546. in 1. edit. alias resolut. 468. in 2. edit. Galet. in margarizana casuum conscient. verb. elemosyna 1. Vgolin. dist. cap. 42. in princip.*
13. *Saltem omnibus Dominicis, &c.*] Correctores ciuitatum facere posse etiam renitente vicario generali, vt saltem omnibus diebus Dominicis, & solemnibus festis populo pradicetur, tradunt Fr. Emman. *quest. regul. tom. 2. quest. 62. art. 19.* Bobadil in *sua politica lib. 2. cap. 18. num. 194.* lit. X. Hieron. Roderic. *d. resol. 112. num. 19.* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 32.*
14. *Tempore autem ieiuniorum, &c.*] Referri tantum ad tempus Quadragesimae, & Aduentus, non autem ad vigiliis in quibus illud pradicandi praeceptum non est, dicit decifum Armendar. in *addit. ad recopilat. legum Nauar. 4. l. 3. de pradicatoribus S. Scriptura, num. 28. Et 29. vbi num. 31. asserit etiam decifum per hoc decretum relinquarbitrio Episcoporum an tempore Quadragesimae, & Aduentus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus pradicetur, refero Ego ipse *d. allegat. 76. num. 30.* nouissimè Stephan. VVeyms *ad constituciones 24. ex antiquo iure desumptas. Et per Concil. Trident. in nouitas. constit. 5. num. 15. pag. 48.* dicit decretum hoc non esse intelligendum de omni tempore ieiunij, nec etiam de aduentu, cum hodie Aduentus non dicatur proprie tempus ieiunij, sed dumtaxat de tempore ieiunij Quadragesimalis, eoque sine admittendum non esse punctum inter partem ieiuniorum, & partem Quadragesimae, sed vtramque coniungendam absque distinctione, ita vt tempus Quadragesimae intelligatur, quod est proprie tempus ieiuniorum, non etiam quodlibet aliud tempus ieiunij.*
15. *Teneri vnumquamque parochie suae, &c.*] Pro audienda predicatione teneri vnumquamque Parochie suae interesse, si id commodè fieri potest, per hoc decretum tradunt Zerol. *d. verb. pradicatio, §. 4.* Soar. *de Religione, tom. 1. lib. 2. cap. 16. num. 6.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 3. §. 7. Et lib. 12. cap. 29. 1. vers. deinde.* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 34. d. cap. 14. num. 11.* Stephan. VVeyms *d. loco num. 16.* At diuersimode omnes, hac de re agentes loquuntur, nam Fr. Emman. *quest. Regul. tom. 1. quest. 43. artic. 7.* id intelligit quando in monasterijs non pradicatur. Azor. *d. lib. 7. cap. 3. quest. 7.* aliter de sacris Concionibus, vel de Euangelio, quod in diuino Missae officio recitatur, vel cantatur, intelligit. P. Suar. *ad 3. p. D. Thoma disput. 88. sect. 2.* ita ait. Illa obligatio si in rigore sumatur, pro obligatione praecepti, non est absoluta, sed supposita commoditate (vt Concilium loquitur) & doctrinae necessitate, sine qua praeceptum affirmatiuum non solet obligare, quando lex ipsa tempus non determinat, &c. Verum Theophil. *Parochor. p. 1. art. 4. cum seqq.* multis probare intendit, audire verbum Dei in Parochia praeceptum esse, & id desumit ex verbo teneri, hic posito, sed demum concludit quod hodie vsus obseruat vt quisque extra Parochiam suam. Concionem audire valeat. Addit idem Suar. *de Relig. tom. 1. lib. 2. de diebus festis cap. 16. num. 10.* Concilium non loqui de obligatione, quae descendat ex praecepto Ecclesiae, sed ex lege charitatis, qua quis tenetur habere curam animae suae, non solum adhibendo media simpliciter necessaria, sed etiam vtilia, quale saepe est concionem audire, & ita illa obligatio non pertinet ad praeceptum aliud quod Ecclesiae.
16. Et Parochum admonere debere populum vt diebus Dominicis, & festis maioribus frequentet suas Parochias, excommunicandum tamen non esse si monitioni non paruerit, testatur decifum Armendar. *dist. 1. 3. de pradicatoribus, Sacra Scriptura, numero 35.* quem refero *dist. capitulo 14. numero 12.* Stephan. VVeyms *dist. loco numero 16. & alij,* quorum meminit Theophyl. *Paroch. part. 2. art. 17.* Ego ipse *d. tract. de Parocho, part. 1. cap. 14. numer. 12.* Nec etiam Ordinarium posse mulctis, & penis cogere populum ire ad audiendam sacram Concionem, & Missam in Ecclesia Parochiali, referunt decifum Zerol. *p. 2. verb. Parochia pag. 3. mibi 82.* Hieron. Roder. in *compendio quest. Regul. resol. 112. num. 11. in fine.* Stephan. VVeyms *d. conf. 5. in fine.*
17. Nullus autem secularis, siue Regularis, &c.] Vide Henric. in *summa lib. 7. cap. 28. §. 8.* Zerol. *d. verb. pradicatio, §. 3.* Fr. Emman. *quest. regul. tom. 3. g. 32. art. 5.* Aloyf. Ricc. in *decif. curie Archiep. Neapol. decif. 219. nu. 5. p. 2.* Fr. Ludou. Miranda in *man. Pralat. tom. 1. quest. 50. art. 3. concl. 1.* vbi de intellectu.
18. Regulares non possunt adhortationes ad populum etiam in Ecclesijs suorum Ordinum habere, non petita prius benedictione ab Abbate, vel eo contradicente quatenus sit nullius, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeat. Verum si Regulares contrafecerint, non ab Abbate, sed a suis superioribus Regularibus sunt puniendi, ita Sel. *d. e. 23. num. 27.* attestans sic fuisse decifum in nullius provincia Rauennaten. 15. Septembris 1629.
19. *Contradicente Episcopo.*] Quamuis in hoc cap. solum nominetur Episcopus, non autem alij Praelati, tamen possunt Ordinarij, quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem, si ita ipsius expedire videbitur; ita Sel. *loco proximo citato,* referens quoque decifum in *nullius provincia Rauennaten.*
20. *Pradicare praesumat.*] Regulares absque licentia Episcopi pradicantes in Ecclesijs, quae suorum Ordinum non sunt, a suis superioribus Regularibus, non verò ab Episcopo puniendos esse, referunt decifum Portel. in *duo. regul. verb. Pradicatores, num. 1.* Hieron. Roder. *d. resol. 112. num. 3.*
21. Sed nouissimè Gregorius X V. in *sua Constit. incip. Inscrutabili, sub dat. Nouis Februarij 1622.* contrarium statuit his verbis, *Ac demum habeat Episcopus tanquam dicta Sedis delegatus auctoritatem coercendi ac puniendi quoscumque exemptos tam seculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, quae suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, pradicare praesumpserint.*
22. Postea Episcopum interdiceret Regulari, ne pradicet virtute huius decreti, etiam non reddita causa, resoluunt, decifumque referunt Franc. Leo in *thesauro fori eccles. p. 1. c. 8. num. 9.* Piasc. in *praxi Episc. p. 2. c. 3. num. 41. vers. si item,* Ego ipse *d. alleg. 76. num. 28.*
23. S. D. N. Vrbanus VIII. per suas litteras in forma Breuis directas Eminentissimo D. meo Cardinali de Sandoual. Episcopo Giennen. *sub dat. 30. Ianuarij 1629.* hac de rita rescripsit. *Ad hac quod in eiusdem praeferitis litteris dicitur, Regulares non posse verbum Dei pradicare sine Episcopi licentia, id locum sibi vendicare in ijs tantum Ecclesijs, quae sui Ordinis non sunt, cum in alijs Ecclesijs sui Ordinis sufficiat Episcopi benedictio petita, licet non obtenta, ita tamen vt si Episcopus non modo benedictionem simpliciter non concesserit, verum etiam Regularibus prohibuerit quominus pradicent, tunc illo contradicente in sui quidem Ordinis Ecclesijs liceat illis pradicare, quemadmodum S. Trident. Concilij decretis salubriter est cautum. Quod si Regulares siue in confessionibus audiendis, siue in pradicando aduersus ea, quae superius declarauimus, quoquomodo deliquerint, in vim eandem praeferatarum litterarum ab Episcopo Giennen. coerceri, & puniri possint etiam censuris ecclesiasticis, &c.*
24. Idem etiam saltem Dominicis, &c.] Vide Archiepiscop. Bonon. *p. 2. sub tit. de doctrina Christiana pag. 9. cum seqq.* Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verb. doctrina Christiana.* Petr. de Ledesma in *sum. p. 1. ad finem. in tract. de la doctrina Christiana.* Lud. Beia *respons. casuum conscient. p. 3. casu 27. vers. tandem.* Possiuin. *de offic. Curati c. 4. de doctrina Christiana.* Eufc. *de visitat. lib. 1. c. 4. nu. 17. Et lib. 2. c. 3. n. 12.* Aloyf. Ricc. in *decif. Curia Archiepisc. Neapolit. p. 1. decif. 22. nu. 2. in fine.* in qua decisione refert fuisse suspensum ab officio suae curae quendam Parochum per sex menses, eo quod rudemta Fidei suos Parochianos non docebat. metipsum de officio & potest. Episcopi. *p. 3. alleg. 76. nu. 37. cum seqq. Et de officio*

et potestate Parochi, cap. 15. Ad huius præclari instituti maiorem observationem emanavit constitutio Pij V. incip. Ex debito pastoralis officij, sub die 6. Octobris 1572. quam refert Platæc. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 19. & Ego ipse d. cap. 15. num. 8.

25. Absoluendum non esse illum, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Ave Maria, Credo, & decem præcepta addicere non curat, resoluit Ludon. Beia loco proxime citato, subdens quod postquam sic ignorans pro vitiis elaborat, ut hæc memorie tradat, & nec verbum vnum retinere potest, dummodo tamen credat singulos articulos quando sibi proponuntur à ministris Ecclesiæ, & fiat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere quando interrogatur, & de præceptis Deum, intendens saltem virtualiter ad ea, quæ in oratione Pater noster continentur, absolui tunc poterit; si enim articulum fidei, diuinorumque præceptorum, & orationis Dominicæ substantiam iudis intelligat, fatis est, etiam si verba non percipit, ut ex Lop. Emman. Sâ, & Valent. tradit Andr. Victorel. in notis ad Possesin. de officio Curati cap. 4. vers. si articulorum, & resoluunt Azor. institut. moral. part. 1. lib. 8. cap. 7. quæ. 5. Filliuc. in quæst. moral. tom. 2. tract. 22. cap. 2. num. 37. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 3. num. 19. Bonacina de legib. di-

sp. 3. quæst. 6. punctio 2. num. 14. Sout. de fide, disput. 13. sect. 5. num. 8. Ego ipse d. cap. 15. num. 5. Trullench in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub. 4.

Ordinarium non posse multis, & pœnis, etiam in casu notabilis negligentia, aut contumacia, cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam, etiam si hoc fieri noluerint in oppidis, villis, & alijs locis extra civitatem refert decimum Zerol. dict. verb. Doctrina Christiana §. 3. subdens Conc. in præsentibus, ibi, etiam per censuras ecclesiasticas compellens loqui de compulsionibus illorum, quorum interest eam docere, & non de compulsionibus puerorum, seu parentum ipsorum. Sed verum esse dicere his nostris temporibus (prout in Hispania vsu receptum est) posse Præfulem censuris compellere subditos, ut doctrinam Christianam discant, & Parochos, ut eam doceant, aduertunt Perez ad l. 1. vers. alius etiam, tit. 1. lib. 1. ordin. pag. 19. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 88. num. 3. Campan. in diuersis iuris Canon. rub. 11. cap. 14. num. 8. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 300. Ego ipse d. alleg. 76. num. 38. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 11. cap. 12. quæ. 27. resolut. 2. quæstionis. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 1. difficult. 4. num. 6. Filliucius in quæstion. moral. tract. 22. cap. 2. num. 54. Trullench in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub. 3. num. 22. in fine, & dub. A. num. 8. & 9.

Causæ criminales grauiore contra Episcopos à solo Papa cognoscantur, & terminentur; ali- quando tamen causæ disquisitionem Metropolitanis committit, qui solam facti instru- ctionem facient, & ad Sanctissimum mittent; minores criminales cognoscantur à solo Concilio Prouinciali.

C A P V T V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Causæ graues, & grauiore quæ dicantur.
- 3 Causa hæresis in Episcopo referuatur Papæ.
- 4 Episcopi hæretici non possunt ab Inquisitoribus fidei puniri.
- 5 Papa solum potest deponere Episcopos.
- 6 Suffraganeus Episcopus titularis, qui obtinet digni-

tatem in Cathedrali, subest cum alijs Canonicis vi- sitationi sui Episcopi.

7 Causæ ciuiles, & criminales minores Episcoporum in Concil. tantum Prouinciali cognosci & termi- nari possunt.

8 Conc. Prouinciale non potest formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopos.

Causæ criminales ^a grauiore contra Episcopos, ^β etiam hæresis, quæ abfit, quæ depositio- ne, aut priuatione dignæ sunt, ^γ ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si eiusmodi causa, quæ necessariò extra Romanam Curiam sit committen- da: nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec vnquam plus his tri- buat, quam vt solam facti instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant: ^b referuata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cætera aliàs sub sel. rec. Julio III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ inci- pit, Qualiter & quando: quam sancta Synodus in præsentibus innouat, ab omnibus obseruetur. ^δ Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum Prouinciali cognoscantur, & terminentur, vel à deputandis per Concilium Prouinciale.

^a Vide Cœc. Sardic. c. 3. c. ad abolendâ. & c. exco- m- nicamus. 9. damnati ve- ro. de hære- & c. quo iu- re. 8. dist. ^b Supra sess. 13. de refor. cap. 6. 7. & 8. exte de accus. c. 1. Lateran. cap. 8. & De- cretal. lib. 5. tit. 16. 14.

37. Vide Archieph. Bononien. par. 4. pag. 268. cum seqq. Na- uarr. conf. 1. in antiq. aliàs conf. 2. in nouis, de foro comp. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 1. Henric. in sum. lib. 31. cap. 5. §. 2. Salzed. ad Bernard. in præf. c. 124. lit. A. Sbroz. de officio vicary lib. 2. quæst. 59. num. 1. & 2. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 1. quæst. 10. num. 40. Stephan. Gratian. di- scipl. forens. cap. 169. num. 15. Vgolin. de officio Episcopi c. 2. §. 2. n. 2. vers. vnde dicitur, Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 10. à n. 5. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapolit. p. 4. decis. 142. & in praxi rerum fori Eccles. p. 4. resolut. 490. cum seqq. Nouar. in singul. Canon. conclus. 90. nouissimè Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innotatas, consil. 26. pag. 231. cum seqq. vbi dicit in- nouari e. qualiter & quando, de accusat. per decretum Cœ- cilij in præsentibus, & vnum ac alterum multipliciter decla- rat. Anguan. de legib. lib. 2. controu. 26. num. 20. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 112. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 41. num. 5. vbi dicit hoc decretum intelligend- um esse de Episcopis residentibus, qui etiam ex causa

atrocissima hæresis, aut læsæ maiestatis minimè citari possunt ad personaliter comparandum per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Cardina- les, nisi expressa ac speciali commissione manu Papæ signata, quod etiam tradit Erasim. à Cochier de iurisdic- tion. in exemptos part. 1. quæst. 41.

^a Grauiore.] Quæ autem dicantur causæ graues, & grauiore, vide Læli. Jordan. in tract. de Episcoporum causis maioribus, & rerum capitalium ad Papam deferendis cap. 1. & 2. Menoch. de arbit. casu 166.

^β Etiam hæresis.] Causam hæresis in Episcopo referu- atæ Papæ per hunc text. tenent Penia in direct. Inquisitor. p. 3. commento 77. F. Emman. q. regul. tom. 2. q. 81. art. 1. vers. ad- uertendum tamen. Et procedere, quamuis Episcopus sit titularis, obseruant Molin. de iustit. tract. 5. disp. 28. nu. 19. & Illustrif. D. meus Roderic. à Cunha de confessoribus solici- tantibus mulieres in Confessione q. 1. 2. n. 7. princ. Ioan. Sanci. in sel. disput. 28. num. 19. Trullench in Decalog. lib. 1. c. 3. dub. 18. num. 78.

Episcopos

- Episcopus hæreticos non posse ab Inquisitoribus Fidei puniri tradunt Nauarr. *conf.* 1. num. 5. de foro comp. Villadieg. de heret. *quest.* 7. num. 15. Simanch. de cathol. cap. 25. n. 7. Locat. in opere iudic. verb. Episcopus, Roias *ing.* 55. num. 2. Penia d. part. 3. commento 76. Henric. d. 2. littera P. Molin. d. disp. 28. num. 19. Farin. de heresi *quest.* 186. num. 113. Ego ipse d. alleg. 112. nu. 14. Illustriſſ. D. meus Roderic. a Cunha d. *quest.* 12. num. 6. vbi nu. 11. id ipsum proce dere asserit in Episcopis electis & confirmatis, licet nondum consecratis, per ea quæ Molin. d. *disp.* 28. n. 19. Sanch. de matrim. lib. 8. *disp.* 2. n. 11. Ioan. Sanci. d. *disp.* 28. n. 35. Trullench. d. *sub.* 18. num. 78.
5. Ab ipsa rament Romano Pont. &c.] Posse solum Papam deponere Episcopos asserit Gonzal. *d. glos.* 41. num. 21. quem refero Ego ipse de officio, & potest. Episcopi part. 3. *alleg.* 50. num. 11.
6. Suffraganeum Episcopum titolarem, qui obtinet Præposituram in Cathedrali, subesse cum alijs Canonicis visitationi sui Episcopi, resoluit Sel. in *selectis canon.* c. 29. n. 3. attestans sic fuisse decisum in Florentina 24. Iulij 1632. §. *Minores vero*, &c.] Ciules, vel criminales minores Episcoporum causas in Concilio tantum Prouinciali cognosci, & terminari posse, vel à deputatis per illud, vt resoluit Stephan. VVeyms d. loco num. 7. & decisum referet Armendaran *addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. sit.* 18. l. 7. de Episcopis num. 80. vbi etiam dicit prædictas minores causas criminales posse in Concilijs Prouincialibus tractari, non existentibus duodecim Episcopis, quia prædicta Concilia ex minori numero Episcoporum vt plurimum constant, refero Ego ipse d. *alleg.* 112. num. 15. & me non citato in illo loco transcripserunt Nonar. in *singular. Canon. conclus.* 90. num. 5. & *quest. forens. quest.* 37. num. 9. & *seq. tom.* 1. Aloyf. Ricc. in *praxi part. 4. resol.* 492.
- Unde Concilium Prouinciale non posse formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopum ad effectum transmittendi illum ad Sanctissimum, referet decisum Aloyf. Ricc. in *praxi p. 4. resol.* 491. & in *decis. Curie Archiepif. Neapolit. part. 4. decif.* 142. num. 5.

De Dispensatione irregularitatum, & absoluteione casuum ab Episcopo faciendis.

CAPVT VI.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Episcopi sudditos habentes etiam electi & confirmati, quamuis non consecrati, dispensant vigore huius decreti.
- 3 Episcopi illarum regionum, in quibus Concil. Trid. adhuc receptum non est, non possunt vii facultate concessa in hoc decreto.
- 4 Capitulum Sede vacante habet facultatem dispensandi & absoluendi concessam Episcopis in hoc c.
- 5 Archiepiscopus dum actu visitat habet facultatem dispensandi & absoluendi concessam Episcopis in hoc decreto.
- 6 Archiepiscopus in actu visitationis dispensare potest cum ipsimet Episcopis suffraganeis.
- 7 Abbates & alij Prelati inferiores habentes iurisdictionem ordinariam etiam nullius diœcesis non gaudent facultate absoluendi, & dispensandi in hoc cap. concessa.
- 8 Superiores etiã Conuentuales Religionum exemptarum erga Religiosos sibi sudditos gaudet facultate dispensandi & absoluendi in hoc c. Episcopis cõcessa.
- 9 Dispensare quis valeat cum Episcopo si eueniat casus, vt ipsemet incidat in aliquod delictorum super quibus potest cum sibi sudditis dispensare. Dispensare potest Episcopus. *ibid.*
- 10 In irregularitate, quæ contrahitur ex reiteratione Baptismi occulta.
- 11 In irregularitate contracta ab eo, qui duos sacros Ordines, vel Acolytatum cum Subdiaconatu eodem die suscepit.
- 12 In irregularitate occulta proueniente ab administratione in Ordinibus malè susceptis.
- 13 In irregularitate, quam quis contraxit exercendo Ordines, quos non habebat.
- 14 In suspensione & irregularitate contracta ab eo, qui ante legitimam aetatem Ordines suscepit.
- 15 In suspensione contracta ab eo, qui Ordines suscepit dum vinculo censura obstrictus esset.
- 16 In suspensione contracta à coniugato suscipiente Ordinem sacrum.
- 17 In suspensione contracta ab eo, qui furtiue Ordines suscepit.
- 18 Dispensare potest Episcopus in suspensione occulta, quam quis contraxit recipiendo Ordines sine litteris dimissorij.
- 19 Et in suspensione à diuinis, quam incurrunt Religiosi admittentes fœminas si sit occulta.
- 20 Et cum eo qui per saltum promotus ad Ordines celebravit.
- 21 Et cum eo, qui Ordines minores suscepit ab Episcopo, qui renunciauit Episcopatu.
- 22 Et cum simoniaco occulto.
- 23 Absoluere à censuris incurſis propter ingressum ad monasterium Monialium non potest Episcopus si delictum sit occultum.
- 24 Episcopus non potest vigore huius decreti dispensare super irregularitate aliunde quàm ex delicto proueniente.
- 25 Occultum delictum quod dicatur.
- 26 Occultum in hoc proposito dicitur quod non est notorium apud omnes etiam si possit probari per aliquos testes.
- 27 Episcopus potest dispensare etiam si actus sit materialiter publicus, non verò formaliter in quantum delictum.
- 28 Occultum delictum dicitur quod alicubi, vbi scilicet commissum est, publicum sit, at in eo loco, in quo absolutio petitur, sit occultum.
- 29 Episcopus potest dispensare in irregularitate proueniente ab excommunicato celebrante quando excommunicatio est occultæ licet celebratio sit manifesta.
- 30 Homicidium voluntarium in hoc decreto dicitur, quod est illicitum contra quintum præceptum Decalogi, intentum, & volitum in se.
- 31 Dispensare potest Episcopus in irregularitate proueniente ex homicidio voluntario, licito tamen.
- 32 Dispensare potest Episcopus cum homicida occulto, qui cum aliter euadere non possit, aggressorem occidit.
- 33 Dispensare potest Episcopus in irregularitate ex homicidio casuali proueniente.
- 34 Dispensare potest Episcopus cum eo qui hominem occidit non intendens occidere.

- 35 Dispensare potest Episcopus cum mandante baculo vulnerari, eo expresso ne occideretur, si mandatarios percusserit, & occiderit.
- 36 Dispensare potest Episcopus cum irregulari facto ex mutilatione membri etiam voluntaria.
- 37 Dispensare non potest Episcopus in irregularitate, vel suspensione proveniente ex delicto ad forum contentiosum deducto.
- 38 Nisi sit finitum iudicium per sententiam absolutivam.
- 39 Etiam si medijs depravatis obtinuerit absolutionem ab iniecto crimine.
- 40 Dispensare non potest Episcopus si delictum deductum sit ad forum contentiosum, & iam finito iudicio punitum.
- 41 Delictum quando dicatur deductum ad forum contentiosum.
- 42 Casus occulti qui sint.
- 43 Subditi qui dicantur ad hunc effectum.
- 44 Episcopus exerceri potest dispensandi potestatem in irregularitatibus, & suspensionibus erga subditos suos extra diocesim.
- 45 Episcopi an possint committere alijs potestatem dispensandi & absoluendi sibi concessam in hoc cap.
- 46 Vicarius generalis Episcopi non potest exercere hanc potestatem dispensandi & absoluendi Episcopo concessam in hoc cap. sine eius speciali commissione.
- 47 Forum conscientie pro foro sacramentali Penitentie.
- 48 Episcopi possunt, & non eorum vicarij, absoluere in foro conscientie ab hæresi occulta imposta salutari penitentia.
- 49 Hæretici occulti per accidens in excommunicationem, & alias censuras, seu pœnas per Ecclesiam adversus hæreticos latas incidunt.
- 50 Hæretici purè mentales possunt absolvi à quolibet Confessario.
- 51 Hæretici omnino occulti, & purè mentales excommunicationem non incurrunt.
- 52 Facultas concessa Episcopis per hoc decretum absoluendi ab hæresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum est eisdem adempta per processum Bullæ in Cena Domini.
- 53 Episcopi hodie in vim huius decreti non possunt absoluere hæreticos occultos in foro conscientie etiã vigore Bullæ Cruciatæ, aut Lubilæi.
- 54 Potestas dispensandi in irregularitate ex occulta hæresi proveniente censetur adempta Episcopis per Bullam in Cena Domini.
- 55 Vicarij Episcoporum non possunt absoluere in foro conscientie ab hæresi occulta.
- 56 Vicario competunt quæ Ordinario conceduntur nisi excludatur.

Liceat a Episcopis ^a in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, & ex delicto & occulto provenientibus, excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis & ad forum contentiosum dispensare, ⁿ & in quibuscumque casibus occultis, ^b etiam Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes, & quoscumque sibi subditos in diocesi sua per seipos, & aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, & in foro conscientie gratis absoluere, imposita penitentia salutari. ^µ Idem & in hæresi crimine in eodem foro conscientie, eis tantum, & non eorum Vicarijs, sit permillum.

^a Vide sess. 14. c. 7. cap. mitor. & c. contumaces 10. diff. e. erga i. q. 1. cat. si clerici. de iud. & c. nuper, de sent. excom.
^b De quibus sub Alexandro in Conc. Lateranen. p. 14. conf. eius.

Vide Nauarr. conf. 15. de sentent. excomm. in antiq. aliàs conf. 11. de priuileg. in novis, Henriquez in summ. lib. 7. c. 13. §. 2. littera V. & lib. 1. c. 18. cum seg. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 4. cap. 27. à num. 28. & tom. 2. consiliorum sub tit. de homicid. conf. 2. num. 14. cum segg. Vgolin. de irregular. cap. 33. §. 1. cum segg. & cap. 26. & de officio Episcopi, capit. 57. §. 2. cum segg. Soar. tom. 5. de censur. disput. 7. Sayr. in simili tractat. lib. 7. cap. 7. & in floribus decis. sub tit. de sentent. excomm. dec. 16. Fernandez in examine Theologie moralis part. 3. cap. 9. §. 16. num. 7. & 8. Sanchez de matrimon. lib. 2. disput. 37. num. 11. cum segg. & disput. 40. num. 17. & lib. 3. disput. 23. num. 12. & lib. 8. disput. 2. à num. 10. & late in præcepta Decalogi lib. 2. cap. 11. Mar. Alter. de censur. tom. 2. disput. 8. de suspens. cap. 3. Bonacin. eod. tract. disput. 7. q. 5. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 5. à num. 1. & lib. 30. tract. 2. tit. 3. à nu. 91. Azid. de ConineK de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 18. dub. 14. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 11. num. 12. cum segg. & part. 11. cap. 10. num. 112. cum segg. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum verb. irregularitatis, differ. 7. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregul. num. 6. cum segg. Nouarr. in singular. Canonice. conclus. 2. & 3. Fagundes in quinque Ecclesia præcepta prac. 2. lib. 8. c. 8. num. 23. cum segg. Maur. de Alzedo in praxi Episcop. part. 2. cap. 6. de dispensat. irregul. per tot. Pottel. in dubijs Regularibus verb. dispensare num. 8. cum segg. Villalob. part. 1. summ. tract. 21. difficult. 9. Hieron. Rodet. in compendio quest. regular. resol. 52. num. 13. cum segg. Philibert. Marchin. de Sacrament. Ordinis tract. 1. part. 9. per tot. late Ioan. Angel. Bossi. de iraplici Lubilæi privilegio sect. 1. casu 10. §. 1. cum segg. Trullench. in exposit. Bullæ Cruciatæ lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 6. & in Decalog. lib. 1. cap. 3. dub. 4. D. Felician. de Vega Archiepif. Mexic. can. ad cap. ut si clerici. §. de adulterijs num. 150. cum segg. de iudic. late Stephan. Daluin de potest. Episcop. & Abbatum cap. 26. & seg. Barthol. a S. Fausto de Lubil. extraord. lib. 4. quest.

105. cum segg. metipsam de officio, & potest. Episcopi part. 2. allegat. 39. & 40. ex quo loci me non citato multa transcripserit Aloyf. Ricc. in decis. Curie Archiepiscop. Neapolit. part. 4. decis. 17. vbi est inserta quædam allegatio Nouarij Iurif. consulti Lucani.

^a Episcopis,] Subditos habentibus, etiam electis, & confirmatis, quamuis non consecratis, vt per Cened. ad Sextum collect. 4. num. 3. Soar. tom. 5. disput. 41. sect. 2. num. 7. Sanch. de matrimon. lib. 8. disput. 2. num. 11. Gutier. eod. tract. cap. 49. à num. 16. Mar. Alter. d. tom. 2. disput. 8. de suspens. cap. 3. vers. tertio notandum, Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 136. Alzed. d. part. 2. cap. 6. num. 39. Filiuc. tom. 1. tract. 20. cap. 10. nu. 270. Floron. de casibus referu. part. 1. cap. 4. §. 7. nu. 9. Bossi. d. sect. 1. casu 10. nu. 201. Trullench. in exposit. Decalogi lib. 1. c. 3. dub. 4. num. 2. & in Decalogum lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 2.

Episcopos illarum regionum, in quibus Concilium Trident. adhuc receptum non est, non posse vti facultate concessa in hoc cap. referunt decimum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 532. in 1. edit. aliàs resolut. 445. num. 3. in 2. edit. Garc. d. p. 7. cap. 11. num. 23. Armendar. d. l. 7. de irregular. num. 11. Sanchez in præcepta Decalogi lib. 2. c. 11. num. 2. Mar. Alter. d. cap. 3. conclus. 4. vers. primo animaduertendum est, Alzed. d. cap. 6. num. 29. Bonacin. d. disput. 7. quest. 5. puncto 1. nu. 2. Vgolin. de officio Episcopi cap. 57. §. 2. ad fin. Filiuc. d. tract. 20. cap. 10. num. 269. Gauant. d. verb. absolutio num. 6. Bossi. d. casu 10. num. 202. Stephan. Daluin. de potest. Episcop. cap. 26. num. 19. in princ. Trullench. loco proximo citato, Ego ipse d. alleg. 39. num. 3.

Capitulum Sede vacante habere facultatem dispensandi, & absoluendi concessam Episcopis in hoc cap. resoluunt Henriquez in sum. lib. 6. c. 16. §. 1. & lib. 14. c. 20. §. 1. Soar. tom. 4. de penitent. disput. 30. sect. 2. num. 4. Cened. d. collect. 4. num. 3. Fr. Emman. quest. regular. tom. 1. quest. 61. art. 9. Ludonic. Beia respons. casuum conscient. part. 4. casu 27. vers.

vers. tandem nullus, Sayr. in clavi Regia lib. 6. e. 11. n. 84. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 3. collect. 721. vers. tertio dubitatur. & in praxi verum fori Eccles. decis. 533. in 1. edit. alias resolut. 466. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 118. num. 5. Pfafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 16. pag. 106. Sanchi. de matrim. lib. 8. disput. 2. num. 10. Garc. d. part. 7. cap. 11. num. 21. & part. 5. cap. 7. num. 41. Nouar. d. conclus. 2. num. 3. Duard. in Bullam Coena lib. 3. §. 2. quæst. 11. num. 16. & 17. Floron. de casibus referuat. part. 1. cap. 4. §. 7. num. 9. Gauant. in man. Episcop. verb. Capitulum Sede vacante num. 48. Diana moral. resol. part. 4. tract. 4. resol. 211. vers. norandum est. Bossi. d. casu 10. num. 207. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. nu. 9. nouissimè D. Felician. de Vega Archiepis. Mexican. ad cap. as si clericus §. de adulteris num. 52. de iudic. Stephan. Daluin. d. tract. de potest. Episcop. e. 27. num. 1. Ego ipse d. alleg. 39. num. 16. Sel. in select. canon. cap. 49. nu. 3. vbi asserit olim de hoc fuisse multum dubitatum, & sub die 20. Iulij 1602. fuisse conclusum Pontificem esse consulendum.

Contra Mar. Alter. d. cap. 3. vers. ex eodem, & Bonacin. de censur. disput. 7. quæst. 5. puncto 1. nu. 6. Trullench in Decalog. lib. 1. e. 3. dub. 4. num. 2. in fine. existimantes Capitulum Sede vacante non succedere Episcopis in facultate, quæ illis competit vigore huius decreti.

5. Archiepiscopum dum actu visitat dioceses suffraganeorum in eis facultatem dispensandi & absolvendi concessam Episcopis in hoc decreto habere erga subditos suorum suffraganeorum, tradunt Henric. in summa. lib. 1. cap. 18. §. 3. Soar. tom. 4. de penis. disput. 3. sect. 2. num. 8. Sayr. in clavi Regia. lib. 6. cap. 11. nu. 79. Auila. de censur. part. 2. cap. 7. disput. 1. dub. 10. conclus. 3. & part. 7. disput. 10. dub. 6. notab. 2. circa primam conclus. Sanchi. in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 6. & lib. 4. cap. 38. num. 13. & 14. Bonacin. de censur. disput. 1. g. 3. puncto 2. num. 7. vers. tertio. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum. verb. iurisdictionis differ. 4. nu. 1. Alzedo d. part. 2. e. 6. num. 40. Marchin. d. tract. 1. part. 9. diff. 1. num. 8. Bossi. d. casu 10. nu. 21. 5. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 4. Ego ipse d. allegat. 39. num. 19.

6. Et non solum in ipso actu visitationis dispensare posse cum subditis Episcoporum suffraganeorum, sed etiã cum ipsismet Episcopis suffraganeis, contra Soar. resoluunt Henric. d. cap. 18. num. 4. Auila part. 7. disput. 6. sect. 5. dub. 5. Bonacin. de censur. disput. 7. quæst. 5. puncto 1. num. 2. in fine. Bossi. d. casu 10. num. 216. vbi num. 217. subdit quod immo quocunque tempore, & sic extra visitationem poterit Archiepiscopus vti dicta facultate dispensandi & absolvendi circa suos Episcopos suffraganeos, sicut potest circa subditos sua propria diocesis, & citat post alios Sayr. d. cap. 11. num. 79. Floron. de casibus referuat. part. 1. cap. 4. §. 7. num. 14. Trullench. d. dub. 4. num. 4.

7. Abbates, & alios Prælatos inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, etiam nullius diocesis, non comprehendi in hoc decreto, ac proinde minimè gaudere facultate dispensandi & absolvendi in hoc cap. concessa, tenent Arag. 2. 2. quæst. 88. art. 12. col. 7. conclus. 4. Fr. Emman. in summa tom. 2. cap. 10. nu. 6. Cened. d. collect. 4. num. 5. Tolet. in instruct. confess. lib. 1. cap. 83. num. 5. ad fin. Soar. tom. 4. de penitent. disput. 30. sect. 2. num. 6. & tom. 5. de censur. disp. 4. 1. sect. 2. num. 7. Petr. de Ledesma in summa. tom. 2. tract. 1. cap. 6. post conclus. 2. diff. 1. Aloyf. Ricc. in praxi verum fori Eccles. decis. 532. nu. 2. in 1. edit. alias resolut. 555. in 2. edit. Mar. Alter. d. e. 3. vers. sed hic, Bonacin. d. disput. 7. quæst. 5. puncto 1. num. 6. & referunt decium Garc. d. part. 7. cap. 11. num. 13. & 17. Armendar. d. l. 7. de irregularitat. num. 9. & 10. Nouar. d. conclus. 2. num. 4. Gauant. verb. absolutio num. 5. & verb. censuræ num. 2. Campan. d. rub. 7. cap. 5. num. 5. Stephan. Daluin. d. cap. 27. nu. 3. Ego ipse d. alleg. 39. nu. 17. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 44. nu. 21. vbi etiam quid data consuetudine immemoriali.

Contra Henric. in summa. lib. 6. cap. 16. §. 1. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 1. g. 24. art. 13. & 17. & quæst. 61. art. 9. Flores de Mena var. lib. 3. quæst. 24. num. 18. Sayr. in clavi Regia. lib. 6. cap. 11. num. 83. in fine. Auila. de censur. part. 7. disput. 10. dub. 20. Sanchi. in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 5. Duard. in Bullam Coenæ Domini. lib. 3. §. 2. quæst. 8. num. 55. Monet. de commutat. ultimar. volunt. cap. 5. num. 455. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 51. num. 8. Portel. verb. Prælati

potestas ad absolvendum num. 30. Stephan. Daluin. d. cap. 27. num. 2. Pharon. d. tract. 1. sect. 18. cap. 34. cum sequentibus Castro Palao de penis heretic. tract. 4. disput. 4. nu. 4. Trullench. d. lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 3. Bossi. d. casu 10. num. 211. existimantes facultatem, quam habent Episcopi ex privilegio huius decreti, competere etiam alijs Prælati habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem.

Superiores etiam Conventuales Religionum exemptarum erga Religiosos sibi subditos hanc potestatem à Concilio in præsentis Episcopis concessam habere facultate ipsis ad hoc data à Pio V. consit. sua, incip. Romanus. sub dat. 21. Iulij 1571. tenent Henric. d. lib. 6. cap. 16. §. 8. & lib. 7. cap. 25. §. 2. & lib. 14. cap. ultim. §. 5. ad fin. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 1. quæst. 61. artic. 9. Pfafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 52. in princip. Ioan. de Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 16. Sayr. de censur. lib. 7. e. 7. nu. 23. Molin. de iustit. tract. 3. disput. 61. num. 4. & 5. & disput. 70. in fine. Iacob. de Grass. tom. 2. consil. sub tit. de homicid. consil. 2. num. 23. cum seqq. Sanchez de matrim. lib. 8. disput. 2. num. 13. & in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. cap. 11. nu. 7. Coriolan. de casibus referuat. part. 1. sect. 1. art. 22. num. 6. & art. 23. nu. 4. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum. verb. Regularit. different. 6. vers. denique. Nouar. d. conclus. 2. num. 6. Bartholom. de Vecchis d. disput. 9. dub. 18. ex num. 4. Hieron. Roderic. d. resol. 52. num. 23. Barthol. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 3. g. 10. 5. Portel. in dub. Regular. verb. Prælati. 36. Antonin. Diana moral. resoluit. part. 4. tract. 4. resol. 211. in fine. Marchin. d. diff. 1. nu. 9. Bossi. d. casu 10. num. 220. cum seqq. Trullench. d. dub. 4. num. 5. Ego ipse d. alleg. 39. num. 18.

Contra Soar. tom. 5. disput. 4. sect. 2. Perr. de Ledesma in summa. tom. 2. tract. 1. cap. 6. post conclus. 20. diff. 3. Valer. Reginald. d. num. 29. vers. quintum est, Garc. d. cap. 11. nu. 13. & 20. Armendar. d. lib. 7. de irregul. num. 10. Lezana e. 11. n. 6. existimantes Prælatos Regulares facultate in hoc decreto concessa erga suos subditos Regulares vti non posse.

Quis autem valeat cum Episcopo dispensare si occurrat casus ut ipsemet incidat in aliquo delictorum, super quibus potest cum sibi subditis dispensare iuxta formam huius decreti? Possit tunc alteri committere vices suas ut secum dispense, & ad se absolvendum proprium suum Confessarium deputare, cum eadem auctoritate, quam ipse habet ex hoc decreto in sibi subditos, tenent Maiol. de irregular. lib. 2. cap. 2. num. 12. vers. est autem, & lib. 5. cap. 51. num. 7. Soar. tom. 5. de censur. disput. 41. sect. 2. num. 9. Henric. in summa. lib. 14. de irregul. cap. 18. §. 3. Pfafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 17. pag. 107. Armendar. d. lib. 7. de irregul. num. 12. Aloyf. Ricc. in praxi verum fori Eccles. decis. 518. in 1. edit. alias resolut. 445. num. 2. in 2. edit. Garc. d. part. 11. cap. 10. num. 139. vbi intelligit, quamvis sit extra diocesim, Bellet. d. quest. clerical. part. 1. tit. de discipl. cleric. §. 1. nu. 54. Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 3. num. 3. & in præcepta Decalogi. lib. 2. cap. 11. nu. 11. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum. verb. iurisdictionis differ. 9. num. 12. Filluc. tom. 1. tract. 20. e. 10. num. 272. Floron. de casibus referuat. part. 1. cap. 4. §. 7. nu. 14. Gauant. in man. Episcop. verb. absolutio nu. 7. Duard. in Bull. Coenæ lib. 3. §. 2. quæst. 11. num. 29. Fr. Ludovic. à Cruce in exposit. Bullæ Cruc. disput. 1. e. 6. dub. 18. num. 1. in fine. Alzedo. de præcell. Episcop. dignit. p. 1. cap. 5. num. 123. & e. 6. nu. 68. Bossi. d. sect. 1. casu 10. num. 188. Ego ipse d. alleg. 39. num. 15.

Contra Mar. Alter. d. cap. 3. conclus. 4. vers. tertio quari potest, existimantem non posse Episcopum secum dispensare.

β In irregularitatibus omnibus, &c.] Possit Episcopum in vim huius decreti dispensare in irregularitate, quæ contrahitur ex reiteratione Baptismi occultata, tenet Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 1. e. 70. Auil. de censur. part. 7. disp. 7. g. 3. puncto 3. num. 9. Filluc. in quæst. moralibus. tract. 20. cap. 6. quæst. 5. Alzedo d. part. 2. cap. 6. nu. 53. Ego ipse d. allegat. 39. num. 36. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 12. e. 3. quæst. 8. in resol. 1. quæstionis, etiam si incurrat ab aliquo publice baptizante, dummodo nefciatur an qui baptizatur fuerit antea baptizatus. Sayr. d. lib. 7. cap. 10. num. 16. Auila d. dub. 6. Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 37. num. 11.

In irregularitate contracta ab eo, qui duos sacros Ordines, vel Acolytatum cum Subdiaconatu eodem die suscepit,

- fufcepit, difpenfare poffe Epifcopum quando delictum
 eft occultum, tenent Henric. d. lib. 14. cap. 6. §. 5. Auila par.
 7. difput. 9. feñ. 1. dub. 4. ad fin. Sayc. d. lib. 7. cap. 10. num. 36. Bo-
 nacin. dicta difput. 7. quæft. 3. puncto 4. num. 4. Vgolin. de irre-
 gular. cap. 3. §. 1. num. 31. & de officio Epifcopi, cap. 57. §. 2. num.
 4. verſ. quarto, Ego ipſe d. alleg. 39. num. 37.
12. In irregularitate occulta proueniente ab adminiftra-
 tione in Ordinibus malè fufceptis poffe etiam Epifcopum
 difpenfare, refoluunt Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 30.
 num. 9. in fine, Campan. in diuerſis iuris canon. rub. 7. cap. 5. nu.
 2. Ego ipſe d. alleg. 39. num. 41. atteftantes hoc verum eſſe
 ſi Epifcopus non fuerit quoque ſcienter particeps eius-
 dem culpæ.
13. In irregularitate, quam quis contraxit exercendo Or-
 dines, quos non habebat, vt exerceat fufceptos, ac alios
 fufcipiat, poffe Epifcopum difpenfare, modò delictum
 fit occultum, tradunt Vgolin. dicta cap. 57. §. 3. num. 1. verſ. ſi
 etiam, Bonacin. de cenſur. difput. 7. quæft. 3. puncto 6. num. 10.
 Ego ipſe d. alleg. 39. num. 43. Alzed. d. p. 2. cap. 6. num. 54.
14. In ſuſpenſione & irregularitate contracta ab eo, qui
 ante legitimam aetatem Ordines fufcepit, poffe Epifcopum
 difpenfare ſi iam ad legitimam aetatem peruenerit,
 & delictum fit occultum, refert decifum Garc. de benefi-
 ciis. part. 2. cap. 5. num. 51.
15. In ſuſpenſione contracta ab eo, qui Ordines fufcepit,
 dum vinculo cenſuræ obſtrictus eſſet, poffe Epifcopum
 difpenfare modò delictum fit occultum, refoluit Bona-
 cin. de ſuſpenſ. omnibus in partic. difput. 3. quæft. 1. puncto 6. nu.
 7. aduerſus ibidem, ſi delictum fit publicum, abſolutio-
 nem iſtius ſuſpenſionis reſpectu clerici ſecularis refer-
 uatam eſſe Papæ, ſue iſta ſuſpenſio contracta fuerit
 ſcienter, ſue ignorantè ignorantia craſſa, fupina vel
 affectata, & citat text. expreſſum in cap. cum illorum, de ſen-
 tent. excommuni. & ibi in collect. num. 3. citauit Salzed. ad Bern-
 nard. in pract. cap. 13. qui meminit huius decreti.
16. In ſuſpenſione contracta à coniugato fufcipiente Or-
 dinem ſacrum poffe Epifcopum difpenfare dum cri-
 men eſt occultum, per hoc decretum ſuſtinet Bonacin.
 de ſuſpenſionibus omnibus in particulari, difput. 3. quæft. 1. pun-
 ctio 7. num. 12. ſubdens non propterea poffe taliter diſpenſa-
 tum durante matrimonio miniſtrare in ſacris Ordini-
 bus, quia licet ablata ſit ſuſpenſio, & irregularitas con-
 tracta ob fufceptionem ſacrorum Ordinum tempore
 matrimonio, non tamen ablata fuit diſpoſitio ſacrorum
 Canonum prohibentium coniugato ſacrorum Ordinū
 fufceptionem, & conſequenter illorum uſum.
17. In ſuſpenſione contracta ab eo, qui ſurtiuè, id eſt, ne-
 ſciente Epifcopo, neque probante, neque examine Epifcopo
 Ordines fufcepit, ſi occulta ſit, poffe Epifcopum diſpen-
 ſare, tradunt Henric. d. lib. 14. cap. 6. §. 5. Soar. d. difput. 42.
 feñ. 3. num. 5. Egid. de ConincK tom. 2. difput. 18. dub. 5. nu.
 43. Bonacin. d. punct. 4. n. 5. Vgolin. d. tract. de officio Epifcopi, c.
 57. §. 2. num. 4. verſ. quarto, Ego ipſe d. alleg. 39. num. 38.
18. In ſuſpenſione, quam quis contraxit, recipiendo
 Ordines ſine litteris dimiſſorijs, ſi ſit occulta, poffe Epif-
 copum difpenfare dicit Bonacin. de Sacrament. difput. 8.
 quæft. unica puncto 4. num. 25. Ego ipſe d. alleg. 39. num. 39.
19. In ſuſpenſione à Diuinis, quam incurrit Religioſi
 admittentes feminas, ſi ſit occulta, virtute huius decre-
 ti difpenſare poffe Epifcopum, tenet Sanch. in præcepta
 Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 17. num. 41. in princip.
20. Difpenſare poffe Epifcopum cum eo, qui per ſaltum
 promotus ad Ordines, celebrauit, vbi delictum fuerit
 occultum, aſſerit Vgolin. d. c. 57. §. 2. num. 4. verſ. tertio, quem
 refero Ego ipſe d. alleg. 39. num. 40.
21. Et cum eo, qui ordines minores fufcepit ab Epifcopo,
 qui renuntiauit Epifcopatu, vel dignitati, aut à cenſura
 irretito, ſchiſmatico, hæretico, depoſito, vel de-
 gradato, dummodo delictum ſit occultum, Vgolin.
 dicta capitul. 57. §. 2. numer. 4. verſ. quinto, Ego ipſe d. alleg.
 22. numer. 42.
22. Et cum ſimoniaco occulto poffe etiam Epifcopum
 difpenſare, non tamen illum rehabilitare ad beneficia
 impoſitum obtinenda, nec ad ea retinenda, quæ per
 ſimoniam occultam obtinuit, referunt decifum Soar.
 de Relig. tom. 1. tract. 3. lib. 4. cap. 61. num. 11. Leſſi. de iuſtit. lib.
 Barbos. Collect. in Concil. Triad.
2. cap. 35. num. 140. Garc. de benef. part. 8. cap. 1. num. 74. Ar-
 mendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7.
 de irregular. num. 15. & 16. Ego ipſe d. alleg. 39. num. 44. Al-
 zedo in praxi Epifcop. p. 2. cap. 6. num. 41. Chapeauil de caſibus
 referu. cap. 22. quæft. 3. Marchin d. tract. 1. part. 9. cap. 3. num. 2.
 Gauant. in man. Epifcop. verb. cenſura nu. 6. Boſſi. d. caſu 10.
 §. 5. num. 152. D. Felician. verb. Vega ad cap. at ſit clericus §. de
 adulterijs num. 160. de iudic. Contra Campan. in diuerſ. iuris
 canon. rub. 11. cap. 27. num. 66.
- Non poſſe tamen Epifcopum abſoluere à cenſuris in-
 curſis propter ingreſſum ad monaſterium Monialium,
 etiam ſi delictum ſit occultum, referunt decifum per
 conſtit. Pij V. Aloyſ. Ricc. in praxi rerum ſori Eccleſ. decif.
 648. in 1. edit. alias reſol. 544. num. 5. in 2. edit. Garc. de benef.
 part. 11. cap. 10. num. 122. Armendar. d. l. 7. de irregul. num. 23.
 Alzedo cap. 6. num. 22. Ego ipſe d. alleg. 39. num. 45. Iacob.
 de Graff. de caſibus referu. cap. 5. poſt num. 6. Chapeauil. eod.
 tract. c. 14. quæft. 2. Gauant. in man. Epifcop. verb. abſolutio nu.
 15. Marchin. d. part. 9. cap. 3. num. 3. Quamuis contrarium,
 immo poſſe Epifcopum virtute huius Decreti abſoluere
 à cenſura incurſa ob violationem clauſuræ ob malum
 finem etiam occultam, exiſtimauerunt Alzed. d. part. 2. c.
 6. n. 21. & 22. Boſſi. tract. de tubilio ſeñ. 1. caſu 10. §. 5. nu. 154.
 pag. 54. Antonin. Diana reſol. moral. part. 1. tract. 16. reſol. 33.
 Bonacin. de clauſura q. 1. puncto 5. num. 1.
- Ex delicto.] Ergo non poterit Epifcopus vigore huius
 decreti difpenſare ſuper irregularitate aliunde quam
 ex delicto proueniente, neque ſuper illegitimitate, licet
 occulta ſit, de quo Nauar. in man. cap. 27. num. 194. & 201.
 Egid. de ConincK de Sacrament. tom. 2. difput. 18. dub. 14.
 num. 111. Atrojo de Sacrament. cap. de irregul. num. 10.
 quos refert & ſequitur Alzedo d. cap. 6. n. 30. vbi num. 41.
 hinc inferit illum non poſſe filios ſpurios, aut baſtardos
 legitimare. Layman in ſumma Theolog. moralis lib. 2. tract.
 20. part. 1. c. 5. num. 2. Hurtado. de cenſur. diſp. 2. de irregul. diſ-
 ficul. 20. num. 63. Turrian. de cenſur. lib. 9. diſput. 71. num. 2.
 Diana moral. reſol. part. 2. tract. 1. miſcellan. reſol. 21. & par. 4.
 tract. 2. reſol. 64. Suar. Savr. Fillue. Bonacin. Valer. Regi-
 nald. & alij per me citati de iure Eccleſ. vniuerſ. lib. 1. cap. 11.
 num. 156. quia talis irregularitas non prouenit ex delicto,
 ſed ex defectu. Sed contra eos tenent plures quos
 ſequutus fui d. cap. 11. num. 156. quibus addo Præpoſ. in
 3. p. S. Thoma quæſt. 5. de irregul. dub. 16. num. 131. Laurent.
 de Peirinis tom. 2. de Relig. Prælo quæſt. 2. cap. 5. §. 9.
 num. 143.
- Occulto.] Occultum in præſenti materia ſecundum
 terminos iuris eſſe regulandum, & propriè dici quod
 non poteſt probari, aſſerunt Iacob. de Graff. tom. 2. conſil.
 ſub tit. de homicidio conſil. 2. n. 20. Nicol. Garc. de benefi. p. 7.
 cap. 11. num. 46. & ſeq. Armendar. d. l. 7. irregul. num. 25.
- Sed occultum, ad hoc vt poſſit Epifcopus difpenſare
 virtute huius decreti, illud eſſe quod non eſt notorium
 apud omnes, etiam ſi poſſit probari per aliquos teſtes,
 ſufficit enim non eſſe diuulgatum, & quod poſſit aliqua
 tergiverſatione celari, tenent magis communiter Do-
 ctiores, vt per Nauar. in man. cap. 27. num. 254. in fine, verſ.
 undecimo, Sorb. in compendio Mendicant. in reſol. materie ab-
 ſolutionis, pag. 48. Anton. Roch. de viſitat. verb. occultum, To-
 ler. in inſtruit. ſacerd. lib. 1. cap. 89. num. 5. Vidual. in candel.
 aureo, tit. de irregularit. num. 315. Vega in ſumma. part. 1. cap.
 49. caſu 16. Læl. Zech. de caſibus Epifcopo referuatis caſu
 vltim. num. 1. & caſu 1. de irregul. circa fin. Fr. Emman.
 quæſtione regul. tom. 1. quæſt. 24. articulo 11. Gutier. canon.
 lib. 1. cap. 1. Emman. Sà in aphoriſm. verb. Epifcopus num.
 35. & verb. manifeſtum, numero 5. Zerol. in praxi Epifcop.
 part. 2. verb. irregularitas, §. 1. Piaſec. in ſimili praxi part. 1.
 c. 1. nu. 56. pag. 62. Soar. tom. 4. de penitent. diſp. 3. feñ. 2. nu.
 2. & tom. 5. de cenſur. diſput. 41. feñ. 2. n. 6. Azot. inſtit. mor-
 ral. p. 1. lib. 8. cap. 10. q. 9. Sayc. de cenſur. lib. 4. cap. 17. num. 21.
 & lib. 7. cap. 13. num. 12. Mar. Alter. in eodem tract. tom. 2.
 diſput. 3. de ſuſpenſ. cap. 3. verſ. ſecundò norandum, Auila
 in ſimili tract. part. 2. cap. 7. diſput. 1. dub. 12. concl. 2. & part. 7.
 diſputat. 10. dub. 6. Molin. de inſtit. tractat. 3. diſputat. 79.
 numero 8. verſiculo ſecundò, Paul. Comitol. reſponſ. moral.
 libro 6. quæſt. 44. numero 2. Vgolin. de officio Epifcopi cap. 57.
 numero 5. Aloyſ. Ricc. in praxi rerum ſori Eccleſ. decif. 523.

- in *edit. & resol. 450. in 2. edit. Sanch. de matrimon. lib. 2. disp. 37. num. 11. & lib. 3. disp. 34. num. 55. & in praecepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 19. cum seqq. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 30. tract. 2. num. 30. Bonacin. de censur. disp. 1. quæst. 3. puncto 2. nu. 1. vers. quarto. idem Aloyf. Rice. in decis. Curie Archiep. Neapolit. part. 4. decis. 117. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 71. à num. 7. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouit. disp. 9. dub. 16. nu. 3. Hieron. Roderic. d. resol. 52. nu. 23. Fagundez in quinque Ecclesie praecepta praec. 2. lib. 8. cap. 8. num. 23. Alzedo in praxi Episcop. part. 2. cap. 6. nu. 12. Floron. de castib. reseruat. part. 1. cap. 4. §. 21. num. 2. Gauant. in man. Episcop. verb. absolutio num. 11. Campan. d. rub. 7. cap. 5. num. 7. Duard. in Bull. Cæna lib. 3. §. 2. g. 11. num. 4. & 5. eleganter Stephan. Baluin. de potest. Episcop. cap. 26. num. 3. cum seqq. Marchin. d. part. 9. diff. 2. Bossi. de triplici iubilæi privileg. sect. 1. casu 10. §. 3. num. 26. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 44. num. 10. D. Felician. de Vega ad d. §. de adulterijs ex num. 152. Ego ipse d. alleg. 39. à num. 20.*
27. Episcopum posse dispensare etiam si actus sit materialiter publicus, non vero formaliter in quantum delictum, quia adhuc occultum dicitur, tenent Emman. Sà d. verb. Episcopus num. 35. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 176. num. 3. Henric. d. lib. 14. cap. 20. §. 4. Sayr. de censur. lib. 7. cap. 13. num. 13. Vgolin. in simili tract. cap. 1. cap. 13. §. 7. sub num. 4. Bonacin. eod. tract. disp. 7. quæst. 5. puncto 1. num. 4. vers. dixi in prouentibus, Sanch. d. lib. 3. disp. 34. num. 56. Piafec. d. p. 1. c. 1. sub tit. de dispensat. num. 56. fol. 61. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Eccles. resol. 450. num. 5. in 2. edit. Galet. in margarita casuum conscient. verb. delictum vlt. Campan. in diuersis canon. rub. 7. cap. 5. num. 3. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 71. num. 8. Fagundez d. c. 8. nu. 25. & 29. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 9. dub. 15. nu. 4. Trullench. d. cap. 2. dub. 7. num. 3.
28. Vnde si in loco ita distanti publicum, & notum sit aliquod delictum vt ipse non subist fore vt ad illum locum deferatur occultum ibi, vbi absolutio petitur dici, ac proinde Episcopi facultati in hoc decreto concessa subijci, resoluunt Auila de censur. part. 2. cap. 7. disp. 1. dub. 11. concl. 3. Sanch. d. lib. 2. cap. 11. num. 20. Duard. in Bullam Cæna Domini lib. 3. §. 2. g. 1. num. 10. Fagundez d. cap. 8. num. 28. Contra Nauarr. conf. 43. de temporibus orânar. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub eod. tit. decis. 64. Soar. tom. 4. de poenitent. disp. 30. sect. 2. num. 2. Sanctarel. de hærese c. 5. dub. 6. nu. 26. existimantes non dici occultum delictum quod alicubi, vbi scilicet commissum est, publicum sit, at in eo loco, in quo absolutio petitur, sit occultum.
29. Episcopum posse dispensare in irregularitate proueniente ab excommunicato celebrante, quando excommunicatio est occulta, licet celebratio sit manifesta, tradunt Nauarr. conf. 2. sub tit. de clerico non ordin. ministr. in vtraque edit. Lal. Zech. d. casu vltim. num. 1. vers. & quod pag. 248. Piafec. in praxi Episcop. part. 1. cap. 1. num. 56. pag. 62. Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. quæst. 8. art. 14. concl. 2. Ego ipse d. alleg. 39. nu. 27. me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 12. c. 3. quæst. 13. resol. 3. in fine. Marchin. d. tract. 1. part. 9. diff. 2. nu. 4. cum seqq. Bossi. d. casu 10. §. 3. num. 33. Contra additionator. ad dictum consilium Nauarr.
30. Ex homicidio voluntario.] Homicidium voluntarium in hoc decreto dici, quod est illicitum contra quantum praeceptum Decalogi, intentum, & volitum in se, asserunt Nauarr. in man. cap. 27. num. 240. Couart. in clem. si furiosus part. 2. in initio. & §. 1. num. 2. Ludouic. Lop. in instr. conscient. tom. 2. p. 2. cap. 28. in princ. Vega in speculo Curator. cap. 12. num. 325. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 179. cum seqq. & quæst. regul. tom. 1. quæst. 24. art. 9. Anton. Roch. de visitat. verb. homicidio voluntario, Vgolin. de irregul. cap. 33. Soar. tom. 5. de censur. disp. 44. sect. 1. & disp. 45. sect. 2. Sayr. in simili tract. lib. 7. cap. 7. num. 5. cum seqq. Auil. eod. tract. part. 7. disp. 3. dub. 7. & disp. 6. sect. 1. dub. 1. Vafq. 1. 2. disp. 10. nu. 39. Molin. de instr. tract. 3. disp. 33. & 39. Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. quæst. 8. art. 9. conclus. unica, Bonacin. de centr. act. disp. 2. quæst. vltim. puncto 2. nu. 1. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Eccles. decis. 519. in 1. edit. aliàs resol. 446. in 2. edit. Campan. in diuersis iuris canonice. rub. 11. cap. 23. num. 137. Hieron. Roderic. d. resol. 52. num. 24. nouissimè Fr. M. Francisc. de Araujo in 1. 2. S. Thom. tom. 1. q. 76. artic. 4. dub. 4. num. 13. pag. 408. Ego ipse d. alleg. 39. num. 46. cum seqq.
- Vnde in irregularitate proueniente ex homicidio voluntario, licito tamen, vel auctoritate legitima, & iusta de causa factò, posse Episcopum dispensare, tenent Couart. in Clem. si furiosus part. 1. §. 3. num. 7. in fine. Nauarr. d. cap. 27. num. 240. vers. quarto, & in rub. de iudic. num. 109. vers. tertio, cum seqq. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 1. quæst. 24. artic. 1. & in summ. tom. 3. cap. 223. num. 1. et 2. vbi sic corrigi de opposito quod prius fenserat in ead. summ. tom. 1. cap. 174. et tom. 2. quæst. 105. art. 2. Maior. de irregul. lib. 5. cap. 48. §. 6. Medin. in summ. part. 1. cap. 12. §. 12. Viuald. in candol. aureo §. 2. tit. de irregul. quoad Fratres, num. 326. et 327. Banes 2. 2. quæst. 40. art. 2. dub. 4. Campan. d. rub. 11. cap. 23. nu. 138. Hieron. Roderic. d. resol. 52. in retractat. num. 59. et resol. 81. num. 3. Ioan. de la Cruz in direct. part. 2. de irregul. dub. 9. concl. 1. Nouar. de iure nouo Pont. concl. 81. num. 3. Polanch. in direct. Confess. tract. de irregul. reg. 3. Marchin. d. tract. 1. part. 9. c. 2. Ego ipse d. alleg. 39. num. 47.
- Contra Nauarr. mihi vnum sibi contrarium conf. 34. in antiqu. aliàs conf. 39. in nouis, de homicid. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 31. Henric. d. lib. 14. cap. 9. §. 3. et cap. 19. §. 4. in commento litt. K. Vgolin. de irregul. cap. 33. §. 1. num. 1. et cap. 44. §. 2. num. 4. et cap. 62. §. 2. num. 5. Vega in summa part. 1. cap. 56. casu 6. et cap. 127. casu 27. et part. 2. cap. 15. casu 40. et in speculo Curatorum cap. 11. num. 287. et cap. 12. num. 323. Iacob. de Grass. in aureis decis. p. 1. lib. 1. cap. 13. num. 38. Molin. de instr. tract. 3. disp. 79. num. 8. vers. quarto, Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. irregularitas §. 8. Gutier. canonie. lib. 2. cap. 6. num. 170. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 8. num. 32. Garc. de benef. part. 7. cap. 11. num. 40. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 12. c. 3. quæst. 13. resol. 2. in fine. Alzed. in praxi Episcop. p. 2. cap. 6. num. 46. Hurtado de censur. disp. 2. de irregul. diff. 20. num. 56. Gauant. in enchirid. Episcop. verb. irregularitas num. 105. Filluc. tom. 1. tract. 19. cap. 10. num. 28. existimantes Episcopum non posse in homicidio voluntario iusto dispensare.
- Hinc etiam posse Episcopum dispensare cum homicidio occulto, qui cum aliter euadere non posset, aggressorem occidit, licet non in totum seruata moderate inculpata. nam etsi homicidium voluntarium sit, quia tamen per se non est, nec ex delicto proficiscitur, homicidium voluntarium dici non debet, resoluunt Nauarr. d. cap. 27. num. 239. Henric. d. lib. 14. cap. 10. §. 2. Valent. tom. 4. disp. 7. quæst. 19. puncto 3. §. 5. Banes in 2. 2. quæst. 64. art. 8. vers. ad secundum, Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 173. num. 1. Vega part. 2. cap. 15. casu 23. vers. nota, Molin. d. disp. 79. num. 8. & 11. Sayr. de censur. lib. 7. cap. 7. nu. 22. Auila eod. tract. part. 7. disp. 7. sect. 5. dub. 5. Talarct. in 4. sentent. disp. 25. quæst. 1. col. 7. Agid. de Contnck de Sacrament. disp. 18. dub. 9. num. 88. & 90. Vgolin. de irregul. cap. 33. num. 4. & de officio Episcopi cap. 57. §. 2. num. 4. & 6. Alzed. d. part. 2. cap. 6. num. 13. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 65. num. 13. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 6. q. 54. num. 3. Marchin. d. tract. 1. part. 9. diff. 3. num. 4. Ego ipse d. alleg. 39. à num. 53.
- In irregularitate ex homicidio casuali proueniente posse Episcopum dispensare, modo delictum sit occultum, resoluunt Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. g. 8. art. 13. concl. 2. & 3. quem refero Ego ipse d. alleg. 39. nu. 48. Marchin. d. p. 9. diff. 3. num. 9. Alzed. d. p. 2. c. 6. num. 6.
- Velut si quis aliquem hominem occiderit non intendens occidere, cum hoc enim posse Episcopum dispensare firmavit Nauarr. d. cap. 27. num. 240. et conf. 27. de homicid. in vtraque edit. Henric. d. lib. 14. cap. 19. §. 1. in commento littera E. Aloyf. Rice. in praxi fori Eccles. decis. 521. in 1. edit. aliàs resol. 448. num. 2. et 3. in 2. edit. Bonacin. de censur. disp. 7. quæst. 4. puncto vltim. num. 7. Ego ipse d. alleg. 39. num. 50.
- Aut vbi is, qui mandauit baculo vulnerari, eo expresso ne occideretur, si armis percussit, & occiderit mandatarium, cum mandante posse Episcopum dispensare, eo quod hoc decretum Concil. requirit homicidium, per industriam, per insidias, & ex proposito, resoluunt Garc. dicit. cap. 11. num. 44. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Eccles.

Eccles. decis. 519. in 1. edit. aliàs resol. 446. in 2. edit. & in praxi aurea resol. 407. & in decis. Curiz Archiep. Neapol. p. 4. decis. 117. Ego ipse d. alleg. 39. nu. 52. prope fin. Idem dicendum de eo, qui mandavit ferro, ut alteram percuteret, sed caueret ne occideret, sequito homicidio, Henriquez dict. cap. 19. §. 2. in commento lit. E. et cap. 14. §. 2. Bonacina dict. puncto ult. num. 8. Alzed. dict. cap. 6. num. 4. Ego ipse dict. alleg. 39. nu. 51. Marchin. d. tract. 1. p. 9. diffie. 3. n. 4.

36. Cum irregulari facto ex mutilatione membri etiam voluntaria, si est occulta, posse Episcopum dispensare, tradunt Nauarr. d. cap. 27. num. 194. Henric. in summ. lib. 13. cap. 57. §. 1. lit. H. et lib. 14. cap. 19. §. 1. lit. L. Fr. Emman. g. regul. tom. 1. g. 24. art. 10. et in addit. ad Bullam Cruciat. §. 13. num. 6. Cardin. Toler. in instruct. Sacerd. lib. 1. cap. 88. vers. 6. et cap. 89. num. 3. Marc. Anton. Genuens. in pract. Archiepiscop. Neapolit. cap. 66. num. 9. in ultima impress. Soar. tom. 5. de censuris disp. 44. sect. 2. num. 4. & sect. 3. num. 35. Molin. de iustit. tom. 4. disp. 79. sub num. 8. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 2. num. 91. Piafec. in praxi Episc. p. 1. c. 1. num. 57. Maurr. Alzedo in simili praxi p. 2. cap. 6. num. 2. Aigid. de ConincK de Sacrament. tom. 2. disp. 18. dub. 8. Ludou. Miranda d. quest. 8. art. 11. Emman. Sà in aphorism. verb. irregularitas in fine, Auila de censur. p. 7. disp. 6. sect. 5. dub. 4. Bonacina in simili tract. disp. 7. quest. 4. punct. ult. nu. 11. Didac. de Arrojo de Sacramentis. cap. de irregularit. nu. 10. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 447. num. 4. Nouar. post decisionem 117. Aloyf. Ricc. in vers. quoad 2. p. 4. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obferuand. in admittendis ad Religionis statum Nouit. disp. 9. dub. 7. Portel. in dubijs regular. verb. dispensare. num. 7. & 9. Villalob. p. 1. sum. tract. 21. diffie. 9. nu. 16. Hieron. Roderic. in compendio quest. regular. resolut. 52. num. 26. Ego ipse d. alleg. 39. num. 49. me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 12. cap. 3. g. 10. resolut. 5. pag. 438. Filluc. tom. 1. tract. 20. c. 2. num. 51. Hurtado de censur. disp. 2. de irregular. diffie. 20. num. 66. Diana moral. resol. p. 4. tract. 2. resol. 71. Marchin. d. tract. 1. p. 9. diffie. 3. n. 7. & decimum referunt Armend. d. 1. 7. de irregular. nu. 14. Garc. d. p. 7. c. 11. n. 30. cū segg Campan. d. rub. 11. c. 23. n. 143.

Contra Franc. Leon. in thesaur. fori eccles. p. 2. c. 8. nu. 89. Sanchez in praxia Decalogi tom. 1. lib. 1. cap. 10. numer. 40. & alios existimantes non posse Episcopum dispensare in irregularitate proueniente ex voluntaria membri mutilatione. quamuis occulta.

37. Ad forum contentiosum, &c.] Episcopum dispensare non potest in irregularitate, vel suspensione proueniente ex delicto ad forum contentiosum deducto, tenent Viuald. in candel. aureo. tit. de excommunicat. num. 42. Iacob. de Graff. in aures decis. p. 1. lib. 1. cap. 13. num. 42. & tom. 2. conf. sub tit. de homicid. conf. 20. nu. 20. Henriquez d. lib. 14. c. 17. §. 2. in commento lit. H. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 167. num. 4. & tom. 3. cap. 1. num. 10. Vega etiam in sum. p. 2. c. 15. casu 2. Soar. tom. 5. de censuris. disp. 41. sect. 2. num. 6. Sayr. eodem tract. lib. 7. cap. 7. num. 12. Auila in simili tract. p. 7. disp. 1. dub. 11. conclus. 3. Mari. Alter. d. cap. 3. vers. postulabit, Campan. d. rub. 11. cap. 23. num. 144. Mari. Antonin. variarum resolut. lib. 3. resolut. 16. sub nu. 21. vers. nec obstat, Molin. de iustit. tract. 3. disp. 79. num. 8. vers. 2. & 3. Sanchez de matrimonio lib. 2. disp. 37. num. 12. & lib. 8. disp. 34. nu. 57. & in praxia Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 21. Bonacin. de censuris disp. 1. quest. 3. puncto 2. num. 2. & disp. 7. quest. 5. puncto 1. num. 4. vers. dixi excepto, Fr. Sigim. à Bononia de election. dub. 71. num. 9. Didac. de Arrojo d. cap. de irregular. nu. 10. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 837. num. 12. Nouar. in singular. canonic. conclus. 2. num. 16. in fine, Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 9. dub. 16. num. 5. Maurr. Alzedo d. p. 2. cap. 6. num. 10.

38. At finto illo iudicio contentioso per sententiam absolutioam, licere eidem Preluli dispensare, quia adhuc manet occultum, & non potest dici deductum cum effectu ex quo probatum non fuit, resoluunt plures ex Doctores proxime citatis, & precipue Viuald. d. num. 42. Iacob. de Graff. d. cap. 13. num. 44. Soar. d. num. 6. Molin. de iustit. tract. 3. disp. 79. num. 8. vers. 2. & 3. Auila dict. part. 7. disp. 1. dub. 11. conclus. 3. Sanchez de matrimonio. lib. 8. disp. 34. num. 57. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 16. num. 7. Maurr. Alzed. d. p. 2. cap. 6. nu. 11. Nouar. d. concl. 2. nu. 16.

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

in fine, Bossi. dict. §. 3. num. 40. Trullench dict. dub. 4. num. 9.

Etiam si medijs deprauatis obtinuerit absolutionem ab iniecto crimine, quia adhuc dispensare Episcopum tenent Henriquez d. lib. 14. cap. 20. §. 4. Soar. d. sect. 2. à num. 6. Sayr. d. cap. 7. num. 12. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 37. num. 12. in fine, & lib. 8. disp. 34. num. 57. Fr. Sigim. à Bononia d. dub. 71. num. 12. Fr. Barthol. de Vecchis d. dub. 16. num. 7. in fine, Campan. rubr. 7. cap. 5. num. 8. & rubr. 11. cap. 23. nu. 144. ubi etiam tenet quod si iudicium non fuerit sententia finitum, eo quod accusator per annum taceuerit, potest ab Episcopo elapso anno dispensari, refero Ego ipse d. allegat. 39. nu. 33. & hoc idem, saltem si post aliquod tempus constituerit accusator in probatione non progredi, tradit idem Fr. Barthol. de Vecchis d. dub. 16. num. 6. Bossi. d. §. 3. num. 43. in princ. Marchin. d. tract. 1. p. 9. diffie. 4. n. 8. & 9.

40. Dispensare tamen non posse Episcopum si delictum deductum sit ad forum contentiosum, & iam finito iudicio punitum, tradunt Gutier. canon. lib. 1. cap. 3. ad fin. Soar. d. sect. 2. num. 5. ad fin. Fr. Emman. in sum. p. 1. cap. 168. in fine, Sayr. de censur. lib. 4. c. 17. n. 23. Bonacina d. puncto 2. num. 2. & disp. 7. g. 5. puncto 1. num. 5. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 9. dub. 16. in fine, Stephan. Daluin de potest. Episcop. cap. 21. in fine. Ego ipse d. alleg. 39. num. 35.

Contra Henriquez d. lib. 14. cap. 7. §. 5. Auila de censur. p. 2. disp. 2. dub. 7. & p. 7. disp. 10. dub. 7. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 2. num. 29. vers. sexto, Sanchez d. lib. 2. cap. 11. num. 21. vers. sed quid, Fr. Sigim. à Bononia de elect. dub. 71. n. 13. Sanctarell. de heres. cap. 5. dub. 6. num. 29. Hurtado de irregular. disp. 2. diffie. 20. n. 68. Diana moral. resol. p. 4. tract. 2. resol. 97. Marchin. d. diffie. 4. num. 11. existimantes dispensare posse Episcopum, quamuis delictum deductum ad forum contentiosum sit iam finito iudicio punitum.

41. Quando autem dicatur delictum deductum ad forum contentiosum, ad hoc vt Episcopus in irregularitatibus & suspensionibus ab eo prouenientibus dispensandi facultatem non habeat, non bene constat inter Doctores. nam Mar. Alter. d. cap. 3. vers. postulabit, credit dici statum ac denunciatio, aut accusatio de illo coram legitimo iudice facta est. Verum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 522. in 1. edit. aliàs resolut. 449. in 2. edit. existimauit tunc dici ubi primum citatio facta fuerit. Floron. de casib. referuat. cap. 4. §. 21. n. 2. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. c. 44. num. 10. in fine. Ego verò d. alleg. 39. à nu. 29. censui post litis contestationem dici delictum deductum ad forum contentiosum, quod mecum videtur sentire Fr. Sigim. à Bononia de elect. dub. 71. nu. 10. in princ. Gaunt. in man. Prelat. verb. absolutio. n. 12. Diana resol. mor. p. 4. tract. 2. resol. 93. Bossi. d. §. 3. num. 36. Trullench d. dub. 6. nu. 1. & nouissime in exposit. Decalogi lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 9. Castr. Palao de legib. tra. 3. disp. 6. puncto 15. §. 1. num. 1. & de penis heret. tract. 4. disp. 4. num. 4.

42. Et in quibuscumque casibus occultis.] Qui sint, vide apud Henriquez d. lib. 4. c. 20. §. 4. Fr. Emman. in expli. car. Bullæ Cruciatæ, pag. mibi 136. Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 34. à num. 55. Et de sodomita, Farin. in praxi crimina. part. 5. quest. 148. num. 27.

43. Quoscumque sibi subditos.] Qui scilicet sibi quomodo-cunque subduntur, vel qui sunt ordinarij subditi, vt potest qui ibi domicilium habent, vel quia subduntur quoad solum penitentia forum, eo quod in sua diocesi inueniuntur tanquam aduenæ, & peregrini, etiã si sint vagabundi, scholares, & mercatores, vt per Soar. tom. 2. de penitent. disp. 30. sect. 2. n. 3. Henric. d. lib. 14. c. 20. §. 5. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. vicarius, §. 18. dub. 4. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. nu. 12. & in praxia Decalogi, lib. 2. cap. 11. à nu. 8. & 17. Nicol. Garc. de benefic. p. 1. cap. 10. nu. 139. Bonacin. de censur. disp. 1. quest. 3. puncto 2. num. 5. Nald. in sum. verb. absolutio à peccatis. num. 9. Duard. in Bullam. Genæ Domini, lib. 3. §. 2. quest. 11. nu. 1. Nouar. in singular. iuris canon. concl. 2. num. 2. Floron. de casibus referu. p. 1. cap. 4. §. 7. num. 10. Bossi. d. casu 10. §. 6. num. 155. Marchin. d. tract. 1. p. 9. diffie. 5. à num. 1. Trullench d. lib. 1. cap. 3. dub. 2. num. 6. Ego ipse d. allegat. 39. num. 5. me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 12. cap. 4. quest. 16. resol. 4. pag. 460.

Vnde illum, qui non est mere subditus Episcopi, puta Medicus, Prætor, & similes exteri, qui tamén

Z 2 habi-

habitant in ciuitate, comprehendi sub hoc Concilij decreto ad hoc vt in sacramento Pœnitentiæ à suis criminibus absolui valeant, nisi illa alijs in ciuitatibus commiserint, referunt decium Nicol. Garc. d. cap. 10. num. 139, in 3. declar. Arimend. d. l. 7. de irregul. num. 18. Steph. Daluin. d. cap. 26. in fine, aduertens supra dicta procedere in absoluone casuum referuatorum, & censuratum in sacramentali confessione pro foro conscientia, in obtinenda tamen dispensatione irregularitatis, vel suspensionis requiri vt Episcopus habeat iurisdictionem ordinariam in eum, cui concedit relaxationem irregularitatis, refero Ego ipse d. alleg. 59. à num. 6.

44. *In diocesi sua.* Episcopus exercere posse dispensandi potestatem in irregularitatibus, & suspensionibus erga subditos suos extra diocesim, & verba relata, in diocesi sua, referri ad posteriorem partem huius cap. in qua conceditur Episcopo facultas absoluendi à referuatis, tenent Soar. tom. 5. de censur. disp. 41. sect. 2. num. 10. & 12. in fine, Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. num. 10. Bonacin. de censur. disp. 1. quest. 3. puncto 2. num. 1. vers. tertio, & disp. 7. quest. 5. puncto 1. num. 2. Nouar. in singul. iuris canon. concl. 2. num. 8. Fr. Emman. in sum. tom. 3. cap. 5. num. 3. Maurit. de Alzedo in praxi Episcop. p. 2. cap. 6. num. 28. Fagundez in quinque Eccles. præcepta præc. 2. lib. 8. cap. 8. num. 35. Diana resolut. moral. p. 4. tract. 4. resolut. 96. Marchin. d. p. 9. diffie. 5. nu. 12. Bossi. d. casu 10. num. 166. Ego ipse d. alleg. 39. nu. 7. Et ideo extra propriam diocesim licere Episcopo in aliquod delictorum, de quibus in hoc decreto, prolapsio ad se absoluendum proprium Confessarium deputare, cum eadem auctoritate, quam ipse potest ex hoc decreto in suos subditos exercere, refert decium Nicol. Garc. d. p. 11. cap. 10. num. 139.

Contra Henriq. d. lib. 14. cap. 20. §. 20. in fine, Vgolin. de offic. Episcop. cap. 51. §. 2. num. 6. Auila de censuris p. 7. disp. 10. dub. 6. existimantes Episcopum non posse hanc absoluionem impartiri extra suam diocesim.

45. *Per se ipsos, &c.* An Episcopi possint committere hanc potestatem dispensandi & absoluendi alijs quæstio est difficilis. In qua Nau. conf. 11. n. 4. de privileg. Sanch. de matrim. lib. 2. disp. 40. n. 17. vers. sed dicendum, & in præcepta Decalogi 10. lib. 2. c. 11. n. 23. Azor. in lib. moral. p. 1. lib. 8. c. 10. q. 11. Fagundez d. præc. 2. lib. 8. c. 8. n. 36. Duard. in Bull. Cruc. li. 3. §. 2. q. 11. n. 34. Paul. Eaym. in Theolog. moral. lib. 1. tract. 5. p. 2. c. 5. n. 2. Marchin. d. diffie. 5. n. 14. tenent posse committere, & delegare, intelligentes decretum hoc vt velit vicarium Episcopi non habere ex generali commissione vicariatus hos casus nisi sibi specialiter committantur, non autem vt velit negare Episcopo potestatem specialiter delegandi.

Henriq. verò d. lib. 14. cap. 19. in fine, & lib. 6. de penitent. cap. 14. §. 7. iuncto commento litt. O. existimat non posse Episcopum generaliter vicario, vel alij delegare hos casus, vt habeant facultatem generalem absoluendi, vel dispensandi pro suo arbitrio, sed tantum posse delegare quando casus occurrerit, & dare facultatem vt de mandato & nomine ipsius faciat.

Mar. Alter. d. cap. 3. concl. 4. vers. tertio notandum, late probare intendit Concilium in præfenti voluisse hanc potestatem dispensandi super irregularitate, & suspensione solis Episcopis indulgere, vt per se ipsos illam exercerent, nec possent alijs delegare, quasi in hoc sit electum ministerium personale Episcoporum, vt aduertunt Soar. tom. 5. de censuris disp. 41. sect. 2. num. 8. Gutier. canon. lib. 1. cap. 13. num. 29.

Ego tamen ex aliorum mente, quos tacito nomine refero d. alleg. 39. num. 13. puto Concilium in præfenti distinguere voluisse inter facultatem dispensandi super irregularitate, & suspensione, ac absoluendi à casibus referuatis, vt in prima exerceri possit per quemcunque, secunda verò conueniat tantum vicario, qui speciatim deputatus sit per Episcopum cum facultate absoluendi à casibus referuatis.

46. *Aut Vicarium ad id specialiter, &c.* Vicarium generalem non posse exercere hanc dispensandi & absoluendi potestatem Episcopo concessam sine eius speciali commissione, ex hoc cap. colligit Rebuff. in praxi benedict. tit. de forma vicariatus. nu. 179. cum seqq. Sbroz. de officio

vicarij, lib. 2. quest. 19. num. 2. et q. 179. num. 1. et q. 180. nu. 2. et q. 184. num. 1. Soar. tom. 5. de censur. disp. 41. sect. 2. nu. 8. Vgolin. de officio Episcop. c. 4. §. 7. n. 2. vers. postremo. Natbona de appell. à vicario ad Episcopum. p. 1. n. 229. Ego ipse d. alleg. 39. n. 10.

47. *In foro conscientia.* Id est, in foro sacramentali Pœnitentiæ, & in Confessione sacramentali, referunt decium Nicol. Garc. d. par. 11. cap. 10. num. 139. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 445. n. 8. Ego ipse d. alleg. 39. n. 8.

Contra Nauar. consil. 11. n. 2. de priuileg. Jacob. de Grassi. in aureis docis. p. 1. lib. 1. cap. 13. num. 32. Henriq. in sum. lib. 7. c. 13. §. 2. vers. et Episcopus. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. q. 20. art. 7. et q. 61. art. 10. Soar. de Relig. tom. 2. tract. 6. cap. 16. n. 4. et de Fide disp. 41. sect. 4. n. 6. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 34. n. 29. Claud. Soler. de potest. Confess. c. 30. §. 1. num. 6. Lazar. de monitor. sect. 4. q. 15. n. 9. Duard. d. q. 12. n. 30. Hieron. Pharaon. in suo promptuar. tract. 1. sect. 18. c. 31. Floron. de casib. referu. p. 1. c. 4. §. 7. n. 17. Diana moral. resolut. p. 1. tract. 5. resolut. 2. in fine. Castro. Palao de ppnis heret. tract. 4. disp. 4. n. 11. Bossi. d. casu 10. n. 167. Marchin. d. diffie. 5. n. 13. Trullench. in expof. Decal. lib. 1. c. 3. dub. 4. n. 7. Steph. Daluin. d. c. 28. vers. secundo fol. 178. & vers. tertio existimantes prædicta verba, in foro conscientia, significare quod absolutio data, vel facta nihil profit quoad forum exterius, & per consequens posse Episcopum extra Confessionem absoluere in casibus particularibus occurrentibus.

48. *Idem & in heresi crimine, &c.* Posse Episcopos, & non eorum vicarios absoluere in foro conscientia ab heresi occulta, imposita salutari pœnitentia, ex hoc decreto colligunt Nicol. Garc. d. p. 11. cap. 10. num. 85. Anton. Ricciol. de iure personarum extra gremium eccles. existent. lib. 5. cap. 14. num. 7. & plures per me citati de officio & potestate Episcop. p. 2. alleg. 40. à princip. Et ab irregularitate orta ex heresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum idem facere possunt, secundum Vgolin. de irregul. cap. 36. in princ. num. 5. Sanchez in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 25. à num. 15.

49. De hereticis occultis per accidens, quales sunt qui verbo, scripto, aut opere, seu factio exteriori heresim protulerunt, hoc esse intelligendum, ac proinde in excommunicationem, & alias censuras, seu penas per Ecclesiam aduersus hereticos latas incidere, post S. Thom. Syluest. Ban. Aragon. & alios resoluo Ego ipse d. alleg. 40. n. 10. Et addit Fr. Emman. in addition. ad Bullam Cruciacæ, §. 9. n. 69. facultatem datam Episcopis in hoc decreto circa absoluionem ab heresi intelligendam tantum quando ipse hereticus solus absque eo quod ab alio audierit, committit occulte crimen heresis, manifestando illam aliquo actu interiori, quamuis nemo eam audiat, deinde subdit illam facultatem non extendi ad heresim occultam, quando adest complex, nam alias, inquit, esset destruire machinam S. Officij, & denique resolut Concilium in præfenti non dare facultatem absoluendi ab obligatione denunciandi complicem, quem habet, alias esset excommunicatus per edictum sancti Officij.

50. Hereticos verò omnino, id est, simpliciter, & per se occultos, quos aliqui purè mentales, siue intellectuales appellant, non modo ab Episcopis, quibus subsunt, sed etiam à quolibet Confessario per suum Superiorem approbato si pœniteant, & confiteantur, perinde absolui posse à peccato heresis mentalis, sicut à quolibet alio mortali crimine, tenent Caietan. in summ. verb. heresis. in fine. Simanc. de cathol. iustit. tit. 42. n. 11. Laë. Zech. de censibus referuatis circa casum ult. n. 1. vers. hinc est. Aragon. 2. q. 11. art. 3. §. sed dubium est quisnam possit, vers. quinto dico. Bonac. de censur. disp. 2. q. 5. punct. 2. n. 3. Ego ipse d. alleg. 40. n. 5. idem Bonac. de censuris in Bulla Cene contentis, disp. 1. quest. 2. puncto 2. num. 3.

51. Hereticos enim omnino occultos, & purè mentales, puta qui interius aliquid sentiunt contra fidem, sed nulum signum animi sui exterius exhibent, non incurrere excommunicationem, resoluunt S. Antonin. in summ. p. 3. tit. 24. cap. 4. Paludan. in 4. sentent. dist. 13. quest. 3. art. 1. conclus. 8. Caietan. 2. 2. quest. 11. art. 3. & ibi Aragon. & Ban. art. 4. Syluest. verb. excommunicatio 7. numer. 3. & 4. Alphonf. à Castro de iusta heret. punit. cap. 18. et de lege penali, lib. 2. cap. fin. Soar. in 4. dist. 22. questione 2. art. 3. conclus. 9. Simanc. d. tit. 42.

A. tit. 42. num. 3. Couarr. in rep. peccatum. p. 2. in initio. num. 7. Nauarr. in man. cap. 11. num. 17. Et cap. 27. n. 56. Et in cap. cognationis. de poenitent. dist. 1. Et in princip. de poenit. dist. 5. num. 19. Et in rubr. de iudic. n. 67. Rebuffi super Bullam in Cæna Domini. in verbo publicè. vel occultè. Bursat. consil. 289. incip. In subhastatione. num. 13. lib. 3. Valent. tom. 2. disp. 7. quest. 5. puncto 7. Iacob de Graff. in atrois decis. p. 1. lib. 2. cap. 9. num. 3. Henriquez d. lib. 14. cap. 4. §. 1. in commento lit. D. Vgolin. de censur. tab. 1. cap. 9. §. 12. Et de irregular. cap. 34. in princip. num. 6. Et in Bullam Cæna. p. 2. cap. 1. §. 1. num. 16. Et seq. Et §. 4. num. 12. Ludouic. Carbo de leg. lib. 8. dist. 14. AZOR. in lit. moral. p. 1. lib. 5. cap. 10. Et lib. 8. cap. 10. quest. 3. Et cap. 19. q. 4. Auila de censur. p. 1. dub. 10. Sayr. in simili tract. lib. 1. cap. 9. n. 14. Et 15. Et lib. 3. cap. 4. §. num. 20. Soar. tom. 5. disput. 4. sect. 2. num. 3. Et disp. 20. sect. 2. Et de legibus. lib. 3. cap. 13. Et lib. 4. cap. 12. Nicol. Garc. de benefic. p. 11. cap. 10. n. 91. Sanchez in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. cap. 8. n. 1. Emman. do Valle de incant. Et ensalmis. opusc. 1. sect. 3. cap. 1. num. 6. Et cap. 5. à num. 24. Duard. in comment. ad Bullam Cæna. lib. 2. in cap. 1. q. 24. Bonacina de censuris disp. 2. q. 5. puncto 2. num. 4. Et de censur. in Bulla Cæna contentis. disput. 1. quest. 2. puncto 2. num. 1. Ego ipse d. alleg. 40. nam. 6. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examino ecclesiast. tract. 7. cap. 1. quest. 3. Castro Palao de haret. tract. 4. disp. 3. puncto 3. num. 1. Diana moral. resol. p. 2. tract. 4. resol. 240. vers. notandum. Bossi d. casu 10. n. 107. cum seqq. Trullench in exposit. Decalogi. lib. 1. cap. 3. dub. 1. num. 2. Contra Panorm. Ioan. Andr. Anan. Felin. & ceteros Canonistas in cap. ult. de haret. Albert. Pygh. lib. 6. de ecclesiast. hierarchia. cap. 16. Albertin. in tract. de agnoscen. asserion. q. 33. Roias de haret. p. 1. n. 246. Ioan. Vela de poenis delicti. cap. 14. vers. iure verò canonico. Quanter. quest. crimin. p. 2. c. 1. Ioan. Med. de orat. quest. 15. Spin. in speculo testament. gloss. 7. princ. num. 13. cum seqq. Menoch. de arbitr. casu 360. n. 6. Azeued. l. 1. n. 152. tit. 3. lib. 8. noue recop. Cened. ad Decretal. collect. 103. n. 2. Ceuall. commun. contra communes q. 698. Torreblanc. in practica. Iuris spirit. lib. 14. cap. 10. num. 9. existimantes hereticum omnino occultum in excommunicationem incurrere.

32. Facultatem concessam Episcopis per hoc decretum absolventi ab hæresi occultâ, & non deducta ad forum contentiosum, esse eisdem ademptam per processum Bullæ in Cæna Domini, resoluunt Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 46. num. 6. vers. caueant. Paul. Fusc. de Vistat. lib. 2. c. 31. num. 5. Et cap. 23. num. 4. Nauar. in man. cap. 27. num. 72. Et consil. 5. in antiq. de sent. excomm. alias 11. in nouis. de priuileg. Philare. p. 2. lib. 2. cap. 2. Et lib. 4. cap. 22. Et in Bullam Cæna cap. 2. vers. etiam prætextu quarumvis facultatum. num. 3. Felician. de excommunicat. cap. 18. Card. Tolet. de instruit. Sacerd. in explicat. Bullæ in Cæna Domini excomm. 14. in fine. Viuald. palinodiâ recantans in editione nouiori de anno 1602. in suo candelabro aureo par. 1. tit. 11. de absol. num. 13. Vgolin. de casibus refer. Summo Pont. par. 2. cap. 2. §. 4. vers. etiam prætextu. Sayr. in floribus decis. sub tit. de sentent. excomm. decis. 16. Costa de Andrada in explicat. Bullæ Cruciatæ. quest. 58. Chapeauil. de casibus referu. cap. 4. differ. 4. Antonucc. in catechesi diocesis Neapolit. lib. 1. cap. 25. num. 9. Megal. in part. 1. lib. 1. cap. 13. num. 10. Et 15. Sylui. 1. 2. quest. 11. art. 3. quest. 2. in fine. Floron. de casibus referuatis part. 1. cap. 4. §. 22. num. 2. Et 4. Belloch. eod. tract. p. 2. q. 1. num. 275. Franc. Leo in thesauro fori eccles. part. 1. cap. 37. num. 46. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 821. vers. tertio. Et in decis. Curia Archiepisc. Neapolit. decis. 13. num. 8. Et 9. p. 2. Et decis. 280. n. 1. p. 3. Molin. de iustit. tract. 3. disp. 64. num. 8. Et tract. 5. disp. 18. n. 2. Nicol. Garc. de benefic. p. 11. cap. 10. num. 115. Sanchez in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. cap. 1. num. 26. Soar. tomo 4. de Poenitent. disp. 30. sect. 2. num. 11. Et tom. 5. de censuris disp. 21. sect. 3. num. 5. Duard. in comment. ad Bullam in Cæna Domini lib. 3. §. 2. quest. 11. Et 12. num. 47. Coriolan. de casibus referuatis p. 1. sect. 2. art. 23. num. 6. Homobon. de Bonis de examino eccles. tract. 5. cap. 5. quest. 31. vers. non d. Et cap. 6. q. 35. Et tract. 7. quest. 5. Et tract. 12. cap. 4. q. 15. resolut. 4. pag. 459. Ioan. Valer. de different. inter virmque forum. verb. hæresis. different. 3. Raguce. in lucerna parochor. q. 125. num. 5. Villalob. in summ. p. 1. tract. 9. diffie. 21. n. 2. Et 5. Scott. in constitut. Pontificas episc. 166. theor. 431. Fab. de sacram. Ordinis Barbof. Collect. in Concil. Trid.

dist. 25. quest. 1. disput. 3. cap. 4. num. 126. Bonacin. de censur. disput. 1. quest. 3. puncto 2. num. 1. vers. 1. Et de censur. in Bulla Cæna consentis disp. 1. q. 2. puncto 2. num. 7. in fine. Hurtado de Mendoza disput. 15. de excomm. diffieult. 3. num. 12. Torreblanca de magia lib. 3. cap. 10. num. 27. Et in practica. Iuris spirit. lib. 14. cap. 10. num. 5. Gauant. in man. Episcop. verb. absolutio 4. Et verb. hæretici 15. Antonin. Diana moral. resolut. part. 1. tract. 5. resol. 2. Et part. 4. tract. 4. resol. 239. Stephan. Daluin de potestate Episcoporum. Abbatum. Et Abbatissarum cap. 28. per eos. Suar. de fide. disput. 21. sect. 4. nu. 13. Marchin. de sacrament. Ordinis tract. 1. part. 9. cap. 1. diffie. 9. Et 10. Trullench in exposit. Bullæ sanctæ Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 6. num. 4. nouissimè Barthol. à S. Fausto de Iubilais extraordinar. lib. 4. quest. 106. Et sic declarasse Gregorium XIII. fuisseque in supremo generalis Inquisitionis Pretorio pronuntiatum, & non semel decifum, affirmant Pena in direct. Inquisit. part. 3. q. 92. commento 141. vers. pen. Lal. Zech. in sum. part. 1. vbi de fide. rub. de hæresi. cap. 11. num. 18. vers. quarto quod Episcopus. Marc. Anton. Genuenf. in pract. Archiepiscop. Neapolit. cap. 66. num. 10. in 1. edit. Ioan. Bleda in defensione fidei in causa Moriscorum part. 1. cap. 13. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 1. num. 13. AZOR. in lit. moral. part. 1. lib. 8. cap. 19. quest. 3. Et cap. 10. quest. 10. Farn. de hæresi quest. 192. §. 4. num. 53. Mar. Alter. de censur. lib. 5. disput. 22. cap. 2. pag. mihi 767. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 11. cap. 26. nu. 55. Stephan. Gratian. Inscript. f. renf. tom. 3. cap. 414. num. 22. Anton. Ricciul. de iure porsor. extra gremium Ecclesie existont. lib. 5. cap. 14. à num. 14. Armentdar. in addit. ad recopit. legum Nauarra lib. 2. tit. 21. l. vnic. de familiaribus Inquisitum. 3. Et 4. Mauric. de Alzedo in praxi Episcop. p. 2. c. 6. num. 15. Ego ipse d. part. 2. alleg. 40. num. 24. Contra Angl. in floribus theolog. part. 1. tit. de Confess. quest. 4. artic. 1. diffie. 6. Llamas in metodo Curator. part. 3. cap. 1. §. ult. in fine. Vela de poenis delictor. cap. 14. vers. iure verò Canonico. Bann. 2. 2. quest. 11. art. 4. dub. 2. post 2. conclus. vrgum. 3. vers. Et si quis obijciat. Scibi Aragon. artic. 3. vers. sed dubium est quisnam possit. Emman. Sà in apbor. verb. Episcopus num. 37. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 13. num. 3. Et in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 9. num. 70. Et quest. regul. tom. 1. quest. 20. art. 10. Vegam in summ. tom. 2. cap. 125. ca. 127. Nugn. in addit. ad 3. part. quest. 8. art. 5. dub. 10. ad fin. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. absolutio §. 8. et 18. et verb. hæreticus §. 4. Anton. Gom. in Bullam Cruciatæ claus. 10. num. 44. in fine. Henriquez in summ. lib. 6. cap. 14. §. 7. lit. M. Et cap. 16. §. 1. et lib. 13. cap. 27. §. 5. lit. Q. Cordub. quest. 8. puncto 1. Gutier. Canonic. lib. 1. cap. 13. ad fin. Petr. de Ledefma in summ. part. 2. tractat. 1. cap. 6. post conclus. 20. diffie. 7. Portel. in addit. ad dubia regular. verb. Episcopus num. 1. Fernandez in examino Theolog. moralis par. 4. cap. 7. §. 1. num. 5. Fagundez d. præc. 2. lib. 8. quest. 8. num. 82. Nouar. in singular. Iuris Canonice. conclus. 3. Anton. à Soufa in suis aphorism. lib. 3. cap. 4. num. 5. Granado in 2. 2. 8. Thoma controuerf. 1. tract. 15. disput. 15. sect. 2. num. 8. cum seqq. Sanc. in select. disput. 50. num. 32. Bossi. de Iubilo. sect. 1. casu 10. §. 2. num. 10. existimantes Episcopum posse etiam hodie abolere ab hæresi occulta, & occultos hæreticos, quia Bulla in Cæna Domini non derogauit huic decreto.

Vnde non posse Episcopos hodie in vim huius decreti abolere hæreticos occultos in foro conscientie, etiam vigore Bullæ Cruciatæ, aut Iubilæi, quamvis in illis dicatur quod possit absolui à casibus comprehensis in Bulla Cæna, nisi specialiter dicatur quod possit absolui ab hæresi, asserunt Cou. in cap. alma mater. part. 1. §. 11. nu. 15. Nau. d. c. 27. nu. 275. Roias de haret. p. 2. asser. 39. nu. 321. et de priuileg. Inquisit. num. 416. Simanc. de cathol. institut. tit. 3. nu. 2. Henriq. in summ. lib. 8. de poenit. cap. 16. num. 2. Gutier. d. cap. 13. num. 28. Vgolin. de censuris tab. 1. c. 13. §. 4. nu. 10. Auila in simili tractat. part. 2. disput. 1. dub. 7. concl. 2. Soar. tom. 5. disputat. 7. sect. 5. num. 12. et de fide disput. 21. sect. 4. nu. 21. Castro Palao in simili tract. de fide tract. 4. disp. 4. puncto 3. §. 4. nu. 2. Trullench in exposit. Decalogi lib. 1. c. 3. dub. 5. nu. 2. et in exposit. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 7. num. 9. Marchin. d. tract. 1. part. 9. cap. 1. diffie. 9. num. 13. cum seqq. Ludouic. a Cruce in exposit. Cruciatæ disp. 1. cap. 3. dub. 3. Azor. in lit. moral. p. 1. lib. 8. cap. 10. quest. 12. et ca. 19. quest. 2. Fr. Ludouic. Miranda in man. Prelat. 10. 2. q. 7. art. 4. Ceuall. comm. contra

communes q. 82, num. 67. Sanch. d. cap. 11, num. 7. Fernandez d. p. 8, cap. 8, §. 11, num. 1. Anton. R. cciul. d. cap. 14, num. 17.

Contra Sot. in 4. dist. 22. quest. 2. artic. 2. post conclus. 5. in primo casu Cœnæ, in fine; Cordub. d. quest. 8. in fine; Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. absolutio §. 5. & part. 2. eod. verb. §. 4. Mollés. in sum. Theolog. moral. tract. 7. cap. 21. num. 62. Filiuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 8. cap. 10. quest. 9. num. 265. Stephan. Fagundez d. præc. 2. lib. 8. §. 8. num. 38. Leo de Iubil. p. 2. num. 41. Greg. Polach in Bull. Urbani V. 111. sect. 42. numer. 61. Sanctaref. de Iubil. cap. 7. dub. 3. Bossi. eod. tract. sect. 1. casu 8. num. 2. & 3. existimantes sufficere si in Bulla Cruciatæ, aut Iubilæi concedatur quod possit absolui à casibus in Bulla Cœnæ comprehensis.

54. Vtrum autem sicut per Bullam in Cœna Domini derogatum est huic cap. in ea parte, in qua concedit Episcopis facultatem absolvendi ab hæresi occulta, ita sit derogatum in illa parte in qua concedit eisdem potestatem dispensandi in irregularitate ex eadem occulta hæresi proveniente? Affirmant per text. in cap. eum illorum 32. §. promiss. de sentent. excomm. Soar. tom. 5. de censur. disp. 43. sect. 1. num. 15. Anton. Ricciul. d. lib. 5. cap. 16. num. 5. vbi num. 8. cum Maiol. Nauarr. Soar. Sanchez, & alijs extendit hanc affirmatiuam sententiam, vt multo magis procedat si agatur de dispensatione quoad vsum Sacerdo-

tij in Altaris ministerio, nam cum hæc sit res grauissima, Pontifici reservari attestatur.

Negant Vgolin. de irregularit. cap. 36. in princip. numer. 5. Henriquez in summa lib. 1. cap. 5. §. 2. Vivaldus in caudelabro aureo, part. 2. de irregularitate, num. 70. & 89. in 2. editione. Sanchez in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. c. 25. nu. 17. D. Felician. de Vega ad cap. at si clerici, §. de adulterijs, numer. 178.

¶ Non eorum Vicarijs.] Vide Fr. Emmanuel in explicat. Bullæ Cruciatæ, fol. 116. & in addit. part. 2. fol. 124. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Vicarius, versic. primum dubium, & p. 2. verb. heretici, per. 4. Sanchez de matrimo. lib. 2. disp. 40. num. 17. & in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 22. cum seqq. Gutierrez de matrimo. cap. 49. num. 18. & 22. Narbona l. 59. gloss. 1. num. 57. tit. 4. lib. 2. Recopilat. Stephan. de Aluin d. cap. 28. versic. ad tertiam quest. fol. 178. verso, vbi intelligit de Vicarijs generalibus.

Vicario potestatem datam videri in præsentia, si hic exclusus non esset, asserunt Stephan. Gratian. discipulat. forens. cap. 83. num. 12. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiepiscop. Neapolit. decis. 13. num. 8. & 9. part. 2. Erasim. à Cochier de iurisdic. ordinarij in exemptis, p. 1. quest. 1. numer. 10. Gutierrez de matrimo. cap. 56. num. 11. Narbona de appellat. à vicario ad Episcopum, p. 1. num. 153.

Sacramenta administrentur, eorumque vis frequenter explicetur lingua vernacula, Missæ quoque mysterium populo diligenter inculcetur explanatione eius, quod agitur.

C A P V T V I I,

- 1 Parochi vim & vsum Sacramentorum plebibus suis pro suscipientium captu explicare debent.
- 2 Parochi debent plebibus suis inter Missarum solemniam frequenter, maxime diebus festiuis exponere

ea, quæ in Missa leguntur.

- 3 Parochus festis diebus inter Missarum solemniam concionem ad populum habere debet.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat: præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim & vsum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem à singulis Parochijs piè, prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, seruari studiant, iuxta formam à sancta Synodo in Catechesi, singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi, in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: *a necnon vt inter Missarum solemniam, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festiuis, vel folemnibus explanent, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inferere, atque eos in lege Domini erudire studeant.*

¶ Suprà sess. 21. de sacrif. Miss. c. 8.

- 1 Parochos Sacramentorum vim, & vsum plebibus suis pro suscipientium captu explicare debere diximus in præc. de officio, & potest. Parochi c. 17. num. 1. Ioan. Sanci. in selectis disp. 47. num. 11.
- 2 *a Necnon vt inter Missarum solemniam, &c.]* Parochos debere plebibus sibi commissis inter Missarum celebrationem frequenter, maxime diebus festiuis, exponere ea, quæ in Missa leguntur, atque inter cetera sanctissimi Sacramenti mysterium aliquod declarare, & insuper vim, atque vsum Sacramentorum iuxta formam Catechismi Ro-

mani etiam lingua vernacula explanare, meminimus d. tract. de officio, & potest. Parochi cap. 16. num. 1.

Et quod Parochus festis diebus inter Missarum solemniam concionem ad populum habere debeat, tradunt Vgolin. de officio Episcopi cap. 16. §. 3. numer. 1. & 2. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 16. Fr. Ioan. Gonzal. en el tratado del perfecto Christiano fol. 19. verso, vbi meminit huius cap. late Theopyl. Parochor. par. 1. art. 3. cum seqq. Et vide citatos suprà hac eadem sess. cap. 4. super verb. idem etiam salutem Dominici.

Pœnitentia publica, publicè peccantibus iniungenda, nisi Episcopi arbitrio aliter fuerint visum. Pœnitentiarij in singulis Cathedralibus instituendi.

C A P V T V I I I.

- 1 Pœnitentia publica publicè peccantibus iniungenda est.
- 2 Ordinari potest quis post publicam pœnitentiam peractam.
- 3 Pœnitentiarius in omnibus Ecclesijs Cathedralibus, vbi id commodè fieri potest, instituendus.

- 4 Pœnitentiarij institutio in Cathedralibus tantum faciendâ.
- 5 Præbenda officio pœnitentiarij vnienda debet esse integra & Canonica.
- 6 Portio, quæ sit in Ecclesia, in præbendam pœnitentialem erigi non potest.

7 Canonici

- 7 Canoniciatus, & prebendam vacantem in mense Sedi Apostolicæ reservato non comprehendit unio facta vigore Concilij officio Penitentiarij de prebenda proximè vacatura.
- 8 Penitentiario primam prebendam assignare non est in optione Episcopi.
- 9 Prebenda post Concilium primò vacans, si non fuit in penitentialem erecta, potest optari.
- 10 Canoniciatus penitentialis non potest optari, nec Penitentiarius potest aliam prebendam optare.
- 11 Penitentiarij officij institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absq; consensu Capituli pertinet.
- 12 Electio personæ Penitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinet quando prebenda non vacat in mense Apost. vel ad eam alia reservatio, seu affectio.
- 13 Capitulum non potest se intrromittere in electione Penitentiarij, licet ad ipsum collatio spectet.
- 14 Penitentiarij electio, & collatio Sede Episcopali vacante neque ad Capitulum, neque ad futurum Episcopum, sed ad Sedem Apost. pertinet.
- 15 Collatio prebende unitæ officio Penitentiarij ab eis fieri debet, ad quos antea spectabat.
- 16 Penitentiarium deputari debet, qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in S. Theologia, vel iure Canonico.
- 17 Gradus Doctoratus non sufficit ad Penitentiarij officium non facta professione fidei, aut cõtra Academicæ statuta, vel consuetudines receptus.
- 18 Penitentiarius Canonicus debetur esse constitutus in ætate 40. annorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur.
- 19 Anni 40. requisiti in Penitentiario debent esse cõpleti.
- 20 Et utis 40. annorum defectus in Penitentiario non obstat vbi aliàs aptior pro loci qualitate non reperitur.
- 21 Penitentiarius institutus eo ipso habet à iure, & à Concilio facultatem audiendi Confessiones penitentium illius diocesis.
- 22 Penitentiario quilibet potest sua peccata confiteri, & satisfacit præcepto c. omnes vtriusque sextus.
- 23 Penitentiarius semper paratus existere debet ad audiendas confessiones.
- 24 Penitentiarius in manu virgam, seu bacchetam sicut in vrbe non potest retinere.
- 25 Absolvere non potest Penitentiarius à casibus, quos Episcopus sibi expressè reservavit.
- 26 Penitentiarius non potest casus reservatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare.
- 27 Penitentiarius non potest suam auctoritatem subdelegare.
- 28 Penitentiarius pro presente in choro habendus est dum audit confessiones in Ecclesia.
- 29 Penitentiarius dum audit confessiones, censetur etiam presens processibus, & exequijs defunctorum.
- 30 Ac etiam orationibus.
- 31 Penitentiarius presens in choro non censetur, si confessiones extra Ecclesiam etiam infirmorum audiat.
- 32 Penitentiarius antequam prebenda, quæ suo officio fuit unita vacet, non habet locum nec in Capitulo, nec in choro.
- 33 Penitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam, quàm alij Canonici.

Apostolus monet, ^a publicè peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensus, commotosque fuisse non sit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ penitentiam ^b publicè iniungi oportet, vt quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectam renocet vitam. Episcopus tamen publicè hoc penitentia genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. ^β In omnibus etiam ^c cathedralibus Ecclesijs, vbi id commodè fieri poterit. Penitentiarius aliquis, ^γ cum vnione prebende, ^δ ab Episcopo instituitur, ^ε qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, ^η & annorum quadraginta, ^θ seu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperitur: ^ι qui dum confessiones in Ecclesia audiet, ^κ interim presens in choro censetur.

1. Vide Medin. tract. 2. de penit. quest. 40. vers. alia est penitentia, Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 23. lit. B. Galet. in margar. casuum conscient. verb. penitentia 5. Vgolin. de officio Episcopi cap. 44. Aegid. de ConincK de Sacram. tom. 2. disp. 10. n. 75. Bellet. diuis. cleric. p. 1. tit. de discipl. cleric. §. 13. de publicis penitentibus non ordinam.
2. ^a Publicè peccantes palam esse corripiendos. Vide Nau. in man. c. 8. num. 10. Aegid. de ConincK d. disp. 10. num. 74. Hurtado de Sacrament. tract. de Penit. disp. 14. diff. 9. statim in princ. vbi contra Nauar. tenet Confessarium posse imponere penitentiam publicam, & addit sermonem esse in presenti decreto de impositione penitentia in foro sacramentali, & nõ in foro exteriori. Post publicam penitentiam peractam posse quem promoueri notant Maiol. de irregul. lib. 2. cap. 3. post num. 2. vers. & licet. Mar. Alter. de censur. tom. 2. disput. 16. de suspens. cap. 1. vers. quartus casus. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi par. 2. alleg. 43. numer. 7.
3. ^β In omnibus etiam Cathedralibus, &c. Vide Paul. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 19. Salaz. de Mendoca Canonice Penitentiarium S. Ecclesie Toletanæ in libello de institutione Canoniciatus Penitentiaria in eadem Ecclesia, Gonzal. ad reg. 8. Canceel. gloss. 34. num. 78. cum multis seqq. Vgolin. de officio Episcopi cap. 33. Zerol. in praxi Episcopi. p. 1. verb. Penitentiarius, Aloyf. Ricc. in praxi verum fori eccles. decis. 555. in 1. edit. aliàs resol. 477. in 2. edit. Nicol. Garc. de benef. part. 5. cap. 4. num. 130. cum multis seqq. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 27. Nouat. in singularib. iuris Canon. concl. 17. nouissime Stephan. VVeyms in constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. innotatas, constit. 11. num. 23. pag. 102. Bossi. in discept. moral. discept. 1. num. 51. cum seqq. Ceual. commun. tom. 4. q. 97. num. 486. cum seqq. meipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 55. & in tract. de Canonici cap. 26. per totum. Circa Penitentiarij Canoniciatus prebendas in Regnis Castellæ, & Legionis existentes, nouissime Gregorius X V. in sua Constit. incip. Suprema dispositionis, sub dat. Nonis Nouembris 1622. cuius constitutionis summam retuli d. cap. 26. numer. 24.

^c Cathedralibus Ecclesijs. Hoc decretum intelligi tantum in Cathedralibus, & in alijs Ecclesijs collegiatis locum non habere referunt decimum Sel. in selectis Canonie. c. 21. num. 3. & Garc. d. p. 5. c. 4. num. 113.

^γ Cum vnione prebende. Præbendam officio Penitentiarij vnendam integram ac canonicalem debere esse referit decimum Garc. in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 127. Sel. d. cap. 21. numer. 5. attestans sic decimum in Colimbrien. 31. Marij 1602. cuius memini d. cap. 26. num. 2.

Portio,

^a 1 Tim. 3. c. sed illud. 45. dist. ca. si peccauerit. Verò ergo 2. q. 1. ^b e penitentibus, & capit. capite cum seq. 50. dist.

4.
5.

es

6. Portio, quæ sit in Ecclesia, in præbendam penitentialem erigi non potest, sed præbenda canonialis: at si non essent præbendæ, sed fructus omnes in distributiones quotidianas consisterent, tunc distributiones haberentur pro præbenda, ita refert decisum Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 127.
7. **¶ Proximè vacature.** Canoniatum & præbendam vacantem in mense Sedi Apostol. reservato, non comprehendit vnio facta vigore Concilij officio Penitentiarij de præbenda proximè vacatura, quia Concil. in hoc decreto non exprimit de Canoniatibus etiam reservatis Sedi Apost. & quando voluit eos comprehendere, expressè dixit, vt patet in seminario sess. 23. cap. 18. de reform. ac in simplici vniendo Cathedrali pauperi c. 15. sess. 24. ideo hoc decretum non comprehendit Canoniatum, & præbendam vacantes in mense reservato, quia si voluisset, expressisset, quemadmodum alijs in locis fecit, ita refert decisum Azued. consil. 7. num. 31. & 32. & consil. 14. num. 14. & 15. Salaz. de Mendocæ in d. libello, §. 2. Garc. in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 127.
8. Penitentiario primam præbendam assignare non est in optione Episcopi, licet ratione cure animarum videatur magis necessarius, sed pro Theologo, propter verba Concil. sess. 5. cap. 1. de reform. verum si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt prius de Penitentiario provideatur, habenda est confirmatio à Sede Apost. ad omnem difficultatem tollendam, ita Sel. d. cap. 21. num. 5. vbi refert decisum in Civitatis Castellane 17. Novembris 1629.
9. Præbenda post Concilium primò vacans si non fuit in Penitentialem erecta, potest optari, sed si ante optionem Episcopus erexit, erectio præualeat, etiam si postea optaretur, ita refert decisum Garc. dicit. part. 5. cap. 4. numero 129.
10. Canoniatum penitentialem non posse optari, neque Penitentiarium posse aliam præbendam optare cum videatur ad eam electa industria personæ, resoluunt Nauarr. consil. 22. de præbend. in antiq. alijs consil. 15. sub tit. de rebus Eccles. non alienand. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub tit. de præbend. decis. 22. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Canonius, pag. 29. col. 1. Gonzal. ad regul. 8. Cancel. gloss. 34. num. 78. & 79. Monet. de optim. canonica, cap. 3. quest. 5. nu. 129. Garc. d. par. 5. cap. 4. a. num. 132. vbi num. 134. patet refert decisum Penitentiarium nec retento, nec dimisso officio posse optare aliam præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnus Canoniatu, & certa præbenda, refero Ego ipse de canon. cap. 26. num. 23.
11. **¶ Ab Episcopo instituat.** Penitentiarij officij institutionem, & electionem personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinere resoluunt Nauarr. consil. vnio. in fine, ne Sede vac. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Penitentiarius, §. 3. Flamin. Paris. de confident. quest. 45. num. 17. Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 138. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 33. num. 2. Mantic. decis. 56. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 555. in 1. edit. alijs resol. 477. num. 1. in 2. edit. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis numer. 52. Ceual. dicit. tom. 4. quest. 897. numero 488.
12. Electionem personæ Penitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinere, quando præbenda non vacat in mense Apost. vel adest alia reservatio, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reservationis, resoluunt Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 2. a. num. 84. Ceual. contra commun. quest. 897. num. 488. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 55. num. 13. & de Canon. cap. 26. num. 4.
13. Capitulum non posse se intrinsece in electione Penitentiarij, licet ad ipsum collatio spectet, quamvis Episcopus sit absens, sed ipsum Episcopum absentem posse, vbi fuerit, eligere Penitentiarium, refert decisum Garc. in addit. ad d. par. 5. cap. 4. num. 143.
14. Penitentiarij electionem & collationem Sede Episcopali vacante neque ad Capitulum, neque ad futurum Episcopum, sed ad Sedem Apostol. pertinere, refert decisum Garc. in addit. ad d. par. 5. cap. 4. num. 150. quem cito d. cap. 26. num. 5.
- Collationem præbendæ vnita officio Penitentiarij ab eis fieri debere, ad quos antea spectabat, referunt decisum additio ad Nauarr. d. consil. vnio. ne Sede vacant. Gonzal. ad regul. 8. Cancel. gloss. 9. §. 2. num. 84. Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 138. Aloyf. Ricc. d. resol. 477. num. 2. Ego ipse d. allegat. 55. num. 11. vbi num. 12. cum Garc. in addit. ad d. cap. 4. num. 143. resoluo idem in præsentatione, quod in collatione esse dicendum, dummodo præsentatio fiat de electo ab Episcopo.
- ¶ Qui Magister sit, vel Doctor, &c.]** Penitentiarium deputari debere, qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatu in sacra Theologia, vel iure Canonico, ex hoc decreto colligit Aloyf. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. resol. 497. Squillante de priuileg. clericor. cap. 4. num. 69. & 108. Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. num. 32. & cap. 7. num. 49. vbi num. 50. subdit ad beneficia, seu dignitates requiritur gradum, sufficere eum habere etiam sine scientia competenti, ita ut adeptio, seu impetratio talis beneficii, seu dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quod etiam tenet Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 6. quest. 1. Sed ego ipse d. tract. de canon. cap. 26. num. 9. refero sub die 20. Martij 1623 fuisse decisum, officium Penitentiari non esse conferendum Doctori, quem dicebatur esse valde ignatum.
- Ad Penitentiarij officium non sufficere gradum, non facta professione fidei iuxta constitut. Pij IV. aut contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptum, tenet Nicol. Garc. dicit. cap. 7. num. 51. quem refero dicit. allegat. 55. num. 6.
- ¶ Et annorum quadraginta, &c.]** Penitentiarium Canonicum debere esse constitutum in ætate quadraginta annorum, seu aliàs, quando aptior pro loci qualitate non reperitur tradunt Gutier. canon. lib. 1. cap. 26. num. 40. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 3. num. 164. in fine. Campan. in diuers. iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 27. Garc. dicit. part. 7. cap. 4. numer. 32. & 33. Nouar. in singul. canon. conclus. 17. Ego ipse dicit. allegat. 55. num. 7. & dicit. cap. 26. num. 10.
- Et huiusmodi quadraginta annos debere esse completos, tenent Garc. d. cap. 4. num. 35. Nouar. d. conclus. 17. num. 2. Ego ipse d. alleg. 55. num. 9.
- Contra Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. c. 6. in fine, existimantem sufficere inchoatos.
- ¶ Seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperitur.]** Defectum ætatis quadraginta annorum in Penitentiario non obstat vbi aliàs aptior pro loci qualitate reperiri non potest, & sufficere quod non reperitur in ciuitate, aut etiam diocesi, persona apta cum dictis qualitatibus, nec esse querendam extra diocesim, argument. cap. nullus 61. dist. & cap. sacrorum 63. dist. resoluunt Salaz. de Mendocæ in dicit. libello de institutione Canoniciatus Penitentiarij, §. 3. Squillante de priuileg. clericor. cap. 4. num. 70. Nouar. d. conclus. 17. num. 4. Garc. d. cap. 4. num. 33. vbi num. 34. tenet quod si in diocesi non reperitur talis persona apta, & Episcopus velit eum eligere extra diocesim, non poterit eligere nisi habentem dictas qualitates, si talis ibi reperiri potest commode.
- ¶ Qui dum Confessiones in Ecclesia audiet.]** Penitentiarium institutum eo ipso habere a iure, & à Concilio facultatem audiendi Confessiones penitentium illius diocesis, & iurisdictionem ad absolvendum à peccatis, & esse veluti Parochum totius diocesis, nec requiri nouam licentiam Ordinarij, tradunt Nauarr. consil. 20. de Penitent. in nouis, l. el. Zech. de republ. Eccles. cap. 4. de Capitulo, & Canon. sub num. 16. Salaz. de Mendocæ in d. libello, §. 5. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 33. num. 2. & 3. Aloyf. Ricc. d. resol. 477. num. 5. Ego ipse d. allegat. 55. num. 19. & d. cap. 26. num. 12.
- Quemlibet posse Penitentiario sua peccata confiteri, & satisfacere precepto. cap. omnis vtriusque sexus, de penitent. & remiss. resoluunt Aloyf. Ricc. loco proximè citato, Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 113. Ego ipse d. alleg. 55. num. 20. & d. cap. 26. num. 13.
- Penitentiarium semper paratum existere debere ad audiendas Confessiones, minimeque posse penitentes recusare, & si recusauerit, ab Episcopo puniri & priuari posse, tenent Salaz. de Mendocæ in d. libello, §. 5. Garc. d. par. 5.

- part. 5. cap. 4. num. 118. Aloyf. Ricc. d. resol. 477. nu. 6. Campan. in diuers. iuris canon rub. 7. cap. 6. num. 27. Ego ipse d. alleg. 55. num. 26. & d. cap. 26. num. 14.
24. Et teneri horis opportunis, loco, & sede Episcopi, ad quem hoc pertinet arbitrato, peccata confiteri volentibus sui copiam facere, in manu tamen virgam, seu bacchetam, sicut in Vrbe, non retinere, precipue in locis, vbi non est in vsu, decifum attestatur Vgolin. d. cap. 33. num. 6. Garc. d. part. 5. cap. 4. num. 117. Ego ipse d. allegat. 55. num. 28. & 29. & d. cap. 26. num. 15.
25. Absoluere non posse Pœnitentiarium à casibus, quos Episcopus sibi expressè referuauit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, resoluunt Nauarr. consil. 20. sub tit. de penitent. & remiss. in nouis, deest in antiq. Sayr. in floribus decif. sub eod. tit. decif. 44. Henric. cons. 62. num. 7. & segg. Vgolin. d. cap. 33. num. 3. Aloyf. Ricc. in praxi rorum Eccles. decif. 571. in 1. edit. aliàs resol. 492. num. 2. in 2. edit. & in praxi aurea, resol. 179. in fine, Garc. d. part. 5. cap. 4. num. 115. Gauant. in manuali verb. Pœnitentiarius num. 22. Rota in Neapolitana Pœnitentiaria 5. Iunij 1637. coram R. P. D. Merlino. Ego ipse d. allegat. 55. num. 23. & d. cap. 26. num. 16.
- Contra Chapeauil. de casibus referuat. cap. 3. g. 1. differ. 2. Mendoz. in d. libello §. 5. Plafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 16. existimantes ipsum Pœnitentiarium si sue prebende fuerit annexum Pœnitentiariæ officium, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo referuatis.
26. Non posse casus referuatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare, nisi habuerit expressam ad hoc Episcopi potestatem, tenent Ioan. Valer. de differenti. inter vtrumque forum, verb. iurisdictionis differens. 2. num. 3. Garc. in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 112. quem refero d. alleg. 55. num. 24.
27. Nec suam auctoritatem posse delegare resoluit Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 179. Ioan. Valer. ubi supra, Bosli. in discept. mor. discept. 1. num. 57. Ego ipse d. alleg. 55. num. 22. & d. cap. 26. num. 18. vbi refero ita censuisse S. Congreg. Episcop. & Regul. in Region. 2. Octobris 1584.
28. Interim præfens in choro censentur. Pœnitentiarium pro presente in choro habendum esse dum audit confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario, siue extra, non tamen pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit confessiones, alijs in choro diuina celebrantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatim Officium

dicat, etiam vt opportunius confessiones audiat, censendum esse præfentem in choro, asserunt Salaz. de Mendoga in dict. libello, §. 6. Monet. de distribut. quotid. part. 2. quest. 11. num. 63. cum segg. Aloyf. Ricc. dict. resol. 477. num. 6. & in decif. curia Archiep. Neapol. p. 3. decif. 115. Vgolin. d. cap. 32. num. 5. Campan. d. num. 27. Garc. d. part. 5. cap. 4. num. 124. & segg. Ego ipse d. allegat. 55. num. 30. et d. cap. 26. num. 20.

Pœnitentiarius non solum censetur præfens in choro quando Confessiones audit, sed etiam censetur præfens processionibus, & exequijs defunctorum, quæ eo tempore fiunt, quo ipse audit Confessiones, sed non sufficit quod sit in Confessionario, nisi realiter ipse Confessiones audiat, refert decifum Garc. dict. part. 5. cap. 4. numero 125.

Pœnitentiarius, dum Confessiones audit in Ecclesia, censetur præfens & processionibus, & orationibus, refert decifum idem Garc. in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 125.

Pœnitentiarium præfentem in choro non censeri, si confessiones extra Ecclesiam etiam infirmorum audiat, resoluunt Garc. in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 125. in fine, quem refero d. alleg. 55. num. 32.

Pœnitentiarium, antequam prebenda, quæ suo officio fuit vnita, vacet, non habere locum nec in Capitulo, nec in choro, nec posse distributiones quotidianas percipere, sed postquam vacauerit, & eam adeptus fuerit, debere federe in loco sui canonicatus, attestatur resolutum Garc. in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 111. vbi etiam pariter decifum asserit Pœnitentiarium ab Episcopo ad præscriptum Concilij institutum, & deputatum cum vnione prebende proximè vacaturæ, teneri officium exercere, & inferuire Pœnitentiariæ, ac Parochiali, quam obtinet, dimittere etiam ante vacationem prebende.

Ad maiorem residentiam quam alios Canonicos non teneri Pœnitentiariorum, dummodo non abint tempore, quo frequentius penitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ, Aduentus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis B. Virginis, Natiuitatis Domini, & omnium Sanctorum, referunt decifum Salaz. de Mendoga in dict. libello §. 7. Vgolin. dict. capitulo 33. numer. 6. Garc. dict. part. 5. cap. 4. numer. 122. Garc. d. alleg. 55. num. 33. et dict. cap. 26. num. 19.

Ecclesia secularis, quæ nullius sunt diœcesis, ab Episcopo viciniori visitentur, aut alio qui hic ponitur modo.

C A P I T U L U M IX.

- 1 Ecclesia secularis nullius diœcesis quantuncunque exempta, & Sedis Apostol. immediatè subiecta, earumque Prelatus secularis iurisdictionem quasi Episcopalem habens possunt ab Episcopo, cuius Cathedralis Ecclesia est proximior, visitari.
- 2 Visitatorem viciniori Episcopi non possunt effugere Ecclesia secularis nullius diœcesis.
- 3 Locus nullius diœcesis si sit in aliqua diœcesi, visitatio spectat ad Ordinarium in cuius diœcesi est locus nullius.
- 4 Viciniori Episcopus potest visitare beneficia secularia, & clericos secularis Abbatia nullius diœcesis.

- 5 Collegiati nullius diœcesis visitari debent à viciniori Episcopo.
- 6 Episcopus legitime impeditus potest ex facultate sibi tradita in hoc decreto Ecclesias, quæ nullius sunt diœcesis, per suum Vicarium generalem visitare.
- 7 Vicarius Capituli Sede vacante non gaudet hac facultate.
- 8 Episcopus proximior, qui potest visitare Ecclesiam Parochialem nullius diœcesis, habet facultatem emendandi, corrigendi, & puniendi.

Quæ aliàs sub sel. rec. Paulo III. & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, & etiam exemptorum, visitatione constituta sunt, eadem etiam in ijs Ecclesijs secularibus obseruentur, quæ in nullius diœcesis esse dicuntur, & vt ab Episcopo, cuius cathedralis Ecclesia est proximior, si id constat, alioquin ab eo qui semel in Concilio provinciali à Prelato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apostolicæ delegato visitentur, & non obstantibus priuilegijs & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

4 Supra. sess. 9. de refor. c. 1. & sess. 7. de reformat. c. 8. & sess. 21. de refor. c. 4.

Vide

1. **V**ide Nauarr. *conf. 11. de offic. ordin. in antiq. a lias conf. 12. de maior. & obed. in nouis. Sayr. in floribus. decis. sub illo tit. de officio ordin. decis. 11. in princip. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. visitatio § 11. Azor. in sit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 40. prope fin. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 4. collect. 1153. Franc. Leon. in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 74. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. l. 5. § 2. num. 13. Rota decis. 501. part. 2. recent. & apud Tamburin. in fine tom. 3. de iuro Abbatum decis. 67. per tot. vbi dicit quod vicinior praesumitur Episcopus loco nullius contra quem causa committitur. et decis. 68. metupsum de officio. et potest. Episcopi part. 3. alleg. 74. a num. 5.*
2. Et nullo modo huiusmodi seculares Ecclesias nullius diocesis posse effugere visitationem vicinioris Episcopi censuit Rot. decis. 396. part. 1. recent.
3. Si vero locus nullius diocesis sit in aliqua diocesi, visitationem spectare ad Ordinarium, in cuius diocesi est locus nullius, refert decisum ead. Rot. decis. 501. num. 5. part. 2. recent.
4. Vicinior Episcopus potest visitare beneficia secularia, & clericos seculares Abbatia nullius diocesis, ipsosque culpabiles repositos corrigere, & dicitur vicinior Episcopus tantum ille, cuius cathedralis Ecclesia sit Abbatia proximior, non autem locus diocesis Abbatia subiectus, ita Sel. in select. canon. cap. 37. num. 10. attestans sic fuisse decisum sub die 2. Augusti 1596.
5. **E**tiam exemptorum visitatione. Vide Franc. Leon. d. part. 2. cap. 16. num. 28. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 36. art. 3.
6. Collegatas nullius diocesis visitari debere a viciniori Episcopo, testatur resolutum Zerol. decis. d. verb. visitatio §. 11.
7. **V**ide ab Episcopo, &c.] Episcopum legitime impeditum posse ex facultate sibi tradita in hoc decreto, Ecclesias, quae nullius sunt diocesis, per suum Vicarium generalem visitare, tenet Sel. decis. d. cap. 37. nu. 1. vbi asserit sic fuisse resolutum sub die 17. Ianuarij 1585.
8. Sed huiusmodi potestatem non transire in Vicarium a Capitulo Sede vacante constitutum, tradunt Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 1. cap. 10. num. 8. vers. 10. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 118. num. 4. Ego ipse d. alleg. 74. num. 8.
9. Neque in Praelatum viciniorum habentem iurisdictionem quasi Episcopalem, vt per Flores de Mena var. lib. 3. quest. 24. num. 24.
10. **V**isitentur.] Episcopum proximiorum habentem facultatem visitandi Ecclesiam Parochialem nullius diocesis, habere etiam facultatem emendandi, corrigendi, & puniendi tam in capitula, quam in membra ex quauius causa, asserit decisum Franc. Leo d. p. 2. cap. 2. num. 74. in fine, quem refero d. alleg. 74. num. 7.
11. **N**on obstantibus priuilegijs, &c.] Vide Rot. apud Tamburin. in fine tom. 3. de iure Abbatum decis. 67. nu. 5. vbi dicit haec verba comprehendere quascumque personas quantumvis priuilegiatas, & decis. 68. resolutum quod Ordinatio non est inhihendum in exercitio iuris visitandi omnes Ecclesias suae diocesis quantumvis exemptas, non obstantibus quibuscumque priuilegijs concessis ante Concilium Tridentinum.
12. **E**t consuetudinibus, &c.] Praecedentibus scilicet, & non futuris, iuxta resoluta per Anguan. de legibus lib. 2. controu. 20. num. 21. & 22.

Subditi Episcoporum nulla appellatione suspendere possunt executionem visitationis.

C A P V T X.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Episcopus in visitatione quando possit procedere appellatione remota.
- 3 Episcopus in visitatione reformato processu & seruatis seruandis procedens admittit appellationem.
- 4 Appellatio datur si Episcopus in visitatione procedat in exemptos contra eorum priuilegia.
- 5 Episcopus quibus conceditur facultas vt procedant etiam tanquam Sedis Apost. delegati, an in dubio censeantur procedere vt delegati.
- 6 Episcopus non tenetur visitationem concludere intra certum, & determinatum tempus.
- 7 Episcopus potest praesumere terminum Archidiacono ad visitationem expediendam.
- 8 Appellatio suspensiuam tantum, & non deuolutiuam tollitur vbi Episcopus visitat non compilato processu.
- 9 Appellatio si interponatur in visitatione ab Episcopo suffraganeo etiam tanquam Sedis Apost. delegato debet interponi ad Metropolitanum solum quoad effectum deuolutiuum.
- 10 Episcopus quando ex Concil. Trident. procedit, vt Sedis Apostol. delegatus in causis, quae sub eius iurisdictione non comprehenduntur, non potest ab eo nisi ad Sedem Apost. appellari.
- 11 Episcopus in visitatione non potest recusari tanquam suspectus.

Episcopi, vt aptius, quem regunt, populum possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus ijs, quae ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, ius & potestatem habeant, a etiam tanquam Apostolicae Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum sanctiones, & quae illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione ac diocesis suae utilitate necessaria videbuntur. ^a Nec in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, ^γ aut vlla inhibitio, ^δ appellatio, ^ε seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quae ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquomodo impediatur, aut suspendatur.

^a Supra sess. 21. de refor. cap. 1. & sess. 25. de refor. cap. 1.

1. **V**ide Lancellot. de atten. et innouan. appell. pend. limit. 18. in princip. num. 6. Ruginell. de appellat. §. 2. cap. 3. num. 6. Soar. de Pace in praxi tom. 2. part. 5. cap. unico num. 14. Gabr. Berari in speculo visit. secul. cap. 27. p. 62. Mendez a Castro in praxi Lusit. p. 2. lib. 2. cap. 3. num. 32. Cui. Philip. part. 1. §. 7. num. 10. Marchesan. de commiss. part. 1. de commissione appellationum extra Curiam Rom. cap. 6. num. 78. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 16. art. 2. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 77. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 104.
2. cum sequent. Thom. Valasc. allegat. iuris tom. 1. allegat. 70. n. 5. cum segg. Sayr. in clauis Regia lib. 8. cap. 2. num. 13. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 61. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 7. Saigado de protecl. Regia tom. 1. part. 2. cap. 10. num. 26. Stephan. V. Veyms ad concit. 24. ex iure antiquo desumptas, et per Concil. Trident. innouatas, constit. 17. num. 14. Gabr. Pereira de manus Regia part. 1. c. 7. a prime. late supra sess. 13. de reformat. cap. 1. num. 5. cum segg. Ex quorum dictis colligitur.

Episcopum in his, vbi de visitatione, aut morum corre-

correctione agitur, omni & quacunq; appellatione, seu querela, etiam ad Sedem Apost. interposita remota, quæ executionem nullo modo impedire, aut suspendere valet, posse procedere, punire, & exequi, dummodo procedat sine processu, & sine scriptis, etiam carcerando, & carceratos detinendo, tunc enim si carcerati appellauerint, posse iudicem appellationis cognoscere de prætenso excessu in corrigendo, interim tamen non impediri, aut suspendi executionem eorum, quæ ab Ordinario sunt decreta, de quo supra *sess. 13. de reformat. cap. 1. num. 5.*

3. Vnde Episcopo formato processu, & seruatis seruandis procedente non habere locum huius decreti dispositionem, refert decifum Franc. L eo d. num. 77. tunc enim appellationem quoad vtrumque effectum admitti dixi supra *sess. 13. de reformat. cap. 1. post num. 7.*

4. Dari tamen appellationem, si Episcopus in visitatione procedat in exemptos, seu aliàs priuilegiatos contra eorum priuilegia, resoluit Marches. *dict. num. 78.* Aloyf. Ricc. d. *resol. 7. num. 3. vers. verum.* Ego ipse d. *allegat. 73. num. 34.* & citati supra *sess. 13. de reformat. cap. 1. num. 5. in fine.*

5. *a. Etiam tanquam Sedis Apost. delegati.* An in dubio procedere ceaseantur vt delegati? vide Nauarr. *conf. 32. num. 8. de sentent. excommuni. in antiq. Monach. de presump. lib. 2. pres. 17. num. 4.* Mascard. *de probat. concl. 945. num. 15.* Cened. *ad Decretal. collect. 157. num. 1. metipsum de officio. & potest. Episcopi part. 3. alleg. 92. num. 10. cum seqq.*

6. *β. Quæ illis ex prudentia sua, &c.* Episcopum non tene visitationem concludere intra certam, & determinatum tempus, neque ad hoc Concilium vllum prescriptis, sed reliquisse arbitrio Episcopi, illudque debere esse discretum, & moderatum, refert decifum Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori Eccles. decif. 717. in 1. edit. aliàs resol. 603. num. 1. in 2. edit. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 113.* Ego ipse *dicta alleg. 73. num. 39.*

7. Posse tamen ipsum Episcopum præstituerè terminum Archidiacono ad visitationem expediendam, & prescribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesijs, quas visitauerit, asserit resolutum Piasc. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. vbi de visitatione quorundam exemptorum, num. 62. pag. 213.* quem refero Ego ipse d. *alleg. 73. num. 39.*

γ. Aut vlla inhibitiõ. &c.] Intelligit Salzed ad Bernard. in *praxi. Canon. cap. 79. littera B. vers. est tamen circa superiora,* vt hoc Decretum procedat quando iudex superior non iustificata appellatione, nec visis actis processus inferiore non inhibere contendit; sed si postquam appellatio iustificata fuerit ex processu iam ad tribunal appellationis delate inhibitiõ concessa fuerit, erit obtemperanda; nec poterit inferior iudex ad suæ sententiæ executionem procedere, aliter quidem Superiorum iudicum auctoritas & potestas non vulgarem iacturam pateret, dareturque causa inferioribus iudicibus, vt prohibito iudicarent, & multis causis appellationis auxilium nihil proficeret, & alia multa incommoda sequerentur, quæ prorsus aliena sunt à mente sancti Concilij Hactenus Salzedo.

8. *δ. Appellatio.*] Suspensiuæ scilicet, & non deuolutiuæ,

vt per Villadieg. in *speculo visitat. fol. 35. num. 31.* Erasim. à Cochier de *iurisd. Ordin. part. 2. q. 14. num. 5.* Thom. Valasc. *allegat. iuris tom. 1. alleg. 70. num. 5. in fine.* contra Gonzal. Mendez de Cabedo *diuers. argument. lib. 1. cap. 19. a num. 8.* existimantem in causa visitationis effectum suspensiuum appellationis tolli solum vbi agitur de correctione morum. Verum hac in re optime Narbona *l. 59. gloss. 1. num. 148. tit. 4. lib. 2. Recopil. distinguit inter sententiam diffinitiuam, & interlocutoriam, itaut in causis visitationis à sententia diffinitiuâ quoad effectum suspensiuum tantum appellari prohibeatur, supr. sess. 22. cap. 1. de reformat.* à sententia autem interlocutoria in causis visitationis non solum quoad effectum suspensiuum, sed etiam quoad effectum deuolutiuum appellatio interdicitur, & refert quod proposito dubio in sacra Congregat. An quod statuitur decreto Concilij *sess. 13. cap. 1. ne in causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus ab Episcopo ante definitiuam ab interlocutoria, vel alio quocumque grauamine appelletur, ita intelligendum sit vt nullatenus appellari & cognosci possit de grauamine huiusmodi, vel potius quod citra præiudicium curfus causæ coram Episcopo, possit Metropolitanus cognoscere de grauamine ante definitiuam, & ad effectum prædictum absque vlla inhibitione mandare simpliciter quod sibi transmittatur copia processus expensis appellantis? Respondit non posse Metropolitanum cognoscere de grauamine ante definitiuam, nec mandare vt sibi transmittatur copia processus.*

9. Si in visitatione appellari contigerit ab Episcopo suffraganeo, etiam tanquam Sedis Apost. delegato, debere appellari ad Metropolitanum quoad effectum deuolutiuum, non quoad suspensiuum, refert decifum Piasc. d. *cap. 3. num. 61.* Zerol. in *praxi Episcop. part. 2. verb. visitatio §. 3.* Aloyf. Ricc. in *praxi aurea resol. 449. num. 2. prope fin.* Ego ipse *dicta allegat. 37. num. 35. & alleg. 92. num. 14.*

10. Episcopus quando ex Concil. Tridentin. procedit vti Sedis Apostol. delegatus in causis, quæ sub eius iurisdictione non comprehenduntur, non potest ab eo nisi ad Sedem Apostol. appellari, neque ex hoc inferioribus iudicibus vllum sit præiudicium, refert decifum Garc. de *benefic. part. 4. c. 5. num. 12.*

11. *α. Sen querela, &c.*] Non posse Episcopum in visitatione recusari tanquam suspectum, dum tamen in ea processum non compleat, & se intra visitationis terminos contineat, sicut etiam in preparatoria inquisitione non posse vt suspectum recusari, neque probatione, vel allegatione suspicionis impediri quominus pœna extraordinaria, quæ morum correctiõnem, & emendationem respiciat, visitatos, asserit decifum Garc. *part. 3. cap. 2. num. 198.* Gabr. Pereira de *manu Regia part. 1. cap. 7. num. 18.* Salgado de *protecc. Regia part. 2. cap. 15. nu. 63.* Mendez de Castro in *praxi Lusitana part. 2. lib. 2. cap. 3. numer. 35.* vbi cum Gabr. Pereira citato loco, subdit visitatorem posse tanquam suspectum recusari, quando ante visitationem fuerat iam iudicatus suspectus. Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 61. §. 2. num. 7. & 8. vbi num. 34.* fecus dicit si in visitando modum excesserit, refero Ego ipse d. *allegat. 73. num. 38.* vbi ad litteram transcripti quoddam Breue Pauli V. fel. rec. super hoc transcriptum Reuerendi. Episcopo Portugal. *sub dat. 29. Octobris 1610.*

Episcoporum iuri nihil est derogatum ob honorarios titulos, & priuilegia particularia, nisi, &c.

CAPVT XI.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Protonotarij an & quando exempti sint à iurisdictione Episcopi.

3 Protonotarius honorarius tam in ciuilibus, quàm in criminalibus causis fori priuilegio gaudet.

4 Referendarij de numero sunt exempti.

5 Referendarij cedunt præcedentiam Auditori Confidentiarum.

6 Subcollectores spoliatorum tam in officio, quàm post ab Ordinarij iurisdictione exempti sunt.

7 Subcollectores non possunt visitari nec corrigi ab Episcopo.

8 Oblati

- 8 Oblati privilegio & exemptione quando gaudeant.
 9 Capellani Regij exempti sunt à iurisdictione Ordinarij, si actu fuerint seruietes in Capellis Regijs.
 10 Fratres S. Ioannis Hierosol. possunt dare dimissionarias clericis inseruietibus in eorum Ecclesijs.
 11 Curam animarum exercentes etiam in Parochiali-

bus Hierosol. Religionis tenentur accedere ad Congregationes, quæ in iussu Episcopi ad casus conscientie differendos habentur.

- 12 Eques Hierosol. si incidat in excommunicationem can. si quis suadente, potest Episcopus præcipere omnibus Parochis, & Sacerdotibus ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas.

a Suprà sess. 6. cap. 3.

Quoniam priuilegia & exemptiones quæ varijs titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & ferè necessarijs suadentibus causis, aliquos honorarijs titulis a Protonotariatus, Acolytatus, Comitatus Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Romana Curia, vel extrà insignibus decorandos esse placuerit, & necnon alios, cuiuscumque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine seruietium militijs, seu monasterijs, hospitalibus, collegijs, aut quocumque alio titulo assumi, nil ex ijs priuilegij detractum esse Ordinarijs intelligantur, quo minus ijs, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinarijs tanquam Apostolica Sedis delegatis, plene in omnibus & quo ad Capellanos Regios, iuxta constitutionem Innocentij I I. quæ incipit, Cum Capella, subiecti existant, & exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, & aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt, siue iis, qui legitime, & secundum regulam earundem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat, non obstantibus priuilegijs quibuscumque, & etiam religionis sancti Ioannis Hierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò priuilegio residentibus in Curia Romana, vigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent, & ea in ijs, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur, sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

b Cap. cum capella extra de priuileg. De re tra lib. 5. tit. 3. c. 16.

c Cap. diuina de priuileg. in extr. comm.

1. Vide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 8. num. 1. & cap. 11. num. 1. & cap. 20. num. 16. Flam. Par. de resignat. benef. lib. 3. quæst. 11. num. 5. Franc. Leon. in thesuro fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 78. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. quæst. 64. art. 4. & 9. 108. art. 3. Aldrete in allegat. pro omnimoda Religionum exemptione part. 1. cap. 6. num. 2. Erasmi. à Cochier de iurisd. Ordinarij in exemptos part. 1. quæst. 18. num. 8. nouissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure depromptas, & per Concil. Tridentin. innouatas, const. 21. pag. 248. cum seqq. vbi innouari dicit cap. cum capella, de priuileg. per textum Concilij in præsentia, & vnum ac alterum multipliciter explicat, latè Modern. de supplicat. ad sanctissim. part. 2. cap. 15. à num. 13.

2. a Protonotariatus. An & quando Protonotarij exempti sint à iurisdictione Episcopi, vide Mandos. de signatura gratia, sub tit. Protonotarij, Anton. de Prædis de iurisd. cap. 8. Erasmi. à Cochier de quæst. 18. metipsum de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 74. num. 30. cum seqq. Sel. in select. canonic. c. 71. num. 2. vbi asserit in Papien. 14. Decembris 1630. fuisse decimum Protonotarium Apost. in civilibus esse exemptum quoad causas excedentes summam 25. ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. quia Concilium in præsentia non derogat priuilegijs Protonotariorum, nisi in causis criminalibus.

3. Protonotarius honorarius tam in civilibus, quam in criminalibus causis fori priuilegio gaudet, etiam si Ecclesiæ non interuiat, Sel. d. cap. 71. num. 3. attestans ita decimum sub die 9. Julij 1626. & quamuis non sit adscriptus seruitio altius Ecclesiæ, ex eodem Sel. dicto loco, vbi refert sic fuisse resolutum in Toletana 27. Martij 1632. De Protonotarijs titularibus aliqua dixi in tract. de Canonis c. 5. num. 54. & cap. 18. nu. 24. & nouissime in canonicis decisionibus verb. Protonotarius.

4. Referendarios de numero esse exemptorum dicit Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. Referendarij, subsunt tamen locorum Ordinarijs ratione beneficiorum, quæ habent in partibus, vt per Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 30. quem refero Ego ipse de officio & potest. Episcopi part. 3. alleg. 74. à num. 30.

5. Referendarios cedere præcedentiam Auditori Confidentiarum, tenet Sel. d. cap. 71. num. 8. asserens ita decimum per S. Congreg. Rit. sub die 6. Decembris 1621. Et illos extra Ecclesiã, præcedere debere Canonis, & Dignitatibus, asserit idem Sel. citato loco, attestans sic celsuisse eandem S. Congreg. in Veronen. 6. Iunij, & 4. Julij 1626.

6. Subcollectores spoliatorum tam in officio, quam post ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse, idque in vim Bullæ sanctæ mem. Gregorij XIII. resolut Sel. d. c. 71. num. 10. vbi refert ita censuisse S. Congreg. Episcop. & Regul. in Egitanien. 15. Julij 1616.

7. Subcollectores igitur non posse visitari, nec corrigi ab Episcopo referunt decimum Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 198. in 18. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra l. 1. tit. 6. de visitat. num. 80.

8. Necnon alios cuiuscumque Monasterio oblatos, &c. Oblatos priuilegio, ac exemptione ita demum debere potiri si in forma iuris valida perpetuo, irrevocabili, plene & cum effectu se ipsos, & bona sua omnia, præsentia, & futura, nulla prorsus, quamuis minima, eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsum fructum sibi reseruata Religionis obtulerint, & habitum aliqualem mutauerint, refero decimum Ego ipse in tract. de iure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. paulo post. princ. in vers. de oblatis, vbi addo quod si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à secularibus exactio- nibus frui posse.

9. Tanquam Apost. Sedis delegatis. Vnde ex facto dicitur Sacram Congreg. in quadam controuersia Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis Lucensis respondisse, quod licet visitari non posset Ecclesiæ ratione fundationis, & donationis, vitote exempta ab Episcopo vt Ordinario, visitari tamen posset ab eodem Episcopo tanquam Sedis Apost. delegato, vt refert Stephan. VVeyms d. const. 21. num. 11. subdens eandem delegatorum Sedis Apost. potestatem adhuc attribuisse Tridentinam Synodum sess. 6. de reform. c. 3. & sess. 14. de reform. c. 4. Episcopis Diocæsanis quoad ius visitandi, corrigendi, & puniendi indifferenter omnes non obstantibus quibuscumque exemptionibus, & priuilegijs, quia per illa iurisdictione Episcopalem voluit impediri non posse, & idem Stephan. VVeyms citato loco num. 12. aduertit quod quando Ordinarij delegatam iurisdictionem exercere voluit contra exemptos, consulto expriment in procedendo, cum in dubio sola ordinaria, non vero delegata iurisdictione processisse censeretur, & num. 13. affirmat eandem delegatam potestatem exercere non posse Vicarium generalem Episcopi vigore suæ ordinariæ iurisdictionis, neque Capitulum Cathedralis, Sede Episcopali vacante.

10. Et quoad Capellanos Regios, &c. Vide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. c. 11. nu. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. exempti, latè

latè Aloyf. Rîcc. in praxi part. 4. refol. 493. cum seqq. Steph. VVeims d. confit. 21. n. 16. vbi dicit Capellanos Regios tunc demum vti posse exemptione ab ordinaria iurisdictione, si actu fuerint seruientes in capellis Regijs, non etiam si extra illas degant. Erasmi. à Cochier d. p. 1. q. 3. 2. n. 9. vbi subdit quòd isti Capellani ratione beneficiorum, quæ alibi obtinent, subsunt Episcopo, & citat Mandos. de signatura gratta. tit. Exemptiones, in fine Zerol. in d. praxi Episcop. part. 1. verb. Exemptio §. 2.

De exemptione per summos Pontific. concessa Capellanis Regiæ Capellæ Vlixbonen. latè agit Cabed. de patronatibus Regia Corona. cap. 43. per tot.

Exceptis tamen ijs, &c.] Vide Fr. Emman. dicto tom. 2. quæst. 62. art. 14. & quæst. 67. art. 4.

10. *Aut Militijs actu seruiunt.* [Notat Stephan. VVeims d. confit. 21. num. 9. pag. 255. Ordinum Militarum priuilegijs & exemptionibus gaudere nõ posse nisi actu Militiæ, & in domibus illius, & sub eius obedientia inferuientes, & quòd probauerint se in ea legitimam emisisse professionem, alioquin Ordinarij Diocesani fundaram habebunt intentionem contra eos, & eorum clericos procedendi iuxta decreta Concilij Trident. sess. 6. c. 3. & sess. 14. c. 4. & hoc decreto, additque ex Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. exemptio q. 3. quòd inferuientes Religioni S. Ioannis Hierosolymitani, vel alteri ex Militaribus eius exemptionibus non gaudent, nisi habuerint qualitates, & circumstantias sequentes. Primam, vt re ipsa, atque actu reali seruiant Ecclesiæ Ordinis Militaris exempti. Secundam, vt resideant in domibus sui Ordinis, & intra

septa illarum. Tertiã, vt sub obedientia Ordinis vuant. Quartam, vt professionem fecisse debeant secundum regulã ipsarum Militarum. Quintam, quòd de premissis teneantur fidem facere, apud Ordinariũ diocesani. Fratres S. Ioannis Hierosolymitani non posse dare dimissorias clericis inferuientibus in eorum Ecclesijs, ad eum finè vt possint ordinari, refert decisũ Sel. d. c. 71. n. 15.

Curam animarum exercentes, etiam in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis, teneri accedere ad Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur, resoluit Sel. cap. 71. num. 17. attestans ita fuisse decisum sub die 4. Martij 1598.

¶ Etiam Religionis S. Ioannis Hierosolymitani, &c.] Vide Fr. Emman. quæst. regular. tom. 1. quæst. 65. art. 17.

12. *Eques Hierosolymitanus suum Parochum publicè alapa percussit, & citatus ab Ordinario, sua priuilegia opposuit, in quo casu refert decisum Sel. d. cap. 71. nu. 20. non posse Ordinarium exercere vllam iurisdictionem, neque excommunicando, neque declarando excommunicatum, quia ex priuilegio exemptus est, vt in hoc decreto; tamen ex quo ipse ob talem percussorem incidit in excommunicationem can. si quis suadente diabolo, posse Episcopum præcipere omnibus Parochis, & Canonicis, & alijs Sacerdotibus, ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas.*

¶ Ea in his, qui beneficijs, &c.] Respectu beneficiorum Ordinarij iurisdictioni subsunt exempti, minime inhibitione aliqua obstante, Seraph. decis. 595. Modern. de supplicat. ad Sanctiss. part. 2. cap. 15. num. 14.

De atate, & qualitate suscipiendorum in Ecclesijs Cathedralibus, & professione fidei, Officio, ac de residentia.

C A P V T XII.

1 <i>Ætas 25. annorum inceptorum requiritur in eo, qui ad dignitatem, cui animarum cura subest, promoueri desiderat.</i> 2 <i>Ætas incipit à die natiuitatis. ibid.</i> 3 <i>Cura iurisdictionalis in dignitate facit vt ad illam requirantur 25. anni incepti.</i> 4 <i>Dignitas principalis in Collegiata requirit ætatem 25. annorum inceptorum.</i> 5 <i>Archidiaconi, qui oculi dicuntur Episcopi, in omnibus Ecclesijs vbi fieri potest, eligendi qui sint Magistri, &c.</i> 6 <i>Archidiaconi qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent, non tenentur esse Doctores.</i> 7 <i>Archidiaconi apud Hispanos nullam habent iurisdictionem.</i> 8 <i>Scholastica conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, seu iure Canonico, alijs prouiso est nulla.</i> 9 <i>Decanus nullo Trid. decreto iubetur, vt necessariò sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatus.</i> 10 <i>Dignitas principalis in Ecclesia collegiata exempta non debet necessariò conferri Licentiato.</i> 11 <i>Dignitates in Cathedralibus, quibus nulla est animarum cura, possunt habere minores 25. annis, dummodo non minores 22.</i> 12 <i>Canonici Regulares non comprehenduntur sub hoc decreto.</i> 13 <i>Coadiutor, & coadiutor possunt abesse tribus mensibus.</i> 14 <i>Anni viginti duo ad dignitates requisiti debent esse completi.</i> 15 <i>Dignitates in Collegiata prouidentur habentibus</i>	<i>atatem requisitam de iure communi.</i> 15 <i>Personatus habet quasdam prerogatiuas in Ecclesia post existentes in dignitate.</i> 16 <i>Doctores de professione fidei emittenda agentes.</i> 17 <i>Forma professionis fidei.</i> 18 <i>Professionem fidei emittere tenentur promouendi ad Episcopatus.</i> 19 <i>Pralati Regulares intra duos menses ab adepta possessione suæ præfecturæ ad emittendam fidei professionem tenentur.</i> 20 <i>Professionem fidei emittere non tenentur prouisus de parochiali, quæ olim habuit parochianos, sed nunc habere desit.</i> 21 <i>Professionem fidei emittere non tenentur qui non prouidentur de titulo parochiali, sed deputantur in parochijs ad exercendam curam animarum.</i> 22 <i>Terminus duorum mensium datus ad faciendam fidei professionem non currit prouisa, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam adipiscatur.</i> 23 <i>Possessio pacifica requiritur vt quis teneatur intra duos menses post eam fidei professionem emittere.</i> 24 <i>Professionem fidei emittere tenentur tam facere debens etiam post duos menses ab adepta pacifica possessione.</i> 25 <i>Professionem fidei facere coram vicario sufficit etiam Episcopo non impedito.</i> 26 <i>Professione fidei se fecisse probare tenentur prouisus quando Ordinarius super illam inquitur ex officio.</i> 27 <i>Professionem fidei emittere tenentur prouisi siue per obitum, siue per resignationem, non tamen prouisus de coadiutoria illa durante.</i> 28 <i>Professionem facere tenentur prouisi de Dignitati-</i>

- bus & Canonicatibus in Ecclesiis cathedralibus tam secularibus, quam Regularibus.
- 29 Et tam subiectis, quam exemptis.
- 30 Professionem fidei facere non tenentur prouisi de Dignitatibus & Canonicatibus in Ecclesiis collegiatis.
- 31 Professio fidei potest fieri per procuratorem habentem speciale mandatum.
- 32 Professionem fidei non emittentes licet non faciant fructus suos, bene tamen lucrantur distributiones quotidianas.
- 33 Nisi emolumenta omnia consisterent in distributionibus.
- 34 Fructus decursos post lapsum duorum mensium à die adeptæ pacificæ possessionis non faciunt suos qui non emittunt fidei professionem, bene tamen decursos in ipsis duobus mensibus.
- 35 Fructus amissos ob non factam fidei professionem restituere non tenetur huiusmodi prouisus donec condemnetur.
- 36 Prouisus ante factam fidei professionem non potest haberi pro presente à Capitulo.
- 37 Fructus amissi ob non factam fidei professionem cui sint assignandi & applicandi.
- 38 Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam fidei professionem.
- 39 Possessionis effectum tantum impedit quoad fructuum perceptionem.
- 40 Professionem non emittentes non possunt quoad fructus retinendos se tueri reg. de annali.
- 41 Dignitas, aut Canonicus nullus debet fieri, nisi qui requisito Ordine sacro sit initiatus, quem illa dignitas, aut Canonicatus exigit, aut in tali ætate ut infra tempus statutum initiari valeat.
- 42 Promotus ad dignitatem, præbendam, aut portionem debet in ætate constitutus esse ut infra annum possit ad Ordinem requisitum promoueri.
- 43 Dignitatem, aut Canonicatum habentem Ordinem sacrum accipientes sine intentione illum assumendi an peccent mort.
- 44 Ordinum annexio, & susceptio non habet locum in collegiatis.
- 45 Ordo non est regulariter annexus Canonicatibus cathedralium, sed potest annexio statuto, institutione, vel consuetudine fieri.
- 46 Canonicatus presbyteralis non dicitur etiam quod habeat annexum onus Missarum.
- 47 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit præbendam subdiaconalem retinere.
- 48 Canonicatum obtinens in cathedrali etiam ante factam ordinum distributionem debet esse constitutus in ea ætate ut intra annum ad Subdiaconatum possit promoueri.
- 49 Canonicatus habens accessorie, & in perpetuum unitam parochialem, non assumit naturam parochialis.
- 50 Ætas 14. annorum sufficit ad Canonicatus collegiarum Ecclesiarum.
- 51 Canonicatum & portionem dimidia pars Presbyteri esse debent, ceteri Diaconi ac Subdiaconi.
- 52 Episcopus non potest cogere ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes.
- 53 Dignitates omnes, & Canonicatum dimidia pars in cathedralibus Ecclesiis & collegiatis insignibus conferri debent Magistris, vel Doctoribus, &c. ubi id commode fieri potest.
- 54 Collegiata insignes quæ dicantur.
- 55 Dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones in Cathedralibus, aut Collegiatis obtinentibus non licet vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse.
- 56 Statuti ex certa scientia, auctoritate Apost. confirmati vigore potest Canonicus ab Ecclesia quolibet anno ultra tres menses abesse.
- 57 Statutum ut una hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam siue præbendam amissis distributionibus non valet.
- 58 Statutum quod interessentes una hora in uno mense ex nouem fructibus lucrentur amissis distributionibus nullum est, & tollendum.
- 59 Statutum quo seruitium 40. annorum Ecclesia præstitum liberet beneficiarium à residentia, validum est.
- 60 Consuetudo etiam inmemorabilis, minime excusat à residentia.
- 61 Consuetudo introduci non potest ut Canonici qui una hebdomada intersunt diuinis officiis, possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ.
- 62 Consuetudo valet ut quis in absentia quotidianas lucretur distributiones, si sciente, ac patiente, & tolerante Papa inducta fuerit.
- 63 Menses tres, quibus possunt Canonici quolibet anno à suis Ecclesiis abesse, debent continere 90. dies, & possunt accipi non solum continuis, sed etiam interpolati.
- 64 Menses tres possunt Canonici quolibet anno abesse si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirunt.
- 65 Canonicus tribus mensibus abesse volens minime tenetur petere, vel obtinere licentiam Episcopi.
- 66 Dignitates, & Canonici tenentur ad residentiam nouem mensium.
- 67 Statutum, quo permixtum est Canonicis quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse si à Papa est confirmatum, non censetur derogatum.
- 68 Indultum Papæ tribuens vacationem duorum mensium Canonicis contra fundationem Ecclesiæ non intelligitur sublatum per hoc decretum.
- 69 Absentes à seruitio Ecclesiæ quibus poenis puniantur.
- 70 Penarum gradus in hoc decreto præscripti necessario seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem ob non residentiam.
- 71 Priuatio ob non residentiam facta non obseruatis penarum gradibus in hoc decreto præscriptis est nulla.
- 72 Canonicos ad discendum cantum Gregorianum cogere potest Episcopus.
- 73 Distributiones quotidiana quare sic dicantur.
- 74 Distributiones amittunt qui omnibus horis non interfuerunt.
- 75 Canonicus absens ex priuilegio Papæ percipit distributiones.
- 76 Inquisitores contra hereticam prauitatem.
- 77 Collector generalis Camera Apostol. Subcollectores, Aduocati & procuratores fiscales.
- 78 Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam,
iura.

- intra, vel redditus sup præbenda.*
- 79 Penitentarius si dum recitantur diuina officia audiatur in Ecclesia confessiones.
- 80 Theologus, seu obtinens præbendam theologalem diebus, quibus legit.
- 81 Concilio generali nomine Capituli interessentes.
- 82 Concilio Prouinciali, vel Synodali interessentes.
- 83 Animarum curæ incumbentes imminenti suæ dignitatis, vel Canonici.
- 84 Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum.
- 85 Obfes datus ab Ecclesia, ac etiam repressaliarum causa captus.
- 86 Absens pro euidenti Ecclesiæ utilitate.
- 87 Absens à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium ipsius Ecclesiæ.
- 88 Infirmus, qui personaliter diuinis officijs interesse non potest.
- 89 Infirmus quoad hanc effectum dicitur ille, qui ad Ecclesiam se conferre non potest.
- 90 Cæcus effectus.
- 91 Podagra laborans.
- 92 Medicinam sumens.
- 93 Balnea petens, sanitatis causa.
- 94 Lepra vel alio morbo contagioso coactus à ciuitate discedere.
- 95 Infirmi distributiones quotidianas lucrantur, quamuis propria culpa in infirmitatem incidant.
- 96 Infirmi distributiones lucrantur si illi dum erant sani consueuerant interesse diuinis officijs.
- 97 Pestis ex causa à sua Ecclesia absens.
- 98 Seno ita confectus vt residere, & interesse diuinis non possit.
- 99 Absens à choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.
- 100 Timens redire ad patriam, vel in ea commorari, ob bellum ciuile, aut externum.
- 101 Detentus per vim ab aliquo vt propterea non possit in Ecclesia diuinis interesse officijs.
- 102 Carceratus iniuste lucratur distributiones.
- 103 Exulatus iniuste non amittit distributiones quotidianas.
- 104 Excommunicatus iniuste pariter non amittit distributiones quotidianas.
- 105 Suspensus iniuste ab officio, vel beneficio.
- 106 Canonicus non est priuandus distributionibus quotidianis Ecclesia interdicta, aut polluta existente.
- 107 Priuato iniuste debentur fructus, & distributiones quotidianæ.
- 108 Distributiones amissas ob non residentiam non potest Episcopus aut Capitulum remittere, aut donare.
- 109 Canonorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit diuinis, habeat distributiones quotidianas.
- 110 Distributiones præteritas non potest remittere Episcopus, aut Capitulum, quamuis absit omnis fraus, & conuentio.
- 111 Canonici diuina per se, & non per substitutos adimplere debent.
- 112 Munera suæ dignitati, Canonici, aut Portionis incumbentia per se ipsum subire, & exercere debent.
- 113 Dignitas, & Canonicatus si sint adinueniunt, & eque principaliter vnita, illa obtinens vtriusque onera subire per seipsum tenetur.
- 114 Dignitatem obtinens, cui vnita est Portio perpetua, & accessorie, illam obtinens non tenebitur seruire tanquam Portionarius.
- 115 Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.
- 116 Canonici assistere tenentur Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti in ciuitate tantum, licet extra cathedralem Ecclesiam.
- 117 Episcopo Missam priuate celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere.
- 118 Canonici tenentur psallere seu canere in choro cum alijs sub onere, & obligatione restitutionis distributionum.

Cum dignitates, in Ecclesijs præsertim cathedralibus, ad conseruandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, vt qui eas obtinerent pietate præcellerent, alijsque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio inuarent: merito, qui ad eas vocantur, tales esse debent qui suo muneri respondere possint. ^a Nemo igitur demceps ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi qui saltem xxv. suæ ætatis annum attigerit, & in Clericali Ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate, commendetur, iuxta Constitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit, ^b Cum in cunctis, & Archidiaconi etiam qui oculi dicuntur Episcopis, sint in omnibus Ecclesijs, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licentiati in iure Canonico. ^c Ad ceteras autem dignitates, & vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & viginti duobus annis non minores, asciscantur. ^d Prouisi etiam de beneficijs quibuscumque curam animarum habentibus, & teneantur à die adeptæ possessionis, ^e ad minus intra duos menses, ^f in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali eius Vicario, seu Officiali, orthodoxæ suæ & fidei publicam facere professionem, & in Romana Ecclesiæ obedientia se permanuros spondeant, ac iurent. ^g Prouisi autem ^h de canonicatibus, & dignitatibus & in Ecclesijs cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu eius Officiali, sed etiam in Capitulo idem ⁱ facere tenentur: alioquin prædicti omnes prouisi, vt supra, ^j fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. ^k Neminem etiam deinceps ad dignitatē, canonicatū, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. ^l In omnibus verò Ecclesijs cathedralibus ^m omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem ⁿ Presbyterij, ^o Diaconatus, vel Subdiaconatus, ^p Episcopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuatur, prout viderit expedire, ^q quibus quisque Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat, ^r & ita tamen, vt dimidia saltem pars

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Aa 2 Presby-

a Sess. 22.

cap. 2.

b Cap. cum

in cunctis de

elect. clem. 4.

epist. 2. ad La

cobum. Ana-

clctus ep. 1.

cap. diaconi,

93. dist. 8. c.

ad huc de

offic. Archid.

lib. 1. decret.

tit. 6. c. 7. ab

Innoc. III.

in 1. decret. tit.

23. c. ad hæc

nos & alijs.

c Toletan.

cap. 21. & 26.

etis sic pro-

uidebatur.

infr. in Bulla

S. D. N. Pij

IV. super for-

ma iuramen-

ti professionis

fidei.

d Cap. licet

can. & cum

ex eo. de

elect. in 6.

suprà sess. 6.

de reformat.

c. 12.

Presbyteri sint; ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi: vbi verò consuetudo laudabilior habet, vt plures vel omnes sint Presbyteri, omninò obseruetur. *77* Horratur etiam sancta Synodus, vt in prouincijs vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatum in cathedralibus Ecclesijs, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. *88* Præterea obtinentibus *88* in iisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, *88* Canonicatus, præbendas, aut portiones, *89* non liceat vigore cuiuslibet statuti, *11* aut consuetudinis, *88* ultra tres menses, ab eisdem Ecclesijs quolibet anno abesse, *88* saluis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt: *88* alioquin primo anno priuetur vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ ac residentie fecit suos, quòd si iterum eadem fuerit vsus negligentia, priuetur omnibus fructibus quo eodem anno lucratus fuerit: crescente verò contumacia, contra eos, iuxta sacrorum Canonum constitutiones, procedatur. *88* Distributiones verò, *88* qui statim horis interfuerint, *88* recipiant: *88* reliqui *88* quauis collusione, aut remissione exclusa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum quod incipit, Consuetudinem: quod sancta Synodus in vsum reuocat: non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. *88* Omnes verò diuina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia: *88* Episcopo celebranti, aut alia pontificalia exercenti, adstare, & inseruire, *88* atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuoteque laudare. *88* Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia, quàm extra, assidue vtantur: *88* ab illicitisque venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, lusuibusque abstineant: atque ea morum integritate polleant, vt merito Ecclesie Senatus dici possit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimè spectant, de quæ congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi: simulque de omnibus Ecclesie ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi: Synodus prouincialis, pro cuiusque prouinciæ utilitate & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea verò Episcopus non minus, quàm cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

Supr. sess. 23. de reform. mat. c. 1.

f Sexti decr. lib. 3. de cler. no resid. c. 1. sexti decr. lib. 4. de consuet. cap. 1. g Sess. 22. c. 4. cap. licet. de e. extirpanda. 5. qui verò. de præbend. c. quia nonnulli. de cleric. non resid.

h Conc. Tur. 3. c. 8. Conc. Agath. c. 55. qui incipit Episcop. cap. Episcopum 34. dist. tot. tit. de vita & honest. cler. extirp. in 6. & in clem.

DE materia huius decreti latè egi in meo tra. de Canonicis, & Dignitatibus, ex quo nonnulla hic transferenda duxi suis locis aptè distribuenda. & addo nouissimi Steph. Veyms ad cons. 2. 4. ex antiquo iure de sumpt. & per Concilium Trid. innouatas constit. 3. pag. 23. cum seq. vbi innouatur e. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. per hoc decretum.

1. a Nemo loitur deinceps, &c.] Ad Dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, neminem promoueri posse, nisi qui saltem 25. ætatis suæ annum attigerit, ex hoc text. colligit Campan. in diuersis iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 22. Massobr. in praxi habendi concursus, regul. 10. dub. 11. num. 24. secundum Romanam impress. Squillante de priuileg. cleric. cap. 4. num. 72. Nouar. in singul. iuris canon. conclus. 14. Aldan. in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 10. nu. 15. vbi refert decimum in Coronen. sub die 4. Decembris 1627. ætatem incipere à die natiuitatis, non autem à die Baptismi, & sufficere dictum 25. ætatis annum inceptum. Ego ipse in collect. ad cap. cum in cunctis, §. inferiora, num. 30. de elect. & in tract. de Canon. cap. 13. num. 18. & refert Sel. ex d. Coronen. ætatem 25. annorum ad sacerdotium necessariam requiri in dignitate Ecclesie cathedralis, cui fit distributio Missæ cantate per trinum infra hebdomadam, cum habeat onus annexum, ac proinde teneatur per se adimplere, additque ex vna nullius 18. Decembris 1627. collationem de Ecclesia, vel dignitate, cui subest cura animarum vt valeat, requiri quòd promouendus attingat vigesimum quintum annum.

Comprehendere etiam illas dignitates, quæ sunt capita illarum Ecclesiarum collegiarum, & quæ etiam essent exemptæ à iurisdictione Ordinarij, & habent tantum iurisdictionem in Canonicos, & deferuientes in illis Ecclesijs, refert decimum Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 181.

2. Et hoc procedere, etiam si cura iurisdictionalis sit, tenent Nauarr. consil. 4. num. 2. sub tit. de arate, & qualitat. in vtraque edit. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 4. quos refero d. tract. de Canon. cap. 13. num. 20.

3. Vnde ad Dignitatem principalem in Collegiata requiri ætatem 25. annorum inceptorum, cum regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Nicol. Garc. de benefic. p. 7. c. 4. num. 65. quem refero d. tract. de Canon. c. 13. num. 21. vbi num. 22. post Galet. & Campan. intelligo dispositionem huius decreti procedere si principaliter cura subest.

4. §. Archidiaconi etiam, &c.] Archidiaconos, qui oculi di-

cuntur Episcopi, in omnibus Ecclesijs, vbi fieri potest, eligendos, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex hoc decreto colligunt Benius de priuileg. iurifconsultor. p. 2. priuileg. 28. nu. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. num. 68. Nicol. Garc. de benefic. 7. c. 7. num. 36. Campan. in diuersis iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 41. Galgancet de iure publico, lib. 3. tit. 21. nu. 1. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 238. a num. 2. & in decis. curia Archiepiscop. Neapolit. decis. 248. num. 4. & decis. 305. num. 11. p. 4. Mofet. in summa Theologia moralis, tract. 6. c. 7. num. 62. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico, tract. 1. c. 9. q. 55. Nouar. in singul. Canon. concl. 41. Sebast. in relect. de ecclesijs, hierarchia, disp. 12. §. 1. num. 9. Squillante de priuileg. cleric. c. 4. num. 109. Ego ipse de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 60. num. 60. & in tract. de Canonicis, cap. 5. num. 5.

De ijs tantum Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta tit. de officio Archiepiscop. non autem de ijs, qui verè animarum cura, & omni profusus iurisdictione carent, intelligunt, decimum que refert Anastaf. Germon. de indultis Cardinal. §. quibusuis, num. 4. Aloyf. Ricc. in praxi vtriusq. fori Ecclesiast. decis. 473. in 1. edit. alias resolut. 497. in 2. edit. Præsec. in praxi Episcop. part. 2. c. 5. n. 20. Massobr. in praxi habendi concursus, regul. 10. dub. 6. secundum Roman. impress. Nouar. d. concl. 41. num. 2. Nicol. Garc. d. c. 7. num. 41. vbi num. 40. refert pariter resolutionem huiusmodi Archidiaconos iurisdictionem contentiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, alias gradus eis non suffragari ex Bula 63. H. V. quod tradunt Massobr. d. dub. 6. n. 6. & Nouar. vbi sup. n. 4. Squillante de priuileg. clericor. c. 4. n. 113. ita vt Doctoratus ex priuilegio ad huiusmodi dignitatem nequam promoueri possit, ita Nouar. quæst. forens. lib. 1. quæst. 143. & vbi supra num. 5. Squillante d. cap. 4. num. 114. vbi num. 115. post Menoch. de arbit. ca. 425. nu. 42. & Aloyf. Ricc. p. 4. decis. 248. tenet quòd si ex Ecclesie consuetudine, potestas & iurisdictione, quæ competit Archidiacono, competet Archipresbytero, similem gradum Doctoratus deberet Archipresbyter assumere.

Sed iam hodie apud Hispanos cessare istam obligationem quòd sint Doctores, aut Licentiati, cum eorum iurisdictione penè extincta sit, obseruant Nauarr. in man. cap. 25. num. 135. Vascóncell. in harmonia rubric. iuris canon. sub tit. de officio Archidiacon. in princip. Nicol. Garc. dicto cap. 7. a num. 37. Sebast. Cas. dist. §. 1. num. 10. quos refero dict. tract. de Canon. c. 5. num. 9. Angulan. de legib. lib. 2. controu. 4. nu. 10. dum ait Concilium in præfenti de Archidiaconis mentio-

31.

5.

6.

intentionem faciens, non habere locum, neque procedere in Archidiaconis huius temporis, quippe non sunt oculi Episcoporum.

- 7. Scholasticam conferendam esse Doctori, vel Magistro, aut Licentiatum in Theologia, seu iure Canonico, alias prouisionem esse nullam, probat hoc idem Concil. *sup. sess. 23. de reform. cap. 18. in fine*, ubi vide.
- 8. Decanum nullo Tridentini Concilij decreto iuberi, ut necessarii sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel iure Canonico, asserunt Nicol. Gare. *d. part. 7. cap. 7. num. 43.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea, resol. 238. in fine*, & *in decis. curie Archiepiscopi. Neapolit. p. 4. decis. 248. num. 5.* Ego ipse *de Canon. cap. 7. num. 8.* & *de officio Episcopi d. alleg. 60. num. 61.*
- 9. Principalem Dignitatem in Collegiata Ecclesia exempta, cui ordinaria iurisdicatio cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus competit, non debere necessarium conferri Licentiatum, vel Doctori ut principale dignitatem in Cathedrali, referunt decem Nicol. Gare. *d. part. 7. cap. 7. num. 33.* Fr. Sigif. nund. *a Bononia de elect. dub. 63. num. 2. vers. quod autem*, Ego ipse *de Canonici, cap. 11. num. 4.*

10. *Ad ceteras autem Dignitates, &c.* Ad dignitates, vel personatus in Cathedralibus (Archidiaconatu tantum excepto, qui oculus Episcopi dicitur) quibus nulla inest animarum cura, aut ex consuetudine, statuto, vel privilegio, adfisci sine dubio posse minores 25. annis dummodo non minores 22. per hunc text. tradunt Massobr. *d. requis. 10. dub. 11. num. 24.* Nouar. *in singul. Canon. concl. 11.* Squillante *de privileg. cleric. cap. 4. num. 74.* quos refero *in tract. de Canon. cap. 13. num. 22.* & alios citauis *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 60. num. 65.*

11. *Vel personatus* Habere quasdam prerogatiuas in Ecclesia post existentes in dignitate, puta locum honorabilem in choro, processionibus, & Capitulis, tenent Petr. Gregor. *part. 1. iuris canonici, lib. 1. tit. 27. cap. 2. nu. 6.* Flamin. Parif. *de resignat. benef. lib. 1. quest. 1. num. 90. & 91.* Fulu. Pactan. *de probat. lib. 2. cap. 27. num. 23.* Filluc. *in quest. moral. tom. 3. tract. 11. cap. 1. num. 24.* Massobr. *in praxi habendi concorsum. prelud. 16. secundum Romanam impress. Monet. de consensu. cap. 5. num. 85.* & alij quos refero *de Canon. cap. 4. num. 19.*

12. *Et viginti duobus annis non minores, &c.* Huiusmodi viginti duos annos ad dignitates requisitos debere esse completos, resoluunt Nouar. *consil. 4. de arate, & qualitat. in viraque editione.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis. 4.* Mandol. *in tract. de arate nu. cap. 5. num. 10.* Less. *de iusticia, lib. 2. cap. 34. num. 108.* ubi dicit illam formulam, *ut non sit minor viginti duobus annis*, insinuare annos viginti duos debere esse completos, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 591. num. 9.* Nicol. Gare. *d. part. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 2.* Squillante *d. cap. 4. num. 75.* Massobr. *d. requis. 10. dub. 13.* Nouar. *d. concl. 15. num. 2.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 66.* & *de Canonici, cap. 13. num. 22.*

Contra Emm. in. Sa in aphorism. *verb. beneficium, num. 31.* Zerol. *in praxi Episcopi, part. 1. verb. beneficia, §. 1. vers. ad dignitates*, Hennq. *in sum. lib. 14. cap. 10. §. 10. in fine*, Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 5. quest. 3. in fine*, existimantes dictos viginti duos annos sufficere inceptos, & non requiri completos.

13. Quoad alias vero Dignitates in Collegiatis Ecclesijs existentes requisita etiam remanere in dispositione iuris communis, tenet decemque referunt Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 9. n. 92.* Piafec. *in praxi Episcopi, part. 2. cap. 5. num. 25. pag. 330.* Aloyf. Ricc. *in praxi varum fori eccl. decis. 735. in 1. edit. alias resolut. 512. num. 3. in fine. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 259. nu. 2.* Nouar. *d. concl. 15. num. 2.* Squillante *d. cap. 4. num. 76.* Ego ipse *de officio Episcopi part. 3. allegat. 60. num. 67.* & *de canon. cap. 13. num. 23.* ubi ex Fr. Eman. refero Christophorum Velam Archiepiscopum Burgensem consulis dignitatem Scholasticæ collegiatae Ecclesie de Aquillar. del Campo cuiusdam scholari, qui non habebat maiorem aetatem 17. annorum, & cum litigaretur, super hoc fuisse iudicatum collationem esse canonicam & iuridicam.

Barbos. *Collect. in Concil. Trid.*

Contra Nicol. Gare. *d. p. 7. cap. 4. num. 59.* & *62. cum seqq.* & Armendar. *d. l. 7. de Episcopis num. 2.* existimantes, decemque referentes predictos 22. annos, qui desiderantur ad dignitates in Cathedralibus requiri, etiam ad eas, quæ sunt in Collegiatis.

De professione Fidei.

14. *Provisi etiam de beneficijs, &c.* De fidei professione faciendi, & qui ex præcepto Concilij Trid. in presenti, & constit. Pij V. ad eam emittendam teneantur, & de pœnis eorum, qui illam facere negligunt, vide Nauarr. *consil. 1. 2. 3. & 4. de sum. na Trinit. in antiq. alijs consil. 7. 9. 10. 11. & 12. de iureiur. and. in nouis.* Sayr. *in floribus decis. sub d. tit. de sum. na Trinit. decis. 1. 2. 3. & 4.* Flamin. Parif. *de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. a num. 121. & lib. 10. quest. 9.* Quarant. *in sum. Bullarij. verb. fidei professio.* Petr. de Ledema *in sum. p. 2. tract. 1. cap. 4. conclus. 10.* Zerol. *in praxi Episcopi, p. 2. verb. fidei professio.* Piafec. *in simili praxi p. 2. cap. 5. num. 26.* Archiep. Bononien. *part. 2. in princ.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap. 50. §. 16.* Aloyf. Ricc. *in collect. decis. part. 3. collect. 579.* & *in decis. curie Archiepiscopi. Neapolit. part. 1. decis. 220. num. 2.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 2.* Nicol. Gare. *de benefice, part. 3. cap. 3. latè Sanchez in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 5.* Filluc. *tom. 3. tract. 41. cap. 6. num. 5. cum seqq.* Nouar. *in singularib. canonic. conclus. 114. cum seqq.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesie existent. lib. 1. cap. 13. cum tribus sequentibus.* Viuan. *in praxi iurispatron. lib. 15. cap. 3. ex num. 23. in ult. impress.* Squillante *de obligat. cleric. p. 1. ex num. 86.* Hieron. Roderic. *in compendio quest. regular. resol. 67.* Marcel. Vulpo *in praxi iudic. fori eccl. cap. 48. num. 52.* cum seqq. Stephan. VVeyms *ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas, consil. 3. num. 22. pag. 3.* Trullench *in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub. 8. metipsum de officio, & potestate Episcopi p. 3. allegat. 61. & in tractat. de Canonici cap. 17. & in tract. de Parochis cap. 4.*

15. Formam autem dicte professionis faciendi ordinavit Pius I V. in eius consil. incip. *Iniunctum, sub dat. 1. lib. Nouembris 1564.* quam referunt Archiep. Bononien. *d. part. 2. in princ.* Quarant. *in sum. Bullarij. verb. fidei professio, & Piafec. in praxi Episcopi, part. 2. cap. 5. num. 26. pag. 540.* Lauor. *var. lucub. tom. 1. tit. 4. cap. 16. num. 41.*

16. Promouendos ad Episcopatus, professionem fidei emittere teneri, statuit Gregorius XIV. in constituto incip. *Onus Apostolica, sub dat. 15. Martij 1591.* prore referunt Vgolin. *de officio Episcopi, capitul. 1. §. 3. numero 1.* Nouar. *in singular. iuris Canonici, conclus. 114. numero 4.* Forma autem huius iuramenti traditur in Pontificali Romano Clementis VIII. iussu edito pag. 79. & à Franc. Leone *in thesauro fori eccl. part. 2. capitul. 10. numero 15.*

17. Prelatos Regulares intra duos menses ab adepta professione sue præfecturæ ad emittendam fidei professionem teneri statuit Pius IV. *di. constit. incip. Iniunctum, & per eam ita docent Nauarr. consil. 2. de summa Trinit. in antiq. alijs consil. 10. de iureiur. in nouis.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de summa Trinit. decis. 2.* Fr. Eman. *g. regul. tom. 2. quest. 72. art. 1.* Petr. de Ledema *in sum. tom. 2. tract. 1. cap. 4. in fine.* Vgolin. *d. §. 16. num. 17.* Aloyf. Ricc. *in decis. Curie Archiepiscopi. Neapol. decis. 83. num. 1. part. 4.* Nouar. *d. conclus. 114. nu. 3.* & *6.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 1. dub. 8. num. 3.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesie existent. lib. 1. cap. 13. n. 5.* Hieron. Roderic. *in compendio questionum Regular. resolut. 67. nu. 2.* ubi subdit Religiosum adeptum prælaturam ex ignorantia, & inadvertentia omittentem fidei professionem non peccare, & immunem esse à pœnis præfatæ constit. Ego ipse *d. allegat. 61. num. 7.*

Contra Hieron. à Sorbo Capucin. *in compendio privileg. Mendicant. verb. professio fidei, quem sequi videtur Sanchez in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. c. 5. num. 5.* existimantem hanc professionem fidei iam in usu non esse.

Et contra Sigism. a Bononia *de elect. dub. 50. num. 7.* dicentem posse excusari dictos Prelatos Regulares professionem non facientes in Religiosis, in quibus solum non est fieri.

18. **v** *Curam animarum habentibus, &c.*] Intelligendum esse de actuali, non vero de habituali, resoluit Anton. Ricciul. *d. lib. 1. cap. 14.* vbi subdit prouisum de parochiali, quod olim habuit parochianos, sed nunc habere desijt, non teneri professionem fidei emittere, & *cap. 15.* resoluit prouisum eo casu non teneri emittere fidei professionem si contingar parochialem habitum ad priorem statum reuocari, videlicet quia parochiani redeunt ad habitandum, refero Ego ipse *de officio & potestate Parochi, cap. 4. num. 9.*
19. Et non procedere in ijs, qui non prouidentur de titulo parochiali, sed deputantur in parochijs ad exercendum curam animarum, cuiusmodi sunt plures in Regnis Hispaniarum, tenet Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 59.* vbi *nu. 61.* limitat, nisi essent deputati a laico, cui competit ius nominandi ad exercitum curæ.
20. **¶** *Teneantur a diu adepta possessionis, &c.*] Ergo terminus duorum mensium datus ad faciendam fidei professionem non currit promissio, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam adipiscatur, vt per Nicol. Garc. *d. cap. 3. num. 32.* Anton. Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 50.* Ego ipse *de officio Episcopi part. 3. alleg. 60. num. 25.* & *de Canonice cap. 17. num. 17.*
21. **¶** *Adit. Ricciul. d. cap. 13. num. 62.* quod ad effectum vt incipiant currere huiusmodi duo menses, non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requiritur possessio pacifica, & *num. 63.* subdit possessionem dici pacificam ad istum effectum si sit pacifica respectu curæ, in cuius exercitio non fuerit statim turbatus de iure, vel de facto, sed in eo stent sine turbatione per vnum, vel duos menses sine molestia, quamuis illa pacifica possessio deinde non duret continuè, nec sit pacifica respectu omnium fructuum, seu maioris partis ipsorum.
- ¶** *Ad minus intra duos menses.*] Vide Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disput. 8. quæst. 3. num. 9.* metipsum *de Canonice cap. 17. num. 15.*
22. Sed cum hic terminus non apponatur ad finiendam obligationem, sed ad remittendam penam, ideo facere debentem teneri etiam post illum professionem huiusmodi emittere, resoluit Fr. Emman. *in summ. tom. 1. cap. 119. num. 7.* Petr. de Ledesma *d. cap. 4. post 10. conclus. differe. 3.* Nicol. Garcia *d. p. 3. c. 3. num. 29.* Aloyf. Rice. *in decis. Curie Archiep. Neapol. p. 1. decis. 220. num. 4.* Azor. *d. p. 2. lib. 7. cap. 2. q. 5.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 37.* Squillante *de obligat. Cleric. part. 1. num. 96.* Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. titul. 4. cap. 22. num. 6.* Tamburin. *d. q. 3. num. 9.* Ego ipse *de officio Episcopi part. 3. allegat. 61. num. 22.* & *de Canon. cap. 17. num. 16.*
23. **¶** *In manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, &c.*] Sufficere tamen professionem huiusmodi facere coram Vicario, etiam Episcopo non impedito, tenet Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 3. num. 33.* Pilluc. *in quæst. moralib. tract. 41. cap. 6. num. 8.* Squillante *d. p. 1. num. 92.* Ego ipse *d. alleg. 61. num. 16.* & *de Canonice cap. 17. num. 3.* aduertentes hæc verba text. solum poni ad mentionem, & denotandum convenientius esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento.
24. **¶** *Fidei publicam facere professionem.*] Quam prouisus fecisse tenetur probare quando Ordinarius super illa inquit ex officio, vt per Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 3. num. 48.* cum seqq. Ricciul. *d. cap. 13. num. 40.* quos refero *de Canonice cap. 17. num. 18.* Emittit autem creditur si pars dicat illam fecisse, dummodo collatio beneficii sit decennialis, prout tenet Aloyf. Rice. *in praxi fori eccles. decis. 681. in 1. edit.* alias *resolut. 580. in 2. edit.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rubr. 8. c. 3. a num. 24.* Ego ipse *d. alleg. 61. nu. 21.* & *de Canon. d. cap. 17. num. 19.*
25. **¶** *Prouisi autem, &c.*] Siue per obitum, siue per resignationem, vt tenet Flamin. Panf. *de resignat. benef. lib. 3. quæst. 9. in princip.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 17.* siue Sede Episcopali vacante, secundum Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 3. num. 24.* Squillante *d. part. 1. num. 94.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 15.* Ego ipse *dict. allegat. 61. num. 17.* & *dit. tractat. de Canon. cap. 17. num. 9.* qui etiam asserunt hoc casu non sufficere facere huiusmodi professionem coram Capitulo, sed coram eius vicario. Non tamen in prouisi
- fo de coadiutoria illa durante locum habere asserunt Nicol. Garc. *part. 4. cap. 5. num. 7.* Ludouic. à Sarania *de iurisdict. Aduent. quæst. 29. num. 37.* Ego ipse *de Canonice cap. 17. num. 12.*
- ¶** *De Canonicibus, & Dignitatibus, &c.*] Non sic de Portionarijs, capellanijs, & alijs beneficijs inferioribus, vt per Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 3. num. 13.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 5. sub num. 1.* Ricciul. *d. lib. 1. c. 23. num. 57.* quos refero *d. cap. 17. num. 13.*
- ¶** *In Ecclesijs Cathedralibus.*] Tam secularibus, quam 26. Regularibus, vt per Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 3. num. 16.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 13.* quos refero Ego ipse *d. tract. de Canonice cap. 17. num. 6.*
- Et tam subiectis, quam exemptis, Nauar. *conf. 1. de sum. 27. Trinit. in antiq. alijs conf. 9. de iureiur. in nouis.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de sum. Trinit. decis. 1. in fine.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 2. tract. 1. c. 4. diff. 9.* Nicol. Garc. *d. cap. 3. num. 21.* Aloyf. Rice. *in collect. decis. collect. 579. ampl. 1.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 50. §. 16. num. 2.* Sanch. *d. cap. 5. nu. 2.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 14.* Ego ipse *d. alleg. 61. num. 5.* & *d. tract. de Canonice cap. 17. num. 7.*
- Non procedere igitur in Ecclesijs Collegiatis tradunt 28. Nicol. Garc. *dict. cap. 3. num. 13.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. num. 56.* Squillante *d. p. 1. num. 89.* Ego ipse *d. allegat. 61. num. 15.* & *d. tractat. de Canonice cap. 17. num. 14.* Trullench *d. dub. 8. num. 2.*
- Contra Zerol. *in praxi Episcopi. part. 1. verb. beneficium §. 5. disto 4.* & Vgolin. *d. §. 16. num. 3.* existimantes Dignitates Ecclesiatarum Collegiatarum teneri fidei professionem emittere.
- ¶** *Facere teneantur.*] Per se ipsum, aut procuratorem, 29. cum speciali mandato ab eo constitutum, vt asserunt Nauar. *conf. 4. sub num. 2. de summa Trinit. in antiq. alijs conf. 11. de iureiur. in nouis.* Petr. de Ledesma *d. p. 2. tract. 1. cap. 4. post 10. conclus. diff. 6.* Zerol. *in praxi Episcopi. p. 2. verb. Fidei professio.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 5. num. 7.* Campan. *d. rub. 8. cap. 3. num. 19.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. a nu. 21.* Vvian. *d. lib. 15. cap. 3. num. 27.* Nouar. *in singular. canon. sing. 114. num. 8. in fine.* Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disput. 8. q. 3. num. 11.* Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 22. num. 2.* Ferentil. *in annot. ad decis. 522.* Buratti *num. 16. late, & eleganter Maslobr. in tract. de Synodo diocesana. cap. 4. dub. 40. per tot. secundum Romanam impress.* Ego ipse *d. alleg. 61. num. 20.* & *d. tract. de Canonice cap. 17. num. 5.* Rot. *in Varmien. Canonice 13. Junij 1608. coram bona mem. Card. Sacratio.* vbi etiam fuit dictum speciale mandatum ad hoc censeridatum non solum quando datur expressum ad faciendam fidei professionem, sed etiam ex mandato ad capiendam possessionem Dignitatis, vel Canoniceatus.
- Contra addit. *ad d. conf. Nauarri 11.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 7. proom. num. 169. vers. similiter.* Squillante *d. p. 1. num. 91.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 50. §. 16. num. 1.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 1. dub. 8. num. 6.* Nicol. Garc. *d. p. 3. c. 3. num. 75.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 166. num. 22.* nimis acriter Fr. Sigism. à Bononia *de elect. dub. 50. num. 3.* existimantes absque bono fundamento fidei professionem debere fieri per se ipsum, adeo vt non sufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis late, & eruditè respondet Maslobr. *d. dub. 40.*
- ¶** *Fructus non faciant suos.*] Sed bene distributiones quotidianas, quæ dantur ratione ministerij, & seruitij personalis, vt per Azor. *d. part. 2. lib. 7. cap. 2. q. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 2. proom. nu. 17. in 1. edit.* alias §. 6. *proom. nu. 170.* Aloyf. Rice. *in collect. decis. p. 5. collect. 1451. vers. infertur 6.* & *in decis. Curie Archiep. Neapol. decis. 112. p. 4.* Galet. *in margarita casuum consciens. verb. presbyteri 2.* Monet. *de distribut. quotid. p. 1. q. 6. & 7.* Trullench *in Decalog. lib. 1. c. 1. dub. 8. nu. 9.* Vgolin. *d. §. 16. nu. 5. vers. secundò.* Stephan. Gratian. *d. c. 166. n. 22.* Nicol. Garc. *d. c. 3. nu. 60.* Campan. *d. cap. 3. nu. 18.* Nouar. *in sing. Canon. concl. 115. nu. 3.* vbi nu. 5. subdit idem dicendum de annuarijs defunctorum, Ricciul. *d. lib. 1. c. 13. n. 51.* metipsum *d. alleg. 61. nu. 30.* Rot. *in d. Varmien. Canonice 28. Aprilis 13. Junij. & 4. Febr. 1611. coram bona mem. Card. Sacratio.*
- Addit Ricciul. *in sape citato cap. 13. num. 55.* quod quando beneficium, seu Canoniceatus non haberet aliquos fructus, sed emolumenta omnia consistenter in distributioni-

tionibus quotidianis, tunc ut pœna adiecta per Concil. in præfenti possit in aliquo verificari, debet intelligi de distributionibus, ita post Sanch. & Garc. tenet Trullench d. dub. 8. num. 10.

32. Intelligenda esse verba supradicta de fructibus decursis post lapsum duorum mensium, non verò de decursis in ipsis duobus mensibus, concludit Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 3. num. 7. quem refero d. allegat. 61. num. 23. Et professionem factam post terminum duorum mensium elapsum non proficere ad recuperandos fructus post dictum terminum amissos, sed tantum ad quærendum futuros, resolunt Nauar. consil. 4. de summa Trinit. in antiq. aliàs consil. 11. num. 3. de iureiur. in nouis, Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 10. quest. 9. num. 12. & seq. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 30. Ricciul. d. cap. 13. nu. 39. Rota in Oueten. mercedis 12. Decembris 1605. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, impressa post tract. Alexandri Monetae de distribut. quotidian.

33. Non teneri prouisum ut supra fructus amissos ob non factam fidei professionem restituere donec condemnatur, seu sequatur sententia declaratoria, asserunt Nauar. consil. 3. num. 1. de summa Trinit. in antiq. aliàs consil. 12. num. 1. de iureiur. in nouis, Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 72. art. 3. Sanch. d. tom. 1. lib. 2. cap. 5. num. 10. Castr. Palao tract. 4. de Fidei disp. 1. puncto 19. num. 16. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 1. dub. 8. num. 8. Ego ipse d. alleg. 61. nu. 28. dicentes hoc decretum esse pœnale, ac proinde etiam si pœnam ipso iure irroget, non obligare in foro conscientie.

Contra Azor. d. cap. 2. quest. 1. in fine, Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 45. Petr. de Ledesma d. part. 2. tract. 1. cap. 4. conclus. 10. diffie. 1. Vgolin. d. §. 16. num. 4. Ricciul. d. cap. 13. num. 43. existimantes intra dictos duos menses fidei professionem non emittentes ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere, etiam non interueniente aliqua sententia.

34. Neque ante factam fidei professionem prouisum posse haberi pro præfente à Capitulo, tradunt Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 50. Rot. in d. Oueten. mercedis, Ricciul. d. lib. 1. cap. 16. num. 8. vbi num. 9. declarat, nisi forte hoc factum esset ex indulto Apostol. non solum explicitè concedendo vt possit percipere fructus ante factam fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulò post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

35. Cui autem sint assignandi, & applicandi fructus amissi ob non factam fidei professionem, cum id Concil. non determinet, dubitari solet? Sed eos esse impendendos vel in vñs pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ, sicut fructus eorum, qui non resident, per cap. 1. vers. si quis autem, sess. 23. de reformat. asserunt Azor. d. cap. 2. quest. 3. Vgolin. d. §. 16. num. 4. in fine, Sanch. d. cap. 5. num. 10. ad fin. & loquendo de Parochis firmant Læl. Zech. de benefic. & pension. cap. 13. num. 4. vers. quòd si Parochiales, Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 13. num. 4. Flamin. Paris. d. lib. 10. q. 9. num. 123. & 124. Trullench d. dub. 8. num. 13. Nouar. d. concl. 115. num. 9. Nicol. Garc. d. part. 5. cap. 3. num. 36. vbi num. 30. subdit quòd in dignitatibus habentibus fructus distinctos & separatos à mensa Capitulari, videtur amissos ob non factam fidei professionem esse restituendos, & applicandos fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, per cap. 3. sess. 22. de reformat. refero Ego ipse d. allegat. 61. num. 31. & de Canon. cap. 17. num. 27.

36. Ordinarium non posse condonare fructus amissos ob non factam fidei professionem, quia ille minimè potest remittere pœnam inflictam à Concil. nisi in casibus ibi expresse permissis, resolunt Nauar. consil. 3. num. 1. de cleric. non resident. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 35. Trullench d. dub. 8. num. 15. Ego ipse d. allegat. 61. num. 32. & de canon. e. 17. nu. 28. Neque ante factam fidei professionem prouisum posse haberi pro præfente à Capitulo, asserunt Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 50. Rot. in d. Oueten. mercedis impressa in fine, Monet. tract. de distrib. quotid. Ricciul. d. lib. 1. cap. 16. num. 8. vbi num. 9. declarat, nisi forte hoc factum esset ex indulto Apost. non solum explicitè concedendo vt possit percipere fructus ante factam fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulò post prouisionem

concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

¶ Nec illis possessio suffragetur.] Non tollere omnino possessionem, nec excludere prouisos quoad titulum, & proprietatem, sed impedire possessionis effectum quoad fructuum perceptionem, tradunt Nauar. consil. 5. in antiq. aliàs 3. in nouis, de verb. signif. & consil. 7. nu. 8. de iureiurand. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. de verb. signif. decis. 6. Flamin. Paris. de resign. benefic. lib. 8. quest. 9. num. 122. Sanch. d. lib. 2. cap. 5. num. 10. Azor. d. cap. 2. quest. 3. Vgolin. d. §. 16. num. 4. Campan. d. rubric. 8. cap. 3. num. 17. Ricciul. d. lib. 1. cap. 16. num. 10. Ego ipse d. alleg. 61. nu. 26. & de canon. cap. 17. nu. 30. Rot. in Parmien. Canonicius 28. Aprilis, & 13. Junij 1608. & 4. Februarij 1611. coram Cardin. Sacrato, vbi etiam fuit resolutum professionem esse manutenibilem, etiam post tempus præfixum ad faciendam professionem, & ideo tales possessiones iuari regula de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum, scribunt Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 10. quest. vltim. num. 4. & seqq. Sanchez d. cap. 5. num. 9. & Ricciul. d. cap. 16. num. 12.

Quoad fructus tamen retinendos regula de annali se tueri non posse, nec longissimam possessionem illis prodesse quoad dictos fructus percipiendos, quandiu professionem non emiserint, decisum asserunt Flamin. Paris. d. lib. 8. quest. 9. num. 122. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 34. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 119. num. 7. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. in summ. Bullarij, verb. beneficij possessio, lit. B. in fine, Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiep. Nepolit. decis. 220. num. 11. part. 1. Anton. Ricciul. d. e. 16. num. 13. Ego ipse d. allegat. 61. num. 26. & de Canonici, c. 17. num. 19.

Canonici, seu Dignitates an & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Præbendis, seu Portionibus.

¶ Neminem etiam deinceps, &c.] Vide Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 4. quest. 9. num. 10. Monet. de distrib. quotid. part. 2. quest. 19. num. 3. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 238. latè Nouar. in sing. iuris Canon. conclus. 16. mentium in tract. de Canonici, cap. 16. per tot. Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Tridentin. innouatas, constit. 4. num. 3. cum seqq. pag. 39.

¶ Nisi qui eo Ordine sacro, &c.] Promotum ad dignitatem, præbendam, aut portionem debere in ea etate constitutum esse, vt infra annum possit ad Ordinem requisitum promoueri, resolunt Zerol. in praxi Episcopi part. 1. verb. Canonici, vers. ad 2. Seraphin. decis. 318. num. 5. Monet. d. quest. 19. num. 9. vbi nu. 10. subdit prouisionem factam illi, qui hanc etatem non habet, nullam esse, & irritam. Et non satisfacere suscipientem Ordinem requisitum ante legitimam etatem, ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus, tradit Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 23. ar. 12. quem refert Hieron. Roderic. in compend. quest. regul. resol. 15. nu. 24. & Ego ipse d. cap. 16. num. 6. vbi num. 7. assero decisum sub die 13. Septembris 1631. annum de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debere à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. Quas autem pœnas incurrant præfati Ordines, requisitos infra annum non suscipientes, vide posita supra à e. 4. sess. 22. de refor.

Sed an accipientes Canonicatum, aut Dignitatem habentem annexum sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi peccent, & teneantur ad restitutionem? Questio est dubia, quidam enim censent peccare mort. & ad fructuum restitutionem teneri, per cap. commissi, §. ceterum, de elect. lib. 6. ibi, cum eos receperis fraudulenter, ita Jacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 97. num. 35. Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. num. 66. & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. ex num. 37. Alij verò existimant eos solum peccare mortaliter, non tamen teneri ad fructuum restitutionem, cum dispositio d. cap. commissi, §. ceterum, sit odiosa, ac proinde sine identitate, vel maiore rationis non extenden-

- denda extra casum suum. cap. pœna, de penitent. dist. 1. cap. odia, de regul. iuris, lib. 6. Sot. de iustit. lib. 10. quest. 5. art. 6. col. 2. vers. de alijs, Nauarr. in man. cap. 25. num. 118. & de horis canon. cap. 21. à num. 44. & sic ad num. 57. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 45. num. 13. & 14. Gutier. canon. lib. 2. cap. 5. num. 24. Monet. d. quest. 19. num. 29. Sed has contrarias sententias componunt Nicol. Garc. d. cap. 4. nu. 41. Squillante de obligat. cleric. part. 1. num. 111. quos refero de Canon. cap. 16. num. 22.
42. ¶ In omnibus verò Ecclesijs Cathedralibus.] Ergo non comprehendit Collegiatis Ecclesijs, vt tenent Nauarr. conf. 3. de tempor. oratuar. in antiq. alijs consil. 5. de atate, & qualis in notis, Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia, §. 5. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. à num. 36. Ciarlin. controuers. forens. cap. 38. à num. 1. Ego ipse de Canon. cap. 2. num. 28.
43. ¶ Omnes Canonici, ac portiones habeant annexum Ordinem, &c.] Ergo Ordo illis regulariter annexus non est, sed potest annexo statuto, consuetudine, vel institutione fieri, Rot. decis. 221. num. 1. p. 1. recent. quam refero de Canon. cap. 16. num. 2.
44. ¶ Presbyterij.] Non dicitur Canonicius presbyterialis, etiam quod habeat annexum onus Missarum, Rot. decis. 366. num. 2. part. 2. recent.
45. ¶ Diaconatus, vel Subdiaconatus.] Nec Canonici, qui est Sacerdos, ob id impeditur quin possit præbendam subdiaconalem retinere, Seraphin. decis. 924. nu. 1. quem refero d. cap. 16. num. 2.
- ¶ Episcopus autem cum consilio Capituli, &c.] Quatenus vult per Episcopum cum consilio Capituli designari quibus quisque Ordo imposterum debeat esse annexus, triplicem habet declarationem, quas adducit Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas, consil. 4. num. 6. pag. 39. Primam quod Episcopus cum consilio Capituli designare debeat, quibus beneficijs, vel Canonicatibus quisque Ordo debeat esse annexus, non quibus personis vel Canonicis, quia mandauit Synodus sacros Ordines annexi Canonicatibus ipsis, vt in posterum perpetua & continua foret factorum Ordinum assignatio non ipsis personis possidentibus Canonicatus; nec opus foret singulis vicibus noua assignatione, accedentibus nouis Canonicis. Secundam, quod Episcopus auctoritate istius Decreti non possit imponere omnibus Canonicatibus Ordinem Presbyterij, sed duntaxat sub hoc numero dimidia partis comprehensis dignitatibus, vel ijs, qui dignitatem obtinent. Tertiam quod in facienda distributione, seu designatione factorum Ordinum Episcopus teneatur duntaxat adhibere consilium sui Capituli, non etiam assensum eiusdem expectare, quia potest etiam inuito Capitulo efficere id, quod iudicauerit magis expedire. Equidem longe diuersi sunt in omni actu consilium petere, & assensum debere expectare, cap. cum olim, & ibi gloss. de arbit.
46. ¶ a. Quibus quisque Ordo ex sacris, &c.] Obtenentem Canoniatum, in Cathedrali, etiam ante factam Ordinum distributionem, in ea saltem atate oportere esse constitutum, vt intra annum ad Subdiaconatum possit promoueri, referunt decimum Armendar. in addit. ad recep. legum Nauarra, lib. 1. tit. 10. l. 1. de atate, nu. 6. & 7. Aloyf. Ricc. in d. praxi aurea resol. 239. Ego ipse d. part. 3. allegat. 60. num. 70.
47. ¶ Si neque ante, neque post Concil. Trident. vilius Ordo siue diaconalis, siue presbyterialis Canonicatui annexus fuerit, & Parochialis Ecclesia eidem Canonicatui accessorie, & in perpetuum vniua existeret, attendenda est natura Canonicius, non autem Parochialis, & ita sufficit vt is, cui collatio facta est, sit in atate 22. annorum inceptorum, quæ in Canonicius collatione requiritur, vt referunt decimum Anastas. Germon. de indultis Cardinal. verb. quibusuis, num. 6. Campan. in diuers. iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 26. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. num. 4. Nouar. d. concl. 16. in fine.
48. ¶ Ad Canonicius Collegiatarum Ecclesiarum atatem annorum quatuordecim sufficere, probat text. in cap. super inordinato, iuncta gloss. verb. pueri, de præbend. Rebuff.
- in praxi, tit. de dispensat. etat. num. 2. Monet. de distribut. quæst. 19. num. 14. Galet. in margarita casuum consilient. verb. Canonicius 3. pag. 29. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 21. pag. 330. Aloyf. Ricc. in d. praxi aurea resol. 289. à num. 2. Squillante d. cap. 4. num. 64. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 591. num. 12. Marchin. de Sacram. Ordinis part. 5. tract. 1. cap. 2. num. 19. Castro Palao in opere moral. tom. 2. tract. 113. disput. 4. puncto 3. num. 18. Et Concilium Tridentinum nihil innouasse super illa atate promouendorum ad Canonicius Ecclesiarum Collegiatarum, referunt decimum Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. num. 92. Piafec. loco proxime citato, Armendar. d. l. 1. de atate, nu. 8. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 735. in 1. edit. alijs resolus. 512. num. 3. in fine, in 2. edit. Ego ipse d. alleg. 60. num. 71.
- ¶ Ita tamen vt dimidia saltem pars, &c.] Vide Zerol. 49. in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum, §. 10. & verb. Canon. §. 2. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 19. in princ. num. 1. vers. tertio.
- ¶ Episcopum non posse cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere si dimidia pars Canonici Presbyteri sint, ceteros verò Diaconos, aut Subdiaconos, referunt decimum Aloyf. Ricc. in d. praxi aurea, resol. 238. num. 2.
- ¶ Horatur etiam sancta Synodus, &c.] Ergo non præcipit, vt per Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 7. num. 45. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 1. cap. 9. quest. 56. Mollif. in summa Theologia moralis, tract. 6. cap. 7. num. 65. Massobr. in praxi habendi concursum, requisite. 10. dub. 6. num. 7. Ego de Canon. cap. 2. num. 30.
- ¶ Et Collegiatis insignibus, &c.] Quæ autem tales dicantur, ostendimus in collect. ad cap. vltim. num. 3. de verb. signif. & latè Massobr. in praxi habendi concursum, præf. 2. secundum Romanam impress. & in tract. de Synodo Episcopi cap. 4. dub. 14. num. 9. & faciunt quæ Nauarr. consil. 1. alijs 3. de verb. signif. Menoch. de arbit. casu 158. num. 4. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 6. collect. 2350. vers. insignis, latè Loter. de re benefic. lib. 1. quest. 15. à princ. & præcipue à nu. 6. vbi ex Rota decis. 29. ex num. 5. part. 2. diuers. ait iudicentia tendunt ad multiplicem Ecclesie decorem, puta quia sit matrix, nobilis ex celebritate situs, antiqua, si supra alios præcedentiam obtineat, si insignem structuram habeat, si referta sit magno numero ministrorum deferuentium, Ego ipse de Canon. & dignit. cap. 2. num. 18.
- De Residentia Canonicius, & panis contra eam non facientes inpositis.
- ¶ Præterea obtinentibus, &c.] Vide Nauarr. consil. 2. alijs 1. de cleric. non resident. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 2. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 10. quest. 10. num. 62. AZOR. institut. moral. part. 2. lib. 7. cap. 3. Nicol. Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 180. cum segg. Armendar. in addit. ad recep. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. de residentia rub. an Canonici, vel alij habentes dignitatem teneantur residere in suis Ecclesijs, num. 8. cum segg. Sanctarel. var. resol. quest. 4. à nu. 19. Bonacin. de horis canon. disput. 2. quest. 5. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 9. metipsum in simili tract. part. 3. alleg. 53. num. 107. cum segg. nouissimè Stephanus VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Tridentin. innouatas, consil. 11. pag. 88. cum segg. vbi innouari dicitur, cap. consuetudinem, de cleric. non resid. in 6.
- ¶ In eisdem Cathedralibus.] Secularibus scilicet, nam Regulares Canonici nõ comprehenduntur sub hoc decreto, possunt tamen abesse si causa sit rationalis, & absit licentia Prioris, vt referunt decimum Armendar. citato loco num. 118.
- ¶ Canonicius, præbendas, &c.] Coadiutum, & coadiutorem posse abesse diebus tribus mensibus, resolunt Nauarr. consil. 2. num. 6. de cleric. agror. Monet. de optione canon. quest. 8. num. 172. Sanctarel. d. quest. 4. num. 27. Ego ipse d. alleg. 53. num. 125.
- ¶ Non liceat vigore cuiuscumque statuti.] Etiam iurati, nisi auctoritate Apostol. fuerit confirmatum ex certa scientia, vt decimum attestantur Nicol. Garc. de benefic. part. 3. cap. 2.

- cap. 2. num. 197. in 1. & 3. declar. Armendar. loco proxime citato. num. 21. & 23. quos refero in tract. de Canon. cap. 23. numero 1. & 3.
57. Vnde statutum vt vna hora, vel duabus interessentes lucentur massam grossam, siue praebendam, amissis distributionibus quotidianis, nullum esse, referunt decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 329. in 1. declar. Armendar. d. loco num. 52.
58. Sic etiam statutum quod interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucentur, amissis distributionibus, nullum esse, & tollendum, adeo vt non interessentes omnibus horis in praedicto mense amittant illam tantam fructuum, quam amitterent in illis octo mensibus singulis horis interessendo, non tamen incidunt in poenam huius decreti quasi abfuissent ultra tres menses, attestantur resolutum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 329. Armendar. d. loco num. 53.
59. Validum tamen erit statutum, quo cauetur seruitium quadraginta annorum Ecclesiae praestitum liberare beneficiarium a residentia, lucrarique distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non interfit diuinis, vt resoluunt Cened. ad Sextum collect. 15. in fine. & Canon. quest. 1. num. 21. vers. sexto. Monet. part. 2. quest. 7. num. 21. & quest. 12. num. 61. & quest. 13. num. 41. Nicol. Garc. dict. cap. 2. num. 344. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 298. num. 19. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 9. vers. de senio. Bonacin. dict. quest. 5. puncto 6. num. 15. Ego ipse dict. alleg. 53. num. 117. me citato in illo loco Sanctarel. d. q. 10. num. 26.
60. *Aut consuetudinis.* Etiam immemoralis, quae minime excusat a residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, sicut attestantur resolutum Nicol. Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 197. Armendar. d. loco num. 20. Sanctarel. var. resol. quest. 4. num. 33. qui citat metipsum dict. part. 3. alleg. 53. num. 115.
61. Vnde consuetudine introduci non posse vt Canonici, qui vna hebdomada interfunt diuinis Officijs, possint lucrari distributiones frequentis etiam hebdomade, quamuis illis non intersint, vt resoluunt Azor. in situ. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quest. 5. Sanctarel. d. quest. 10. num. 13. quos refero de Canon. cap. 23. num. 10.
62. Valebit tamen consuetudo vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones, si sciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non vero illo tantum contentante, vt per Duen. reg. 206. vers. limita quinto. Hoied. de incompar. benefic. part. 1. cap. 17. num. 13. Couar. lib. 3. var. cap. 13. num. 5. in fine. Cened. d. quest. 1. num. 24. Aloyf. Ricc. in collect. decif. collect. 159. Monet. de distrib. quoad p. 2. q. 12. n. 45. & 46. Sanctarel. d. quest. 10. num. 16. quos refero d. cap. 23. num. 11. Prout etiam valebit consuetudo vt distributiones conferantur ijs, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione reddituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum, sicut resoluunt Monet. d. part. 2. quest. 11. num. 47. Cened. d. quest. 1. num. 68. Sanctarel. d. quest. 10. num. 18. Et quod dentur clericis senibus post septuagesimum annum, quamuis diuinis officijs non intersint, fecerunt Monet. d. part. 2. quest. 12. num. 57. Sanctarel. var. resol. quest. 8. num. 14. Cened. d. q. 1. num. 17. Bonacin. d. quest. 5. puncto 6. num. 16. & alijs casibus, quos refero d. tract. de Canon. cap. 23.
63. *xx. Ultra tres menses, &c.* Continere debent 90. dies, triginta pro quolibet mense, & possunt accipi non solum continui, sed etiam interpolati, vt resoluunt Menoch. de arbitr. casu 50. d. num. 12. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. n. 8. Nicol. Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 306. Sanctarel. var. resolut. quest. 4. num. 20. Ego ipse d. alleg. 53. num. 120. Dummodo tamen provideant Episcopi ne incidant in Natales, aut Pascha Domini, siue similes maximas solemnitates, prout decimum attestantur Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. priuatio §. 4. d. 2. praf. dub. 3. Nic. Garc. d. e. 2. nu. 316. Armendar. d. loco nu. 38. Ego ipse d. p. 3. alleg. 53. num. 119.
64. Decretum hoc dum concedit Canonici absentiam trium mensium, esse intelligendum si constitutiones Ecclesiae seruitium totius anni requirunt, referant decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 312. Armendar. d. loco nu. 35. Ego ipse d. alleg. 53. num. 121.
65. Canonici his tribus mensibus abesse volens minime

teneret petere, vel obtinere licentiam ab Episcopo. Ceterum quora pars Canonicoꝝ ab Ecclesia eodem tempore possit abesse ne debito seruitio ipsa Ecclesia destituatur, Episcopo iurisdicchio est atque arbitrium, vt referunt decimum Zerol. part. 1. verb. priuatio §. 2. dub. 4. Galer. in margarita casuum, consuetud. verb. Canonici, Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 315. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 3. cap. 2. num. 21. & 22. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. resol. 392. num. 4. & 5. Armendar. d. loco num. 36. & 113. Ego ipse d. alleg. 53. num. 118. Sanctarel. d. quest. 4. num. 28. Alzedo de praesent. Episcop. dignit. part. 2. cap. 9. num. 40. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. e. 13. num. 12.

Vnde Canonicos, & Dignitates teneri ad residentiam aliorum nouem mensium, referunt decimum Nicol. Garc. d. e. 2. nu. 198. in 2. declar. Armendar. d. loco num. 24. & eorum interessentia, praeterquam in dictis tribus mensibus singulorum annorum, debet esse in omnibus diebus, & horis, ex Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 325. in 1. declar. Armendar. d. loco num. 47. Nihilque eis prodest quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesiae debitis horis intersint, prout attestantur resolutum Nicol. Garc. d. cap. 2. nu. 327. in 1. declar. Aloyf. Ricc. d. resol. 392. num. 2. Armendar. d. loco num. 42. cum seqq. Sanctarel. d. q. 4. num. 24.

Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligenda punctatura, quasi is, qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habeant, seruitio nouem mensium debito satisfecerint, sed ipsi dies residentiae, & seruitij, siue continui fuerint, siue interpolati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium, vt asserunt resolutum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 327. & Armendar. d. loco num. 51.

Vacantiae omnes vnius, aut plurium mensium quibus absentes distributiones percipere solebant, ultra tres in singulis annis, sublatae sunt per hoc decretum, nisi absint ex causis a iure permixtis, praeterquam si dictae vacationes concessae essent in fundatione, quae non est sublata nisi Canoniceatum factus omnes sint distributiones quotidianae, ita Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 250. in 2. decl. Armendar. d. loco nu. 30. Fundationes enim, & confirmationes Apostolicae non esse sublatae per hoc decretum, referunt decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 216. Armendar. d. loco num. 27. nec etiam privilegia Apostolica, Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 263. Armendar. d. loco num. 33.

Hinc statutum, quo permixtum est Canonici quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse, si a Papa est confirmatum, non censetur derogatum per hoc decretum, sed obseruandum est, vt referunt decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 216. Armendar. d. loco num. 26.

xx. Saluis nihilominus, &c. Indultum igitur Papae tribuens vacationem duorum mensium Canonici contra fundationem Ecclesiae, non intelligitur sublatum per hoc decretum, quod tantum reuocat constitutiones, quae concedunt absentiam ultra tres menses, vt referunt decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 263. Armendar. d. loco num. 33.

xxi. Alioquin primo anno, &c. Vide Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. in princip. d. num. 3. & §. 2. num. 7. Armendar. d. loco num. 98. metipsum d. p. 3. alleg. 53. num. 146. & de Canon. cap. 20. num. 15. Stephan. VVeyms d. constit. 11. nu. 1. Capata en el discurso de la obligacion de los Prelados part. 1. conclus. 9. num. 5.

Et his poenis subiacere illos, qui maiori seruitio Ecclesiae, quam nouem mensium sunt adstricti, si non resident, referunt decimum Nicol. Garc. d. e. 2. num. 144. Armendar. d. loco num. 107. Ego ipse dicta alleg. 53. num. 146. in fine, at Canonicos simplices carentes praebenda, illis non subiacere resoluunt Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decif. 11. in 1. edit. alias resol. 623. in 2. edit. quem refero d. alleg. 53. num. 147. & de Canon. cap. 20. num. 11.

Poenarum autem gradus in hoc decreto praescriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem ob non residentiam, asserunt resolutum Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 9. vers. necessario, quem refero d. alleg. 53. num. 148. Dummodo ante priuationem praecedat citatio personalis, cap. ex parte il. 1. de cleric. non resid. gloss. verb. in Canonibus in cap. quoniam frequentes §. si verò,

verò, ut lite non cont. quam sequuntur Caputaq. *decif. 375. nu. 3. & decif. 378. part. 2.* Seraphin. *decif. 1346. nu. 5.* siue absens sit de licentia Episcopi, siue absque ea, *cap. clericos, & ibi gloss. verb. redierint in cap. peruenit il. 2. de appellat. Seraphin. decif. 1548. num. 5. & de vtroque Rota in Oriolen. Decanatus 14. Martij 1622. coram R. P. D. Nauarro.* Veram si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longe absit, ita vt commodè non valeat citato ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trina citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex *cap. ex tua, de cleric. non resid. quamuis iam hodie hoc tempus sit arbitrarium iudicij, vt referunt decifum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 155. Armendar. d. loco num. 108. & 109. Card. Mantie. d. decif. 67. num. 5.*

71. Aliter autem factam priuationem esse nullam, resolunt Lael. Zech. *de republ. Eccles. tit. de benef. num. 6. vers. quod attinet verò ad praxim, Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. priuatio §. 3. & 4. Piasec. in simili praxi part. 2. cap. 3. num. 10. vers. necessario autem, Rot. in d. Oriolen. Decanatus coram R. P. D. Nauarro, Mantie. decif. 12. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 154. vbi nu. 155. subdit in personaliter citato non requiritur triam monitionem, sed sufficere vnam etiam extraiudicalem, quod etiam tenuit Rota coram Mantie. decif. 67. num. 5. vbi num. 6. asserit hoc decretum non asserere Episcopos, qui possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tamen illa temporum interualla non fuerint obseruata.*

72. Canonicos ad discendum tantum Gregorianum cogere potest Episcopus, & renitentes mulctare etiam pena non participationis distributionum quotidianarum, & subtractionis fructuum Aldan. *d. tit. 8. num. 15. vbi refert decifum in Tropien. 9. Maij 1620.*

non
extrahit
6. & 10.

73. *vv. Distributiones verò, &c.]* Distributiones quotidianæ quare sic dicantur, & earum appellatione quæ contingantur, dixi latè in *tract. de Canonicis cap. 21. & ibi citatis addo Stephan. VVeyms d. constit. 11. num. 5. vbi refert sic dici ab ipso actu distribuendi, cum quotidie & per singulos dies, immo etiam per singulas ferè horas distribuuntur, sed his dumtaxat, qui legitimam qualitatem habent, & personaliter interfunt diuinis Officijs, vel saltem pro presentibus habentur ob iustam aliquam causam.*

74. *¶ Qui statis horis interfuerint.]* Id est, omnibus horis, quibus diuina celebrantur Officia, vt refert decifum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 488.* Item & Missæ conuentuali, vt ex declarationibus S. Congr. Rituum ostendimus *d. tract. de Canon. cap. 34. num. 1.*

oo Recipiant.] Non solum sibi obuenientes ratione præbendæ, sed etiam portionem earum ijs contingentem, qui non interfunt, vt diximus *d. tract. de Canon. cap. 22. ex num. 14. & supra in collect. ad sess. 21. de reformat. cap. 3.*

75. *¶ Reliquis.]* Nisi priuilegio Pontificio muniantur, aut legitimo impedimento, vel necessaria causa detineantur, Vnde Canonicum ab Ecclesia, cui est adstrictus, absentem ex Pontificis priuilegio posse percipere distributiones quotidianas resolunt Gemin. *num. 4. & Franc. num. 3. in cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. Cened. d. quest. 1. num. 26. Sanctarel. var. resol. q. 10. num. 1. Barth. a S. Fausto dicit. lib. 3. quest. 83. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 13. num. 1. Episcopum verò non posse aliquem excusare a residentia, nisi iuxta dispositionem dict. cap. vnic. referunt decifum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 407. & Armendar. dicit. loco num. 84. Trullench. loco proxime citato.**

Ex priuilegio igitur Clementis VII. incip. *Conuenio,* sub dat. Nonis Augusti 1525. Auditores Rotæ percipiunt fructus, & distributiones suorum beneficiorum, in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officijs, vt referunt Lael. Zech. *de republ. Eccles. cap. 11. numer. 2. Cened. praxi. & canon. quest. lib. 1. quest. 1. num. 63. Sanctarel. var. resol. quest. 11. num. 1. Ego ipse d. part. 3. allegat. 53. num. 155. & de Canonicis cap. 24. num. 1.*

76. Inquisitores contra hereticam prauitatem gaudent etiam priuilegio percipiendi fructus, & distributiones

quotidianas in absentia in fidei fauorem à Paulo III. & Pio V. sibi concessio, vt per Roi. *de priuileg. Inquisit. nu. 420. & in tract. de heret. sing. 96. Spin. in speculo testament. gloss. 3. princ. num. 78. Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 356. Sanctarel. d. quest. 11. num. 3. Cened. d. quest. 1. num. 28. Ceuall. commun. contra commun. quest. 585. num. 12. Antonin. Diana resol. moral. part. 4. tract. 8. resol. 71. in fine, Escobar. de nobilitate & puritate probanda part. 1. quest. 4. §. 6. num. 71. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Ecclesiast. cap. 13. num. 23. metipsum d. alleg. 53. num. 156. & de Canon. cap. 24. numer. 2. vbi aduerto femotis his priuilegijs hoc illis minime competere.*

Collector generalis Cameræ Apost. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliatorum, & aliorum iurium dictæ Cameræ, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, ex priuilegio Sixti V. sub dat. 8. Maij 1590. vt referunt Monet. *de distrib. quotid. part. 2. quest. 11. num. 111. Sanctarel. d. quest. 11. num. 6. Cened. d. quest. 1. nu. 64. Marcel. Vulpe dicit. cap. 13. numer. 28. Ego ipse dicit. allegat. 53. num. 157.*

78. Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cum visitando prædicta iura, & loca feruiat Ecclesiæ in re vtili, vt per Nicol. Garc. *dicit. part. 3. cap. 2. num. 33. cum segg. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quest. 10. Monet. dicit. quest. 11. num. 63. Cened. d. quest. 1. num. 136. Sanctarel. d. quest. 11. num. 9. metipsum d. alleg. 53. num. 163. & de Canon. cap. 24. num. 4. Marcel. Vulpe d. cap. 13. nu. 29. Si verò non visitaret propriam Ecclesiam suæ diocesis, etiam si illam visitaret ex officio, & iure sibi competentis, tunc non poterit percipere distributiones, vt referunt decifum Monet. *d. q. 11. num. 63. Cened. d. quest. 1. nu. 36. & 74. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 332. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 6. l. 6. de visitat. num. 81. & 108. Sanctarel. d. quest. 11. num. 10. Ego ipse d. alleg. 53. num. 126. Et hoc casu durante visitatione non potest Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sunt à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis causa à Concilio permissis, prout resolutum attestantur Nicol. Garc. *d. cap. 2. ex num. 332. in 2. dub. & Armendar. d. l. 6. de visitat. num. 82. aduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quia ea seruanda erit.***

79. Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia confessiones, percipit quotidianas distributiones, vt referunt decifum Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 498. in 1. edit. aliàs resolut. 389. num. 5. & resolut. 477. num. 6. in 2. edit. Salazar de Mendoca in libello de instit. Canonic. pœnitent. num. 6. Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. num. 6. vers. tercio excipitur. & cap. 33. num. 5. Monet. de distrib. quotid. part. 2. quest. 11. num. 64. cum segg. Campan. in diuersis iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 27. Bartholæa S. Fausto de horis Canon. lib. 3. quest. 74. Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 4. num. 124. & seg. Bonacin. de horis Canon. quest. 5. puncto 3. §. 5. Rague. de voce Canon. in Cap. quest. vltim. num. 7. Sanctarel. var. resolut. quest. 7. num. 13. nouissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trident. innouatas, constit. 11. num. 23. pag. 102. Trullench in Decalogum lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 5. Castr. Palao tom. 2. disput. 3. puncto 9. §. 5. à num. 1. Ego ipse d. part. 3. allegat. 53. num. 160. & allegat. 55. num. 30. Etiam si audiat Confessiones peccatorum venialium, & non referuatorum, ex Nicol. Garc. *num. 125. Moneta num. 65. & Sanctarel. num. 13. dictis locis; dummodo tamen intra Ecclesiam, non verò extrà etiam infirmorum confessiones audiat, Nicol. Garc. in addit. ad d. part. 5. cap. 4. nu. 125. in fine. Ego ipse d. alleg. 55. num. 32. Trullench d. §. 5. vers. non tamen.**

80. Theologus, seu obtinens præbendam theologalem diebus, quibus legit, habendus est tanquam præfens in choro, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missæ solemni, sed etiam pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas,

nas, ita declarante Gregorio XIII. decisum referunt Nicol. Garc. d. cat. 2. num. 118. Aloyf. Ricc. in d. praxi re- rum fori Eccles. resol. 386. num. 6. & resol. 389. num. 6. Nald. verb. distributiones nu. 9. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 7. propm. num. 180. Armendar. d. tit. de residentia canonicorum num. 68. Monet. d. part. 2. quæst. 10. num. 27. & quæst. 11. nu. 75. Bonacina d. quæst. 5. puncto 3. §. 6. Sanctarel. d. quæst. 11. nu- mer. 15. Ego ipse d. part. 3. alleg. 56. num. 8. Sanch. in consil. moralibus part. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 95. num. 5. Castro Palao in opere morali tom. 2. disputat. 3. puncto 9. §. 6. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 6.

81. Concilio generali nomine Capituli interessentes lu- crantur distributiones quotidianas, vt resoluunt Cosm. in pragmat. sanctione sic de collation. §. 1. in gloss. nihil, in fine, Iacobat. de Concil. lib. 5. art. 6. ad fin. Rebuff. in praxi, part. 3. tit. de dispensat. de non resid. num. 34. Salzed. ad Ber- nard. in pract. cap. 52. littera C. vers. quærens casus, Cened. d. quæst. 1. num. 67. Sanctarel. d. quæst. 11. num. 7. Ego ipse d. alleg. 53. num. 158.

82. Concilio provinciali, vel Synodali interessentes distri- butiones quotidianas percipere resoluunt Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 52. littera C. vers. idemque pari ratione, Cened. d. quæst. 1. num. 67. vers. idem pari ratione, Sancta- rel. d. quæst. 11. num. 22. & quæst. 10. num. 17. in princip. Bar- thol. à S. Fausto de horis canon. lib. 3. quæst. 52. Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 2. num. 6. vers. primo excipitur.

83. Animarum curæ incumbentes imminenti suæ digni- tati, vel Canonicatus, dum sunt in actu ad ministrandi Sacramenta, vel alia exercenda, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas lucrantur, & tanquam præfentes in choro habentur, vt referunt decisum Fr. Leo in thesauro fori Eccles. part. 3. cap. 2. num. 24. Aloyf. Ricc. d. resol. 389. num. 4. Raguc. de voce Canon. in Capitulo quæst. ultim. num. 6. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 335. Armendar. d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canon. num. 58. Cened. d. q. 1. num. 75. Zerol. in praxi Episcopi p. 1. verb. distributiones §. 3. vers. secundo debentur. Lei. Zech. de republ. Ecclesiast. c. 24. nu. 6. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 76. Bonacina d. q. 5. puncto 3. §. 7. Sanctarel. d. q. 11. num. 11. Steph. V Veyms d. const. 11. numer. 21. in princ. Marchin. de Sacrament. Ordinis tract. 3. part. 2. cap. 35. sub num. 9. vers. idem dicendum, Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 13. Trullench in Decalogum lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 7. Ego ipse d. alleg. 53. num. 127. Si vero haberent curam animarum in alijs Ecclesijs dum in eis residerent, ac Sacramenta administrant, non possunt percipere distributiones, quas perciperent si in Ecclesia Cathedrali, vel collegiata, in qua habent canonicatus, vel dignitates, residerent, vt resoluunt Mo- net. d. quæst. 11. num. 69. Sanctarel. d. quæst. 11. num. 13. Bar- thol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 76. Trullench. d. §. 7. nu. 1. in fine.

84. Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina, ex constitut. Sixti V. distribu- tiones quotidianas lucrantur, ita Aloyf. Ricc. in d. praxi re- solut. 389. num. 1. in 2. edit. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 349. Monet. d. part. 2. q. 8. num. 28. Armendar. ubi supr. num. 62. Franc. Leo d. cap. 2. nu. 23. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 52. Sanctarel. d. quæst. 11. nu. 14. Marcel. Vulpe d. cap. 13. nu. 27. Ego ipse d. alleg. 53. num. 159.

85. Obfcs datus ab Ecclesia, ac etiam repressaliarum, causa captus, & detentus, distributionibus quotidianis non priuatur, vt resoluunt Monet. d. p. 2. q. 5. num. 56. cum seqq. quem refero Ego ipse d. allegat. 53. num. 165. Cened. d. lib. 1. q. 1. num. 21. vers. obfcaus casus, & de vi detento, aut prohibito ad Ecclesiam accedere, vide Steph. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 591. num. 36. vbi nu. 38. agit de ex- pulso præsertim sine sua culpa.

86. Absens pro euidenti Ecclesie utilitate distributiones quotidianas non amittit, præcipue stante consuetudine quod Canonicus Missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesie, seu Capituli percipiat omnes fructus, & quotidianas distributiones, vt per dict. cap. vnic. de cleric. non residens. libro 6. tenent Aloyf. Ricc. in dict. praxi resolu- tus. 389. in 2. edit. Seraph. decif. 1239. part. 2. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 362. Gutier. canon. lib. 1. cap. 1. numer. 148. Anton. Fabric. lib. 2. tit. 5. de præbend. num. 40. vbi ait iustam

absentie causam ad lucrandas distributiones esse utilita- tem Ecclesie, qualis est prosecutio litium, & procuratio communium negotiorum, Chopin. lib. 2. monasticon tit. 3. num. 15. Vgolin. d. part. 1. cap. 19. §. 2. vers. 7. Trullench in De- calog. lib. 1. cap. 8. dub. 12. in princ. à num. 1. Armendar. d. lo- co num. 73. & 95. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. quæst. 48. vbi in- telligit, si alias choro interesse solebat, & abest in eu- dentem suæ Ecclesie utilitatem, hoc est, manifestam, Stephan. V Veyms d. const. 11. num. 21. pag. 100. in fine, vbi maximè dum euidenter apparet eum agere negotia in rem, & utilitatem Ecclesie, nil fucate quætere. Ego ipse d. alleg. 53. num. 171.

87. Absenti à seruitio Ecclesie pro defensione iurum ipsius Ecclesie, vel sui beneficii debentur fructus, & dis- tributiones, ita Nicol. Garc. in addit. ad tract. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 49. Bartholom. à S. Fausto d. lib. 3. quæst. 52. nu. 1. Rota coram Seraph. decif. 1098. nu. 5. & in Asten. fructuum 15. Martij 1613. coram bona mem. Patriarcha Manzanedo, & in Calaguritana fructuum, & distributionum 26. Martij 1614. coram bona mem. V. b. l. do sen.

88. Infirmus, qui personaliter diuinis Officijs interesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, ita probat e. 1. de cleric. non resid. lib. 6. resoluunt Couarr. lib. 3. var. e. 13. p. 8. Nauarr. conf. 2. n. 3. de cleric. non resid. & de horis canon. c. 11. n. 10. Selu. de benefic. part. 4. q. 6. num. 9. Fufe- de visit. lib. 1. c. 15. n. 25. vers. & infirmo, & cap. 20. n. 26. Thom. Act. in tract. de infirmis, p. 1. c. 50. n. 25. Hored. de incompar. be- nef. p. 1. c. 17. n. 15. Ludouic. Gom. in reg. de infirmis, q. 9. vers. 47. Gutier. canon. lib. 1. cap. 1. n. 140. Spin. in speculo testament. gloss. 9. princ. n. 30. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 2. n. 3. Piafec. in praxi Episcopi p. 2. c. 3. n. 9. vers. infirmus, Carol. de Grassis de effectib. cleric. effectus 1. n. 1172. Vgolin. de officio Epi- scopi, cap. 19. §. 2. nu. 6. vers. excipitur, AZOR. insti. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quæst. 10. Anton. Fabric. in praxi benef. lib. 2. tit. 5. de præb. num. 39. Cened. d. lib. 1. quæst. 1. nu. 7. Marcel. Vulpe d. cap. 13. num. 19. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 8. nu. 2. cum seq. Nic. Garc. d. b. 3. c. 2. n. 563. Monet. d. p. 1. q. 5. n. 48. & q. 6. n. 1. Armendar. d. rub. de resid. Canon. nu. 75. Raguc. d. q. ultim. n. 8. Cened. d. q. 1. num. 7. Sanctarel. var. resol. q. 2. à princip. Bonacina. de horis canon. disp. 2. quæst. 5. puncto 1. Bar- thol. à S. Fausto in simili tract. lib. 3. q. 26. Ego ipse d. alleg. 53. num. 166. nouissime Stephan. V Veyms d. const. 11. nu. 15. vbi postquam retulit verba d. e. vlt. de cleric. non resid. lib. 6. ibi, vel infirmitas, seu iusta & rationabilis necessitas corporis, vel euidens Ecclesie utilitas, quærit, & explicat que nam in- firmitas censeatur iusta? quæ corporis necessitas ratio- nabilis? & que vtilitas Ecclesie euidens? & late profes- quitur numeris seqq. & à nu. 16. dicit quod illa particula dis- iunctiua, seu, efficit vt mento ducitare possimus an alia rationabilis, & corporalis necessitas faciat absentem lu- crari distributiones, quàm que est ex causa corporalis infirmitatis, & num. 18. concludit iustam, & rationabilem corporalem necessitatem subesse, quæ absentem excu- set, & pro præfenti haberi faciat, non solum quando per inualitudinem grauem diuinis Officijs interesse nequit, sed etiam quando alia quauis necessitate impeditur cur minus corporaliter eiusdem Diuinis interesse possit; pu- tà per hostilitatem, per periculum latronum, per aqua- rum inundationem, per contagium, per exilium, per iniustam incarcerationem, & per alia similia impedimen- ta, quæ non patiuntur corpus beneficiati Diuinis interesse.

89. Quoad hunc effectum infirmus dicitur ille, qui ad Ecclesiam se conferre non potest, quia est debilis in cru- ribus, seu tibijs, vt per Menoch. de arbitrar. casu 60. num. 14. & seq. Monet. d. q. 6. num. 16. Cened. d. q. 1. num. 13. Bar- tholom. à S. Fausto d. lib. 3. quæst. 31.

90. Vel cæcus effectus, ex eod. Monet. num. 16. & Cened. 13. dictis locis, Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 397. Trul- lench d. c. 8. dub. 8. num. 6. Aldan. in compendio canon. resol. lib. 2. tit. 8. num. 10. vbi refert sub die 20. Iulij 1629. fuisse reso- lutum Canonicum, qui lumen oculorum amisit, & pro- pterea Missas, & diuin. Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lu- crari, perinde ac si diuinis interesset.

91. Vel podagra laborat, ex eod. Monet. num. 18. & Cened. num. 13. cit. locis. Trullench in Decalog. lib. 1. c. 8. dub. 8. nu. 6.

Vel

92. Vel medicinam sumit, aut sanguine minuitur, Iacob de Graff. *in aureis decif. p. 2. lib. 3. c. 1. §. num. 10.* Monet. *d. p. 2. cap. 6. num. 8.* Cened. *d. q. 1. num. 7.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. q. 39.* Sanctarel. *d. quest. 8. num. 4.* Ego ipse *d. alleg. 53. nu. 169.* Steph. VVeyms *d. confit. 1. 1. num. 15.*
93. Velfanitatibus causa balnea, seu alium locum petit. Monet. *d. q. 6. num. 10.* Cened. *d. q. 1. num. 11.* Sanctarel. *d. q. 8. n. 4.* Trullench *in Decalog. lib. 1. c. 8. dub. 8. num. 3.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 169.*
94. Vellepra, aut alio morbo contagioso cogitur ab Vrbe discedere, Monet. *d. q. 6. num. 11.* Cened. *d. q. 1. nu. 12.* Sanctarel. *d. q. 8. num. 5.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 170.*
95. His omnibus infirmitatibus detentus posse distributiones quotidianas percipere, quamuis propria culpa in eas inciderint, resoluunt Petr. Nauarr. *de restit. lib. 6. cap. 2. dub. 4. num. 239.* Garc. *d. par. 3. cap. 2. num. 363.* Azor. *d. q. 7. g. 11.* Macign. *de horis canon. c. 71. num. 58.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. distributiones §. 3. vers. 6.* Cened. *d. q. 1. nu. 8.* Nald. *in summ. verb. distributiones num. 11.* Monet. *d. q. 6. n. 12.* Sanctarel. *d. q. 8. num. 6.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. quest. 28.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 1. num. 138.* Lotter. *de re benefe. lib. 3. g. 17. num. 136.* Marcel. *Vulpe d. c. 13. num. 20.* Trullench *in Decalog. lib. 1. c. 8. dub. 8. nu. 4.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 168.*
96. Et procedunt supra dicta si illi dum erant sani, conseruerant interesse diuinis Officijs, alijs secus, secundum Macign. *de horis canon. cap. 71. nu. 56.* Vazq. *in opusculo de benef. c. 4. dub. 3.* Monet. *d. q. 6. num. 21.* Cened. *d. quest. 1. num. 9.* Azor. *d. cap. 7. quest. 11.* Sanctarel. *d. q. 6. num. 8.* Ioan. Valer. *de different. inter utrumque forum. verb. hora canonice. differ. 2.* Bartholom. à S. Fausto *d. lib. 3. quest. 23.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 8. num. 5.* metipsum *dict. alleg. 53. num. 167.*
97. Pestis ex causa à sua Ecclesia absens lucratur distributiones si pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa. Ita Menoch. *de arbit. casu 153. nu. 10.* Benzoni. *in speculo Episc. & Curator. lib. 1. disp. 1. g. 1. concl. 3.* Monet. *d. p. 2. q. 5. à num. 76.* Bonacin. *de horis can. disp. 2. q. 5. punct. 2. num. 7.* Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib. 3. q. 31.* Cened. *d. quest. 1. num. 18.* Scip. de Rubeis *in aphorism. Episcop. verb. pestis numer. 4.* Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de prebend. num. 39.* Homobon. *de Bonis in resp. moralib. vol. 2. super Sacramento resp. 201. latè Ciarlin. controuers. forens. c. 26. per tot.* Ioan. Angel. Bossi. *in discept. moralib. discept. 2. nu. 27.* Ego ipse *in tract. de Canonice. cap. 24. num. 40.* & seq. Aldan. *d. tit. 8. num. 11.* vbi refert ita fuisse decifum in Mediolanen. 9. Nouembris 1630.
98. Senio ita confectus vt residere, & interesse diuinis non possit, modò alijs interesse conseruerit, percipere debet quotidianas distributiones, sicut resoluunt, decifumque referunt Azor. *d. lib. 7. cap. 7. q. 12.* Franc. Leo. *d. c. 2. num. 27.* Monet. *d. part. 2. q. 7.* Atmendar. *dict. loco num. 73.* Cened. *d. q. 1. num. 15.* Aloyf. Ricc. *d. resol. 389. num. 7.* Sanctarel. *dict. q. 8. num. 12.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. quest. 34.* Stephan. VVeyms *dict. conf. 1. 1. num. 20. pag. 100.* Marcel. *Vulpe d. cap. 12. num. 22.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 164.*
99. Absens à choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, & c. potest percipere quotidianas distributiones, modò interim curet Canoniceatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & suæ, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit, vide Couar. *lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. decimò eadem ratione.* Azor. *d. cap. 7. q. 11.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 351.* Monet. *d. p. 2. q. 5. num. 71.* Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de prebend. num. 39.* dum ait iustam absentiae causam ad lucrandas distributiones esse necessitatem recedendi, vt tempore hostilitatis. Cened. *d. q. 1. num. 20. vers. idemque iuris.* Sanctarel. *var. resol. q. 9. num. 2.* Aldan. *d. tit. 8. num. 12.* vbi attestatur sic fuisse resolutum sub die 17. Septembris 1616. & 22. April. 1617.
100. Timens redire ad patriam, vel in ea commorari, ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenent Sfort. *Odd. in tract. de integ. restit. art. 9. n. 92.* Menoch. *de arbit. casu 153. n. 12.* Sanctarel. *d. q. 9. n. 4.*
101. Per vim ab aliquo detentus vt propter ea non possit in Ecclesia diuinis interesse Officijs, lucratur distributiones quotidianas, vt resoluunt Nauarr. *d. conf. 1. 1. num. 4.* Iacob de Graff. *p. 2. cap. 15. num. 10.* Azor. *d. cap. 7. quest. 10.* Monet. *d. p. 2. q. 5. nu. 54.* Cened. *d. q. 1. num. 20. vers. quinto.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 8.* Trullench *d. lib. 1. cap. 8. dub. 8. num. 6.*
- Carceratus iniuste lucratur distributiones quotidianas si veniat absolendus, vt per Couarr. *lib. 3. var. cap. 13. nu. 8. vers. undecimo.* Nauarr. *conf. 10. & 11. num. 3.* & seq. de cleric. non resid. *Savr. in floribus decif. sub eod. tit. decif. 9.* Macign. *de horis canon. cap. 71. num. 66.* Læi. Zech. *de rep. eccles. cap. 24. num. 6.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 9. num. 15.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. distributiones §. 8.* Ceuall. *commun. contra commun. quest. 585. num. 15.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quest. 11.* Armendar. *d. tit. de residentia canon. num. 77.* Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de prebend. num. 39. in fine.* dum ait iustam absentiae causam ad lucrandas distributiones esse iuipeditum residendi, siue assistendi sine culpa absentis contingens, puta in iniuste carceratis, vel excommunicatis. Rot. *decif. 168. p. 4. diuers.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4. cap. 501. num. 49.* Marcel. *Vulpe d. c. 13. num. 24.* Lotter. *d. lib. 3. q. 27. num. 142.* Trullench *in Decalogum lib. 1. cap. 8. dub. 10. num. 2.* vbi num. 3. limitat primo modo si antea diuinis interesse conseruerit: secundo modo si ob propriam culpam non fuerit in carcerem coniectus, etiam si postea falsis testibus crimen purgauerit, & in sui fauorem sententiam obtinuerit. Nald. *verb. distributiones, num. 10.* Grilenzon. *conf. 165. per tot.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 362.* Monet. *d. p. 2. q. 5. num. 80.* Bonacin. *de horis canon. disput. 2. q. 5. punct. 2. §. 1.* Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib. 3. q. 32.* Aldan. *d. tit. 3. num. 15.* vbi refert decifum sub die 9. Maij 1626.
- Exulatus iniuste non debet amittere quotidianas distributiones, vt docent Cou. *d. cap. 13. num. 8. vers. decimò.* Ceuall. *d. q. 585. num. 16.* Bernard. Sandoual. *de officio eccles. p. 6. cap. 17. circa med.* Cened. *d. q. 1. num. 43.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 6.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4. cap. 591. num. 36.* vbi intelligit quando tale impedimentum accidit absque culpa beneficiati. Ego ipse *de Canonice. c. 24. nu. 44.*
- Excommunicatus iniuste non amittit distributiones quotidianas si eo tempore, quo excommunicatio iniuste in eo lata fuit, praesens erat in loco sui beneficii, solitumque erat diuinis officijs ante impedimentum excommunicationis adesse, vt resoluunt Cou. *d. cap. 13. num. 8. vers. eorum.* *Savr. de censur. lib. 2. c. 5. num. 27.* Auila *eod. tract. p. 2. c. 6. disp. 1. dub. 1. concl. 1.* Bonacin. *in simili tract. disp. 2. q. 2. puncto 4. §. 2. num. 5.* & de horis Canon. *disp. 2. q. 5. puncto 2. §. 2.* Barthol. à S. Fausto *eod. tract. lib. 3. q. 36.* Henricus summ. *lib. 1. 3. cap. 13. §. 4. in fine.* Surd. *de aliment. tit. 1. q. 82. num. 15. vers. alias secur.* Monet. *d. p. 2. q. 15. num. 32.* Castro Palao *in opera mor. tom. 2. disp. 3. puncto 1. §. 2. num. 4.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 11. num. 2.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 9.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 174.* & in collect. ad cap. pastoralis *53. num. 14.* de appell. *vbi num. 15.* ostendi à quo detecta iniustitia excommunicationis distributiones forsan amissas ipse repetat. Lotter. *d. lib. 3. q. 21. nu. 139.* Marcel. *Vulpe d. cap. 13. num. 24.* Ferentil. *in annot. ad decif. 694. num. 10. tom. 3. decisio. num. Buratti.* Quod intelligitur, nisi consuetudo adsit vt iniuste excommunicatus, vel alijs legitime impeditus etiam absens ab oppido, vel loco ipsas lucratur, quam quidem seruandam esse tradunt Gutier. *d. cap. 1. num. 141.* Cened. *d. q. 1. num. 49. in fine.* vbi nu. 50. in principio, consultit vt dum pendet quaestio super iustitia, vel iniustitia censurae, petatur fructus & redditus conseruari, vt confitò de iniustitia restituantur ipsi absoluto, cum hoc difficilium fieri possit fructibus iam consumptis.
- Sensus iniuste ab officio, vel beneficio non amittit distributiones, vt docent Monet. *d. q. 15. num. 46.* Cened. *d. c. 1. num. 59.* Bonacin. *d. puncto 2. §. 4.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 13.* Squilante *de obligat. cleric. p. 4. num. 15.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 176.* Stephan. Gratian. *d. cap. 591. num. 38.* Lotter. *d. lib. 3. q. 27. nu. 139.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 11. nu. 3.* Castro Palao *tom. 2. disp. 3. puncto 1. §. 2. num. 9.*
- Ecclesia interdicta, aut polluta existente, Canonicus non est priuandus distributionibus quotidianis, si interdictò, aut pollutioni causam non dedit; ita Cened. *d. q. 1. num. 59.* & 60. Bonacina *d. puncto 2. §. 6.* Sanctarel. *d. quest. 9. num. 14.* Trullench *d. lib. 1. cap. 8. dub. 11. num. 8.*

107. Priuato iniuste debentur fructus, & distributiones quotidianae, caeteraque emolumenta, quae praesentibus tantum, & interessentibus lucriferi consueuerunt pro toto eo tempore, quo ob dictam priuationem munera suo beneficio incumbentia obire, atque horis Canonicis interesse non potuit, vt tenet Aldan. d. tit. 3. num. 20. vbi attestatur sic fuisse resolutum a S. Congreg. Episcop. sub die 26. Maij 1625. & resoluunt citati Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 11. num. 5.

108. pp Quauis collatione, aut remissione exclusa. Non posse Episcopum, vel Capitulum remittere, aut donare amissas distributiones ob non residentiam, per hunc text. tradunt Nauar. de horis Canon. cap. 22. miscel. 14. num. 48. & cons. 5. num. 1. de cleric. non resid. Menoch. de arbitr. casu 429. num. 6. Piasce. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 3. in fine pag. 124. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. de residens. rub. an Canonici, vel alij habentes dignitatem teneantur residere in suis Ecclesijs. n. 90. & 91. Galet. in margarita casuum conscient. verb. distributiones 4. Sanctarel. var. resol. q. 13. num. 7. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 16. Ego ipse d. p. 3. alleg. 53. n. 140. Rot. in Hispal. distributionum 2. Maij 1633. coram Reuerendiss. D. meo Cocino Decano. est 1. in impress. post tract. de distrib. quotid. Alexandri Monet.

109. Consensus enim Canonicorum non potest facere vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui, sicut resoluunt Nauar. de horis Canon. cap. 5. num. 20. & cap. 21. num. 63. Menoch. d. casu 429. num. 6. in addit. Mendez de Cabedo diuersor. iuris argument. lib. 1. cap. 9. Bonacin. de Sacrament. disp. 4. quast. ult. puncto 7. §. 5. num. 8. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fore ecclies. decis. 493. in 1. edit. alias resolut. 384. num. 7. in 2. edit. Immo nec totum Capitulum per consuetudinem potest concedere quod absens lucratur distributiones quotidianas, etiam si per momentu temporis durauerit absentia, secundum Aloyf. Ricc. d. resol. 384. n. 8. Stephan. Gratian. discip. forens. c. 166. nu. 31.

110. Nec etiam eos posse remittere distributiones praeteritas, quamuis absit omnis fraus, & conuentio, per hunc text. resoluunt Durant. de ritibus Eccles. lib. 3. cap. 25. nu. 5. Azor. d. lib. 7. cap. 7. q. 9. Sanctarel. d. quast. 13. n. 6. sub lata sententia glot. verb. suas, in c. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. nisi sibi iam applicata, & tradita fuissent, vt per d. gl. verb. suas, & ibi Gemin. in §. qui vero n. 10. Nauar. miscel. 59. de orat. n. 4. & 5. Azor. d. c. 7. q. 9. Monet. d. p. 3. q. 5. n. 6. Sanctarel. d. q. 13. n. 5. Barthol. a S. Fausto de horis Canon. lib. 3. q. 91.

111. Ita Rot. decis. 659. num. 3. p. 4. diuers. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 7. dub. 31. num. 3. Ego ipse in tract. de Canonicis cap. 31. num. 3. Et si factum sit aliquod statutum quod Canonici possint inferuire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, eius ratio habenda non est, quia est contra hoc decretum, vt per Zerol. in praxi Episcop. par. 2. verb. Canonicus §. 5. Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 498. Rot. d. decis. 659. part. 4. diuers.

112. Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesijs, praesertim cathedralibus cuiuscunque qualitatis sint, tenentur munera eiusdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus in decantatione Missae, Euangelij, Epistolae & similibus functionum praestatione incumbere, & annexa per se ipsos subire, & exercere. Quod si aliquando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempe alias Dignitates, Canonici Canonicos, & portionarij respectiue portionarios in sua quisque hebdomada, ne graduum & ordinum prerogatiuae confundantur, deputare debent, idq; per Episcopum opportunis remedijs, etiam huius decreti vigore prouidendum erit, ita decisum refert Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 496.

113. Si Dignitas, & Canonicatus sint adiuuicem, & aequae principaliter vnita, cum vbi duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriusque onera subire per se ipsum tenetur, se eius vero si vnio facta sit accessorie, & non aequae principaliter idem etiam dicendum est si facta sit ad vitam obtinentium dumtaxat, quia per istam vnionem ad vitam non extinguuntur titulus beneficij vniti, ita attestat Barbof. Collect. in Concil. T. 1. id.

aut resolutum idem Nicol. Garc. d. cap. 2. nu. 506. & 509.

114. Verum si Portio vnita sit Dignitati perpetua, & accessorie, & per viam incorporationis, tunc quia per istam vnionem Portio desijt esse Portio, & eius titulus, & effectus, extinctus fuit, ac effecta est vnio tantum beneficium, obtinens Dignitatem, cui sic est vnita Portio, non tenebitur feruire tanquam Portionarius, nec subire onera alias competentia ratione Portionis, vt censuit Rot. in Burgen. seruitij Decanatus 13. Iunij 1594. coram Litta, quam refert Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 509.

115. Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiae debent, vt refert decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 495.

116. Et Episcopo celebranti, aut alia Pontificali exercenti assistere, & c. In ciuitate tamen, licet extra Cathedralem Ecclesiam, non autem in dioecesi, vt per Galet. in margarita casuum conscient. verb. Canonicus per. Scip. de Rubeis in aphorism. Episcop. verb. assistentia num. 2. quos refero in tract. de Canonicis cap. 33. num. 9. vbi num. 10. attesto sic fuisse decisum in S. Congr. Rit. sub die 2. Augusti 1631.

117. Episcopo Missam priuate celebranti in Cathedrali non teneri Canonicos assistere, refert resolutum Scip. de Rubeis d. verb. assistentia num. 4. per me citatus d. cap. 33. nu. 12. & nu. 18. assero fuisse decisum in vna Bracharen. teneri Canonicos assistere Episcopo Suffraganeo, quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet, & per tot illud cap. 33. plura de assistentia Canonicorum Episcopis facienda cumulaui.

118. Atque in choro ad psallendum, & c. Teneri Canonicos sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro cum alijs, & non satisfacere si solum assistant, & intersint Horis, & per Capellanos, & alios beneficiarios psallant, ipsi vero vel ibi, vel domi priuatim recitent Horas, per hunc text. tradunt Nauar. de Orat. c. 10. nu. 47. & cap. 11. num. 41. & miscel. 79. Sandou. de officio diuino part. 6. c. 16. Ludou. Lop. in instruat. conscient. part. 2. cap. 90. Lael. Zech. de republic. ecclies. cap. 22. de Canonic. sub num. 6. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. cap. 5. num. 12. & cap. 52. num. 22. & cap. 53. num. 4. & 5. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 145. num. 5. Fernandez in examine Theologiae moralis p. 4. c. 5. §. 12. nu. 2. Soar. de Relig. to. 2. tract. 4. lib. 4. cap. 12. num. 8. cum seqq. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 1. quast. 62. a num. 2. Azor. instr. moral. p. 1. lib. 10. c. 11. quast. 11. Petr. de Ledesma p. 2. tract. 9. c. 4. concl. 2. diff. 1. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 184. Squillante de obligat. cleric. part. 1. a num. 60. Paul. Layman in summ. Theolog. moral. lib. 4. tit. 2. c. 7. nu. 6. Oliuer. Bonart. de obligat. horarum Canon. lib. 3. q. 13. late Sebast. Caesar. in relect. de ecclesiastic. hierarch. disp. 12. §. 1. n. 7. cum seq. Tamburin. de iure Abbatum tom. 2. disp. 10. q. 3. num. 4. prope fin. Vgolin. de offic. Episcop. p. 1. cap. 19. §. 1. num. 4. Castr. Palao in opere moralis tom. 2. disp. 3. puncto 4. num. 5. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fore ecclies. cap. 13. num. 14. Ego ipse de Canonic. cap. 34. nu. 9. cum seqq.

Contra Medin. in instruat. Confessor. p. 1. cap. 14. §. 11. ad fin. Petr. Nauar. de restitut. lib. 2. cap. 2. ex nu. 21. Valer. Reginald. in praxi fore penitens. lib. 18. a num. 175. Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 514. Monet. de distrib. quotid. part. 2. quast. 2. per tot. late Cened. pract. & canonic. quast. lib. 1. quast. 2. a princ. & praecipue ex num. 14. Ioan. de la Cruz in directior. conscient. precepto 3. art. 3. dub. 7. conel. 4. Gauant. in comment. ad rub. Missalis to. 2. tract. 1. cap. 5. num. 4. Anton. Diana moral. resolut. part. 2. tract. de horis canon. resol. 6. & p. 4. tract. 3. resol. 217. in fine. Sanch. in opus. moral. tom. 2. lib. 2. cap. 2. dub. 100. num. 2. Castr. Palao tom. 2. disp. 3. puncto 3. nu. 5. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 7. existimantes non psallentes distributiones suas facere, licet non cantant, sed priuatim, vel voce submissa recitent.

Nisi loquantur huiusmodi Doctores eo casu, quo in aliquibus Ecclesijs vigeat consuetudo, aut statutum vt Canonici & beneficiarij choro satisfaciant interessendo & faciendo vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt illi admittunt, & ex citatis pro prima sententia non dissentiant Petr. Nauar. dict. cap. 2. numer. 217. & 221. Azor. dict. quast. 6. Nicol. Garc. d. c. 2. nu. 522. Soar. d. c. 12. nu. 11. & 13. Cened. d. quast. 2.

d. quest. 2. num. 12. Lessi. d. cap. 34. num. 185. Squillante d. p. 1. num. 61. in fine. Oliuer. Bonart. d. lib. 2. cap. 23. num. 13. Paul. Layman. d. num. 6. vers. dico secundo. Antonin. Diana d. resolut. 6. in fine. Sebast. Casar. d. §. 1. numer. 11. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. quest. 14. Marchin. de sacram. Ordinis part. 6. tract. 2. cap. 9. disse. 7.

☉ Vestitu in super decenti, &c.] Iubet clericos beneficiatos Ecclesiarum Cathedralium vti vestitu decenti tam in Ecclesia, quam extra illam, ad maiorem suae dignitatis splendorem, refert Stephan. Vveymys ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. in nouatari, const. 8. num. 14. vers. quod tamen, pag. 76. in fine.

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

Vos, qui in cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tum eiusdem Ecclesiae, tum reliquarum quarumvis Ecclesiarum collegiatarum, vel vrbianarum, vel dicecesanarum, quicumque sitis in omni Canonicali discipline officio, ita agite vt canonicè, nempe Canonum legibus ad vtraque vestrae institutum pertinentibus, & constitutionum Prouincialium, Dicecesanarumque ratione congruenter viuatis, idque primo maxime studete, vt in conspectu Dei omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tum singuli vos Ordinis dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canoniceque muneris partes praestate, omnes in choro statis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus pijs, religiosisque fundite preces.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attendite, studiosè, ritè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicumque adestis, senes cù iunioribus, laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscumque colloquijs, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinetè.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, stante, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quae eo de genere vobis praescripta sunt, ita vt vestro exemplo alijs Sacerdotibus, Clericisque & rectè, ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbite, vt dum psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis, deuotionisque effectus excitetis.

Non ordinariè distributionum lucro adducti, sed Dei charitate, Religionisque cultu commoti, diuinis Officijs adestote, vt verè ex animoque Psalmi verba illa concinnatis: Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officijs absolutis paululum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Praefectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in sacristiam redite, vbi cappas, qui illis induti estis, & superpellicea sine strepitu vllò, & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadae diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis ad illos conuenite.

Inde ne discedite nisi missione à Capituli praefecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedere.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non preposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In reb^o cōsultadis rixas, iurgia, & cōtumelias caute,

In initio & sine vniuscuiusque Capituli stas orationes dicite.

Priori loco tractanda proponite, quae ad diuinum cultum, ad spirituales vitae progressus, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quae ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cetera hoc de genere toto seruate quae Prouincialibus constitutionibus praescripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordia voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite; Canonici enim estis, qui pro Collegij ratione ex antiquo instituto vna in collegiata Ecclesia, vnaq; item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis federe, vnaq; animorū consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiae ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna, experièdo videte, sicut in Psalmo scriptum est, Quam bonum, & quam incundū sit habitare fratres in vnu. Haec t^o monitiones S. Caroli ad Canonicos.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante Horas.

Horarum canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem primū omnium recolenda.

Quae septeno Horarum numero mysticè designantur, breuiter cogitanda.

Rerum inanium cura, & omnium negotiorum sollicitudo relinquenda.

Postulandum à Deo vt attendè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonice vocationis vt vobis modularè cōpositis mens bene instructa respōdeat.

Cordis munditia studendum vt puris verborum laudibus diuina Maiestas concelebratur.

Hierarchiae Angelorum diuinas laudes in caelo proclamantium mentis oculis proponenda.

Humili prece Sanctorum patrocinium implorandum, illius praesertim, cuius Officium recitare coninget.

Nunquam Officium inchoandum nisi collectis sensibus, ac prauius mentis eleuatione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, risu, iocis, eo maxime tempore, quo itur, vel paulo post eundem est in chorum.

In ipsis Horis.

Nouerit Canonicus se in sortem Domini vt diuini laudibus publico nomine vacet.

Angelici huius ministerij Officio se inuicem Angelorum choros versari contempletur.

Diuina praesentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat, quam frequenter excitabit, Dei, quem alloquitur, recordatione.

Quae distrahunt importuna cogitationes sensim, ac leuiter repellendo comemnat.

Quoties mentem alio diuertisse aduerterit, toties eam statim

Statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modeste, ac decore componat, oculos praesertim custodiat, ut sint debite attentionis ministri.

Si quod verbum dicere, vel respondere oportebit, id cito, ac breuiter expediat.

Qua recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat Deo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluentis.

Post Horas.

Deo gratias referat, quod accessum habuerit ad eius laudes, & colloquia.

Petatur humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione commisit.

Lingua velut instrumentum Deo dicatum caute custodiat.

Cordis affectiones ita componat ut externa consonent verborum modulationi.

Moribus, ac vita Deum perfecte laudare conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur ut molestos cogitationum tumultus euitet.

Quae verba in psalmodia sibi magis fructuosa gustarit, ea diutius conseruet.

Harmonia rerum creaturarum sincero, ac fidei earum usu omni tempore concinat.

Ad supernum Beatorum chororum aspiret, qui in diuinis praeconijs perpetuo exultant.

Mysteria Passionis Christi Domini, quibus hora canonice respondent, memoria sepe retrahat. Haec tenus tabella.

Cathedrales tenues Summus Pontif. vnit, aut accessione ex fructibus auget. Interea certo modo provideatur Episcopo. Parochiales, sed tenues Ecclesiae sunt augenda. Pensionibus beneficia tenuia grauari minimè conuenit. Parochias suas singulas singuli parochiani frequentent.

C A P V T XIII.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Vnio alicuius partis fructuum parochialium est prohibita.

3 Parochialis Ecclesia vniri non potest Capitulo Cathedralis etiam ob tenuitatem Canonicatum.

4 Habet locum quando vere est Ecclesia parochialis.

5 Parochiarum duarum possessor non est molestandus quando vni solum collata sine dispensatione fuerunt per 40. annos.

6 Episcopus potest curam animarum toti Capitulo Cathedralis Ecclesiae incumbentem transferre.

7 Parochia, quae certos fines non habent non comprehenduntur sub hoc decreto.

8 Parochialium exiguitati quomodo prouidendum.

9 Parochiales monasterijs non vniente.

10 Parochiales habitu tantum possunt monasterijs vniri.

11 Vniones parochialium, quae fiunt pro fundatione, dotatione Collegiorum, &c. saluantur.

12 Ecclesiae Cathedrales, quarum redditus ad summam ducatorum mille non excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructus grauari debent.

13 Pensio non imponitur super parochiali resignata, si valor illius non excedit centum ducatos.

14 Valor centum ducatorum, quae manere debent Rectori parochialis, intelligendum est iuxta morem vniscuiusque regionis.

15 Claus. Dummodo remaneant centum pro Rectore, quomodo iustificanda.

16 Congrua portio assignanda parochio censetur summa scutorum centum.

Quoniam pleraeque Cathedrales Ecclesiae tam tenuis redditus sunt, & angustae, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant: examinet Concilium prouinciale, vocatis ijs, quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat, confectaque de praemissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat: quibus instructus summus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire indicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua accessione ex fructibus auget. Interim vero, donec praedicta effectum sortiantur, huiusmodi Episcopis, qui fructuum subuentione pro dioecesis suae tenuitate indigent: poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitate, seu canonicatus, & praebendae, nec monasteria, in quibus viget Regularis obseruantia, vel quae Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, a summo Romano Pontifice prouideri. In Parochialibus etiam Ecclesijs, quarum fructus aequae adeo exigui sunt, ut debitis nequeant oneribus satisfacere: curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primatiarum vel decimarum assignatione, aut per parochianorum symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiae necessitate deceter sufficiat. In unionibus vero quibuslibet, seu ex supradictis, seu alijs causis faciendis, Ecclesiae parochiales, monasterijs quibuscumque, aut Abbatijs, seu dignitatibus, siue praebendis Ecclesiae Cathedralis, vel Collegiatae, siue alijs beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, militijsve non vniantur, & quae vnitae sunt, reuideantur ab Ordinarijs, iuxta alias decretum in eadem Synodo sub sel. rec. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tempore citra aequae obseruetur: non obstantibus in ijs quibuscumque verborum formis, quae hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad haec in posterum, omnes haec Cathedrales Ecclesiae, quarum redditus summam ducatorum mille, & Parochiales, quae summam ducatorum centum, secundum verum annum valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum grauentur. In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, vbi Parochia-

^a Sup. sess. 7. de reformat. cap. 6. & 7. de sess. 14. de reformat. cap. 9. & infr. c. 5. de vnio. 10. q. 3. c. & de repositio. seq. 19. q. 4.

^c Sess. 7. c. 6. ^d Sup. sess. 7. de reformat. c. 6.

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Bb 2 les

les Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum rectores proprium populum, quem regant, sed pro miserè perentibus Sacramenta administrant: mandat sancta Synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, ut distincto populo in certas, propriasque parochias, unicuique suum perpetuum, peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè Sacramenta suscipiant: aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent non obstantibus quibuscumque priuilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

4 Cap. 1. 13.
9. 1. c. plures
16. q. 1. c. de
paroch. & in
fra sess. 14. de
reform. c. 9.

1. Vide Archiep. Bononien. p. 4. sub tit. de vniõnib. pag. 253. cum seqq. Franc. Leon. in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 2. num. 70. & cap. 16. num. 20. cum seqq. & num. 67. Vgolin. de officio Episcopi cap. 52. à princip. Monet. de decimis. c. 8. q. 6. num. 80. & 81.

2. Dum tamen curata non sint,] Non solum vniõnem Parochialis esse prohibitam, sed etiam aliquam partem fructuum earum vniri non posse refert decimum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 383. num. 5. vers. limita sexto, in 2. edit. alias decif. 492. in 1. edit. Garc. de benef. p. 12. cap. 2. num. 87.

3. Parochialem Ecclesiam vniri non posse Capitulo Cathedralis etiam ob tenuitatem Canonitatum, & ob impossibilitatem etiam vnendi beneficia simplicia, & ob id quoque quod non decebat minuire eorum numerum, iuxta mentem Concil. cap. 15. sup. hac ead. sess. tenet Aldan. in compendio canon. resol. lib. 4. tit. 8. num. 3. vbi attestatur decimum in Alexandrina 3. Martij 1592.

4. Habere locum hoc decretum quando verè est Ecclesia Parochialis, & certos habet fines, & non alias, refert decimum Gonzal. ad reg. 3. Cancel. gloss. 6. num. 96.

5. Parochia dicitur si per consuetudinem, quæ per 40. annos viguerit, tanquam vnita, vni semper collata sine dispensatione fuerint, non esse earum possessorem molestadum, refert decimum Garc. de benef. p. 12. cap. 2. num. 243.

6. Episcopum posse curam animarum toti Capitulo Cathedralis Ecclesiæ incumbentem transferre accedente consensu Capituli per vniõnem perpetuam in obtinentem dignitatem in eadem Ecclesia, quæ vniõni consentias, asserit Aldan. d. tit. 8. nu. 4. attestans sic decimum sub die 30. Martij 1594.

7. Parochias, quæ certos fines non habent, sed certum tantum populum, ut per certas familias distinguantur, vsque adeo ut Sacramenta promiserunt non administrantur, non comprehenduntur hoc decreto refert decimum Garc. d. p. 12. cap. 2. num. 88. & Gonzal. ad reg. 3. Cancel. gloss. 6. num. 96. Ego ipse de Parocho cap. 1. num. 23.

8. In Parochialibus etiam Ecclesijs, &c.] Vide Mandos. ad reg. 2. de vniõnib. q. 5. nu. 3. ad fin. Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. c. 26. num. 25. Gutier. pract. lib. 1. q. 17. num. 5. cum seqq. Gonzal. ad reg. 3. Cancel. gloss. 2. nu. 20. & gloss. 5. 8. 7. num. 61. & 62. Castro Palao in opere mor. 10. 2. tract. 1. 3. disp. 6. punct. 12. nu. 1.

9. Monasterijs quibuscumque, &c.] Vide Monet. de commutat. vltim. volunt. cap. 11. num. 99. cum seqq.

10. Parochiales dum monasterijs vniri prohibet Concil. in presenti, intelligendum esse de Parochialibus, quæ actu, non autem de illis, quæ habitu tantum supra hominum memoriam Parochiales existunt, refert decimum Garc. in addit. ad summ. tractat. de benef. part. 5. cap. 3. numer. 121.

11. Soluari tamen, & excipi vniõnes, quæ sunt pro fundatione, dotatione, augmento, vel conseruatione Collegiorum, & aliorum priorum locorum ad fidei Catholi-

cæ defensionem, & propagationem, bonarumque artium cultum, resoluunt Gonzal. ad reg. 3. Cancel. gloss. 5. 8. 7. num. 46. Vgolin. d. cap. 52. §. 1. num. 1. vers. secundo.

12. Ad hac impoſerunt omnes hæc Cathedralis, &c.] Omnes Ecclesias cathedrales, quarum redditus summam ducatorum mille non excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum grauari debere, ex hoc cap. colligit Flamin. Paris. de resign. lib. 6. q. 2. nu. 24. cum seqq. Garc. p. 1. c. 5. num. 393. AZOR. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 21. q. 8. vbi ait huic cap. esse expressè derogandum, cum pensio aliter imponitur, per ea quæ tradit Put. decif. 494. lib. 2. in antiq. alias decif. 493. eod. lib. in correctis; sed in hoc videtur contrarium tenendum, immo tacite dispensasse Papam omittendo clausulam, dummodo remaneant mille pro Episcopo, ex Rot. in Perentina pensionis 23. Ianuarij 1602. coram Oxtrembergo. impressa per Marchetan. de commission. part. 1. pag. 535. & illius memini in tract. de Clausulis vsu frequent. claus. 48. num. 2. secundum Lugdunen. impress. vbi multa de hac clausula, & illius iustificatione.

13. Ducatorum centum, &c.] Pensionem non imponi super Parochiali resignata, si valor illius non excedit centum ducatos, ex hoc decreto colligit Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 6. quaest. 2. num. 21. Garc. de benef. p. 1. c. 5. num. 375. vbi subdit quod in pensione quæ constituitur super Parochiali, solet apponi clausula, dummodo remaneant centum ducati liberi pro Rectore, & quod dictio illa liberi, importat idem quod absque vilo grauamine, & diminutione, per Rot. decif. 298. part. 1. diuers.

14. Valorem centum ducatorum, qui ex hoc decreto debet remanere Rectori Parochialis Ecclesiæ, quæ pensione grauatur, intelligendum esse iuxta morem vniuscuiusque regionis in qua est beneficium, refert decimum Lel. Zech. de republ. eccles. cap. 28. num. 4. pag. mihi 323. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Parocho vs. & verb. pecunia 1. & verb. pensio 10. Aloyf. Ricc. in collect. decif. part. 4. collect. 745. in fine, & in praxi rerum fori eccles. decif. 428. num. 1. in 1. editione, alias resoluit. 365. num. 2. & resoluit. 644. in 2. edit. Nicol. Garc. in addit. ad d. part. 1. cap. 5. num. 373. Sel. in select. canon. cap. 81. num. 10. vbi asserit resolutum in Collen. 13. Iulij 1630.

15. De Clausula, illa, dummodo remaneant centum, &c.] & quomodo iustificetur, & quæ onera ex illis centum sint deducenda, vel non, dixi latè in tract. de clausulis vsu frequent. clausul. 47. secundum Lugdunen. impress. & in tractat. de officio, & possess. Parocho c. 29. ex nu. 15. vsque ad nu. 20.

16. Ex his congruam portionem assignandam Parocho ex causa debiti pensionum carcerato censerì debere summam feutorum centum argenti illatam partium, ait Sel. d. cap. 81. num. 8. asserens sic fuisse decimum in Albinganen. 27. Iunij 1626.

Et consuetudinibus.] Præcedentibus scilicet, & non futuris, iuxta resoluta per Anguan. de legib. lib. 2. controu. 20. num. 21. & 22.

In nulla provisione, seu admisione ad possessionem cuiuscumque beneficii fiant vlla fructuum deductiones conuertibiles in vsus non pios, consuetudinibus laudabilibus exceptis, & per Episcopum probatis.

CAPVT XIV.

1. Doctores de materia cap. agentes,

2. Episcopus cū consensu Capituli statuere nō potest ut

aliquid minimū soluatur in ingressu Canonicoꝝ.

3. Statuta de seruendo per annum, vel aliquod tempus.

- pus, & nihil percipiendo interim de massa grossa, non comprehenduntur sub hoc decreto.
- 4 Consuetudo ut duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fructus Canonici sint hæredis antecessoris, valet.
  - 5 Consuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendit in utilitatem Canonicorum, non valet.
  - 6 Consuetudo est admittenda per quod aliquid exigitur ab obtinentibus beneficium, & distributiones quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed Ecclesiæ, alioque pios usus conuertatur.
  - 7 Consuetudines laudabiles non censentur quæ sunt pro instauratione, vel reparatione honorum mensæ

- capitularis.
- 8 Consuetudo valet ut fructus primi anni referuentur hæredibus beneficiarij.
  - 9 Consuetudo Ecclesiæ Asten.
  - 10 Consuetudo donandi aliquid in ingressu & admissione alicuius ad Canonicatum est sublata.
  - 11 Constitutio facta per Episcopum & Capitulum de soluendo certam quantitatem ratione possessionis Canoniciatum, quæ integrè cedat in fabricam valet.
  - 12 Dulciaria multa sunt de genere prohibitorum.
  - 13 Episcopus an possit de fructibus beneficij conferendi aliquid subtrahere.

IN pluribus Ecclesijs, tam Cathedralibus, quàm Collegiatis & Parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex prava consuetudine obseruari intelligitur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione siue admissione ad possessionem alicuius Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficij canonicatum, aut præbendarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationes esse illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut quæcumque huiusmodi in usus pios non conuertuntur, atque ingressus eos qui simoniace labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant, ipsique diligenter de eorum constitutionibus, siue consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas ut laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, ut prauas, ac scandalosas rejiciant, & aboleant. Eos verò, qui aduersus hæc, in præsentis decreto comprehensa, quauis ratione commiserint, penitus, & contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & varijs summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

4. r. quest. 1. fere per tot. Conc. Tolet. 6. c. 3. c. cum semper. de simon.

1. Vnde Greg. Lop. ad l. 15. verb. pro premio, tit. 17. part. 1. Nauarr. de orat. cap. 7. num. 30. & misel 6. num. 3. & conf. 13. & 72. in antiq. alias 1. & 7. in nouis, de simon. Sayr. in floribus decif. sub eod. tit. decif. 14. Guet. Canon. lib. 1. cap. 29. n. 27. cum seqq. Fr. Emman. in addit. ad Bullam Cruciatæ pag. 213. Cened. ad Decretal. collect. 16. nu. 2. Franc. Leon. in thesauro fori eccl. p. 2. c. 2. n. 79. & p. 3. c. 1. n. 2. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. c. 4. n. 51. Flam. Paris. de confident. q. 38. nu. 17. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccl. resol. 120. & 489. in 2. edit. Monet. de distrib. quotid. p. 2. q. 18. n. 34. cum seqq. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 11. cap. 27. numer. 46. cum seqq. Bonacina de Simonia quest. 7. §. 3. metiptum in tract. de Canonic. cap. 15. num. 24. cum seqq. Et in maiore huius decreti obseruationem Pius V. sua consil. incip. Durum nimis, sub dat. pridie Kal. Julij 1570. reuocauit priuilegia, & consuetudines Ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, seu admissione ad possessionem beneficiorum.
2. Vnde Episcopum cum consensu Capituli statuere non posse ut aliquid minimè soluat in ingressu Canonicorum, cum sit prohibitum per dictam Bullam Pij V. retuli decifum d. cap. 15. num. 25.
3. Nec hoc decreto Concilij, nec dicta Bulla Pij V. comprehendit statuta de seruendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de massa grossa, nisi peracto integro dicto seruitio, vel quod post obitum hæredibus debeatur, cum sit potius differre, quàm auferre, refert decifum Garc. de benef. p. 11. cap. 5. num. 138.
4. Si in aliqua Ecclesia sit consuetudo ut duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fructus Canonici sint hæredum antecessoris, istum casum non comprehendit hoc decreto, & in d. Bulla Pij V. refert decifum Garc. d. num. 138.
5. Consuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendat in utilitatem Canonicorum, non valet, secus in utilitatem Ecclesiæ, vel augmentum cultus diuini, item quod conuertitur in utilitatem fabricæ, Ecclesiæ scilicet, ut refert decifum Garc. d. tract. de benef. part. 8. cap. 1. n. 90.
6. Consuetudinem rationabilem, & similiter statutam Barbof. Collect. in Concil. Trid.

laudabile admittendum esse per quod aliquid exigitur ab obtinentibus beneficium, & quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed Ecclesiæ, alioque pios usus conuertatur, modò non pro ingressu ipso, & admissione, sed ad alium finem excipiatur, tenent Abb. & Felin. in cap. cum M. de constitut. idem Abb. in cap. Iacobus num. 3. de simon. Rip. resp. 1. num. 11. ad arbit. Iacob. de Graff. in aureis decif. part. 1. lib. 2. cap. 96. nu. 49. Flamin. Paris. dict. quest. 38. num. 27. Monet. d. quest. 18. num. 55. Aloyf. Ricc. d. resol. 489. num. 2. & 6. Ego ipse d. cap. 15. num. 29.

Consuetudines laudabiles non censentur quæ sunt pro instauratione, vel reparatione honorum mensæ Capitularis, cederent enim in utilitatem singulorum, resoluit Garc. d. part. 8. cap. 1. num. 90. quem refero d. cap. 15. num. 29. in fine.

Consuetudinem valere etiam stante dispositione huius decreti ut fructus primi anni referuentur hæredibus beneficiarij defuncti, censuit Rot. decif. 660. part. 4. diuers. quam refero d. cap. 15. num. 31.

Consuetudinem Ecclesiæ Asten. quod fructus spectent ad Capitulum donec beneficiatus sit Sacerdos, valere, quia intentio Concilij in præsentis iuit ne ratione collationis aliquid reciperetur, dixi d. cap. 15. num. 34. attestans sic fuisse decifum. in Asten. 6. Maij 1617.

Consuetudinem donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canonicatum, esse sublata per hoc decretum, asserit resolutum Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarre lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 10. respons. 8. quem refero d. cap. 15. num. 28.

Valere constitutionem factam per Episcopum & Capitulum post Concil. Trident. de soluendo certam quantitatem ratione possessionis Canoniciatum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia notarijs, curatoribus, campanarijs, alijve Ecclesiæ ministris, quibus alias constituta sunt salaria, attribuendum, asserit decifum Garc. part. 3. c. 2. num. 198. declar. 9. quem refero d. cap. 15. num. 30.

Bb 3 Dulciaria

12. Dulciora multa esse de genere prohibitorum à Concilio in presenti ob aliquem de Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici, refert decisum Zerol. in praxi Episcopi, part. 2. verb. possessio beneficii §. 5. in fine.
13. Si Episcopus antequam beneficium alicui conferat, ob aliquam iustam causam ordinauerit aliquid subtrahendum de fructibus beneficii conferendi, & in pios

usus expendendum, non esse illicitum; si verò ab eo, cui beneficium confert, requiratur aliquid sibi exhiberi de fructibus illius beneficii, idem esse ac si aliquod munus ab illo exigeret, & non carere vitio simoniae, docet S. Thom. 2. 2. quæst. 100. ad 4. in finem, quem referunt Monald. conf. 83. vol. 2. Hieron. Zanett. in tract. de foro conscientia, & contentioso sub num. 8. Aloyf. Rice. Ait. resol. 489. num. 8.

In Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum insignium Præbendis multis, sed tenuibus, & insufficientibus hæc sit ratio, vt ipsæ Præbendæ vnione quorundam aliorum beneficiorum crescant, aut patronorum consensu Præbendarum quarundam fiat tanta suppressio, quæ non officiat celebrando cultui diuino, non obstantibus, &c.

CAPVT XV.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Episcopis nulla datur potestas supprimendi præbendas vt augeantur distributiones, etiam ad augmentum cultus diuini.
- 3 Collegiatis insignes quæ dicantur.
- 4 Beneficij tenuitas debet probari, quia beneficia de sui natura præsumuntur congrua.
- 5 Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem beneficia supprimere non possunt.
- 6 Capitulum Sede vacante non potest suppressionem facere.
- 7 Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante non potest suppressio.
- 8 Capituli consensus requiritur in suppressione faciende.
- 9 Suppressio Canoniatuum alicuius Collegiatis ob tenuitatem vt rite fiat per Episcopum, debet ultra consensum Capituli Collegiatis interuenire consensus Capituli Cathedralis.
- 10 Consensus Capituli potest post vnionem interuenire.
- 11 Consensus tacitus Capituli sufficit in vnione faciende.
- 12 Dignitates non possunt vniri.
- 13 Episcopo non licet vnire beneficia Capellanis, quæ habent redditus tenues.
- 14 Beneficia viuentium vniri possunt sine tamen præiudicio obuentium.
- 15 Vniones de beneficijs reseruatae validæ sunt si modò fuerint factæ ante ipsorum vacationem.
- 16 Curam animarum toti Capitulo cathedralis Ecclesie incumbentem potest Episcopus de consensu Capituli transferre, &c.
- 17 Vnio debet fieri singulis præbendis distributiue, non autem mensæ.
- 18 Præbendis singula beneficia vniri debent, non omnibus simul indistincte vnium.
- 19 Vniones fieri possunt in distributionibus quotidianis vbi illæ tenues sunt.
- 20 Habet locum in suppressionibus tantum perpetuis.
- 21 Consensus patroni, & inferioris collatoris, & electorum regulariter necessarius est in suppressione beneficiorum faciende.
- 22 Vnio de beneficio iuris patronatus facta non valet.
- 23 Redditi præbendarum, seu beneficiorum quomodo taxandi sint cum eorum aliquot suppressa sunt.

4 Supra
cap. 13.

IN Ecclesijs cathedralibus, & collegiatis insignibus, vbi frequentes, & adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonico gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, & liceat Episcopis, cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, & his vnire, vel, si hac ratione prouideri non possit, & aliis quibus ex his suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quorum fructus & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eos ad pauciores numerum reducere, & ita tamen, vt tot supersint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesie commode valeat respondere, non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & priuilegijs, aut quacumque reservatione generali vel speciali, aut affectione, neque prædictæ vniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque prouisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

Vide Selu. de benef. part. 4. quæst. 7. numero 130. & seq. Roch. de Curte de iure patronat. verb. pro eo quod quæst. 12. sub num. 27. Lamberin. eod. tract. lib. 3. quæst. 6. art. 7. num. 10. cum seqq. Raud. in tract. de dispensat. per Episcopum casu 117. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glof. 37. num. 25. Zerol. in praxi Episcopi. p. 1. verb. vnio §. 7. vers. secundo. Garc. de benef. p. 12. cap. 2. num. 171. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Eccles. decis. 488. in 1. edit. alias resolut. 379. numer. 4. in 2. edit. Vgolin. de officio Episcopi cap. 52. §. 1. numer. 4. Monet. de distribut. quotid. part. 1. quæst. 5. num. 26. cum seqq. & de commutat. ultim. volunt. cap. 12. num. 113. cum seqq. Steph. Gratian. de sepe. forens. cap. 278. num. 34. & cap. 329. à princ.

Castro Palao in opere morali tom. 2. tract. 13. disp. 6. punct. 9. §. 9. & 10. Vasq. in opuscul. moral. cap. 2. §. 4. num. 205. met ipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 67. & de Canonis cap. 3. à num. 18.

In Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis insignibus. In alijs verò nullam dari Episcopis potestatem supprimendi præbendas vt augeantur distributiones etiam ad augmentum cultus diuini, asserit decisum Monet. de distribut. quotid. part. 1. quæst. 5. num. 28. quem refero Ego ipse d. alleg. 67. num. 2. in fine.

In Collegiatis insignibus. Quæ tales dicantur videbis apud Ioan. Anton. Massobr. in praxi habendi concursus prælat. 2.

pral. 2. nu. 8. Secundum Romanam impress. & de Synodo Episcopi cap. 4. dubit. 14. & apud me d. tract. de Canonis c. 2. num. 18. & supra in collect. ad cap. 12. hac eadem sess. num. 64.

4. Adeoque tenues sunt praevidenda.] Cum beneficia de sui natura praesumantur congrua, & illorum redditus potius aucti quam diminuti, debere probari tenuitatem, & redditus Ecclesiae diminutos esse, notauit d. allegat. 67. num. 5. cum seqq.

5. Licet Episcopi.] Cum non utatur verbo Ordinaris, quod latius patet, tenent huiusmodi facultate ipsi tantum, & non alijs conuenire, ac proinde Praelatos seculares jurisdictionem habentes quasi Episcopalem, supprimere eius beneficia non posse etiam in casibus, in quibus Episcopi possent in sua diocesi, Garc. d. part. 12. cap. 2. nu. 75. & seq. Monet. de distribut. quotid. part. 1. cap. 5. num. 30. vbi hinc inierit collegiata Ecclesiae Praelatum hanc suppressionem praebendarum tenuum facere non posse, licet esset exemptus, & Ecclesia insignis, idem repetit de commutat. vltim. volunt. cap. 12. & num. 124. vbi num. 135. id ipsum affirmat de Praelatis Regularibus circa beneficia Regularium suarum Ecclesiarum, refero Ego ipse dicit. tract. de Canonis cap. 3. num. 22.

6. Capitulum Sede vacante non posse ex eadem ratione hanc suppressionem facere, tenet Cuch. in str. maior. lib. 2. tit. 9. num. 87. Azor. in str. vltim. part. 2. lib. 3. cap. 38. quest. 9. Monald. conf. 41. num. 5. nouissime Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. part. 4. resolut. 535. Monet. dicit. cap. 12. & numer. 117. vbi numer. 122. idem dicit de visitatore, seu administratore loco Capituli cathedrali Ecclesiae vacanti dato.

Capitulum Sede vacante non potest supprimere quodcumque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendae ipsi Capitulo directe, & principaliter, & ideo requiritur auctoritas Papae, Clement. si vna §. fin. de rebus Eccles. Garc. part. 12. cap. 2. num. 68.

7. Vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante non posse hanc suppressionem facere, etiam in casibus in quibus posset Episcopus, cuius est Vicarius, resoluunt Rebuff. in praxi benefic. tit. de forma vicariatus, num. 102. Sbroz de officio Vicarij lib. 2. quest. 116. num. 9. Garc. d. part. 12. cap. 2. num. 69. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 278. num. 35. Monet. d. cap. 12. num. 129. cum sequentibus. Ego ipse d. cap. 3. num. 24.

8. Cum consensu Capituli.] Vide Garc. d. cap. 2. nu. 72. cum seqq. Monet. d. cap. 12. & num. 245. met ipsum d. allegat. 67. nu. 9. & d. cap. 3. num. 25.

Intelligendum esse, tantum de consensu illius Capituli, cui fit vnio, refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 76.

9. Suppressio Canoniatuum alicuius Collegiatae ob tenuitatem vt rite fiat per Episcopum, debet vltra consensum Capituli Collegiatae interuenire consensus Capituli Cathedralis, ita vt suppressio, & vnio facta sine huiusmodi consensibus sit ipso iure nulla, de quibus debet legitime constare, nec sufficit vt ab Episcopo enuntietur, ita Sel. in selectis Canon. cap. 24. num. 8. attestans sic fuisse decifum in Tropien. 1. Septembris 1618.

10. Consensum huiusmodi posse post vnionem interuenire resolut Stephan. Gratian. d. cap. 278. nu. 302. vbi etiam subdit nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli a nullo posse opponi, cum hoc exceptio illi soli concedatur. Contrarium tamen, vt quilibet qui haberet interesse possit dare de tali defectu, eum solemnitas haec sit introducta fauore Ecclesiae, & sic fauore publico, amplexa est Rot. decif. 455. num. 5. part. 2. recent. cuius memini de officio, & potest. Episcopi part. 3. allegat. 66. nu. 25. secundum Lugdunen. Impress.

11. Et sufficere tacitum consensum tradit Monet. d. cap. 12. num. 251. vbi nu. seq. aduertit quod quando agitur de suppressendis aliquibus praebendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quae Cathedralis non sit, iuxta terminos Concilij in praesenti, omnino requiratur consensus, vel certe vocatio Capituli praedictae

inferioris Ecclesiae ratione interesse, quod in tali suppressione, seu diminutione pretendere posset, & quod requiratur etiam consensus Capituli Cathedralis.

12. Aliquot simplicia beneficia, &c.] Non comprehendere Dignitates refert decifum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decif. 492. in 1. edit. alias resolut. 383. num. 5. l. i. in 2. edit.

13. Per hoc decretum non licere Episcopo vnire beneficia Capellanis etiam Cathedralis, quae habent redditus tenues, cum loquatur solum de praebendis, item neque sacristia, neque fabrica, refert decifum Garc. de benefic. p. 9. cap. 12. num. 190.

14. Beneficia viuentium vniri posse, sine tamen prauidicio obinentium, seu iura huius decreti, sed si beneficium viuentis vnium contingat resignari, & resignationem per Sedem Apostolicam admitti, vnionem pro illa vice suspendi refert decifum Garc. de benefic. part. 11. cap. 4. num. 31.

15. Vniones de beneficijs reseruatas validas esse, si modo fuerint factae ante ipsorum vacationem, quod si vacationem facta reperiantur, nullas esse, & prouisos a Sede Apostol. mitti debere in possessionem, refert decifum Garc. de benefic. part. 12. cap. 2. num. 101.

16. Curam animarum toti Capitulo cathedrali Ecclesiae incumbentem posse Episcopum de consensu Capituli transferre per viam vnionis perpetuae in certam personam, seu dignitatem eiusdem Ecclesiae, refert decifum Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 190.

17. In vnio vnire.] Particulam vnire, referri ad praebendas, ita vt vnio fiat singulis praebendis distributiuè, non autem mensae, censuit Rot. apud Fatim. decif. 565. part. 2. recent.

18. Et singulis praebendis singula beneficia vniri debere, non omnibus simul indistinctè vnium, aut plura, resoluunt Hieronym. Gabr. consil. 188. num. 3. & 4. lib. 2. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 273. numer. 34. in fine, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 37. numer. 25. vbi etiam refert decifum Concilium in praesenti non concedere facultatem vnendi mensae capitulari, sed tenuibus praebendis singulorum capitularium, quod etiam tenent Aloyf. Ricc. in collect. decif. part. 4. collect. 1067. in fine, & dicit resolut. 379. num. 4. Garc. d. cap. 2. num. 171. Ego ipse d. allegat. 67. numer. 9.

19. Vniones fieri posse in distributionibus quotidianis, vbi illa tenues sunt, & etiam praebenda tenues, secus si non essent tenues, quia hoc casu tenuitati distributionum succuri posse remedio cap. 3. sess. 21. idem licere quando nullae sunt distributiones, & praebenda tenues, vel e contra, refert decifum Garc. part. 12. capitulo 2. numer. 171.

20. Aliquibus ex his suppressis, &c.] Non habere locum in suppressionibus ad tempus, sed tantum in perpetuis, assentit Monet. de commutat. vltim. volunt. cap. 12. num. 289.

21. Cum patronorum consensu.] In suppressione beneficiorum iuxta formam huius decreti faciendae regulariter necessarium esse consensum patroni siue Ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, tenent Garc. d. cap. 2. num. 202. & 205. Monet. de commutat. vltim. volunt. cap. 12. num. 226.

22. Vnionem de beneficio iuris patronatus factam absque patronorum consensu non valere, resoluunt Roch. de vnire patron. verb. honorificum quest. 3. Lambert. eod. tract. lib. 3. quest. 6. art. 2. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decif. 486. in 1. edit. alias resolut. 377. num. 1. in 2. edit. vbi num. 5. aduertit consensum patroni non praesumi, nec de eo fieri assertioni Episcopi.

23. Ita tamen vt tot superint. &c.] Quomodo autem taxandi sint redditus praebendarum, seu beneficiorum, cum eorum aliqua suppressenda sunt, seu quae redditum portio, & quantitas remanere debet singulis praebendis, seu beneficijs illius Ecclesiae non suppressendis, late per regulas ostendit Monet. d. cap. 12. num. 255. cum multis sequentibus.

De Constitutione Vicarij, & æconomi Sede vacante ad Capitulum pertinente.

C A P V T XVI.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Vicarius à Capitulo Sede vacante vnus tantum eligendus.
- 3 Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, vt alternis mensibus seruiant.
- 4 Vicarij ad officium si plures ob Canonorum discordiam assum. erentur, magis idoneus remanere debet.
- 5 Capitulum cæteris paribus de gremio debet Vicarium eligere.
- 6 Vicarius Episcopi & Capituli non potest esse Parochus.
- 7 Vicarius potest esse Canonicus, qui in eadem Ecclesia curam gerit animarum.
- 8 Canonicus ex gremio Capituli in Vicarij Sede vacante electus distributiones non percipit dum tempore diuinorum suo muneri incumbit.
- 9 Capitulum totum habet administrationem iurisdictionis, dum infra octo dies electio Vicarij non fit.
- 10 Capitulum Sede vacante non arctatur infra octo dies Vicarium constituere.
- 11 Capitulo Sede vacante currit terminus octo dierum ad eligendum Vicarium à die scientiæ translationis Episcopi.
- 12 Capitulum in commissione Vicarij potest presigere tempus, & modum procedendi, sed non post.
- 13 Capitulum Sede vacante potest certum tempus in Vicarij deputatione presigere.
- 14 Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quod non duret nisi per annum.
- 15 Capitulum si constitueret Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durat durante Sedis vacatione.
- 16 Capitulum facta electione Vicarij non potest illum ad libitum reuocare.
- 17 Vicarius Capitularis potest solum remoueri ex causa bene visa S. Congregationi.
- 18 Vicarius à Metropolitanò deputatus in diocesi suffraganei potest ad nutum ipsius Metropolitaniani amoueri.
- 19 Etas 23, annorum permitti potest in Vicario Capitulari.
- 20 Vicarius Capituli Sede vacante non potest in locum sui quempiam substituere nisi in tribus casibus.
- 21 Vicario Capitulari propter eius absentiam spectat substitutionem facere.
- 22 Capitulum non potest eligere visitatorem absque Vicario.
- 23 Vicarius Capituli Sede vacante non potest cognoscere de causis delegatis Vicario Episcopi.
- 24 Capitulum, seu Vicarius Capitularis non potest exequi commissiones Apostol. directas Episcopo, seu eius Vicario.
- 25 Vicarius Capitularis potest executioni demandare litteras Episcopo per S. Congreg. directas.
- 26 Vicarius Capitularis debet eligi Doctor, aut Licentiatius in iure Canonico, vel alijs quantum fieri potest idoneus.
- 27 Vicarius Capitularis debet doctorari in aliqua vniuersitate.
- 28 Doctoribus in Capitulo existentibus necessario vnus ex illis in vicarium est eligendus.
- 29 Non obstante consuetudine quod singuli vel bini de ipsius gremio per singulos menses administrant.
- 30 Vicarius collegiata defuncto eius Prelato non debet eligi Doctor.
- 31 Capitulum potest vbi non esset Doctor in actu deputationis dare Vicario consultorem Doctorem sibi bene visum.
- 32 Metropolitanus potest deputare Vicarium in Ecclesia suffraganea si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit.
- 33 Metropolitanæ Ecclesiæ Capitulo Sede vacante negligente Vicarium constituere tunc antiquior ex suffraganeis illum constituet.
- 34 Capitulum Sede vacante potest facta remotione Vicarij, vel officialium illos cogere ad reddendam rationem.
- 35 Vicarius Capituli Sede vacante tenetur finito officio stare syndicatui.
- 36 Episcopus potest per se rationem administrationis officij gesti à Vicario Capitulari exigere.
- 37 Capitulum facta electione officialium non potest eos ad libitum reuocare.

¶ Cõcil. Chalcedon. actio. 16. c. 5 in fin. Concil. Vormat. cap. 76.

¶ Cap. non licet in 2. 32. q. 2. & c. fin. de supp. negl. prel. in 6.

Capitulum, ^a Sede vacante, vbi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, ^a Oeconomum vnus, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & prouentuum curam gerent, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. ^b Item Officialem, seu Vicarium ^c infra octo dies post mortem Episcopi ^d constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, ^e qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel Licentiatius, ^f vel alijs, quantum fieri poterit idoneus, ^g si secus factum fuerit, ^h ad Metropolitanum deputatione huiusmodi deuoluatur. ⁱ Et, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, vt præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem Ecclesiam vacantem promotus ex ijs, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomum, Vicario, & alijs quibuscumque officialibus, & administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, ⁱ rationem exigat, officiorum, iurisdictionis, administrationis, ad cuiuscumque eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint, etiam si prædicti officiales, redditus rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo

Episcopo

scopo teneatur Capitulum de scripturis, ad Ecclesiam pertinentibus si quæ ad Capitulum peruenerint, rationem reddere.

1. **V**ide Gig. de penson. quest. 65. num. 22. Pauin. de potest. Capituli Sede vacante, part. 2. quest. 10. num. 1. & 2. Co-uarr. in cap. relatum il. 2. num. 3. de testam. Sbroz de officio Vicarij lib. 1. quest. 60. Gutier. canon. lib. 2. cap. 17. nu. 22. Emman. Sa. in apherim. verb. Vicarij. 3. Azor. in stit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 57. quest. 18. & 19. Quarant. in summa Bullarij verb. Capitulum Sede vacante, in princip. Galet. in margarita casuum consens. verb. Vicarius Sede vacante, num. 5. Cardof. in praxi iudicium, & Aduocat. verb. Capitulum 3. Molin. de iustit. tom. 6. tract. 5. disput. 11. sub nu. 1. Garc. in addit. ad suum tract. de benefice par. 5. cap. 7. num. 22. Narbon. de appellat. à Vicario ad Episcopum, part. 1. num. 102. Franc. Leon in thesaur. fori Eccles. part. 1. cap. 10. num. 7. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 437. in 1. edit. alijs resol. 497. cum tribus seqq. in 2. edit. Raguc. de voce canon. q. 57. metipsum de officio, & potest. Episcopi, p. 3. allegat. 54. num. 165. 166. 172. cum tribus seqq. & 178. cum seqq. & de Canonicis cap. 42. nu. 28. cum multis sequentibus, Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. num. 1.
  - a. **O**econumum unum, vel plures fideles, &c.] Vide D. Felician. de Vega, Archiep. Mexican. in relect. cap. verum 7. de foro compot. num. 10. vbi hanc dispositionem ita accipiendam esse asserit, vt res ipse siue iura Ecclesie pro eo tempore conferuntur in eo statu, quo fuerint, & non vt lite, de nouo ficiantur, vel iam cæptæ continuentur, dum Sedes ipsæ non habuerint Prælatum, & Pastorem.
  - b. **I**tem Officiale, seu Vicarium, &c.] A Capitulo Sede vacante vnus tantum Vicarium eligendum, nisi legitime adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi, tenent Quarant. dicit. verb. Capitulum Sede vacante, vers. non d. dubitatur, quam refero d. allegat. 54. nu. 165. in princip. & d. cap. 42. num. 33. Possit etiam Capitulum Sede vacante Vicarios pedaneos constituere sicut Episcopus possit illos constituere, resolunt Pauin. de officio & potest. Capituli Sede vacante part. 2. quest. 10. Molin. de iustit. tract. 5. disput. 11. num. 11. vers. Pannus.
  - 3. **C**apitulum Sede vacante duos Vicarios substituere posse, vt alternis mensibus vicariatus munere fungantur si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. in present. asserit resolutum Garc. in addit. ad summ. tract. de benefice. part. 5. cap. 7. num. 37.
  - 4. **S**inter Canonicos discordia fuisse in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneum, & habentem qualitates Concilij remanere debere, cæteris remotis, tenent Quarant. d. loco vers. secundò dubitatur, Aloyf. Ricc. post resol. 505. vers. secundò, Garc. de benefice. part. 5. cap. 7. num. 23. vbi refert sic fuisse decisum.
  - 5. **Q**uamuis Capitulum non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus illum esse præferendum referunt decisum Quarant. d. loco vers. sexto, dubitatur, Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 180. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 25. Ego ipse d. tract. de Canonicis cap. 42. num. 37.
  - 6. **V**icarium Capituli Sede vacante, & etiam Episcopi, non posse esse Parochum habentem curam animarum, tenent Sel. in selectis cap. 19. num. 48. vbi refert decisum sub die 12. Maij 1629.
  - 7. **C**reati tamen posse Canonicum eiusdem Ecclesie, qui in eadem ciuitate & Ecclesia curam gerit animarum, dixi d. tract. de Canon. cap. 42. num. 38. attestans sic fuisse decisum in Orien. 19. Marrij, & 19. Julij 1619. vbi fuit dictum quod contrarie decisiones intelliguntur de Parocho rurali.
  - 8. **C**anonicum ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electum dum tempore diuorum officiorum suo muneri, & officio incumbit, distributiones quotidianas non percipere, resoluit Monet. de distribut. quotid. part. 2. quest. 11. num. 83. & stante consuetudine illum absentem non excusante admittunt Rot. decis. 222. num. 6.

part. 2. diuers. Quarant. d. loco, vers. octauò dubitatur, in fine, quem quidem, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu, vt distributiones quotidianas lucretur, debere sedere in loco proprio sui Canoniciatus antiquioribus non præcedendò, tradunt Sayr. in floribus decis. sub tit. de offic. Vicarij, decis. 3. Quarant. d. loco, vers. octauò dubitatur, in princip. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 475. in 1. edit. alijs resol. 499. in 2. edit. Sbroz. lib. 2. quest. 25. num. 17. vbi num. 20. aduertit quod etiam quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in processionebus præferendus est Archidiaconus, seu alia dignitas maior, & prima post Pontificalem, refero Ego ipse d. allegat. 54. num. 167.

Intra octo dies post mortem, &c.] Ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam, eo tempore administrationem iurisdictionis residere penes totum Capitulum, resolunt Quarant. d. loco, §. duodecimò quarto, vers. primo, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. post resol. 505. in notabil. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, & in decis. curia Archiep. Neapol. decis. 305. num. 3. part. 4. Raguc. de voce canon. in Capitulo quest. 37. num. 2. Ego ipse d. part. 3. allegat. 54. num. 163. Sel. d. cap. 19. num. 41. attestans decisum sub die 19. Septembris 1620.

Contra Sbroz. de offic. Vicarij lib. 1. quest. 61. Marcel. Vulpe d. cap. 34. num. 19. existimantes infra illos octo dies Archidiaconum sustinere Vicarij vices.

Intra illos octo dies non arctari Capitulum ad constituendum Vicarium, & successiue posse de per se administrare tenent Quarant. vbi proximè, vers. terminum, quem refero d. allegat. 54. num. 163. & d. cap. 42. num. 31.

Terminum præfatum octo dierum currere Capitulum etiam à die scientie translationis Episcopi, ad aliam Ecclesiam, quando tamen à Summo Pontif. fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesie, refert decisum Quarant. d. vers. terminum, & statim post translationem absque alio consensu Episcopum translatum perdere iura primæ Ecclesie censuit Rot. decis. 475. part. 1. recent. & me citato in collect. ad cap. 1. num. 5. de transit. Episcopi, Massobrius in sua praxi habendi concursus requisit. 1. dub. 9. secundum Roman. impress. attestatur resolutum Ecclesiam à qua volens transfertur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in Cõsistorio Sanctitatis sue, etiam ante expeditionem litt. Apost. vel adeptam possessionem secundæ Ecclesie, & posteaquam huiusmodi abolitionis notitiam habuerit etiam ex testimonio, seu documento Secretarij S. Collegij, illico teneri cum abstinere ab exercitio ordinariæ iurisdictionis, eamque transire in Capitulum tanquam Sede vacante, & ita posse, & debere Capitulum statim ea iurisdictione vi, ac Vicarium iuxta hoc decretum præscriptum eligere, Sedemque vacantem publicare.

Constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur.] Capitulum in commissione Vicarij posse præfigere tempus, & modum procedendi, sed non postea, resoluit Raguc. de voce Canonicorum in Capitulo, quest. 40. num. 14. quem refero Ego ipse d. cap. 42. num. 43. Cum enim iurisdictione Vicarij Capitularis dependeat ab ipso Capitulo, potest Capitulum illam ampliare, & limitare, ex quo ipsa iurisdictione residet principaliter penes Capitulum, Pauin. d. p. 2. quest. 10. num. 6. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 28. Ego ipse d. cap. 42. num. 43.

Capitulum Sede vacante posse certum tempus in Vicarij deputatione præfinire, quo elapso eius iurisdictionem expirare, refert decisum Garc. ad summ. tract. de benefice. part. 5. cap. 7. num. 37.

Capitulum posse Vicarij eligere cum clausula quod non duret nisi per annum, dixi Ego ipse d. cap. 42. num. 44. asserens ita fuisse decisum sub die 17. Junij 1617. credo tamen melius fieri si Vicarius Capitularis Sede vacante eligatur liberè absque vlla cõditione mutationis, & assignatione assessoris, & attestor ita refecisse S. Congreg. Episcop. & Regular. Episcop. Caietano sub die 28. Octob. 1587.

Si

15. Si verò Capitulum constitueret Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durare durante Sedis vacatione resoluit Quarant. d. verb. *Capitulum Sede vacante, prope fin. vers. circa quam commissionem, quem refero dicto allegat. 54. num. 173.*
16. Capitulum facta electione Vicarij non posse illum ad libitum reuocare, & nouum constituere, tenent Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 5. collect. 1602. in fine, & in decis. curia Archiep. Neapol. decis. 187. part. 4. Raguc. de voce canon. in Capitulo quest. 37. nu. 4. Ego ipse d. allegat. 54. nu. 171. Etiam si in deputatione adesset clausula, ex causis sibi bene visis, ex Sel. d. cap. 19. num. 43. vbi refert hoc non fuisse decifum, sed remissum ad S. Congreg. Episcop. & Regul. in Ecclesien. 1. Aprilis 1628.
17. Ex causa tamen bene visa S. Congreg. negotijs Episcoporum, & Regul. præposita posse solummodo Vicarium Capitulari ab exercitio vicariatus remoueri, declarauit ipsamet de anno 1631. prout iam antea sæpe sæpius centuisse refero Ego ipse d. cap. 42. num. 47.
- Contra Quarant. d. verb. *Capitulum Sede vacante num. 3. vers. tertio dubitatur, & Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Vicarij S. 21. vers. 3. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 24. & citati à D. Larrea Granaten. decis. 2. num. 4. existimantes ex iusta & rationabili causa posse Capitulum Vicarium à se electum, vel confirmatum reuocare.*
18. Vicarium verò à Metropolitanano deputatum in vim huius decreti, quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat, intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit, amoueri posse ad nutum ipsius Metropolitanani, dixi Ego ipse d. cap. 42. nu. 48. attestans sic fuisse decifum in *Iman. 29. Septembris 1625.*
19. Aetatem viginti trium annorum permitti posse in Vicario Capitulari si aliàs est idoneus, non tamen expedire, asserit Sel. d. cap. 19. num. 44. vbi refert decifum sub die 11. Augusti 1618.
20. Vicarium Capituli Sede vacante non posse in locum sui quempiam substituere nisi in tribus casibus, videlicet infirmitatis, ad modicum tempus, & in delegatis, & tunc multo magis teneri substituere præditum qualitatibus, quas hoc decretum in ipso Vicario Capituli requirit, quam ipsum Capitulum, asserit Sel. d. cap. 19. num. 45. vbi refert decifum die 17. Maij 1600.
21. Vicario Capitulari propter eius absentiam spectare substitutionem facere, refert decifum Garc. de benefice. par. 5. cap. 7. num. 25. declar. 6.
22. Absque Vicario non posse Capitulum eligere visitatorem ad visitandam diocesim, refert decifum Garc. d. c. 7. num. 23. declar. 7.
23. Vicarium Capituli Sede vacante non posse cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, & sic nec exequi dispensationes in matrimonij impedimentis & litteras in forma *Dignum* quæ huiusmodi generali Episcopi Vicario solent committi, resoluit Garc. de benefice. part. 6. cap. 2. à num. 44. Bonacin. de legibus. dispnt. 1. quest. 3. puncto S. 1. num. 7. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 44. Ego ipse d. cap. 42. nu. 57. vbi refero sic fuisse decifum sub die 24. Maij 1621.
- Contra Salas de legibus dispnt. 26. sect. 17. nu. 124. Sanch. de matrimon. lib. 8. dispnt. 27. num. 32. cum seq. existimantes Vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis commissio sit directa Vicario generali Episcopi.
24. Vnde commissiones Apostol. in forma *Dignum*, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis non posse exequi Capitulum, seu Vicarium Capitulari Sede vacante dixi d. cap. 42. nu. 59. attestans sic fuisse decifum in *Camenaten. 2. Augusti 1631.*
25. Possit tamen Vicarium Capitulari Sede vacante executioni demandare litteras Episcopo per Sacram Congreg. directas, & ab illo non exequutas, dixi eodam cap. 42. numer. 60. affirmans sic decidisse S. Congreg. Episcop. & Regul. sub die 10. Aprilis 1615. necnon omne illud quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum, ead. S. Congreg. in *Trauen. 26. Ianuarij 1604. & in Neapolitana 10. Februarij eiusdem anni.*
26. *Qui saltem in iure Canonico sit Doctor, &c.* Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, aut Licentiat in iure Canonico, vel aliàs quantum fieri potest idoneus, ita Nauarr. confis. 2. aliàs vult. de offic. Vicar. in notis; Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 2. Petr. Henric. confis. 90. Sbroz. de offic. vicar. lib. 1. quest. 36. num. 12. Galet. in margar. casuum consententia, verb. Vicarius 4. Molin. de Iustit. tract. 5. disp. 11. Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccles. resol. 497. num. 2. Garc. de benefice. part. 5. cap. 7. num. 12. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 15. Aliàs electionem esse irritam & nullam refert decifum Garc. d. cap. 7. num. 10. Nec debere confirmari Vicarium Episcopi demortui, nisi est Doctor, dicit resolutum Sbroz. in addit. ad d. lib. 1. quest. 36. num. 12. & quest. 55. sub num. 2.
- Debere doctorari in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata, dixi d. cap. 42. num. 51. attestans sic fuisse decifum sub die 19. Septembris 1620.
- Existenibus Doctoribus in Capitulo necessariò vnum ex illis in Vicarium esse eligendum, alioquin deputationem ad Metropolitanum deuolui refert decifum Garc. in addit. ad tract. de benefice p. 5. ap. 7. num. 12.
27. Vicarij electio, seu deputatio si ex consuetudine Capituli fieret de ipsius gremio, & bini, vel singuli, per singulos menses administrarent, obseruando ordinem, sed non essent omnes Doctores, vel Licentati, dicta deputatio non valet, vbi alij Doctores possunt constitui, nec inspicitur ordo, vel consuetudo, aut lex noua certam formam præscribens, argument. text. in *l. sciendum S. ordine. ff. de legat. 1. ita refert decifum Garc. d. part. 5. cap. 7. nu. 10. & 11. in 1. dub.*
- Non extendi ad Ecclesiam Collegiatam defuncto eius Prælati, qui ordinariam iurisdictionem, & omnia alia iura Episcopalia habebat, quia si non est necesse vt Prælati mortui sit Doctor, ergo neque Vicarius, refert decifum Garc. d. part. 5. cap. 7. num. 20.
28. *Vel aliàs quantum fieri poterit idoneus.* Posse Capitulum vbi non esset Doctor, in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem sibi bene visum partibus non suspectum in casibus in quibus eo opus erit, tenet Sbroz. d. lib. 1. quest. 36. num. 13. Quarant. d. verb. *Capitulum Sede vacante num. 3. in fine.* Aloyf. Ricc. post d. resolut. 505. in notabil. de materia Vicarij num. 4. vers. Capitulum, & ipsemet addit in decis. Curia Archiepiscop. Neapolitan. part. 4. decis. 305. nu. 15. quod Doctor sacrorum Canonum præfertur Magistro S. Theologiae quoad hoc officium assequendum, & num. 12. subdit electionem in Vicarium factam de Theologo omisso Canonista valere; sed contrarium tenui dicto c. 42. num. 53. asserens sub die 28. Augusti 1621. decifum fuisse Doctorem Theologum non posse esse Vicarium Capitulari Sede vacante.
29. *Si secus factum fuerit ad Metropolitanum, &c.* Posse Metropolitanum deputare Vicarium, seu officialem in Ecclesia suffraganea, si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit, de vicario, vel non idoneum elegerit, ex hoc decreto colligunt Quarant. in summ. Bullarj verb. *Archiepiscopi auctoritas num. 36. Marc. Anton. Genuens. in praxi. Archiepiscop. Neapolitan. cap. 70. num. 6. Ego ipse in tract. de Canonis. cap. 42. num. 55. & de officio. & potest. Episcopi part. 1. tit. 4. de Archiepiscop. præstantia, num. 60. vbi ex Gemin. & Raguc. obseruo. quod si moretur Vicarius creatus à Metropolitanano, vel alio superiore ob negligentiam Capituli, Capitulum potest infra octo dies creare vt prius, quia pro prima vice tantum amittitur.*
30. *Et si Ecclesia ipsa Metropolitanana fuerit, &c.* Metropolitanæ Ecclesiæ Capitulo Sede vacante negligente Vicarium constituere, tunc antiquiorem ex suffraganeis illum constituere, vel Ecclesia exempta Capitulo negligente Episcopum propinquorem eum deputare posse, ex hoc cap. colligunt Cuch. in instit. maior. lib. 2. tit. 8. de offic. Vicar. num. 39. Sbroz. d. lib. 1. quest. 58.
31. *Rationem exigit, &c.* Capitulum Sede vacante potest facta remotione Vicarij, vel aliorum officialium illos cogere ad reddendam rationem administrationis, eosque pro culpa punire; non tamen impediri futurum Episcopum quando ex hoc decreto ab ipsidem exigit rationem actio.

- actionum, quas Sede vacante fecerint, & eos punire, etiam si à Capitulo fuerint absoluti, ita refert decifum Garc. par. 5. cap. 7. num. 23.
35. Vicarium Capituli Sede vacante teneri finito officio stare syndicatui asserunt Marc. Anton. Genuens. in pract. Archiep. Neapol. 58. in fine, Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. dict. verb. Capitulum Sede vacante num. 14. Aloys. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccles. decif. 481. in 1. edit. alias resol. 504. in 2. edit. Raguc. de voce Canonico in Capitulo quæst. 40. num. 13. Ego ipse d. alleg. 54. nu. 181. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 19. in princ.
36. Episcopum per se rationem administrationis officij gesti à Vicario Capituli Sede vacante constituto exigere, atque in aliquo delicto compertum punire posse, resoluunt Vgolin. de officio Episcopi cap. 2. §. 2. n. 2. Aloys. Ricc. in decif. Curia Archiep. Neapolit. p. 4. decif. 291. refert decifum Armendar. in addit. ad recopilat. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 99. citatus per me d. allegat. 54. num. 183.
- Capitulum facta electione officialium non posse eos ad libitum reuocare, & novos constituere, nisi vel œconomos, vel illos officiales, quos etiam viuente Episcopo posset ipsum deputare, refert decifum Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 23.

Singula singulis personis conferantur beneficia ecclesiastica, obtinenti tamen insufficiens conferri potest aliud simplex, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat. Obtinentes plures parochias dimittant vtram voluerint, & alteram teneant.

CAPVT XVII.

- 1 Doctores de beneficiarum incompatibilitate, & pluralitate agentes.
- 2 Cardinales comprehenduntur hoc decreto.
- 3 Beneficia plura simul obtineri non posse, sine dispensatione Episcopi.
- 4 Episcopus habenti vnum beneficium simplex quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest aliud simile conferre absque Apost. dispensatione.
- 5 Ordinarius potest conferre secundum beneficium obtinenti primum sufficiens iuxta suum verum valorem, sed insufficiens ob id quod pensione est grauatum.
- 6 Beneficium vnum sufficiens habens non potest retinere duo.
- 7 Consuetudo non excusat à peccato mort. retinentem plura simplicia beneficia, quorum vnum est sufficiens.
- 8 Habet locum hoc decretum in beneficijs iurispatronatus, nisi caueatur in fundatione, vt simul cum alijs retineri possint.
- 9 Beneficiu vnum sufficiens habenti si aliud sufficiens ab Episcopo fuerit collatum, habita pacifica possessione secundi vacat primum.
- 10 Ordinarius si conferat tertiu beneficiu habenti duo simplicia insufficientia, collatio tertij est nulla.
- 11 Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare.
- 12 Beneficia duo simplicia retinens, & fructus amborum percipiens quorum quodlibet de per se erat sufficiens, ambo ipso iure vacant.
- 13 Beneficia duo vniuersa sub eodem tecto absque prouisione Sedis Apost. obtineri non possunt.
- 14 Episcopus ex causa potest dispensare, vt quis obtinere valeat duo beneficia difformia sub eodem tecto.
- 15 Capella plures in eodem Altari quando possint consideri ab vno.
- 16 Capellanas tres sub eodem tecto vniuersas si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit incidit in priuationem omnium ipso iure.
- 17 Beneficium ecclesiasticum sufficiens quod dicatur.
- 18 Beneficia duo retineri possunt dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat.
- 19 Canonicatus duo in vim decretorum Concil. Trid. sunt incompatibiles.
- 20 Canonicatus primus ipso iure vacat per adeptam pacificam possessionem secundi.
- 21 Canonicatus duos retinere pergens vtroque est ipso iure priuatus.
- 22 Consuetudini permittenti quod in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non est derogatum per Concilium.
- 23 Canonicatum penitentialem obtinens non potest in vim consuetudinis dignitatem habere.
- 24 Consuetudo tenendi beneficium curatum, vel simplex simul cum Capellania in eadem Ecclesia, non est sublata per hoc decretum.
- 25 Capellania, & Mansionaria, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia.
- 26 Capellania, cui adiunctum est onus deseruendi in choro, obtineri non potest cum Canonicatu.
- 27 Statutum Ecclesie Casalen.
- 28 Dignitates, quæ nullos, vel tenues habent fructus, possunt cum Canonicatu retineri.
- 29 Prouisus de Canonicatu in vna Ecclesia, & de Decanatu in alia cum dispensatione, & c. sufficit vt in digniore resideat.
- 30 Dispensatus ad beneficia dummodo plura simul non sint, non potest obtinere plura, quam vnum.
- 31 Parochialem Ecclesiam habenti potest Ordinarius alteram Parochialem conferre, sed post adeptam possessionem pacificam secunde vacat prima.
- 32 Parochiales duas habens, quaru altera est beneficium simplici in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur.
- 33 Parochiales due vel plures inuicem vnite possunt legitime retineri.
- 34 Parochialem vniam habens cum fructibus, & alteram cum nudo titulo, vniam ex ijs, quam velit, tenetur resignare.
- 35 Monasterium commendatum cum cura non est incompatible cum Parochiali.
- 36 Parochialem habens vna cum monasterio in commendam ad vitam, cui cura imminet animarum, alteram dimittere non tenetur.

- 37 Parochialem habens ob incompatibilitatem dimit- tendam quomodo providendum habenti ad eam regressum.
- 38 Penas condignas subire debet non dimittere unam ex duabus Ecclesijs Curatis intra tempus à Concil. assignatum.
- 39 Parochialis & Canonicatus cadunt sub incompatibilitate etiam stante parva distantia, & tenuitate fructuum.
- 40 Præbendam & Parochialem ante Conc. legitime obtinens, potest post Conc. utrumque legitime obtinere.
- 41 Papa attendit personarum & locorum qualitate dispensat ut omni Parochialis & Canonicatus conferatur.
- 42 Parochialem in ciuitate, & Canonicatum in Cathedrali obtinens, si potest utriusque iusserire, non est molestandus.
- 43 Parochialem vacantem non debet Episcopus Canonicatum habenti conferre, etiamsi tenuis admodum præbende essent.
- 44 Parochiales Ecclesie sunt incompatibiles cum beneficijs, in quibus assignate sunt distributiones.
- 45 Capellania, quæ habet onus celebrandi certas Missas, & coadiuandi in cura animarum, est beneficium incompatible cum alio beneficio Curato.
- 46 Parochialem obtinens una cum Canonicatu ex dispensatione Apost. ante Conc. obtenta, potuit post Conc. absque alia dispensatione optare aliam præbendam pinguiorem.
- 47 Terrule beneficiates non sunt incompatibiles.
- 48 Beneficia duo incompatible à Papa obtinens, illaque in litteris exprimens, cum quo non fuit dispensatum, obtineri possunt.
- 49 Beneficia, seu legata pia, quæ non habent Altare, seu Capellam, non inducunt incompatibilitatem.
- 50 Ecclesia Baptistialis, licet non sit in reliquis Curata, est incompatibilis.
- 51 Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de oriennali, non habet locum contra decreta Conc.
- 52 Concordat decretum in præsentem cum alio cap. 4. sess. 7. de reform.
- 53 Beneficium incompatible obtinens, & recipiens secundum simile, ipso iure vacat primum.
- 54 Beneficia plura obtinens ex dispensatione Pape sine causa rationabili, an sit tutus in foro conscientie.

a Sess. 7. Nic. cap. 15. & 16. Antioch. c. 3. & Arelat. 1. c. 2. & 22. & Mileni. c. 15. e. quis in tatum ad her. & c. cum non ignores de præb. cum alleg. supra sess. 7. de reform. cap. 1. c. referente, & cap. multa de præb. 2. 1. c. per totam, cap. quia non nulli. de elec. non resid. b Sup. sess. 7. de reform. cap. 4. c. Cap. exetabil 15. qui vero in ex. trañ. tant. com. lit. de præbend.

Cum Ecclesiasticus ordo peruertatur, quando vnus plurium officia occupat Clericorum, sancte factis Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Ecclesijs conscribi. Verum quoniam multi improbe cupiditatis affectu se ipsos, non Deum, decipientes, ea, quæ bene constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendis Ecclesijs disciplinam restituere cupiens, præsentem decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, a etiamsi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obseruari, statuit vt in posterum β vnum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, γ liceat nihilominus aliud simplex & sufficiens, e dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque ζ non modò ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam secularia, quam regularia quæcumque, etiam commendata, pertinent, cuiuscumque tituli, ac qualitatis existant. η Illi verò, qui in præsentem plures parochiales Ecclesias, aut vnã cathedralem, & aliam parochialem obtinent θ , & cogantur omnino, quibuscumque dispensationibus, ac vnionibus ad vitam non obstantibus vnã tantum parochiali, ι vel sola cathedrali retenta, alias parochiales κ infra spatium sex mensium dimittere: alioquin, tam parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent λ , ipso iure vacare censeantur: ac tanquam vacantia liberè alijs idoneis conferantur: μ nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur, provideatur.

De beneficiorum incompatibilitate & pluralitate agunt ex professo Dionys. Carthus. & Hieron. Curiel. in suis tract. de pluralit. benefic. Hoied. de incompatib. benefic. Rebuff. in praxi benefic. p. 1. tit. de dispensat. ad plura beneficia. Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 7. nu. 8. Bernard. & Salzed. in pract. cap. 49. in nouis impress. Sbroz. de offic. vicarij lib. 1. quæst. 45. Cened. ad Decretal. collect. 150. Duen. regul. 171. Selu. de benefic. part. 3. quæst. 39. à princ. Menoch. de arbit. casu 259. Ludou. Beia respons. casuum conscient. part. 1. casu 59. Spin. in speculo testament. gloss. 3. princ. ex num. 71. Aluar. Pelag. de planctu Eccles. lib. 2. c. 27. Albert. Troc. de vero, & perfectio clerico lib. 2. cap. 45. Cosm. in pragm. sanct. tit. de collat. §. cui rei. in gloss. pluralitatis, Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. quæst. 73. Franc. Leon. in thesauro fori eccles. part. 2. cap. 3. à n. 10. Sot. de iustit. lib. 2. quæst. 6. art. 3. Mich. Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. controu. 5. Vasq. in opuse. de benefic. c. 4. §. 2. dub. 5. num. 159. cum seqq. Mollet. in sum Theolog. moral. tract. 6. c. 9. Monet. de opt. canon. c. 6. q. 6. à n. 67. Valer. Reginald. in praxi fori punit. lib. 30. tract. 3. c. 19. n. 260. cum seq. Garc. de benefic. p. 11. c. 5. n. 260. cum seq. Armend. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatibil. Vgolin. de officio Episcopi cap. 14. §. 2. Masfobr. in sua praxi habendi concursum, requisit. 7. dub. 16. cum duobus seqq. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 226. numer. 16. & decis. 236. nouissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, &

per Concil. Trid. innotatas, consit. 12. pag. 109. cum seq. & præcipue à n. 7. Marcel. Vulpæ in praxi iudic. fori Eccles. c. 48. n. 57. cum seqq. Sanch. in consil. moral. lib. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 5. cum seqq. metipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. allegat. 62. Multa exempla aliquorum qui fuerunt æternaliter condemnati propter beneficiorum pluralitatem, referuntur in prato spirituali, lib. 5. in florib. de apibus c. 6. 7. & 8. & apud Villadiæg. p. 5. vbi de fructibus Sanctorum, tit. de auaritia dist. 6. §. el autor del libro de apibus.

a Etiam si Cardinalatus honore fulgeant. Vide Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 5. q. 6. num. 116. Vgolin. de officio Episcop. c. 14. §. 2. num. 1. in fine. Azor. in iustit. moral. p. 2. lib. 4. c. 3. q. 4. & lib. 6. cap. 12. quæst. 5. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 236. num. 2. part. 4.

b Vnum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Plura beneficia simul obtineri non possunt, licet sint simplicia sine dispensatione Pape, quod ex verbis Concilij sic moderandum, si vel personalem requirant residentiam, vel sint sufficientia. Ita dictum refert Stephan. VVeyms d. consit. 12. num. 2. pag. 110. in fine.

γ Licet nihilominus aliud simplex, &c. Episcopus habenti vnum simplex beneficium quod non sufficiat ad eius sustentationem, posse aliud simile conferre absque dispensatione Apostolice non posse plura simplicia vltra duo vsque ad sufficientem eius sustentationem conferre

ferre citra dispensationem Apostol. referunt decimum, Garc. part. 11. cap. 5. num. 210. in 1. & 2. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 4. tit. 7. de benefic. incompat. num. 32. cum duobus seqq. Masfobr. in praxi habendi concursus requis. 7. dub. 16. secundum Roman. impressi. Marcel. Vulpe d. cap. 48. num. 58. prope fin.

5. Ordinarium posse conferre secundum beneficium obtinenti primum sufficiens iuxta suam verum valorē, & honestam ipsius possidentis sustentationem, si tempore, quo secundum confertur, non sufficiat propter onus pensionis super tali beneficio impositum, dummodo proutius post collationem sibi factam non conferent pensioni referunt decimum Garc. d. cap. 5. num. 310. dub. 4. Armendar. d. tit. 7. de benefic. incompat. num. 37. in 4. resp. Ego ipse d. alleg. 62. num. 7. resoluunt Azor. instit. moral. p. 2. lib. 8. cap. 10. quest. 8. & cap. 12. q. 6. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. §. 5. à num. 14. Masfobr. in sua praxi habendi concursus requis. 7. dub. 17.

6. Habens unum beneficium sufficiens non potest retinere duo, & habens duo per se separatim insufficientia, sed simul iuncta sufficientia, non potest retinere tertium, ut resoluunt Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 19. num. 1. cum seqq. Flamin. Paris. ad resignat. benefic. lib. 3. q. 1. num. 138. Garc. d. cap. 5. num. 268.

7. Consuetudo non excusat à peccato mort. retinentem plura simplicia beneficia, quorum unum est sufficientia, ita Flamin. Paris. d. tract. de resignat. benefic. lib. 5. quest. 6. num. 119. & alij citati per me d. alleg. 62. num. 8. ubi num. 10. in fine, aduerto quod hodie de consuetudine non datur dispensatio ad plura beneficia simplicia, & 1. Prelati inferiores summo Pont. videntur quod conferre possint, & de facto conferunt, nulla habita ratione an sint pingua, vel tenuia, que secundum ea que habentur in hoc decreto, non sunt laudabilia, refert me non citato Aloyf. Ricc. d. decif. 236. num. 5. part. 4.

8. Dispositionem Concilij in presenti prohibentis Episcopo conferre vni ultra duo beneficia, locum habere in beneficijs iurispatronatus, nisi caueatur in fundatione, ut simul cum alijs retinere possint, resoluunt Garc. d. tit. part. 11. cap. 5. num. 286. Aldan. in compendio canor. resolut. lib. 3. tit. 10. num. 8. attestans in Bougen. 13. Nouembri 1607. fuisse decimum beneficium tertium simplex etiam de iurispatronatus non posse retineri cum duobus alijs prius obtentis absque Sedis Apost. dispensatione, huiusmodi que priora beneficia post pacificam possessionem tertij vacare eidem Sedi Apost.

Contra Lambert. de iurispatron. p. 1. lib. 2. q. 7. art. 15. num. 15. Masfobr. in praxi habendi concursus requis. 7. dub. 18. existimantes dispositionem Concil. in presenti locum non habere in beneficijs iurispatronatus, ac prouide vniuersalem obseruantiam & praxim esse ut Episcopi instituant presentatos à patronis, tamen tertium, & quartum habeant beneficium, & Lambert. attestatur se fuisse institutum in triginta septem beneficijs, quorum maxima pars erat patronatum laicorum, & clericorum, & omnium fructus non ascendebant ad summam ducatorum 130. de camera.

9. Habent unum beneficium sufficiens, si aliud sufficiens ab Episcopo fuerit collatum, habita pacifica possessione secundi, vacare primū, asserunt decimum Garc. d. cap. 5. num. 283. in 2. declar. Armendar. d. tit. 7. de benefic. incompat. num. 8. & 9. quos refero d. p. 3. alleg. 62. num. 3.

10. Ordinarius si conferat tertium beneficium habenti duo simplicia beneficia alijs ad sustentationem insufficientia, collationem tertij esse validam, sed si tertium sit sufficiens, vacare illa duo priora beneficia, sin minus, teneri proutius dimittere alterum ex illis, & si continuauerit possessionem amoborum, recipiendo ex illis fructus, vtrumque beneficium vacare, referunt decimum Garc. de benefic. p. 11. cap. 5. num. 310. in 1. & 2. declar. Armendar. d. tit. 7. de benefic. incompat. num. 37. in resp. ad dub. 1. & 2. Vgolin. d. cap. 14. §. 2. num. 2. vers. tertio.

11. Episcopum habenti congruam non posse aliud beneficium dare, & si dederit, vacare primum illud, quod habebat, dummodo beneficium tertium sit, quāuis difforme à secundo recepto, & si ambo retinere tentauerat Barbof. Collect. in Concil. Trident.

accepta pacifica possessione secundi, vacare vtrumque, referunt decimum Garc. d. part. 11. cap. 5. num. 30. Armendar. d. tit. 7. de benefic. incompat. num. 31.

12. Obtinens beneficium ecclesiasticum sufficiens ad honeste sustentandum si institutus fuit ab Episcopo ad aliud beneficium primum per affectationem secundi, procul dubio ipso iure vacat; secundum vero ita demum vacat, si vtrumque retinere sciens presumpserit, Sel. in select. canon. cap. 21. num. 10. ubi asserit resolutum in Salamantina 31. Maij 1607. Ex retentione enim vtriusque beneficij, & perceptione fructuum amoborum per duos annos absque dispensatione Apost. vtrumque ipso iure vacasse, refert decimum idem Sel. citato loco, & vidi satis disputari hunc articulum, & sic conclusum in sacra Congr. Conc. de hoc anno 1632.

Beneficia duo vniformia sub eodem recto absque prouisione Sedis Apost. obtinere non posse clericum, nisi id dicitur statutum, vel Ecclesie consuetudo, vel Episcopus cum eo expressè dispensauerit, cum vtrumque conferendo nō intelligatur tacite dispensasse, tenet Sel. d. e. 21. n. 11. attestans sic fuisse decimum sub die 1. Nouemb. 1607.

13. Episcopum ex causa posse dispensare, ut quis obtinere valeat duo beneficia difformia sub eodem recto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem proutius, referunt decimum Garc. p. 11. cap. 5. num. 377. Armendar. d. tit. 7. de benefic. incompat. num. 7. Franc. Leo in thesauro fore eccles. part. 2. cap. 8. num. 55. Mosel. in sum. Theolog. moral. tract. 6. cap. 9. num. 46. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 50. q. 6. & lib. 6. cap. 11. q. 2. & 4. & cap. 13. q. 6. Stephan. VVeyms d. constit. 12. nu. 15. in fine, ubi quod non potest Episcopus dispensare ut obtineantur duo beneficia conformia. Ego ipse d. alleg. 62. num. 17. Conformia beneficia censentur non illa, que vno, eodemque nomine nuncupantur, sed que ad vnum, eundemque finem sunt instituta, & que idem officium, idemque onus habent; vnde ex aduerso satis intelligitur, quæ censenda sint difformia, seu difformitas nimirum, quæ dissimile habent officium, alio, seu diuerso, & non planè eodem tempore explendum item sub eodem recto dicuntur esse beneficia, que sunt intra eandem Ecclesiam, vel eius ambitum, seu circuitum, ita Steph. VVeyms d. constit. 12. num. 16.

14. Capelle plures in eodem Altari sub eadem inuocatione cum diuersis oneribus Missarum, quæ antiquitus conferebantur pluribus clericis, & ad presens reperiuntur possideri ab vno sub titulo vnus capellania, non possunt retineri hodie absque dispensatione Apostolica, ita Sel. d. cap. 21. num. 12. ubi refert sic fuisse decimum sub die 17. Augusti 1630.

15. Capellania tres sub eodem recto vniformes si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit, incidit in priuationem omnium ipso iure, non obstante Episcopi dispensatione, ita decimum fuisse in vna Caucien. refert Sel. citato loco.

16. Sufficiens. Quod dicatur beneficium ecclesiasticum sufficiens ad congruam sustentationem arbitrio iudicis relinqui patio plus, vel minus aestimandum consideratis considerandis, qualitate scilicet personarum, locorum, & temporum, resoluunt Nauarr. de orat. miscel. 62. Flamin. d. lib. 5. q. 6. num. 131. & seq. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium §. 7. concl. 8. princip. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 15. num. 39. Valer. Reginald. in praxi fore paritont. lib. 30. tract. 3. num. 285. Prosp. de August. in addit. ad Quarant. in sum. Bullary, verb. beneficiorum resignationes causa 8. Menoch. de arbit. casu 216. Garc. d. part. 11. cap. 5. num. 320. Masfobr. in praxi habendi concursus requis. 7. dub. 14. cum seqq. Ego ipse d. alleg. 62. num. 11.

17. Dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, &c. Vide Corraf. de benefic. p. 1. cap. 5. num. 2. Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap. 17. num. 30. Zerol. d. p. 1. verb. beneficium. §. 7. Azor. d. p. 2. lib. 3. c. 8. q. 6. Valer. Reginald. d. tract. 3. num. 279. Garc. d. e. 5. num. 260. Sanch. d. lib. 2. cap. 2. dub. 6. num. 6. ubi ait quod simplex exigens seruitium, id est, et simple seruidero, non dicitur requirere residentiam, quia iam ex legitima consuetudine congrue seruitur per Vicarium.

18. Not. modò ad Cathedralis Ecclesie, &c. Canonizatus duos in vim decretorum Concilij Trident. esse incompatibiles, Cc les.

- les, referunt decifum Garc. d. p. 11. cap. 5. num. 381. in 1. declar. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompatib. num. 41.
10. Itaut post adeptam pacificam possessionem secundi, Canonicatum primum ipso iure vacare, asserunt resolutum Garc. d. cap. 5. num. 84. in 6. declar. & nu. 381. in 2. declar. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 17. & 42. Aloys. Ricc. in praxi rerum fore eccles. decif. 383. in 1. edit. alijs resol. 332. num. 12. in 2. edit. Ego ipse d. alleg. 62. num. 28.
21. Et si duos huiusmodi Canonicatus simul retinere perrexerit, utroque esse ipso iure priuatum, referunt decifum Garc. d. cap. 5. num. 381. in 3. declar. Armendar. d. loco nu. 43. Ego ipse d. alleg. 62. num. 29. Nec praesumpta dispensatione, in qua fundatur regula de trienniali, se tueri, & defendere posse, tenent Garc. d. cap. 5. num. 381. in 4. declar. Armendar. d. loco num. 44.
22. Consuetudini permittenti quod in eadem Ecclesia dignitates cum praebendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum a Conc. in praesenti referunt decifum Garc. d. cap. 5. num. 246. & seq. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 26. Ego ipse d. alleg. 62. num. 18. prope fin.
23. Canonicatum obtinens, cui post Conc. munus sit iunctum Penitentiarii, non potest in eadem Ecclesia, vna cum dicto Canonicatu obtinere dignitatem in vim consuetudinis Ecclesiae permittentis Canonicum posse retinere Canonicatum cum dignitate, referunt decifum Garc. in addit. ad tract. de benef. p. 11. cap. 5. num. 249. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 9. & 27.
24. Consuetudinem tenendi beneficium Curatum, vel simplex simul cum Capellania in eadem Ecclesia sublatam esse per hoc decretum, referunt decifum Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 8. num. 87. in resp. ad 6. dub. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 28.
25. Capellaniam, & Mansionariam, quorum fructus sunt tenues, esse incompatibilia beneficia, nec posse retineri sub eodem tecto sine dispensatione Apost. refert decifum Garc. d. p. 11. cap. 5. num. 243.
26. Capellaniam, cui adiunctum est onus deferuendi in choro, obtineri non posse cum Canonicatu per hoc decretum, non autem si habet onus simpliciter celebrandi Missam, nisi essent sub eodem tecto, & tunc posse cum dispensatione Apostolic. refert decifum Garc. d. num. 243.
27. Statutum Ecclesiae Casalen. disponens quod Capellani teneantur, & debeant continuo interesse officio diuino cum Canonicis, alioquin puniantur secundum Capituli discretionem, inducere residentiam praesentem, & incompatibilitatem ex praescripto huius decreti, refert decifum Sel. d. cap. 21. num. 15.
28. Dignitates cum Canonicatu, quae nullos, vel tenues habent fructus, licet haberent sedem in choro, quae ex consuetudine per Canonicos obtineri solent, iuxta, cap. 1. de consuet. lib. 6. non comprehendi sub hoc decreto, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 56.
29. Promissus de Canonicatu in vna Ecclesia, & de Decanatu in alia eiusdem diocesis, cum dispensatione quod dictum Canonicatum vna cum Decanatu simul retinere possit cum derogatione constitutionum Apostol. ac statutorum etiam iuramento roboratorum, addita tamen clausula, quod debitis non fraudentur obsequijs, sufficit vt resideat in digniori, & per alium adimplere debet onera in alia Ecclesia, ita Sel. d. cap. 21. num. 16. attestans decifum in Colonien. 13. Aprilis 1630.
30. Dispensatus ad beneficia, dummodo plura simul non sint, non potest obtinere plura quam vnum, quamuis illud ad vitam obtinentis honeste sustentandum minime sufficeret, refert decifum Garc. in addit. ad suum tract. de benef. p. 11. cap. 5. num. 235. Sel. d. cap. 21. nu. 18. attestans ita fuisse resolutum in Neocastren. 3. Februarij 1629. & in Alexandrina 11. Maij 1630.
31. Ille vero, qui in praesenti plures Parochiales, & Parochialem Ecclesiam habent posse Ordinarium alteram Parochialem conferre, sed post adeptam possessionem pacificam secunda vacare primam, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 71. & 85. Quod autem dicitur in princip. text. ibi, vnum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur, intelligendum esse cum effectu, vt vnum possit retineri, quia Ordinarius potest instituire praesentatum, vel conferre aliud beneficium incompatibile, vel ratione residentiae, vel ratione sufficientiae, dummodo habita possessione pacifica secundi beneficij dimittatur primum, refert decifum Garc. d. par. 11. cap. 5. num. 283.
32. Parochiales duas habens, quarum altera est beneficium simplici, vel dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur, vt refert decifum Garc. p. 12. cap. 2. num. 24. Armendar. d. loco num. 69. & 79.
33. Parochiales duae, vel plures si sunt inuicem vnitae, non sunt comprehensae sub hoc decreto, sed possunt legitime retineri tanquam non incompatibiles, refert decifum Garc. d. p. 12. cap. 2. num. 42. & Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 92.
34. Parochialem vniam habens cum fructibus, & alteram cum nudo titulo, vniam ex ijs, quam velit, teneri resignare, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 68.
35. Non comprehenduntur in hoc decreto cum Parochiali obunentes monasterium commendatum cum cura, cum illud non veniat appellatione Parochialis Ecclesiae, de qua agitur in praesenti. Ita referunt decifum Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 8. num. 65. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompatib. num. 72.
36. Habentem Parochialem & monasterium in commendam ad vitam, cui cura imminet animarum, alteram dimittere non teneri referunt decifum Gonzal. d. gloss. 5. §. 8. nu. 65. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. Parochia 5. Garc. de benef. p. 4. cap. 4. num. 35. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 78.
37. Parochialem habentem, quam ex hoc decreto dimittere tenetur, si ea est obligata alteri ratione regressus, hunc qui habuerit regressum, conueniendum esse primo, an ipse cum aliqua pensione resignanti referuanda Parochialem velit, quod si eam recipere recuset, alteri resignare debere cum suspensione regressus, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 74. & 90.
38. Non dimittentem curam ex duabus Ecclesijs Curatis intra tempus a S. Concil. assignatum, debere condignas poenas subire, & puniri, prout in eo statuitur, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 91.
39. Ex dispensatione Episcopi causa saltem utilitatis, vel necessitatis Ecclesiae, posse simul plures Ecclesias Curatas retineri, si adeo tenues sint, vt singula proprium non possent Sacerdotem alere, tenent Sot. de iustit. lib. 3. g. 6. art. 3. ver. primus casus, Hoied. de incompat. benef. p. 2. cap. 5. a princip. Rot. decif. 484. p. 1. diuers. Verum ipsamet Rot. in vna Leodien. Canonicatus 5. Iulij 1610. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, inter recent. decif. quam refert Ioan. a Cochier in comment. ad reg. 52. Cancel. num. 4. pag. 477. cum seq. & Ego ipse in addit. ad collect. cap. de multa, de praeben. non obstante exiguitate distantiae, & tenuitate fructuum Parochialis cuiusdam, & Canonicatus, quos quidam ex dispensatione Episcopi possidebat, censuit eos cadere sub incompatibilitate, & si vtrumque retinere pergeret, esse utroque ipso iure absque alia admonitione priuatum.
40. Cogantur omnino.] Prohibere retentionem censuit Rot. decif. 624. num. 2. p. 4. diuers.] Vel sola Cathedrali retenta, &c.] Praebendam & Parochialem ante Concil. legitime obtinentem posse post Concil. vtrumque beneficium obtinere, dummodo in Parochiali resideat, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 9.
41. Papam attentam personarum, & locorum qualitate dispensare vt vni Parochialis & Canonicatus conferatur, si vtrique inferuire potest, refert decifum Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 82.
42. Parochialem in ciuitate, & Canonicatum in Cathedrali habenti, si possit vtrique inferuire, non esse molestiam inferendam, decifum refert Armendar. d. tit. 7. de benef. incompat. num. 49.
43. Parochialem vacantem non debet Episcopus Canonicatum habenti conferre, etiam si tenues admodum praeben-

præbendæ essent, vt refert decifum Armendar. *diñ. loco num. 48.*

44. Parochiales Ecclesias esse incompatibiles cum beneficijs, in quibus assignatæ sunt distributiones quotidiane, quas à diuinis abfentes amittunt, refert decifum Armendar. *d. tit. de benef. incompat. num. 47.*

Dignitatem Ecclesiæ Collegiatæ, cui à principio cura animarum iniuncta est, aut illi principaliter imminet, non accessoriè, comprehendit in hoc decreto, refert decifum Armendar. *d. tit. de benef. incompat. num. 67.*

45. Capellaniam, quæ habet onus celebrandi certas Missas, & coadiuandæ in cura animarum Ecclesiæ Plebanatus esse beneficium incompatibile cum alio beneficio Curato, vel aliâ personalem residentiam requirente, & licet eius Rector non subiciatur *cap. licet. de elect. lib. 6. tamen* comprehendit sub decretis Concil. Trid. loquentibus de beneficiariorum, non tamen Curatorum residentia, refert decifum Armendar. *d. tit. de benef. incompat. num. 50.*

46. Parochialem obtinens vnâ cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica ante Conc. Trid. obtenta, potuit post Conc. absque alia dispensatione optare præbendam pinguiorem, vt refert decifum Garc. *p. 5. c. 1. n. 343.*

Terrulas beneficiales, seu pia loca cum onere Missas,

47. aliæ diuina Officia celebrandi, quæ neque Ecclesiæ habent aliquam denominationem, non comprehendit sub hoc decreto, immo ex tylo Cancellariæ vnica collatione plures vniri conferri posse in titulum simplicis beneficii, referunt decifum Garc. *d. part. 11. cap. 5. num. 318.* Armendar. *diñ. tit. de benef. incompat. num. 78.* Massobr. *in praxi habendi concursus requis. 7. dub. 19.*

48. Beneficia duo incompatibilia à Summo Pont. impetrantem, illaque in litris exprimentem, cum quo tamen non fuit dispensatum, obtineri posse nisi essent duæ Parochiales, ante Concil. referunt decifum Garc. *diñ. cap. 5. num. 327.* & Armendar. *diñ. tit. de benef. incompat. num. 39.*

49. Beneficia, seu legata pia, quæ non habent Altare, seu capellam, non inducere incompatibilitatem, refert decifum Garc. *in addit. ad d. part. 11. cap. 5. num. 318.*

50. Ecclesiam Baptismales, licet non sit in reliquis Curata, esse incompatibilem, & hoc decreto comprehendit refert decifum Massobr. *in praxi habendi concursus requis. 1. dub. 14. num. 9.*

51. Præsumptam dispensationem, in qua fundatur regu-

la de trienniali, non habere locum contra decreta Concilij in hoc cap. & in cap. 4. sess. 7. & in cap. 15. sess. 25. de reform. referunt decifum Garc. *d. p. 11. cap. 5. num. 379.* Armendar. *d. tit. de benef. incompat. num. 40.* Campan. *in diuersis Canon. rub. 11. cap. 13. num. 111.* & 112. nouissime Stephan. VVeyms *d. confit. 12. num. 17. pag. 115.* Ego ipse *d. alleg. 62. num. 29.* vbi num. 30. resoluo ex cursu decem, vel viginti annorum in dubio præsumi posse dispensationem ad plura beneficia.

n. Infra spatium sex mensum.] Vide Garc. *d. p. 11. cap. 5. num. 77.* optimè aduertentem huic decreto non aduersari aliud supra sess. 7. de reform. cap. 4. quia hoc de quo in præfenti, agit de obtinentibus tunc plures Parochiales, aut vnâ Cathedralem, & aliam Parochialem ex dispensatione, seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium quòd vna retenta, alias infra sex menses demitterent, non tamen loquitur de pluribus parochialibus beneficijs post Concil. obtentis, de quibus agit *d. cap. 4.*

n. Ipso iure vacare consentur.] Habentem beneficium Curatum, Personatum, vel Dignitatem, iuxta cap. de multa, de præbend. vel quodcumque aliud quomodolibet incompatible iuxta hoc decretum, & recipientem secundum simile, ipso iure vacare primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spoliari tradunt Bernard. *in praxi. cap. 49. in nouiss. edit. Spin. in speculo testament. gloss. 3. à numer. 74.* Vill. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. num. 6. pag. 182.* Gutierrez *consil. 10.* Flamin. *Parif. de resignat. benef. libro 3. questione 1. num. 51.* Azor. *instit. moral. parte 2. libro 7. cap. 16. questione 9.* latè Flores de Mena *vtr. libro 2. quest. 13. per tot.* Valer. Reginald. *d. lib. 38. tract. 3. num. 309.* Monet. *de opt. canon. c. 6. q. 6. num. 69.* Garc. *d. p. 11. c. 5. nu. 7.*

n. Nec ipsi antea illa obtinentes tuta conscientia fructus, &c.] Vide Henriquez *in sum. lib. 14. cap. 56. §. 2. in fine, iuncto commento lit. O.*

An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientie? Vide Ludou. Lop. *in instruit. conscientia tom. 1. c. 252. §. seq. Cordub. in q. lib. 1. q. 20.* Conrad. *in resp. casuum conscient. q. 35. in addition.* Hoied. *de incompat. benef. p. 2. c. 5. n. 38.* Vega *in sum. p. 1. c. 36. casu 30.* Fr. Emman. *in sum. tom. 1. c. 31. n. 7.* & 8. Cardin. Tolet. *in instruit. Sacerdot. lib. 5. c. 81.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 2. tract. 7. c. 1. circa 9.* & 11. *conclus. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 3. n. 289. versic. sextum dubium.* Lessi. *de instit. li. 2. c. 34. n. 151. cum seq.* Valq. *in opusc. de benef. c. 4. §. 2. dub. 9. n. 170.* Molles. *in sum. Theolog. mor. tract. 6. c. 9. n. 53.*

Parochialis Ecclesiæ vacatio quando contingit, fiat examen per concursum, præmissis edictis, describuntur qualitates eorum, qui debent examinare. Si Ecclesia fuerit iurispatronatus ecclesiastici, & institutio pertineat ad Episcopum, quædam strictius erunt obseruanda, quam casu quo Ecclesia fuerit iurispatronatus laicorum, &c. Attentè hoc cap. legendum, & seruandum ad amussim.

C A P V T XVIII.

1 Doctores de materia cap. agentes.	10 Ecclesia parochialis quæ est actû Regularis, non confertur per concursum.
2 Examen per concursum est faciendum in vacatione Parochialis Ecclesiæ.	11 Parochiales, quæ de mensa nuncupantur, non subiacent concursui.
3 Parochiales litigiosa concursu non conferuntur.	12 Abbatia, cui vnita est perpetuò, & accessoriè parochialis Ecclesia, concursu non confertur.
4 Parochialis, quam quis acquirit per regressum, & prius possedit, non confertur per concursum.	13 Cura animarum, quæ in Ecclesia collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios concursu non confertur.
5 Parochialis vnita Dignitati, vel Canonicatui, non est conferenda per concursum.	14 Beneficia curam animarum habentia, quæ verè sunt dignitates, non subiacent concursui.
6 Parochialis vacans in Curia, seu apud Sedem, prouideri solet in Dataria sine concursu.	15 Dignitas habens curam animarum in Ecclesijs collegiatis concursu non confertur.
7 Parochialis subiecta, vel annexa monasterio, seu de eius mensa, non confertur per concursum.	16 Vicaria perpetua parochiæ vnita concursu non confertur.
8 Parochialis, seu beneficium Regulare, quod Regularibus cõferri consuevit, sine cõkursu prouidetur.	
9 Prioratus Regulares concursu non conferuntur.	

Barbos. Collect. in Concil. Trid.

Cc 2 17 Vicaria

- 17 Vicaria concursu confertur si totalis cura in eius vicarium transferatur.
- 18 Patrimoniales Ecclesie qua?
- 19 Receptiva Ecclesie qua?
- 20 Canonici cathedralis, vel collegiate Ecclesie, quibus cura animarum non prouidentur prout concursu.
- 21 Beneficia curata, qua in fauorem in manibus Pape resignantur, concursu non conferuntur.
- 22 Parochialis Ecclesie resignatio quando fit in manibus Sanctissimi, non est necessarium examen per concursum.
- 23 Examinatus ad Parochialem sibi resignatam si reprobetur, potest intra sex menses a die data litterarum aliud examen subire.
- 24 Episcopus non potest admittere consanguineos, vel familia res tam suos, quam resignantium ad examen concursus Parochialium in eius manibus resignatarum.
- 25 Examen per concursum non requiritur in permutationibus Ecclesiarum Parochialium.
- 26 Vacare in Curia, & vacare apud Sedem, an differant.
- 27 Concursus fieri debet in vacatione Parochialis Ecclesie etiamsi reseruata sit, vel affecta.
- 28 Beneficia curata reseruata Sedi Apostol. ab eadem Sede conferuntur approbato ab examinatore in diocesana Synodo approbatis.
- 29 Parochiales reseruata, vel affecta specialiter vigore indulti S.R.E. Cardinalium prouidentur per concursum.
- 30 Vicarij deputatio cum congrua est de forma concursus.
- 31 Vicarij deputatio donec prouideatur de Rectore spectat ad Episcopum.
- 32 Inferiores, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem cum facultate congregandi Synodum, non possunt constitere vicarium.
- 33 Vicarium in casibus repentinis an ad alium prater Episcopum pertineat.
- 34 Nominatio vicariorum ad quos spectet.
- 35 Examen per concursum non est necessarium in Parochialibus, qua consuetudine optantur.
- 36 Commende ad sex menses amplius post Conc. non sunt in vsu.
- 37 Episcopus potest differre constitutionem vicarij usque ad tres dies.
- 38 Vicarius cum congrua est constituendus in qualibet Ecclesia parochia vacante.
- 39 Vicarium constituere in Parochiali vacante quando non sit necessarium.
- 40 Vicarius deputandus cum congrua dummodo aliis sit idoneus, non est necessario examinandus.
- 41 Vicarius cum congrua est deputandus in Ecclesijs Baptismalibus vacantibus.
- 42 Congrua portio assignanda vicario est arbitraria Episcopo.
- 43 Congrua portio assignanda vicario potest esse duorum aureorum singulis mensibus.
- 44 Vicarius semel constitutus cum congrua non potest remoueri.
- 45 Inferiores Episcopo concursus facere non possunt nisi habeant ius congregandi Synodum &c.
- 46 Commendatarius Abbas quando possit concursum facere.
- 47 Inferiores Episcopo quando possint concursus facere.
- 48 Concursum facere, & examinare promouendos ad Parochiales spectat ad Ordinarium.
- 49 Commendatarius Abbas nullius diocesis poterit concursum instituire si habeat ius congregandi Synodum.
- 50 Abbas habens iura quasi Episcopalia non habet ius concursum faciendi, nisi probetur ius habere congregandi Synodum.
- 51 Abbas ius habens conferendi aliquam Parochialem in eius vacatione non potest proponere edictum examinis, nec facere concursum.
- 52 Edicta proponit Ordinarius loci ubi existit beneficium curatum quamuis illius collatio spectet ad Ordinarium alterius diocesis.
- 53 Inferior habens praerogatiuam cum Ordinario.
- 54 Episcopus manutenendus est in sua quasi possessione insistenti donec inferior coram Iudice comperiti legitime probauerit ius cogendi Synodum habere.
- 55 Edictum est proponendum intra decem dies, & totidem remanere debet affixum.
- 56 Edictum non potest apponi cum maiori termino viginti dierum.
- 57 Terminus decem vel viginti dierum non currit a die habita notitia vacationis Ecclesie.
- 58 Edictum pro concursu Parochialis apponere potest Episcopus intra quatuor vel sex menses respectiue a die vacationis.
- 59 Episcopus tenetur ad Parochialem vacantem plures examinatorebus nominare, & alios etiam ab alijs nominatos admittere.
- 60 Episcopus potest occurrente vacatione beneficij Curati vocare, & admittere ad concursum habentem aliud beneficium Curatum.
- 61 Regulares clerici etiam ordinum militarium ad concursum Parochialium admittendi non sunt.
- 62 Monachus dispensatus ad Ordines suscipiendos potest admitti ad concursum.
- 63 Episcopus non potest limitare certum numerum personarum ad concurrendum in concursu Parochialium.
- 64 Edicta concursus proponere debent Ordinarij in beneficijs Curatis reseruatis Sedi Apostol.
- 65 Edictum apponi debet ab Ordinario loci ubi existit beneficium.
- 66 Edictum apponi est de substantia & forma concursus Parochialium.
- 67 Tempus, quo debet esse affixum edictum, est arbitrium Episcopo modo non excedat viginti dies.
- 68 Edictum aliud concursus non est proponendum, sed ille, qui comparuerit examini est subiiciendus.
- 69 Nisi nolit se examini subicere, nec Parochiam curet obtinere.
- 70 Parochialis absque concursu conferri potest quando nullus comparet, vel aliis nemo idoneus reperitur.
- 71 Examen & concursus factus ante lapsum terminum edictorum est nullus.
- 72 Terminis decem vel viginti dierum elapso nullus est admittendus.
- 73 Veniens ad concursum Parochialis post terminum in edicto praefixum, re tamen integra, est vtiq; admittendus.
- 74 Nisi legitimo impedimento cessante id faciat.
- 75 Examen statim elapso termino edicti potest per

- Episcopum inchoari, sed non potest eadem die claudi.
- 76 Unus examinari poterit & approbari si ille solum ad concursum comparuerit.
- 77 Examen concursus potest fieri coram Vicario etiam Episcopo non impedito.
- 78 Concursus, & examen factum coram examinativibus non synodalibus est nullum.
- 79 Examen concursus in Parochialibus etiam modici valoris de forma est faciendum cum tribus examinativibus.
- 80 Examinatores plusquam tres, sed non pauciores adhiberi debent in concursu.
- 81 Approbatus nemo censetur si ex tribus examinativibus quilibet eorum approbaverit.
- 82 Examinatores ut sint tres non statuit præcisè Concil. sed quod non possint adesse pauciores.
- 83 Examinatores debent singulis annis proponi in Synodo ad minus sex.
- 84 Examinatores debent proponi nominatim, & non in genere.
- 85 Examinatores synodales in Synodo ad summum viginti eligi possunt.
- 86 Examinatores non possunt eligi sub nomine dignitatis, sed tantum specialem personam.
- 87 Iudicium synodaliū nominatio spectat principaliter ad Episcopum.
- 88 Examinatores quomodo in Synodo proponendi.
- 89 Constitutio Pij V. in conferendis locum non habet nisi in his diocesis, in quibus fuit coacta Synodus.
- 90 Examinatores quibus conditionibus, & qualitatibus præditi esse debeant.
- 91 Examinatores aliqui si intra annum sua electionis mortui fuerint, ad superstitis facultas examinandi una cum Episcopo pertinet.
- 92 Vicarius Capituli Sede vacante in locum examinatorum absentium, vel defunctorum alios sufficere non potest.
- 93 Examinatores synodales quando omnes intra annū deputationis mortui fuerint, quid faciendum.
- 94 Examinatores synodales durant donec alij in Synodo deputati fuerint.
- 95 Episcopus novus quid facere debeat si ex examinativibus synodalibus omnes præter unum mortuos inuenit.
- 96 Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinatores superstitis non extantibus sex.
- 97 Episcopo non licet auctoritate ordinaria sibi assumere examinatores non synodales extraneos, qui suppleant.
- 98 Episcopo non licet subrogare alios examinatores in locum condemnatorum.
- 99 Collatio Parochialis an deoluatur ad Sedē Apost. quando in concursu non interfuerunt examinativores synodales.
- 100 Concursus, in quibus fuerunt adhibiti examinativores deputati in Synodis præcedentibus, sunt nulli.
- 101 Episcopus, qui non constituit examinativores in Synodo, sed ex se ipso deputavit, nulliter providet de Parochialibus.
- 102 Concursus est nullus in quo cum examinativibus synodalibus interuenit alius, qui non erat examinativor synodalis.
- 103 Examinatores necessariò eligi debent, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico.
- 104 Episcopus non potest eligere examinativores synodales, qui non sint Doctores.
- 105 Examinatores si non iurarunt, concursus coram eis habitus vitatur.
- 106 Examinatores synodales non possunt quicquam prorsus occasione examinis nec ante, nec post accipere.
- 107 Examinatores non possunt quicquam ex fructibus beneficii vacantis accipere.
- 108 Ordinarius non potest statuere aliquod stipendium etiam minimum examinativibus deputatis in Synodo pro concursu Parochialium.
- 109 Examinatores priuantur beneficijs antea obtentis si occasione examinis siue antea, siue post aliquid accipiant etiam gratis & liberaliter datum.
- 110 Examinatores peracto examine debent eos ex communi sententia renuntiare Episcopo, quos idoneos reperirent.
- 111 Et illos possunt remittere ad Ordinarium.
- 112 Examinatores conuenientius palam inter se sua vota conferre debent.
- 113 Examinatores debent dare vota dum simul congregati sunt cum Episcopo.
- 114 Examinatores tenentur significare quis dignus, & quis dignior sub peccato mort.
- 115 Episcopus non habet votum decisivum in concursu.
- 116 Episcopus ex approbatis in concursu potest unum licet omnia suffragia non reportauerit sicut alij, eligere.
- 117 Examinatores non tenentur explicitè referre singulas qualitates eorum, qui sunt examinati.
- 118 Idoneitas respectu scientiæ, ætatis, morum, & prudentiæ consideratur in concursu Parochialium.
- 119 Examinatores possunt etiam extrajudicialiter informari de qualitatibus examinandorum.
- 120 Episcopus potest eligere etiam extra locum examinis, & absentibus ipsis examinativibus.
- 121 Iudicare quis ex concurrentibus ad Parochialem vacantem sit magis idoneus spectat solum ad Episcopum.
- 122 Examinatores debent vota sua dare, sed Episcopus non tenetur ex collatione votorum eligere.
- 123 Examinatores singuli possunt, & debent dare vota super qualitate cuiuslibet examinati.
- 124 Facultas eligendi magis idoneum in concursu ad Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet.
- 125 Electio facta de magis idoneo significanda est intra quatuor menses.
- 126 Electio & provisio in concursu Parochialis facta de digno omisso digniore est nulla.
- 127 Dignum eligens omisso digniore quando per concursum & oppositionem provisio beneficii faciendæ est, tenetur ad restitutionem.
- 128 Simoniam committit dignus offerendo in concursu pecuniam digniori, ut desinat ab oppositione.
- 129 Idoneus iudicandus, qui muneris, cui præficitur, est aptior.

- 130 Originarius.
 131 Doctor.
 132 Sacerdos.
 133 Dispensatione non indigens.
 134 Beneficium nullum habens.
 135 Ditiore & nobiliores.
 136 Parochialis vacans quando fuerit iurispatronatus Ecclesiastici quomodo providenda.
 137 Episcopus tenetur instituire ad Parochialem iurispatronatus Ecclesiastici dignum presentatum à patrono omisso digniore.
 138 Edicta concursus proponere debet Ordinarius quāuis institutio ad inferiores pertineat.
 139 Beneficium Curatum iurispatronatus Ecclesiastici si vacauerit in mense referuato Sedi Apostol. nulla habetur ratio patronorum.
 140 Institutio ad Parochialem Ecclesiam vacantem, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sit, ubi facienda est à Papa, ius eligendi dignorem ad solum Episcopum pertinet.
 141 Electio dignioris ad Parochialem vacantem spectat ad patronum iurispatronatus Ecclesiastici.
 142 Et illum instituire debet Episcopus.
 143 Presentatio ad Parochialem facta à patrono Ecclesiastico de aliquo antequam sit ab examinatore approbatus in concursu est nulla.
 144 Examen per concursum non requiritur in collatione Parochialium iurispatronatus mixti.
 145 Examen per concursum fieri non debet in vacatione Parochialium, quæ sunt iurispatronatus laicorum, sed sufficit quod deputatus à patrono examinetur ab examinatore Synod. & idoneus iudicetur.
 146 Examen per concursum requiritur inter plures presentatos ad Parochialem iurispatronatus Ecclesiastici.
 147 Non habet locum contra institutionem, vel fundationem.
 148 Concursui locus non est in Parochialibus iurispatronatus, quod origine erat totum laicale.
 149 Parochiales iurispatronatus laicorum deuolutæ subiacent concursui.
 150 Parochialium in collatione facta iure deuoluto seruari debet forma examinis, quæ coram inferiore requiritur.
 151 Presentatus à patrono laico ad Ecclesiam Parochialem sufficit quod examinetur coram alijs examinatorebus non synodalibus.
 152 Patronus laicus ad Parochialem sui iurispatronatus non tenetur presentare digniorem, sed sufficit dignum.
 153 Deuolutio, aut appellatio vlla impedire aut suspendere non potest quominus examinerum relatio executionem habeat.
 154 Appellatio suspensiva, non verò deuolutina prohibetur in hoc casu.
 155 Appellatio non datur simpliciter ab electione Episcopi in concursu dum appellare volens fuit approbatus ab examinatorebus synodalibus.
 156 Appellatio à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admittitur solum ad effectum deuolutiuum.
 157 Reiectus in concursu Parochialis potest prouocare preelectum ad nouum examen.
 158 Collatio Parochialis facta sine examine per concursum est nulla.
 159 Parochialis sine examine per concursum, vel contra formam positam à Concil. non potest in foro conscientie acceptari.
 160 Parochiales ita exigui redditus vt examinis per concursum operam ferrent, vel nemo esset qui se examini vellet subicere, quomodo conferenda.
 161 Parochialium tenuium collatio an possit fieri sine concursu.

EXpedi maximè animarum saluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari, id vt diligentius, ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus, vt à cum Parochialis Ecclesiæ vacatio, & etiam si cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures administretur, etiam in Ecclesijs parochialibus, & seu receptiuis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes id infra scriptum examen teneri mandat, per obitum, & vel resignationem, & etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, & etiam si ipsa Parochialis Ecclesia referuata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum, & debeat Episcopus statim, & habita notitia vacationis Ecclesiæ, & si opus fuerit, & idoneum in ea Vicarium & cum congrua, eius arbitrio, fructuum portio assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur: Porro Episcopus, & qui ius patronatus habet, & intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, & idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatorebus nominet. Liberum fit tamen etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, & per edictum etiam publicum vocentur qui volent examiniari, & Transacto constituto tempore, & omnes qui descripti fuerint, & examineantur à Episcopo, siue eo impedito, ab eius Vicario generali, & atque ab alijs examinatorebus & non paucioribus, quàm tribus, & quorum votis, si pares singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. & Examinatores autem singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciunt, & ad ea probentur. Aduenienteque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat, & sint verò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam seculares, qui ad id videbuntur magis idonei, & inuentque omnes ad sancta Dei Evangelia se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. ^b Caueantque, ne quidquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant,

^a Infra sess. 7. de reform. cap. 9.

^b Cap. quando 14. dist.

piant, alioquin simoniae vitium, tam ipsi, quam alij dantes incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs *uu* quae quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo Prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, grauius eius arbitrio puniri possint, *bb* Peracto deinde examine renuncientur, *cc* quotcumque ab his idonei iudicati fuerint *xx* *etate*, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, *cc* *Self. 15. c. 7.* ex hisque Episcopus eum eligat, *pp* quem ceteris * magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiae ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. *vv* Si verò iuris patronatus Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, *xx* is, quem patronus digniorem *oo* inter probatos ab examinatore iudicabit, Episcopo praesente teneatur, vt ab eo instituat. Cum verò institutio ab alio, quam ab Episcopo, erit facienda, *tt* tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei praesentet, ad quem institutio spectat. *pp* Quòd si ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono praesentatus erit, *ss* ab eisdem deputatis, vt supra, examinari, *tt* & non, nisi idoneus reperiatur fuerit, admitti. In omnibusque supra dictis casibus non cuiquam alteri, quam vni ex praedictis examinatis, & ab examinatore approbatis, iuxta supradictam regulam de Ecclesia prouideatur, nec praedictorum examinatum relationem, quo minus executionem habeat, *vv* *Nulla deuolutio, aut appellatio*, etiam ad Sedem Apostolicam, siue eiusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primate, vel Patriarchas interposita impediatur, aut suspendatur, alioquin Vicarius quem Ecclesiae vacantis antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, vel forsitan postea deputabit, ab eius Ecclesiae custodia, & administratione non amoueat, donec aut eisdem, aut alteri qui probatus, & electus fuerit, vt supra, sit prouisum, *qq* alijs prouisiones omnes seu institutiones, praeter supradictam formam factae surreptitiae esse censeantur, non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, praerogationibus, affectionibus, nouis prouisionibus, indultis concessis quibuscumque *d* Vniuersitatibus etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscumque. *xx* Si tamen adeo ex vigiliis dictae Parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant, aut nemo sit, qui se examini quareat subijcere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quae in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiore rixa, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrat, hac forma omnia, priuilegia aliud examen, ceteris tamen, vt supra, seruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittenda esse censuerit, prouidere.

1. Vide Archiep. Bononien. part. 4. de examinis per concursum pag. 446. cum seqq. Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 5. Flamin. Parf. de resignat. benefic. lib. 1. quest. 7. num. 7. & lib. 8. quest. 9. num. 77. cum seqq. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. à num. 17. Petr. de Ledema in summa part. 2. tract. 7. cap. 1. conclus. 7. à princip. & praecipue dist. 13. cum seqq. Aloyf. Ricc. in collect. decis. collect. 1562. & 1569. & in praxi rerum fori Eccles. decis. 414. cum seqq. in 1. edit. alijs resolut. 351. cum seqq. in 2. edit. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. num. 121. cum seqq. Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 103. cum seqq. Vgolini. de offic. Episcopi cap. 50. §. 3. cum seqq. Campan. in diuersis iuris Canonice. rub. 5. cap. 3. à num. 9. Fillue. in quest. moral. tom. 3. tract. 41. de benefic. cap. 4. num. 124. cum seqq. Massobr. in praxi habendi concursum ad Parochiales Ecclesias vacantes, secundum Romanam impressi. Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 3. tit. 9. Castr. Palao in opere morali tom. 2. tract. 13. disput. 3. Alzed. de procell. Episcop. dignit. part. 2. cap. 9. Vafq. in opuscul. de benefic. cap. 2. §. 3. num. 81. Sel. in select. Canonice cap. 52. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. allegat. 60. & de officio & potest. Parochi cap. 2. Et super collatione Parochialium Ecclesiarum emanauit Constitutio Pij V. incip. In conferendis, sub dat. Romae 15. Kal. Aprilis 1566.
2. Cum Parochialis Ecclesia vacatio, &c.] In vacatione Parochialis Ecclesiae examen per concursum esse faciendum ex hoc cap. colligit Massobr. in d. praxi prel. 5. Ego ipse d. allegat. 60. num. 13. & d. c. 2. num. 14. Vnde Curata beneficia, quae non habent Parochiam, concursu non conferri probat idem Massobr. praxi prel. 3. dub. 2. & multo minus beneficia simplicia secundum Aloyf. Ricc. in dicit. praxi rerum fori Eccles. decis. 415. in 1. edit. alijs resolut. 352. in 2. edit. Seraphin. decis. 442. num. 5. Massobr. in dicit. praxi prel. 5. in princip. numer. 7. Ego ipse dicit. allegatione 60. num. 36.
3. Parochiales litigiosas concursu non conferri, cum soleat à Sede Apostol. in illis subrogari alius grauiose absque concursu, & vt plurimum colligans, tenent Gonzal. dicit. gloss. 6. num. 150. Garc. d. part. 9. cap. 2. §. 1. num. 170. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 358. vers. tertio, Massobr. in

d. praxi prel. 3. dub. 3. à num. 18. Nouar. in singul. iuris Canon. conclus. 65. num. 5. Ego ipse d. allegat. 60. num. 37. & d. cap. 2. num. 15.

Parochialem, quam quis acquirit per regressum, & prius possedit, non conferri per concursum asserit decretum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 199. quem refero d. allegat. 60. num. 34. & me citato in illo loco Massobr. prax. 3. dub. 3. numero 37.

Parochialem vnitam Dignitati, vel Canonicatu per concursum conferendam non esse, tenent Anastaf. German. de indult. Cardin. §. quibus suis num. 7. & 8. Lael. Zech. de republ. Eccles. cap. 28. de Parocho num. 8. Aloyf. Ricc. in dicit. praxi decis. 417. in 1. edit. alijs resolut. 354. num. 2. & latius resolut. 381. in 2. edit. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 7. num. 2. Garc. dicit. part. 9. cap. 2. num. 193. Stephan. Gratian. dissecti. forens. cap. 273. num. 48. Nouar. in singul. Canonice. conclus. 65. num. 4. Salgado. de potest. Regia tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 11. Rot. decis. 323. num. 8. part. 2. recent. Ego ipse d. allegat. 60. num. 25. & 26. d. cap. 2. num. 18. Castr. Palao d. disputa. 3. §. 5. num. 6.

Parochialem vacantem in Curia, seu apud Sedem, siue per obitum, aut simplicem resignationem, vel dimissionem ex vi decreti de dimittendo primum incompatible, prouideri solere in Dataria sine concursu, & sufficere quòd prouisus examinatur super sufficientia, resoluunt Gonzal. d. gloss. 6. num. 15. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 153. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 17. vers. de Curatis, Massobr. dicit. prax. 3. dub. 3. num. 45. Ego ipse d. cap. 2. num. 25. Alzed. d. part. 2. cap. 9. num. 5. Castr. Palao dicit. §. 5. num. 2. in fin.

Parochialem subiectam, seu annexam monasterio, vel de eius mensa quando monasterium nominat Rectorem, & Episcopus confirmat, concursu non conferri censuit Rot. decis. 102. part. 1. recent. quam refero d. cap. 2. num. 20. Quando autem dicatur beneficium de mensa monasterij, vide Rot. decis. 204. part. 2. recent.

Parochialem, seu beneficium Regulare, quod Regularibus conferri consuevit, sine concursu prouidendum asserunt Piafec. in praxi Episcopi p. 2. cap. 5. num. 18. vers. hoc decreo.

- decretum, Gonzal. d. gloss. 6. num. 162. Garc. d. cap. 2. nu. 197. Vgolin. de officio Episcopi cap. 50. §. 3. vers. quarto, Aloyf. Ricc. in dict. praxi decif. 421. in 1. edit. alias resolut. 358. num. 1. in 2. edit. Massobr. dict. pral. 3. dub. 3. numer. 34. Filluc. dict. tract. 41. cap. 4. num. 145. Rot. decif. 326. num. 6. part. 2. recent. Ego ipse d. allegat. 60. num. 33. & d. cap. 2. num. 21. Castr. Palao d. §. 5. num. 1.
9. Prioratus Regularis habentes curam animarum solitos commendati Regularibus concursu non conferri, dicit Garc. d. cap. 2. num. 199. quem refero d. allegat. 60. num. 34. & d. cap. 2. num. 22. quibus addo Castro Palao dict. §. 5. num. 12. Ioan. de Solorzano de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. cap. 17. num. 21.
10. Ecclesiam Parochialem, quae est Regularis actus, licet habitu praeferatur secularis, & est solita commendari, quamvis habeat curam animarum, non esse subiectam huic decreto, neque requiri in ea concursum dum conferitur, tenet Aldan. d. tit. 9. num. 6. attestans sic fuisse decisum in Tudertina 3. Augusti 1600.
11. Parochiales, quae de mensa nuncupantur, & spectant ad Abbatiam Balnei Camaldulen, & ab ipso Abbate conferri consueverunt secularibus in titulum perpetuae vicariae, non subiacere concursui ab ipso Episcopo Burgi S. Sepulchri vti viciniore institutio asserit Aldan. d. tit. 9. numer. 7. vbi refert ita fuisse resolutum sub die 15. Nouembris 1601.
12. Abbatiam, cui vnita est Parochialis Ecclesia, concursu non conferri, dummodo haec vno auctoritate Sedis Apostol. ac perpetuo, & accessorie facta sit, refert decisum Garc. dicto part. 9. cap. 2. num. 195.
13. Curam animarum, quae in Ecclesia Collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios, concursu non conferri asserunt Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 8. quast. 9. num. 94. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. in summa Bullarum verb. benefic. Paroch. collat. quast. 3. vers. quorum primus est, Gonzal. d. gloss. 6. num. 158. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 50. §. 3. in fine, Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 358. vers. quarto, & in decif. curia Archiepiscopi, Neapolit. decif. 370. numero 1. part. 2. Ego ipse dict. allegat. 60. numero 30. & dict. cap. 2. num. 26.
14. Beneficia curam animarum habentia, quae vere sunt dignitates, concursui non subiacere, refert decisum Garc. in addit. ad tract. de benefice. part. 9. cap. 2. num. 196.
15. Dignitatem habentem curam animarum in Ecclesijs Collegiatis concursu non conferri, nec in illa examen esse necessarium, quale requiritur in Parochialibus, refert decisum Gonzal. d. gloss. 6. num. 162. Piafec. d. part. 2. cap. 5. num. 18. in fine, Galet. in margarita casuum conscient. verb. beneficium pag. 24. & verb. Canonicus, ultim. Garc. d. part. 9. e. 2. num. 195. Massobr. d. prelud. 3. dub. 3. a num. 38. Borgnin. Cauale. decif. 17. num. 18. part. 2. Ego ipse d. alleg. 60. nu. 28. & 29. & d. cap. 2. num. 27. & fuit dictum in Cremonen. Praepositor. 25. Februarij 1622. coram bona mem. Vbaldo, vbi etiam habetur hoc procedere in dignitatibus Ecclesiarum collegiatarum actu, non autem habita tantum, vt in Tudertina Prioratus 17. Nouembris 1589. coram Orano, vbi dicitur quod hoc casu attenditur actus, non vero habitus, per gloss. notabilem in cap. licet canon. de elect. lib. 6. vbi quod si Collegium esse desinat per mortem Canonico- rum, debent substitui alij, & quod ius Collegij remanet etiam in vno donec fuerit auctoritate superioris destructum, Barbat. consil. 74. numero 1. & seqq. inter consilia Alexand. libro 4. & ipse Alexand. ei subscribens consil. seqq. numero 34. in quibus terminis loquitur dicta decisio in Tudertina Prioratus, & quod ibi praesupponitur quod Prioratus, de quo agebatur, mutasset statum, & quod in Bullis Pontificum enuntiaretur non Conuentualis, & sic quod desinat esse Conuentualis auctoritate Summi Pontif. secus autem si Ecclesia non amisit collegialitatem auctoritate Pontificis, quia tunc sufficit habitus tantum ad hoc vt dignitas habens curam animarum in ea existens non conferatur per concursum, ex adductis per Franc. in dict. cap. licet canon. numero 2. vers. quoad difficultatem, & ibi Archid. sub numero 2. de elect. libro 6. Mandos. ad reg. 3. Cancell. questione 3. sub numero 3.
- Vicaria perpetua Parochiae vnita concursu non conferitur, sed solum ad nominationem, seu praesentationem illius, cuius Dignitati, vel beneficio Parochialis est vnita, & annexa, deputandus, & instituendus est Vicarius cum Ordinarij, seu eius Vicarij praeuio examine & approbatione, vt habetur in Constit. Pij V. incip. Ad exequendum Pastoralis officij debitum, sub dat. Kal. Nouembris 1567. Ita Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 5. §. 3. num. 53. & 54. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 292. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 358. num. 1. vers. secundo, Vgolin. d. cap. 50. §. 3. vers. octauo, Filluc. d. top. 3. tract. 41. cap. 4. num. 147. Lotter. de re benefice. tom. 1. lib. 2. quast. 31. num. 21. Cauale. decif. 595. num. 4. & decif. 599. num. 1. Rot. decif. 102. nu. 1. part. 1. recent. & decif. 579. num. 4. & decif. 710. num. 2. part. 2. recent. & in Dertusen. Vicaria 28. Nouembris 1616. coram bona mem. Vbaldo, & in Barchinonen. Vicarij 17. Maij 1624. coram R. P. D. Merlino, Buratt. decif. 214. num. 1. & decif. 303. num. 10. & decif. 931. num. 1. & 2. Vnde Vicarios perpetuos in Parochialibus Capitulo vnitis non esse praeuio cursu instituendos refert decisum Garc. in addit. ad suum tract. de benefice. part. 9. cap. 2. num. 294. Hinc prouenit, vt manutendendus Episcopus non sit in quasi possessione liberè conferendi per concursum vicariam perpetuam Capitulo vnitam cum facultate Vicarium nominandi, nulla expectata electione, vel nominatione, vt per Ludouic. Post. in tract. mandati de manutendo, obseru. 45. num. 45. num. 36. & Rotam apud ipsum decif. 186. nu. 3. nam quando Ecclesia Parochialis est subiecta monasterio, aut annexa, vel de mensa, tunc non est locus huic Concilij decreto, sed monasterium nominat, Episcopus vero sine concursu approbat, Rota decif. 599. a num. 1. apud Farin. part. 1. in posthum.
- Verum si nondum exercitium, sed cura totalis, actualis scilicet, & habitualis in Vicarium transferatur, tunc eius vicariam concursu conferendam esse resolut Lotter. dict. questione 31. numer. 22. & censuit Rot. decif. 579. & 710. part. 2. recent. & coram Buratto decif. 214. numer. 2. Praetuntur autem totalis cura in Vicarij relecta quando certa portio, seu congrua assignantur Rectori Ecclesiae ceteris fructibus remanentibus penes Vicarium, sicut per contrarium vbi certa portio, seu congrua assignatur Vicario, cura beneficij vniti dicitur translata in Rectorem Ecclesiae, cui fit vnio, & solum nudum exercitium remanet penes Vicarium, ex adductis per Caputaquen. decif. 359. num. 2. vers. ratio est, p. 3. Cauale. d. decif. 595. num. 2. Rot. in d. Dertusen. Vicaria coram bona mem. Vbaldo, & in d. Barchinonen. Vicaria coram R. P. D. Merlino, Buratt. d. decif. 214. num. 4.
- ¶ Etiam si cura Ecclesiae, vel Episcopo incumbere dicatur.] Vide Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 5. num. 158. & seqq. Massobr. in d. praxi requis. 1. dub. 7. a princ.
- ¶ In Ecclesijs patrimonialibus.] Quenam sint, tradunt Mil. in suo repertor. verb. beneficium patrimoniale. Hoied. de incompatilibus benefice. part. 1. cap. 24. num. 85. Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 9. §. 1. Massobr. in d. praxi prelud. 4.
- ¶ Seu receptiuus.] Quae sic dicantur, ostendunt Gonzal. d. gloss. 9. §. 3. Garc. de benefice. part. 5. cap. 2. num. 517. Massobr. in d. praxi prelud. 5.
- ¶ Vni, vel pluribus curam animarum dare, &c.] Hoc non intelligi de Canonicis Cathedralis, vel Collegiatae Ecclesiae, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur, refert decisum Garc. d. part. 9. cap. 2. nu. 179. Vgolin. d. cap. 50. §. 3. in fine, Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 358. vers. quarto, & in decif. curia Archiep. Neapolit. decif. 370. part. 4. Massobr. d. requis. 1. dub. 7. num. 6. Ego ipse d. allegat. 60. num. 30.
- ¶ Vel resignationem.] Intelligi de resignatione simpliciter facta, & non de ea, quae fit in fauorem in manibus Papae, in qua examen per concursum fieri non debere, tenet Flamin. Paris. de resignat. lib. 1. quast. 7. num. 7. Gu-tier. canon. lib. 2. e. 11. Zerol. in praxi Episcopi. part. 1. verb. Parochia. §. 2. dub. 5. & 6. Less. de iustit. lib. 2. cap. 34. numer. 84. Aloyf. Ricc. in d. praxi decif. 416. in 1. edit. alias resolut. 351. vers. amplia quinto, & resolut. 353. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. in summa Bullarum verb. benefic. Paroch. collat. g. 3. versic. tertius, Gonzal. dict. gloss. 6. num. 121. & 122. Marefcot. var. resolut. lib. 1. cap. 52. num. 6. Vgolin. d. cap. 50. §. 3.

- §. 3. *vers. secundo*, Massobr. in d. *praxi requis.* 13. *dub.* 3. Ego ipse d. *allegat.* 60. *num.* 21. Et addit Gonzal. citato loco resignatarium prouisum à Papa, vel mandatum de prouidendo in forma *Digni* obtinentem, examinari dumtaxat debere absque concursu, & approbari si idoneus reuertus fuerit ad curam animarum, siue resignatarius sit præsens in Curia, siue absens in partibus.
22. Parochialis Ecclesiæ resignatio cum sit in manibus Sanctissimi, quia tunc non dicitur vacare antequam alteri acquiratur, nec in ea potest statim deputari Vicarius, non est necessarium examen per concursum, sed satis est resignatium ab examinatis in Synodo deputatis simul cum Ordinario probari idoneum, ut refert decimum Garc. d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 159.
23. Ordinarius, cui directæ sunt litteræ Apostol. resignationis Parochialis in forma *Digni*, potest procedere ad illarum executionem, stante quod resignatarius primò & secundò examinatus, non sit approbatus ab examinatis, dummodo tamen intra sex menses à die datæ litterarum examen subierit, ita Aldan. d. *tit.* 9. *numer.* 15. attestans sic fuisse decimum in nullius 2. *Decembris* 1628.
24. Ad examen concursus Parochialium in manibus Episcopi resignatarum non potest ille admittere confanguineos, vel familiares tam suos, quam resignantium ex Bulla Pij V. anno eius 3. *Kalendis Aprilis*, ut refert decimum Garc. d. *p.* 9. *cap.* 2. *num.* 211.
25. In permutationibus Ecclesiarum Parochialium non requiritur examen per concursum, si tamen addit magna inæqualitas numeri Parochianorum, vel permutantes non fuissent examinati eo tempore, quo Parochiales adepti sunt, tunc illi examinandi sunt, sed absque concursu; sed si fiat permutatio cum beneficio simplici, erit necessarium examen, sed non per concursum, vide Læl. Zech. de *republic.* *Ecclesiast.* *cap.* 28. de *Parocho*, *numer.* 6. *Flamin. Paris. dict.* *libro* 8. *quæst.* 9. *numer.* 95. *Vgolin. dict.* *cap.* 50. §. 3. *vers. septimo*. Garc. d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 165. *Less.* d. *cap.* 34. *dub.* 16. *Aloyf. Ricc.* in d. *praxi decis.* 419. in 1. *edit.* alias *resol.* 356. in 2. *edit.* *Filliuc. d. tract.* 41. de *benefic.* *cap.* 4. *nu.* 137. Ego ipse d. *allegat.* 60. *num.* 23. & d. *cap.* 2. *num.* 23.
26. *Etiam in Curia.* Vide supra dicta in *versic.* *Parochialem vacantem in Curia*. Vacare in Curia, & vacare apud Sedem in quo differant, notant Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 13. *num.* 32. & Ioan. à Cochier *ibidem gloss.* 6. *numer.* 4. Ego ipse *de officio*, & *potest. Episcopi*, *part.* 3. *allegatione* 57. *numer.* 24.
27. *Etiam si ipsa Parochialis Ecclesia reseruata, vel affecta, &c.* Concursum fieri debere in vacatione Parochialis Ecclesiæ, etiam si reseruata sit, vel affecta generaliter, aut specialiter, resoluunt Læl. Zech. de *republic.* *Eccles.* *cap.* 28. de *Parocho*, *num.* 6. *Zerol. in praxi Episcop.* *part.* 1. *verb.* *Parochus*, §. 2. *dub.* 4. & 10. *Marcicot. var. resol. lib.* 1. *cap.* 52. *num.* 2. *Aloyf. Ricc.* in d. *praxi resol.* 351. *vers. amplia tertio*, in 2. *edit.* *Filliuc. d. to. 2. tract.* 41. *nu.* 141. Ego ipse d. *e. 2. nu.* 14.
28. In beneficijs Curatis reseruatis Sedi Apostol. & quibusuis alijs etiam ex antiqua consuetudine ordinarios proponere edicta concursus, & à Sede Apostol. prouisionem fieri approbato ab examinatis in Synodo diocesana deputatis, referunt decimum Anastaf. *Germon. de iudic. Cardinal.* §. *quibusuis*, *num.* 17. *Flamin. Paris. de resignat. benefic.* *lib.* 10. *quæst.* 7. *nu.* 12. *Gonzal. dict.* *gloss.* 6. *num.* 12. *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 154. *Salgado de proteç.* *Regia tom.* 1. *part.* 3. *cap.* 9. *num.* 98. *Ego d. cap.* 2. *num.* 14. *prope fin.*
29. *Sacra Romana Ecclesia Cardinalium, seu Abbatum, &c.* Procedere dispositionem huius decreti etiam in Parochia li reseruata, vel affecta specialiter vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum, resoluunt *Aloyf. Ricc.* in d. *praxi resol.* 351. *vers. amplia quarto*, *Massobr.* in d. *praxi pralud.* 26. *num.* 23. & 24. *Rot. decis.* 48. *num.* 1. *part.* 1. *diuers.* *Ego ipse d. cap.* 2. *sub num.* 14.
30. *Debeat Episcopus statim, &c.* Deputationem Vicarij cum congrua esse de forma concursus, & Ordinarium posse in huiusmodi Vicarios deputare alios viciniore Parochos, vel alios etiam hebdomadarios, vel diurnos, nec cessationem congruè facere cessare obligationem

- deputationis Vicarij post Garc. resoluunt *Massobr.* in d. *praxi req.* 1. *dub.* 5. quem refero d. *cap.* 2. *num.* 31.
31. Deputationem Vicarij donec prouideatur de Rectore, spectare semper ad Episcopum, in cuius diocesi Parochialis est, decimum refert *Armendar.* in *addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l. 7. de Episcopis*, *num.* 86.
32. Inferiores, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem cum facultate congregandi Synodum, non posse constituere Vicarium resoluunt *Franc. Leo in obs. sauro fori Eccles.* *part.* 2. *cap.* 18. *num.* 52. *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 8. *Massobr.* in d. *praxi requis.* 1. *dub.* 8. & 11. *Ego ipse d. alleg.* 60. *num.* 7. & 4. & *cap.* 2. *num.* 34.
33. Vicarium constituere tempore vacationis ad custodiam Parochialis vacantis, licet spectet ad ipsum Episcopum, tamen in casibus repentinis si vicaria est ad presentationem alicuius Collegij, illum potest constituere quamprimum donec Episcopus certior sit factus, & prouiderit, ita refert decimum *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 11.
34. Nominatio Vicariorum ad beneficiatos pertinet, hoc est, ad eos, ad quos beneficia spectant, ad quam nominationem poterit Episcopus præfigere terminum decem dierum, & Ordinarij, vel eius Vicarij approbatio præiudicium necessaria est, ex Bulla Pij V. *Ad exequendum*, ita refert decimum *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 294.
35. Consuetudo à tempore, cuius initij non est memoria qua Parochi Ecclesias Parochiales pro tempore vacantes optant, non est sublata per Concil. & in illis parochialibus, quæ optantur, nõ est necessarium examen per concursum, ita refert decimum *Garc.* d. *p.* 9. *e. 2. num.* 165.
36. *Commenda, quæ ad sex menses in Ecclesijs Curatis fieri poterant ab Ordinarijs, ex cap. nemo, de elect. in 6. amplius post Concilium locum non habent, cum debeat in eis deputari Vicarius iuxta formam huius decreti, ut refert decimum Garc. de benefic.* *part.* 4. *cap.* 4. *num.* 15.
37. *Statim.* Post Episcopum differre constitutionem Vicarij vsque ad tres dies à die notitiæ vacationis, non autem ulterius, asserit *Massobr.* d. *requis.* 1. *dub.* 1. quem refero d. *cap.* 2. *num.* 34.
38. *Habita notitia vacationis, &c.* Vicarium cum congrua esse constituendum in qualibet Parochiali vacante, siue de iure, & de facto, siue de facto tantum, & siue per obitum, siue per simplicem resignationem, vel priuationem vacent, resoluunt *Massobr.* in d. *praxi requis.* 1. *dub.* 2.
39. *Si opus fuerit.* Hæc verba eò tendunt, quia in eadem Ecclesia possunt adesse alij ministri Sacramentorum, qui interea curam quoque illam, quæ ad defunctum spectabat, exercebant, vel aliqui vicini Parochi libenter idem præstarent, aut alij similes casus eueniret, quibus appareret non esse opus constituere alium Vicarium, ita refert decimum *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 13. vbi aduertit Ordinarium omni diligentia vti debere vt aliquem inueniat, qui velit, & possit hoc munus obire, qui si reperiri nequiverit saltem illud curet vt aliqui mercenarij diurni, vel hebdomadarij, aut vicini Parochi curam animarum interea exerceant.
40. *Idoneum in ea Vicarium, &c.* Vicarium deputandum cum congrua, dummodo aliàs sit idoneus, non esse necessario examinandum, tenet *Massobr.* in d. *praxi requis.* 1. *dub.* 12.
41. In Ecclesijs Baptismalibus licet non sit ponendus concursus, Vicarium tamen cum congrua esse deputandum, resoluunt *Massobr.* d. *requis.* 1. *dub.* 14.
42. *Cum congrua, &c.* Congruam portionem assignandam Vicario esse arbitriam Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficij, & loci, referunt decimum *Garc.* d. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 15. & *Massobr.* d. *requis.* 1. *dub.* 25.
43. Et posse esse duorum aureorum singulis mensibus, asserunt *Galet.* in *margarita casuum conscient.* *verb.* *Vicarius* 8. *Campau.* in *diuersorio iuris canon.* *rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 116. in *fine*, quos refero d. *cap.* 2. *num.* 35.
44. *Donec ei de Rectore prouideatur.* Vicarium semel constitutum cum congrua non posse remoueri sine causa, quia Episcopus non retractat quod semel exequutus est pro executione Concilij, tenet *Massobr.* d. *requis.* 1. *dub.* 26. vbi *dub.* 27. resoluunt quod si Vicarius constitutus cum congrua subeat examen, & eligatur tanquam magis idoneus

- neus, debet se retrahere à prosecutione exercitij curæ, & administratione bonorum, alioquin incurret pœnam *cap. auaritia, de elect. in 6. refero Ego ipse d. c. 2. num. 36.*
45. ¶ *Porro Episcopus, &c.* Inferiores Episcopo, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, ac ius congregandi Synodum, & legitime constet illam congregasse, examinatoresque in ea elegerit, quamuis habeant ius conferendi, concursus ac cætera omnia in hoc decreto contenta facere non posse resoluunt *Lxl. Zech. de reprob. Eccles. cap. 28. de Parocho num. 6. Anastaf. Germon. de indultis Cardin. §. quibusvis, ad fin. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. num. 96. Aloyf. Ricc. in d. praxi decif. 424. in 1. edit. alias resol. 361. in 2. edit. & nouissimè part. 4. resol. 75. Massobr. in d. praxi requis. 1. dub. 11. §. 21. & requis. 2. dub. 4. quos refero d. cap. 2. num. 38. addo Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 9. quest. 20. num. 1. & 2.*
46. Commendatarius Abbatia habentis iura Episcopalia potest coram se, vel suo Vicario de Curatis vacantibus concursum facere, si modo habeat ius congregandi Synodum, & eligendi examinatores, ita refert decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 136. Aloyf. Ricc. d. resol. 361. in fine. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 9. quest. 20. nu. 1.* Commendatarius Abbatia exemptæ existentis intra fines alicuius diœcesis, & habens iura quasi Episcopalia, non potest facere concursum beneficiorum Curatorum, sed hoc spectat ad Episcopum, in cuius diœcesi est Abbatia, qui electo magis idoneo mittet eundem ad Commendatarium pro collatione, refert decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 123. & seq.*
- Commendatarij Abbates, & alij inferiores Episcopo, qui omnimodam habent iurisdictionem Episcopalem, nec alicui subsunt, sed sunt immediate subiecti Sedi Apost. nullius diœcesis proprium territorium habentes, si habeant ius congregandi Synodum, & legitime constet illam congregasse, & elegerit examinatores, possunt concursum instituire, examinare, approbare, omniaque illa facere, quæ continentur hoc decreto. Ita refert decifum *Aldan. d. tit. 9. num. 27.*
47. Concursum instituire, & reliqua efficere possunt, quæ hoc decreto præcipientur, inferiores Episcopo omnimodam habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, nemini præterquam Sedi Apost. & eisdem immediate subiecti, quique nullius sunt diœcesis, sed proprium habent territorium, & ius congregandi Synodum, dummodo constet etiam Synodum aliàs legitime congregasse, & in ea examinatores deputasse. Ita *Aldan. d. tit. 9. nu. 28. ubi refert sic fuisse resolutum in Forosempronien. 18. Martij 1591.*
48. Concursum instituire, & examinare promouendos ad Parochiales existentes intra fines Abbatis nullius diœcesis, spectat ad Episcopum, intra cuius fines existit Abbas, iuxta *cap. 1. sess. 23. & si id non constet, ad viciniorum, ut addidit Pius V. tantum limitando, nisi qui Prælati sunt nullius, habeat ius congregandi Synodum, quia tunc posset in ea deputare examinatores synodales, pro ut Concilium requirit, ita Aldan. d. tit. 9. num. 30. attestans sic fuisse decifum in causa Castri Durantis ult. Aprilis 1611. refero Ego ipse d. cap. 2. sub num. 39. in vlt. impress.*
49. Abbatia si sit nullius diœcesis, & Commendatarius habeat ius congregandi Synodum, & legitime constet illam congregasse, elegeritque examinatores in Synodo, poterit concursum instituire, eligere, ponere & conomios, aliisque peragere, quæ habentur in hoc decreto, ita refert decifum in causa Abbatia Farfen. *Aldan. d. nu. 30.*
50. Abbatii habentis iura quasi Episcopalia non licet concursum facere nisi probetur ius habere congregandi Synodum, & aliàs legitime congregasse, refert decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 131.*
51. Abbas ob id, quod ius conferendi aliquam Parochialem habet in eius vacatione, nullum examinis edictum proponere potest, nec illius officij partem aliquam attingere, sed id pertinet ad Ordinarium, qui debet ipse proponere edicta, & examinatores ex Concilij præscripto deputatos adhibere, à quibus omnes istiusmodi concursus examinentur, quo examine confecto ex ijs, quos vitæ integritas, & doctrina commendabit, Ordinarius debet eligere magis idoneos, ac postea Abbati relinquare, ut ex electis, cui maluerit, curam conferat, ita refert decifum *Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 149.*
- Beneficium Curatum vnus diœcesis quando conferatur ab Ordinario alterius diœcesis vbi illud situm est, debet edicta proponere Ordinarius loci vbi existit, & ibidem examen erit peragendum, & postea collatio fiet ab Ordinario ad quem spectat, ita refert decifum *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 10. num. 31.*
- Inferior si haberet preventionem cum Ordinario, debet habita notitia vacationis Parochialis coram Notario declarare se velle dictam Parochiam conferre, & ideo rogare Episcopum vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius suæ preventionis, ita attestantur resolutum *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 2. proœm. num. 17. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 125.*
- Episcopus inanenendus est in sua quasi possessione instituendi donec inferior coram iudice competente legitime probauerit ius cogendi Synodum habere, aliàs coegisse, in eaque examinatores ad præscriptam Concilij formam hoc decreto deputasse, vt per *Aldan. d. tit. 9. num. 19. ubi refert decifum sub die 17. Ianuarij 1585. & 4. Augusti 1594.*
- Episcopus Forosempronien. vti vicinior manutendus est in sua quasi possessione concursus instituendi in vacationibus Ecclesiarum Parochialium della Raignanna, & iuris præeligendi magis idoneos ex approbatis in eisdem concursibus donec Abbas Clafen. legitime probauerit habere ius congregandi Synodum, aliisque coegisse, & in ea examinatores ad præscriptum Concilij in præfenti deputasse. Ego ipse d. c. 2. num. 39. ubi refero sic fuisse resolutum in Forosempronien. 2. Decembris 1628.
- Intra decem dies. Edictum esse proponendum intra decem dies ex hoc cap. colligit *Massobr. in d. praxi requis. 2. dub. 6. quem refero d. cap. 2. num. 40. & totidem remanere debet affixum ad valuas Ecclesiæ, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Parochia, quem refero d. alleg. 60. num. 45. & d. cap. 2. num. 40. licet ibidem minimè legatur, Garc. d. p. 9. c. 2. num. 42. & 43. Massobr. in d. praxi requis. 2. dub. 7.*
- Et non posse apponi cum maiori termino viginti dierum ex Bulla Pij V. incip. In conferendis, colligit *Zerol. d. verb. Parochia §. 2. dub. 3. Aloyf. Ricc. d. resol. 364. nu. 2. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 46. & 47. Lxl. Zech. d. c. 28. de Parocho sub nu. 6. Massobr. d. requis. 2. dub. 8. Salgado de protect. Regia tom. 1. p. 3. cap. 9. num. 53. & 57.*
- Terminus decem, vel viginti dierum ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinadoribus præfixus, non currit à die habitæ notitiæ vacationis Ecclesiæ, sed potest ab Episcopo quandoque assignari infra tempus electioni magis idonei præscriptum, ita refert decifum *Aldan. d. tit. 9. num. 21.*
- Vnde eueniente vacatione Ecclesiæ Parochialis posse Episcopum intra quatuor, vel sex menses respectiue à die vacationis apponere edictum pro concursu Parochialis, dixi d. cap. 2. sub num. 40. attestans sic fuisse decifum in Tiburtina 28. Aprilis 1629.
- Idoneos aliquot clericos. Ser. j Parochiali Ecclesiæ vacante non est satis eum quem Episcopus idoneum iudicat, proponere examinandum absque alio concursu, sed tenetur Episcopus plures examinadoribus nominare, & alios etiam ab alijs nominatos admittere, sicque examen per concursum omnino facere, provt in Bulla Pij V. statuitur, exceptis illis casibus, in quibus ex præfenti decreto in versis tamen adco, permittitur posse omitti examen per concursum, si Episcopus pro sua conscientia cum consilio deputatorum ita expedire arbitrat, refert decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 100.*
- Episcopus potest occurrere vacatione beneficij Curati vocate, & admittere ad concursum habentem aliud beneficium Curatum, sed non potest sine concursu, licet obtinuerit ille beneficium, quod possidet per concursum, & postquam vacauerit adeptæ possessione alterius beneficij Curati poterit Episcopus ponere edicta per concursum, refert decifum *Garc. d. p. 9. c. 2. num. 208.*
- Regulares clerici etiam Ordinum Militarum ad concursum Parochialium admittendi non sunt, refert decifum

- decifum Garc. de benef. part. 7. cap. 10. numer. 32.
62. Monoculus difpenfatus ad Ordines fufcipiendos potest admitti ad concurfum, vt per Aldan. d. tit. 9. num. 23. attestans fic fuisse decifum sub dia 17. Martij 1619.
63. Epifcopum non poffe ftatuere, feu limitare certum numerum perfonarum ad concurrendum in concurfu Parochialium tenet Aloyf. Ricc. in decif. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decif. 31.
64. Per editum etiam publicum, &c.] Edicta concurfus proponere debent Ordinarij in beneficijs Curatis referuatis Sedi Apoft. vacantibus per obitum, puta in menfibus referuatis, & a Sede Apoft. prouifio faciendâ est approbato ab examinatore in Synodo diœcefana deputatis si fidem approbationis habet ab Ordinario, ita refert decifum Piafca. in praxi Epifcop. part. 2. cap. 5. numero 17.
65. Edictum huiusmodi apponi debet ab Ordinario loci, vbi existit beneficium, & ibidem examen est peragendum, etiam si beneficium ab Ordinario alterius diœcesis fit conferendum, vt per Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. num. 102. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 10. nu. 31. Nouarr. in singul. iuris canon. fin. 82. num. 2. Ego ipse d. alleg. 60. num. 44. & d. cap. 2. num. 41. In quo edicto apponenda est dies propofiti concurfus, Seraph. decif. 1148. Masfobr. d. requis. 2. dub. 10.
66. De substantia & forma concurfus Parochialium esse huiusmodi edictum apponi, refoluunt Læ. Zech. de republ. ecclæs. cap. 28. de Parocho, num. 6. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 364. Zerol. d. verb. Parochia, §. 2. dub. 2. Nouarr. d. conclus. 82. num. 2. Ego ipse d. alleg. 60. num. 43. & me citato in illo loco Masfobr. d. requis. 1. dub. 3. vbi intelligit quando Concilium Prouinciale hoc statuit.
- Contra Nauarr. consil. 4. de prebend. Garc. d. cap. 2. nu. 38. Salgado d. cap. 9. num. 50. existimantes collationem nullam non reddi ex omissione edicti.
67. Tempus, quo debet esse affixum edictum, esse arbitratium Epifcopo, modo non excedat viginti dies, afferunt Garc. d. p. 9. cap. 2. nu. 50. Masfobr. in d. praxi requis. 2. dub. 9.
68. Edictum aliud concurfus non est proponendum, sed ille, qui comparuerit, examini est fubiiciendus, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium est conferendum, nisi ij qui defcripti sunt, excusent se legitimo impedimento detineri, quominus valeant ad concurfum accedere, tunc enim poterit Epifcopus legitime terminum prorogare, ita refert decifum Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 215. Masfobr. d. requis. 3. dub. 7.
69. Si intra terminum edicti vnus solum comparuerit ad concurfum Parochialis, qui nolit se examini fubiicere, nec Parochiam curet obtinere, ab Epifcopo assignandum est aliud edictum, rursusque vocandi oppositores, ita refert decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 219.
70. Quando nullus comparuit, aut certe nullus ex comparentibus vult fubire examen, Epifcopus assignare debet aliud tempus, siue edictum, & si adhuc nemo comparerit, vel alias nemo idoneus reperitur, tunc poterit Parochialis absque concurfu conferri, ita refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 216. Masfobr. d. requis. 3. dub. 9. Filiuc. d. tract. 41. c. 4. num. 152.
71. Transacto constituto tempore, &c.] Ante lapsum terminum edictorum nullum esse examen & concurfum factum, refoluunt Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 326. cum seqq. Salgado. d. cap. 9. num. 64. Aldan. d. tit. 9. num. 17. attestans fic fuisse decifum in Porenz. 4. Maij 1619.
72. Terminum decem, vel ad summum viginti dierum elapfo, nullum esse admittendum, afferunt Seraphin. decif. 1148. num. 4. Aloyf. Ricc. d. resol. 362. num. 2. Nouarr. d. conclus. 82. num. 4. Ego ipse d. cap. 2. num. 43.
73. Occurrente vacatione Parochialis prouidendâ in concurfu, ad quam infra terminum in edicto præfixum plures sunt oppositi, si dicto termino elapfo alter superueniat re integra, est vtique admittendus, ita refert Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. nu. 115. Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 52. num. 59. Garc. d. part. 9. cap. 2. nu. 206. Masfobr. in d. praxi requis. 3. dub. 2. Ego ipse d. alleg. 60. nu. 46. & d. c. 2. num. 42. vbi id intelligo quando iste habuit iustam

causam excufationis, vel ratione ignorantia, vel absentia, seu alterius impedimenti, ex Nota decifione in Firmiana Parochialis 6. Martij 1597. coram Card. Pamphilio sen.

Vnde si quis non defcriptus in tempore concurfu præfixo comparuerit, legitimo impedimento cessante, itaut potuerit nomen suum infra præscriptum terminum deferre, & elapfo termino, examine nondum facto, seu re integra petat se ad concurfum admitti, non esse audiendum, dixi d. cap. 2. num. 45. asserens ita fuisse decifum sub dia 7. Iulij 1625.

Examen statim elapfo termino edicti potest per Epifcopum inchoari, sed non potest eadem die claudi vbi plures fuerunt defcripti, quia sunt expectandi, vel vocandi, alioquin vitabitur concurfus si ex pluribus defcriptis vnus, aut non omnes examinentur, & eis non expectatis claudatur concurfus, vt per Garc. d. p. 9. cap. 2. numer. 33. Seraphin. decif. 1148. num. 5. Masfobr. d. requis. 3. dub. 10. quos refero d. cap. 2. num. 46.

Omnes qui defcripti fuerint, &c.] Intelligi quatenus veniant ad examen, alias in potestate vnus eifet nolle venire, impedireque ne vterius procederetur, refert decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 217.

Examinentur.] Vnus tamen examinari poterit, & approbati, si ille solum ad concurfum comparuerit intra terminum, nec opus est alio edicto, aut termini prorogatione, ita refert decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 215. Vgolin. de offie. Epifcop. cap. 50. §. 10. nu. 4. Filiuc. d. tract. 41. cap. 4. num. 151. Masfobr. d. requis. 3. dub. 8. Ego ipse d. alleg. 60. num. 51. & d. cap. 2. num. 50.

Ab Epifcopo, siue eo impedito, ab eius Vicario generali.] Et etiam Epifcopo non impedito poffe fieri examen coram Vicario, quia hæc verba important tantum quandam convenientiam, tenent Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 119. quem refero Ego ipse d. alleg. 60. num. 41. & me citato in illo loco. Masfobr. in d. praxi requis. 3. dub. 3.

Aque ab alijs examinatore, &c.] Synodalibus scilicet, concurfum enim, & examen factum cum examinatore non synodalibus esse nullum, & inualidum, & collationem deuolui ad Sedem Apoft. referunt decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 341. Masfobr. d. requis. 3. dub. 5.

Non paucioribus quam tribus.] De forma esse vt examen fiat per concurfum in Parochialibus cum tribus examinatore, & non pauciores, referunt decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 341. Masfobr. d. requis. 3. dub. 5. col. 2. Garc. d. cap. 2. num. 53.

Poffunt tamen adhiberi in concurfu plusquam tres examinatore, sed non pauciores, referunt decifum Garc. de benef. part. 5. cap. 9. num. 52. Filiuc. d. tract. 41. cap. 4. num. 156. Masfobr. in d. praxi requis. 12. dub. 1. Salgado d. cap. 9. num. 66. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 31. num. 65. quos refero d. cap. 2. num. 52.

Quorum votis si pares, &c.] Approbatus nemo censetur si ex tribus examinatore quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerint, accedente Epifcopo vni. Idem dicendum, quando sunt quinque examinatore, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & ceteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Epifcopo vni illorum accedente. Idem fimiliter si vnus tantum compareat ad se examinandum coram tribus examinatore, vno illorum approbante, ceteris reprobantibus, quia illi non potest accedere Epifcopus, & examinatus dicitur reprobatus, ita refert decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 60.

Examinatore vt sint tres, non statuit præcise Concil. sed quod non possint adesse pauciores quam tres, ita quod si tres sint tantum examinatore, vota non possint esse paria, sed singularia, quando finguli fingulos approbant, & tres examinatore debent adhiberi in Parochialibus etiam modici valoris, & satisfactum erit huic decreto si tertius examinatore examinauerit, & sit præfens in approbatione, licet votum suum non expleuerit, ita refert decifum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 53.

Examinatore autem fingulis annis, &c.] Examinatore debere fingulis annis proponi in Synodo ad minus sex, & ab ea Synodo probati, eorumq; officij etiam post

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

- post annum suae electionis non expirare asserunt Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 73. Massobr. in d. praxi requis. 11. dub. 1. vbi dub. 5. ait Concilium Trident. nullam formam praescribere super propositione examinatorum, Salgado d. cap. 9. nu. 67. Rota in Seguntina Parochialis 15. Junij 1638. coram R. P. D. Roias, vbi quod deputatio examinatorum Synodali aliter, quam in Synodo Diocesana fieri non potest.
84. Examinatores debere proponi nominatim, & non in genere, nisi proponerentur in genere, qui re vera tunc extarent, quia per huiusmodi genericam expressionem haberetur etiam expressa persona, tenent Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 139. Filiuc. d. tract. 41. cap. 4. num. 157. Salgado d. cap. 9. num. 76. Massobr. d. requis. 11. dub. 3. vbi dub. 7. asserit ad hoc vt dicatur examinatio probatus a Synodo, debere dimidiam partem suffragiorum ferre ab his, qui vocem habent in Synodo.
85. Examinatores synodales in Synodo ad summum viginti eligi posse, tenet Aldan. d. tit. 9. num. 29. attestans ita fuisse decisum in Casarungustana 12. Martij 1623.
86. Examinatores, non posse eligi sub nomine dignitatis, sed tantum specialem personam, refero decisum in vna Surtina in meo tract. de officio & potestate Parochi, cap. 2. numer. 56. in fine.
87. Iudicium synodali nominationem spectare principaliter ad Episcopum, non tamen priuatim quoad Capitulum, dicit Aldan. d. tit. 9. num. 30. vbi refert ita decisum in Saonen. 18. Martij 1628.
88. Examinatores, qui ab Episcopo propositi fuerint a Synodo tam per vota secreta, quam aperta, possunt probari, & Episcopus eum modum in probatione seruati faciat, quem magis expedire iudicauerit, refert decisum Praefec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 2. num. 4.
89. Constitutio Pij V. In conferendis locum non habet, nisi in his diocesis, in quibus fuit coacta Synodus, & in eis iuxta formam huius decreti fuerunt deputati examinatores, refert decisum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 4.
90. Quibus autem conditionibus, & qualitatibus huiusmodi examinatores clare potissimum debeant, ostendit Homobon. de Bonis de humana vita statibus, part. 1. cap. 13.
91. Si ex sex examinatis aliqui intra annum suae electionis mortui fuerint, totam facultatem examinandi vna cum Episcopo ad superstitis, etiam si vnus tantum superesset, spectare debere eo anno durante, sed in locum demortuorum eligendos alios cum approbatione Capituli, refert decisum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 8. Massobr. in d. praxi requis. 12. dub. 2. Salgado d. cap. 9. num. 70. cum seqq. Ego ipse d. cap. 2. num. 57.
92. Vicarium Capituli Sede vacante in locum examinatorum absentium, vel defunctorum alios auctoritate Apost. sufficere non posse, sed curare debere vt elapso anno alij in locum demortuorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non habentur qui supererunt, refert decisum Sbroz in addit. ad suum tract. de officio vicar. lib. 2. q. 211. Garc. etiam in addit. ad suum tract. de benef. p. 9. cap. 2. num. 78.
93. Examinatores Synodales quando omnes intra annum deputationis mortui fuerint, tunc Episcopus ex examinatis antiquis synodalibus, si fuerint, subroget alios non pauciores quam sex, & si non existant sex examinatores antiqui synodales, qui ad hunc numerum ascendant, tunc Episcopus eligat illos, qui fuerint, & alios suppleat de nouo, approbatos tamen a Capitulo, vsque ad numeri praefati complementum. Verum si nulli examinatores antiqui synodales superstitis fuerint, tunc Episcopus novos examinatores probitate, & scientia idoneos, qui a Capitulo approbati sint, non pauciores dicto numero substituat. Et veniente vacatione cuiuslibet parochialis Ecclesiae Episcopus debet ex praedictis examinatis eligere tres, qui cum eo examen iuxta hoc decretum perficiant, officium autem praedictorum omnium examinatorum subrogatorum expirat cum primum aduenit tempus nouam Synodum iuxta hoc decretum celebrandi, ita refert decisum Aldan. d. tit. 9. num. 31. asserens ita fuisse declaratum de Ordine Cle-
- mentis VIII. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 13. Marefcot. var. res. sol. lib. 1. cap. 32. Salgado d. cap. 9. ex num. 70. Massobr. in d. praxi requis. 12. dub. 3. Ego ipse d. cap. 2. num. 58 & censuit Rot. in Panormitana Archiepiscopatus 3. Decembris 1618. coram bona mem. Buratto, & in eadem 5. Junij 1620. coram eodem inter eius impressas decis. 479. num. 2. vbi habetur Clementem VIII. speciali constitutione concessisse Episcopis facultatem deputandi examinatores extra Synodum deficientibus, vel impeditis synodalibus, dummodo infra annum a Synodo celebrata, & decreuisse quod statim lapso anno talis facultas, & eorum auctoritas expirat.
94. Examinatores synodales durare donec alij in Synodo deputati fuerint, verum si elapso anno aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirare referunt decisum Galet. in margarita casum conscient. verb. examinatores 1. Garc. in addit. ad d. p. 9. cap. 2. num. 75. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 361. in 2. edit. Marc. Anton. Genuenf. in praxi Archiepiscop. Neapol. cap. 66. num. 17. Massobr. in d. praxi requis. 12. dub. 4. num. 3. vbi subdit locum non habere quando post annum superfuit sex adhuc.
95. Episcopus nouus, qui ex examinatis synodalibus antiquis omnes praeter vnum mortuos inuenit in diecesi vbi iam congregata fuit Synodus, & deputati examinatores in ea, tenetur ad prouisionem Parochialis nouam Synodum congregare, & examinatos eligere, & cum illis in concursu Parochialem prouidere: quod si non fecisset, sed iudices nominasset, vel cum solo illo viuentem concursum, & examen fecisset, prouisio non valeret, refert decisum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 82.
96. Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinatos superstitis non extantibus sex, etiam si caperet praetextum quod ipse de nouo esset adeptus possessionem Episcopatus, cum annus celebrandi Synodum non incipiat currere a die possessionis Episcopatus, sed a die Synodi ultimo loco celebrata, refert decisum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 92. & 93. Massobr. d. requis. 12. dub. 6. & censuit Rot. in d. Panormitana Archiepiscopatus 5. Junij 1620. coram bona mem. Buratto, inter illius impressas decis. 479.
97. Non licet Episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere examinatos non synodales extraneos, qui suppleant, etiam in casu non existentium examinatorum synodali numero sufficientium ad concursus faciendos, eo quia ob penuriam virorum habentium qualitates Doctoratus & similes non poterunt in Synodo diocesana eligi, ita Ego ipse d. tract. de officio & potestate Parochi, e. 2. nu. 62. attestans sic fuisse decisum in Vafionen. 13. Novembris 1627.
98. Episcopo non licere subrogare, alios in locum examinatorum synodali, qui per sententiam de crimine simoniae fuerint condemnati, ibidem.
99. An in casu concursus, in quo non interfuerint examinatores synodales, collatio beneficij deuoluatur ad Sedem Apost. vel potius eidem Episcopo liceat proponere nouum concursum infra quatuor menses sibi de iure concessos, quaestio dubia, in qua Ego ipse d. cap. 2. num. 66. refero S. Cong. Conc. nihil respondisse.
100. Concurfus, in quibus fuerint adhibiti examinatores deputati in Synodi praecedentibus fuisse nullos, quatenus tamen praedicti examinatores in Synodo posteriori non fuerint confirmati, assero Ego ipse d. cap. 2. num. 67. referens ita fuisse decisum in Monopolitana 13. Junij 1630.
101. Episcopus, qui non constituit examinatos in Synodo, sed ex se ipso deputauit, vel quia priores erant mortui, vel quia nulla aderat facultas congregandi Synodum, nempe propter pestem, nulliter prouidet de Parochialibus, licet quandoque Summus Pont. mandauerit istos tolerari, iniungendo vt quamprimum facta Synodo noui eligantur examinatores, & quod prouisi per concursum cum examinatis ab Episcopo solo deputatis nouas prouisiones impetrent, vel denuo legitime examinati, & approbati ab Episcopo de eisdem Parochialibus prouideantur si in mensibus ordinarij vacauerint, ita refert decisum Garc. in addit. ad d. part. 9. cap. 2. num. 85. & Ego ipse d. cap. 2. num. 68. & 69.

Provisi de Parochialibus non servata forma Concilij ex eo quod ob varias difficultates non potuissent cōgi Synodus, nec deputari examinatores synodales, non sunt remouendi, at danda est facultas Episcopo deputandi examinatores extra Synodum, illeque monendus & hortandus, vt quantocius conuocet Synodum eo meliori modo, quo potest. ita Aldan. *d. tit. 9. num. 20.* attestans sic fuisse decisum in *Treueren. 26. Iunij 1627.*

102. Concurfus est nullus in quo cum examinatores synodales interuenit aliter, qui non sit examinatus synodalis, vt per *Garc. d. p. 9. c. 2. nu. 83. & 324. & 341.* Masfobr. in *d. praxi requis. 13. dub. 1.* Ferentil. in *annot. ad decif. 479. Burtati lit. A.* Ego ipse *d. cap. 2. num. 71.* vbi refeto me vidisse hac de re decisionem authenticam S. Cong. Conc. in *uis Messanen. 15. Decembris 1629.* & censuit Rot. in *Bassanon. Parochialis 18. Februarij 1628. coram Card. Virili, & in Nicien. Parochialis 25. Iunij 1629. coram eodem,* vbi etiam fuit dictum negatiuam illam, quod quis non esset examinatus synodalis, debere plenè, & concludenter probari vt fundamentum intentionis, & non sufficere quod in registris Curie Episcopalis non reperitur nominatus, aut descriptus in Synodo ille, quem pretenditur non esse examinatum synodalem, quia possibile erat quod fuerit deputatus examinatus synodalis ab Episcopo in Synodo, & non fuerit descriptus, Rot. *decif. 323. num. 4. vers. ultra quod p. 2. recent.* nouissime Rota in *Seguntina Parochialis 15. Iunij 1638. coram R. P. D. Rojas.*

103. *§. 3. Sicut verò hi examinatores Magistri, &c.]* Examinatores necessarii eligi debere, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiatii in Theologia, vel iure Canonico si extent, alioquin alij clerici sunt eligendi, qui ad id videbuntur magis idonei, resoluunt Vgolin. *de officio Episcopi cap. 50. §. 5. num. 1. vers. secundo.* Homobon. *de Bonis de humana vita statibus p. 1. cap. 13. vers. in his ergo, in fine.* Masfobr. in *d. praxi requis. 11. dub. 2. num. 17.* referens sic fuisse decisum in *Turritana 10. Martij 1629.* Ego ipse *d. cap. 2. num. 73.* vbi *num. 74. assero in una Saonen. 19. Februarij 1628.* fuisse resolutum Episcopum non posse eligere examinatores synodales, qui non sint Doctores, seu Magistri, aut Licentiatii in Theologia, vel iure Canonico si extent, alioquin alios clericos esse eligendos, qui ad id magis idonei videbuntur, & *num. 75.* attestor in *dicta Turritana* fuisse pariter decisum in predictos examinatores synodales non posse eligi clericos seculares, aut Regulares, qui dictis gradibus non sint insigniti, nisi vlli vtri qualitates superius expressæ non extent, quo casu fuit dictum esse eligendos, qui ad munus exercendum magis idonei videbuntur, eorumque vota æqualis valoris & efficaciz esse sicut aliorum.

104. *§. 4. Sicut verò hi examinatores Magistri, &c.]* Examinatores si non iuraurent, concursum coram eis habitum vitari tenent Homobon. *de Bonis d. cap. 13. vers. 2.* Filliuc. *d. tract. 41. cap. 4. num. 158.* Masfobr. in *d. praxi requis. 14. dub. 1.* vbi *dub. 2.* cum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 356.* esse de forma subdit, vt præstetur huiusmodi iuramentum tactis sacrosanctis Euangelij, & *dub. 3.* cum eodem *Garc. num. 356.* asserit posse præstari extra Synodum in manibus Notarij, & *dub. 4.* tradit probari per attestationem Notarij, & littera ipsorum, examinatum, refeto Ego ipse *d. c. 2. num. 76. cum seqq.* vbi *num. 78.* in *una Bisignanen. sub die 2. Decembris 1628.* iussit decifum, concursus factos non præstito iuramento ab examinatores synodales fuisse nullos, sed ex gratia conualidandos, facto verbo cum Sanctissimo qui conualidauit, & confirmauit.

105. *§. 5. Causans ne quicquam, &c.]* Examinatores synodales non posse quicquam prorsus occasione examinis, nec ante, nec post accipere, alioquin simoniz vitium tam ipsos, quam alios dantes incurtere, à qua absolui nequeunt nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam ante obtinebant, & ad alia impostum inhabiles reddi ex hoc decreto colligit Petr. Ledesma in *sum. part. 2. tract. 7. cap. 1. conclus. 7. prope fin.* Homobon. *de Bonis d. cap. 13. vers. tertio examinatores, in fine.* Franc. Leo in *thesauro fori eccles. p. 2. cap. 3. num. 25.* *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 368. cum seqq.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 561. à num. 21.* Vgolin. *de simon. tab. 4. cap. 48. §. 3. & de officio Episcopi cap. 50. §. 5. num.*

106. *Barbosi. Collect. in Concil. Trid.*

2. Filliuc. *d. tract. 41. cap. 4. num. 161.* latè Masfobr. in *d. praxi requis. 15.* Bonacin. *de simon. quaest. 7. puncto 2. differ. 1. ex nu. 5.* nouissime Aloyf. Ricc. in *praxi p. 4. resol. 76. num. 1.* & 2. Ego ipse *d. alleg. 60. à num. 52. & d. cap. 2. à num. 79. cum seqq.* nouissime Stephan. VVeyms *ad constitutiones 24. ex antiquo iure de sumptibus, & per Concil. Trident. innouatas, constit. 13. nu. vlt. pag. 124.*

107. *Quicquam prorsus, &c.]* Non posse examinatores quicquam pro labore, vel titulo stipendij ad sustentationem ex fructibus beneficij vacantis, vel alia ratione accipere, tradunt *Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 111. & d. p. 9. c. 2. nu. 374.* Bonacin. *d. differ. 1. nu. 5. vers. secundo.* Aloyf. Ricc. *d. p. 4. resol. 76. num. 4.* Ego ipse *d. cap. 2. num. 81.*

108. Non posse Ordinarium statuere aliquod stipendium etiam minimum examinatores deputatis in Synodo pro concursu Parochialium, & si Synodus diocesana seces statuerit, decretum esse irritum, & nullum, referunt decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 374.* Masfobr. *d. requis. 15. dub. 1.* Bonacin. *d. differ. 1. num. 7. vers. tertio.* Stephan. VVeyms *d. loco.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 53. & d. cap. 2. num. 82.* Posse tamen Episcopum aliquid de suo his examinatores concedere titulo præmij, vel stipendij, aut sustentationis, resoluunt *Garc. d. cap. 2. num. 379.* & Bonacin. *d. diff. 1. num. 6.* subdens hoc sibi non videri improbabile, quia Concilium in præfenti non videtur loqui de Episcopo.

109. *Quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, &c.]* Examinatores priuari beneficijs antea obtentis si occasione examinis siue antea, siue post aliquid accipiant, etiam gratis, & liberaliter datum, & ad captandam beneuolentiam, etiam si res modica sit, & leuis momenti, nam hic prohibetur quicquam prorsus accipi, resoluunt *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 390.* Aloyf. Ricc. *d. part. 4. resol. 76. num. 3.* Bonacin. *d. diff. 1. num. 5. vers. ex quibus.* Ego ipse *d. cap. 2. num. 80.*

Contra Petr. de Ledesma in *sum. tract. 7. cap. 1. concl. 7.* Zerol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. Parochia §. 2. dub. 13.* existimantes huiusmodi examinatores non priuari beneficijs antea obtentis.

110. *Peracto deinde examine renuncientur, &c.]* Examinatores peracto examine debere eos ex communi sententia renuntiare Episcopo, quos idoneos reperiunt, referunt decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 104.* Salgado *d. cap. 9. num. 79.* Ego ipse *d. c. 2. num. 84.*

111. Et illos possunt remittere ad Ordinarium, quia cumulatue, & non priuatiue in hoc decreto est attributa iurisdictione, vt censuit Rot. *decif. 627. num. 1. in 1. collect. nouissim. alijs p. 4. diuers.*

112. Licet Concilium in præfenti non expresserit an vota examinatum palam, an secretè ferri debeant, magis tamen expedire vt examinatores palam inter se sua vota conferant, & notario iubeant vt in actis suis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Seium verò reprobatum, referunt decifum *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 107.* Franc. Leo in *thesauro fori eccles. p. 2. cap. 3. num. 35.*

113. Examinatores debere dare vota dum simul congregati sunt cum Episcopo, non autem separatim, sicut etià Episcopum, vbi datur locus accessui, debere accedere examinatores simul congregatis resoluunt *Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 58.* Masfobr. in *d. praxi requis. 4. dub. 2.*

114. Examinatores ab Episcopo, vel vicario, quibus beneficia prouideri incambit, maxime quando iubetur, teneri significare, & subscribere quis dignus, & quis dignior sub peccato mortali, tenent Barth. Medina in *sum. lib. 1. cap. 14. §. 32.* Petr. Ledesma in *sum. p. 2. tract. 7. cap. 1. conclus. 7. diff. 13.*

115. Episcopum non habere votum decifuum in concursu, sed tantum accedere vbi vota sunt paria, vel singularia, dicit Masfobr. *d. requis. 4. dub. 5. vbi dub. 6.* ostendit quando dicantur vota paria, quando singularia.

Si vnus tantum compareat ad se examinandum coram tribus examinatores, vno illorum approbante, & ceteris reprobantibus, non posse Episcopum illi accedere, sed examinatum dici reprobatum, referunt decifum *Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 60.* Masfobr. *d. requis. 4. dub. 7.*

116. Si plures examinatis aliqui vltra dimidiam vocum fuerint

fuerint consecuti, & vnus omnia suffragia prospera reportauit, Episcopus facta per examinatores relatione potest postposito illo, in quem omnia suffragia confluerunt, alium ex eis eligere, qui ultra dimidiam partem vocum habuerint, cum omnes approbati dicantur, ita refert decisum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 109.

117. *Quicumque ab his idonei iudicati fuerint.* Examinatores non tenentur explicitè referre singulas qualitates eorum, qui sunt examinati, sed sufficere referre omnes examinatos fuisse idoneos, tenuit Rot. coram Card. Caualer. decis. 293. à princ. vbi in vers. neque pramissis, subdit nihil ob stare quod in hoc decreto fiat expressa mentio, vt scilicet debeant renuntari quocumque ab examinatis iudicati fuerint idonei etate, moribus, scientia, prudentia, &c. quia hic fit expressio eorum qua tacite insunt, ex gr. tantum, quod probatur ex hoc eodem decreto, dum immediate subiungit, *Et alijs rebus ad Ecclesiam vacantem gubernandam opportunis*, multa enim alia sunt, quae requiruntur ad hoc, vt quis sit idoneus ad Ecclesiam Parochialem gubernandam, veluti quod sit clericus, ex legitimis natalibus procreatus, inde inferrebat quod sicut Concilium non exigijt vt super istis alijs qualitatibus fiat explicita relatio, ita pariformis determinatio requiritur quoad mores, etatem, doctrinam, & prudentiam, quae in Concilio specialiter exprimuntur.

118. *Etate, moribus, doctrina, prudentia, &c.* In concursu Parochialium non solum considerari idoneitatem, respectu scientiae, sed etiam respectu etatis, morum, & prudentiae, & huiusmodi ad Ecclesiam Parochialem gubernandam, aduertunt Massobr. in d. praxi requisit. 5. dub. 2. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 32. Rot. coram bona mem. Buratto decis. 22. num. 28. & decis. 90. per tot. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, verb. electio, differ. 1. num. 1. Alov. Ricc. in praxi aurea, resol. 34.8. Ego ipse d. e. 2. num. 12.

119. Et posse examinatores etiam extraiudicialiter informati de qualitatibus examinandorum, censuit eadem Rota coram Caualer. d. decis. 293. num. ult.

Examinatoribus approbantibus aliquem tanquam magis idoneum in scientia, cuius tamen mores ignorauerunt, & habentibus alium non tam doctum, sed ab eis cognitum, & approbatum in omnibus, hunc vitium esse praeterendum refert decisum Garc. dicit. part. 9. cap. 2. numer. 111.

120. *Et ex hisque Episcopus eum eligat, &c.* Etiam extra locum examinis, & ipis absentibus examinatis, vt per Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 59. Massobr. in d. praxi requisit. 5. dub. 20.

121. Nunquam spectare ad examinatores, sed ad Episcopum solum iudicare, & eligere quis ex concurrentibus ad Parochialem vacantem sit magis idoneus, refert decisum Garc. de benefic. p. 6. c. 2. num. 236. & p. 9. cap. 2. numer. 105. & 108. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Parochialis, §. 2. Mari. Antonin. variar. resolut. lib. 1. resol. 63. nu. 8. Franc. Leo in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 3. nu. 34. Armen. dar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. nu. 58. Massobr. d. requisit. 4. dub. 1. & 4. Ego ipse d. e. 2. nu. 90. & 91.

122. Examinatores synodales debent vota sua dare, sed Episcopus non tenetur ex collatione votorum eligere, sed potest cui maluerit ex approbatis beneficium conferre, non habita ratione calculorum ipsorum votorum, debet tamen expectare vt examinatores renuntient quos iudicauerint idoneos. Ita refert decisum Massobr. d. requisit. 4. dub. 4.

123. Examinatores singuli possunt, & debent dare vota super qualitate cuiuslibet examinati ex forma vers. *trāsactio*, Episcopus non ex collatione horum votorum debet eligere, sed ex vers. *peracto*, examinatores debent solum renuntiare duos, vel tres, v. g. examinatos idoneos, deinde Episcopus absque votorum calculo, sed suo iudicio eligere debet digniorem. Ita refert decisum Garc. dicit. part. 9. cap. 2. num. 109. Verum Trentaeque ex professo cons. 10. per tot. vol. 1. ad partes disputat hanc materiam, & tandem concludit quod si vota examinatorum non fuerint singularia, aut paria, non poterit Episcopus, vel Vicarius accedere quibus magis videbitur, sed debet

conferre vni ex examinatis & approbatis, qui respectu numeri ad numerum, zeli ad zelum, & meriti ad inuestitum dignior ab examinatis iudicatus fuerit, ex doctrinis vulgaribus. Deinde responderet ad verba huius Decreti, ibi, *ex hisque Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit*, &c. quae videntur insinuare quod sit in potestate Episcopi eligere quem voluerit ex examinatis & approbatis, vt scilicet intelligantur iuxta alia verba eiusdemmet decreti, ibi, *quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur*; itaut secus dicendum esset si vota non fuissent paria, aut singularia; sed licet hec sententia in puncto iuris vera mihi videatur, nihilominus tamen sequenda est contraria ob factam Congregationis declarationem, de qua testantur Garcia, & Massobr. citatis locis.

Parochialis collatio si cessantibus reservationibus Apost. spectet ad inferiorem collatorem, & in concursu facto per Ordinarium sint renuntiat plures a quae idonei, facultas eligendi magis idoneum ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet, siue Parochialis in mense Apostol. siue Ordinario vacet. Ita Aldan. d. tit. 9. num. 40. attestans sic fuisse decisum in Aseulana 1. Decembris 1618.

Electiorem factam de magis idoneo significandam esse intra quatuor menses, & si fuerit transmissa, nec peruenierit ad manus collatoris intra dictum tempus, prouisionem deuolui tradit Massobr. in d. praxi requisit. 6. dub. 1. vbi dub. 2. cum Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 8. asserit significationem electionis fieri posse extra presentiam examinatorum, refero Ego ipse d. cap. 2. num. 94.

126. *Quem ceteris magis idoneum iudicauerit, &c.* Electionem igitur & prouisionem in concursu Parochialis factam de digno, omisso digniore, esse nullam, & subreptitiam, tenent Azcued. d. consil. 9. num. 30. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 225. Massobr. in d. praxi requisit. 5. dub. 1. Ror. in Dertusen. Parochialis 18. Decembris 1581. coram Giptio, & in Tuden. Parochialis 18. Aprilis 1603. coram bona mem. Card. Sacrato, vbi firmavit conclusionem in beneficijs Curatis ex idoneis magis idoneum esse eligendum, iterum in Hispana Parochialis 1. Iunii 1609. coram Ortenbergo, refert & sequitur Beltramin. in annotat. ad decis. 11. Gregorij X V. & sic conquerente digniore reuocari collationem factam digno, de beneficio curam animarum habente, mediante concursu iuxta constitut. Pij V. aduertit Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, verb. electio, differ. 2. num. 4. refero Ego ipse d. cap. 2. num. 95. vbi à num. 98. post infinitos propemodum per me citatos resolu electores sub poena peccati mortalis tenent digniorem, seu meliorem eligere.

Quando per concursum & oppositionem prouisio beneficii faciendae est, tenent quem ad restitutionem si dignum eligat omisso digniore, cum non solum offendat iustitiam distributiuam, verum etiam commutatuam ortam ex illo quasi contractu proueniente ex edicti propositione, & ex fide in illo data, resoluunt Molin. de primogen. lib. 2. cap. 25. num. 59. Barthol. de Medina in instruat. Confess. in 7. precept. §. 32. Petr. Nauarr. de restitut. lib. 2. c. 2. num. 178. Gutier. canon. lib. 2. cap. 11. num. 55. cum seqq. Vazq. in opuscul. morali tract. de benefic. c. 2. §. 3. nu. 117. Fernandez in examine Theolog. moralis p. 4. cap. 4. §. 1. num. 2. & cap. 7. §. 2. numer. 11. Ego ipse d. allegat. 60. num. 68. & d. cap. 2. num. 105.

Contra Martin. Ledesin. 2. 4. q. 18. ad fin. vers. *secunda conclusio*, Nauarr. in man. c. 17. num. 74. vers. *nec obstat*, Mercado de contract. lib. 6. c. 17. §. y ansi dixen los Theologos, vers. *esto nolo signo*, Garc. de benefic. p. 7. c. 16. num. 43. existimantes non tenentur ad restitutionem dignum eligentes omisso digniore, etiam quando prouisio faciendae est per concursum, & oppositionem.

Vnde simoniam committere dignum offerendo in concursu pecuniam digniori, vt desistat ab oppositione, & tenent ad cedendum beneficio, & ad restituendos fructus perceptos, resoluunt Sor. de iust. lib. 9. q. 6. art. 1. ad 2. Nauarr. in man. c. 23. nu. 101. vers. 8. Beia res. casuum conse. p. 2. casu 5. Fernand. in exam. Theolog. moral. p. 4. c. 14. §. 1. nu. 1. & 2. Ego ipse d. e. 2. nu. 106. vbi n. 107. resolu simoniacam non

non esse electionem, nec illicitam, si quis tradiderit pecuniam electoribus indignam eligere volentibus ne illum eligant.

129. * Magis idoneum, &c.] Idoneior iudicandus, ac propterea preferendus ille est, qui muneri, cui praeficitur, est aptior, Couar. in reg. peccatum, p. 2. §. 7. n. 4. vers. dignior vero, Rot. decis. 537. num. 14. p. 1. recent. & in d. Vrbinaten. Parochialis. item & ille, qui altero cum quo concurret fuerit senior, ita Barbat. consil. 23. post num. 13. vol. 1. Tiraq. de iure primog. in praefat. num. 182. Roland. cons. 47. num. 70. lib. 1. Lambert. de iure par. p. 2. lib. 2. q. 2. princ. art. 26. nu. 4. Mari. Anton. var. resol. lib. 1. c. 4. nu. 2. Illustriss. D. meus Roder. à Cunha in comment. ad cap. consilium 9. num. 2. dist. 74. Valenz. consil. 34. num. 56. vbi num. 59. quod senior dicitur non tam ab aetate, quam à sapientia & moribus. Rota decis. 61. num. 1. p. 1. in posthum. Farinae.

130. Originarius idoneior quoque iudicandus ac preferendus, si alter sit extraneus, Couar. praef. cap. 3. §. sub num. 5. vers. secundo annotandum est, Fusc. de visitac. lib. 2. cap. 15. num. 13. & 14. & cap. 21. num. 25. Put. decis. 154. p. 1. alias decis. 247. lib. 1. in correct. Mandos. consil. 1. num. 4. Grilenzon. consil. 151. num. 64. Vgolin. de offic. Episcopi, cap. 50. §. 7. num. 4. Maslir. Sicis. decis. 2. num. 147. Rot. decis. 299. p. 1. diuers. Valenzuel. d. consil. 34. num. 69. vbi num. 79. quod diocesanus in beneficalibus praefertur non diocesano. Perez de Lara de annuvers. lib. 2. cap. 3. num. 19. & segg. Et ita potest eligi dignus de ciuitate, vel gremio Ecclesiae, posthabito digniore extraneo. Lal. Zech. de benef. c. 12. nu. 36. Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 5. nu. 19. Vgolin. d. c. 50. §. 8. nu. 4. Ego ipse d. alleg. 60. n. 102. Valenzuel. d. consil. 34. nu. 70.

131. Doctor praefertur non Doctori, Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 135. num. 1. Rot. decis. 36. num. 2. part. 2. recent. Valenzuel. d. consil. 34. nu. 58. cum segg. vbi num. 64. quod Doctor in iure Pontificio praefertur Doctori in iure Ciuili, Rota d. decis. 61. nu. 1. Attamen minus doctus, modo idoneus, cuius mores sunt noti, & approbati, praefertur Doctori, cuius vita ignoratur, Piafec. d. cap. 5. num. 19. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. nu. 112. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 11. Aloyf. Ricc. in d. praxi decis. 45. in 1. edit. alias resol. 362. nu. 1. in 2. edit. Maslobr. in d. praxi requisi. 5. dub. 2. num. 19. Rot. in Barchinonen. Parochialis 29. Nouembrii 1613. coram bono mem. Buratto, inter eius impressas decis. 22. In beneficio concursus quando fit curam Ordinatio & examinatoribus, potest Ordinarius cum examinatoribus preferre ei, qui magis scientia praecellit, illum, qui prudentia, moribus, & integritate aptior videtur ad gubernandam Ecclesiam, ita Rota decis. 521. num. 1. & 2. apud Farin. part. 1. in posthum. nam in concursu ad beneficium preferendus est non is, qui solum idoneus reputatur quoad litteraturam, sed qui aetate, moribus, doctrina, & prudentia magis idoneus iudicabitur, eadem Rota d. part. 1. decis. 551.

132. Sacerdos praefertur alteri aliquo inferiori Ordine insignito, Roland. cons. 47. num. 75. Dec. cons. 542. nu. 13. Perez de Lara d. lib. 2. cap. 3. num. 16. Rota d. decis. 61. num. 1. & in pari attenditur quis prius assecutus fuerit sacros Ordines & gradus, Ioan. de Platea in l. 2. num. 1. c. de Primie, lib. 12. Natt. cons. 638. num. 18.

133. Dispensatione non indigens praefertur indigenti, Seraph. decis. 767. num. 2. part. 1.

134. Beneficium nullum habens praefertur habenti, Lambert. p. 3. lib. 2. q. 5. art. 3. Carol. de Grass. decis. 1. num. 10. de iure patron. Rot. decis. 16. num. 7. part. 2. recent. & in Calaguriz. beneficij de Tesora 9. Iunij 1621. coram bono mem. Vbaldo, & in Vrbinaten. Parochialis 12. Februarij 1629. coram R. P. D. Veroffio, & pauper ceteris paribus praefertur debet diuiti, Perez de Lara d. lib. 2. cap. 3. num. 11. sicut in clerico non habente beneficium quod preferendus sit illud habenti, ceteris paribus, dicit Rota d. decis. 61. num. 4.

135. Si potentia diuitiarum, vel nobilitas conferat ad comprimendos Christi aduersarios, praefertendi sunt diuitiores, & nobiliores tenuibus, & ignobilibus, Fernandez in examine Theolog. moral. part. 4. c. 4. §. 1. num. 5.

136. *vv* Si verò iurispatronatus Ecclesiasticus erit, &c.] Vide Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. num. 116. Piafec. d. cap. 5. num. 17. in fine, Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 351. vers. amplius Barbof. Collect. in Concil. Trid.

sexto, Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. iurispatronatus. §. 10. Azor. in iur. moral. p. 2. lib. 6. c. 22. quest. 15. Salgado d. c. 9. num. 80. Ferentil. in annotat. ad decis. 25. Buratti nu. 12. Ego ipse d. alleg. 60. nu. 16. & d. cap. 2. num. 124. Rota decis. 453. nu. 1. apud Farin. p. 1. in posthum. vbi quod concursus requiritur in Ecclesia Parochiali de iure patronatus Ecclesiastico, & quod dispositio Concilij in praesenti procedit ne dum in Rectorijs, verum etiam in vicarijs perpetuis, attestaturque sic fuisse per sacram Congreg. resolutum, & eadem Rota d. p. 1. decis. 543. n. 8. dicit quod examinatores nihil iuris habent in patronatu Ecclesiae Parochialis, licet approbent idoneos pro obtinenda collatione, seu institutione.

Episcopus tenetur instituere praesentatum ad Parochialem Ecclesiam iurispatronatus Ecclesiastici, cuius institutio ad Episcopum ipsum, & non ad alium pertinet, etiam si patroni ex approbatis ab examinatorebus synodalibus digniorem non praesentauerint stante hoc decreto in d. vers. si verò iurispatronatus, quia iudicium spectat ad patronum, refert decifum Aldan. d. tit. 9. num. 43.

Institutio Parochialium de iure patronatus Ecclesiastico quando ad inferiores licet exemptos & Abbates pertinet, nihilominus Episcopus ordinarius debet edicta concursus proponere, & inferior instituet magis idoneum approbatum ab Episcopo, quod si secus actum fuerit, collatio est nulla, ita refert Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 262.

Beneficium Curatum iurispatronatus Ecclesiastici si vacauerit in mensibus Apostol. Sedi reseruatis, Episcopus ipse Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Summo Pont. instituendum, sicut fit in alijs Curatis quae non sunt de iure patronatus, ita referunt decifum Piafec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. num. 17. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 273.

Institutio ad Parochiales Ecclesias, quae iurispatronatus Ecclesiastici sint, vbi facienda sit à Papa, quia fortasse in mensibus reseruatis vacauerit, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti, & concursus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui Sanctitas sua gratiam faciat, nominari, refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 273. Salgado d. tit. tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 99.

Et Is quem patronus digniorem, &c.] Et ad eum patronum Ecclesiasticum spectabit quando duo aequè idonei ab examinatorebus fuerint iudicati, quia electio dignioris spectat ad patronum, institutio ad Episcopum, quando ad ipsum Episcopum, & non ad alium illa pertinet, ita refert decifum Garc. d. part. 9. c. 2. num. 267.

Episcopus instituere debet in beneficio praesentatum ab Ecclesiastico patrono si digniorem elegerit ex approbatis ab examinatorebus, refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 262.

Inter probatos ab examinatorebus, &c.] Si patronus Ecclesiasticus aliquem praesentauerit antequam sit ab examinatorebus approbatus in concursu, praesentatio nulla erit, nec eius virtute facienda erit institutio ab Episcopo tanquam minus legitime facta, nisi denuo iterum expresse, vel tacite fuerit praesentatus, postquam ipse sit intra terminum edictorum, seu re integra oppositos, & inter ceteros descriptus, & inter dignos approbatus. Ita Salgado d. tit. cap. 9. num. 81. quem refero d. cap. 2. num. 124. in fine.

Examen per concursum non requiritur in collatione Parochialium iurispatronatus mixti, id est, partim Ecclesiastici, & partim laicalis, Viuan. in appendice sua praxi iurispatron. ad lib. 10. cap. 1. num. 34. pag. 760. in nouiss. impress. vbi testatur ita fuisse responsum in Pisana 5. Februarij 1628. refero Ego ipse d. cap. 2. num. 126. late sequitur Gabr. Pereira de manu Regis part. 1. cap. 7. num. 32. cum segg. vbi num. 36. vers. quam resolutionem, affirmat habere locum non solum in iure patronatus mixto, quando maiorem, vel aequalem partem habet secularem, sed etiam quando Ecclesiastica sit maior, subditque Eminentissimos Cardinales Concilij Tridentini. interpretes super Dd 2 beneficio

beneficio de Ribadancora Bracharen. diocesis interro-
gatos Romae sic respondisse, refero Ego ipse d. tract. de
Parocho cap. 2. num. 126. in ultim. impress. folij magni.

Contra Gonzal. dict. gloss. 6. num. 135. Galet. in margarita
casuum conscientiae, verb. iurispatronatus pag. 145. col. 2. Garc. d.
cap. 2. num. 278. Aloyf. Ricc. in d. praxi decif. 420. in 1. edit.
alias resol. 357. num. 3. in 2. edit. Marefcot. var. resol. lib. 1. cap.
52. num. 7. adden. ad decif. 498. Gregorij XV. Massobr. in dict.
praxi prel. 7. dub. 25. num. 2. Salgado dict. cap. 9. ex numer. 108.
Ferentil. ad decif. 25. Buratto in sine vers. ex hoc procedit. Exi-
stimates seruandam esse formam examinis per con-
cursum in vacatione Ecclesiae Parochialis iurispatronatus
partum Ecclesiae, partum laici, vel quod pro dua-
bus partibus pertineat ad laicum, & pro vna tantum ad
Ecclesiam.

145. *¶* Tunc Episcopus solus ex dignis, &c.] Talem electionem
committi posse Vicario faciendam, tenet Ioan.
Sancian select. disp. 50. num. 25.

¶ Quod si iurispatronatus laicorum fuerit, &c.] Vide Lael.
Zech. de republ. Eccles. cap. 28. de Parocho num. 6. Flamin. Parif.
de resignatione benef. lib. 8. quast. 9. num. 111. Zerol. in praxi
Episcop. part. 1. verb. Parochia §. 7. Franc. Leon. in thesauro fore
Eccles. part. 2. cap. 3. num. 3. Piafec. d. cap. 6. num. 18. in princ.
Lefl. de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 58. & 81. Vgolin. de officio Epi-
scopi c. 50. §. 3. vers. tertio. Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 5. num.
11. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 357. nu. 1. Adden. ad Gre-
gor. XV. decif. 494. num. 3. Massobr. in d. praxi requis. 7. dub.
25. a num. 4. Borgn. Caualecan. decif. 17. num. 18. part. 2. Salga-
do d. c. 9. num. 105. cum segg. Alzed. in praxi Episcop. p. 2. c. 9.
num. 2. Ego ipse d. alleg. 65. n. 18. & d. cap. 2. n. 129. Rot. decif.
579. n. 4. p. 2. recent. & in Pampilonen. Parochialis 26. Iunij 1626.
coram bono mem. Buratto, inter eius impressas decif. 952.

146. Eueniente vacatione Parochialis de iurispatronatus
laicorum quando plures sunt praesentati, requiritur exa-
men per concursum inter ipsos praesentatos tantum, vt
ex his, qui peracto examine idonei ab examinatore
denunciati sunt, Episcopus eum eligat quem ceteris magis
idoneum iudicauerit, atque illum, & non alium in-
stituatur. Ita Flamin. Parif. de resignat. benef. lib. 6. quast. 5. num.
21. Gonzal. d. gloss. 6. num. 138. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 256.
Marefcot. d. lib. 1. cap. 52. num. 11. Piafec. d. cap. 5. num. 18.
vers. eueniente. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 357. num. 2. Vi-
nian. in praxi iurispatron. lib. 10. cap. 1. num. 59. in ultim. im-
press. Salgado d. cap. 9. num. 123. Alzed. d. cap. 9. num. 3. Rot.
in Pampilonen. Parochialis 27. Iannarij 1614. coram Reueren-
dissimo D. meo Coccino Decano, & in Illerden portionis de Per-
tusa 11. Decembris 1613. coram bono mem. Buratto, inter eius
impressas decif. 25. vbi Ferentil. in annot. num. 10. que etiam
reperitur impressa inter posthumas Farin. part. 1. decif.
543. in sine. Massobr. in d. praxi requis. 7. dub. 25. num. 5. vbi
intelligit quando inter plures praesentatos omnes a qua-
libus vocibus gaudent. Nam si aliquis plures haberet vo-
ces, is solus esset examinandus, & idoneus repertus in-
stituendus, vt per Garc. d. part. 9. c. 2. num. 257. Salgado d. c.
9. num. 124. Rot. in Pampilonen. Parochialis 26. Iunij 1626.
coram bono mem. Buratto, inter eius decif. impressas decif.
952. num. 2. nisi is se etiam subiceret examini, & concur-
sum cum ceteris examinatus, quia tunc sibi praediceret,
cum faceret se eis parem. Ita adden. ad d. decif. 494. Grego-
rij XV. num. 4. Massobr. in d. praxi prel. 3. dub. 3. num. 15. Sal-
gado d. cap. 9. num. 128.

147. Non habet locum hoc decretum in d. vers. si vero, con-
tra institutionem & fundationem, cum seruari debeat
lex in ipsa institutione posita, sed tantum praesentatus est
examinandus, & approbandus ab Ordinario citra con-
cursum si repugnaret institutioni, seu fundationi, ita re-
fert decium Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 270.

148. Concursum locus non est in Parochialibus iurispatro-
natus, quod origine erat totum laicale, sed pro duabus
tertijs partibus ex donatione laicorum effectum est po-
stea Ecclesiasticum, Aldan. d. tit. 9. num. 42. vbi refert de-
cium sub die 17. Iunij 1617.

149. Parochiales iurispatronatus laicorum, quae ab Epi-
scopo ob praesentationem in tempore non sequuntur iure
deuoluto conferuntur, subiaccere concursum, referunt
deciam Galet. in margar. casuum conscientiae, verb. iurispatre-

natus, Salgado d. cap. 9. num. 90. Aldan. d. tit. 9. num. 50. Ego
ipse d. allegat. 60. num. 18. in sine, & d. cap. 2. num. 131.

Contra Massobr. in d. praxi requis. 1. dub. 22. existiman-
tem huiusmodi Parochialem iurispatronatus laicis ad
Ordinarium deuolutam per eum absque concursu con-
ferri posse.

Vtrum autem in collatione Parochialium facta iure
deuoluto, seruari debeat forma examinis, que coram in-
feriore requiritur? Affirmatiue respondet Salgado d. cap.
9. num. 82. cum segg. quem refero d. cap. 2. num. 133.

¶ Ab eisdem deputatis, vt supra, examinari, &c.] Prae-
sentatus a patronis laicis ad Ecclesiam Parochialem de
iurispatronatus laicorum, sufficit quod examinetur coram
alijs examinatorebus non synodalibus, ita Aldan. d. tit. 9.
num. 52. vbi refert decium sub die 19. Decembris 1620.

¶ Et non nisi idoneus repertus, &c.] Patronum laicum
ad Parochialem sui iurispatronatus non teneri praesentare
digniores, sed sufficere dignum, seu idoneum, re-
solvunt Lambertin. de iurispatron. part. 1. lib. 2. quast. 10. art. 3.
num. 17. Petr. Nauarr. de restitut. lib. 2. cap. 2. num. 150. Ban. 2.
2. quast. 63. dub. 4. Petr. de Ledesma in summo part. 2. tract. 7.
cap. 2. conclus. 7. diff. 9. Garc. de benef. part. 7. cap. 16. num. 19.
Aloyf. Ricc. in d. c. 9. Curia Archiepisc. Neapolitan. part. 3. de-
cif. 306. num. 4. Ioan. Valet. de different. inter utrumque forum
verb. electio differ. 2.

Contra Molin. de primog. lib. 2. cap. 5. num. 69. Azeued.
conf. 22. dub. 4. num. 4. Turrian. 2. 2. tom. 2. disp. 22. dub. 5.
num. 6. Gutier. canon. lib. 2. cap. 11. num. 26. Vafq. in off. de
benef. cap. 2. §. 2. dub. 5. num. 74. Lefl. d. lib. 2. cap. 34. dub. 14.
num. 65. in sine. Azor. d. part. 2. lib. 6. cap. 21. quast. 5. Malder.
2. 2. tract. 9. c. 2. dub. 1. existimantes patronum, qui non est
primus beneficij fundator, debere digniorem praesentare.

¶ Vbi deuolutio, aut appellatio, &c.] Vide Nauarr. in
man. cap. 25. num. 139. in sine. Antonic. in Catechesi Neapolit.
cap. 16. fol. 43. Azeued. ad l. 1. num. 4. tit. 16. lib. 3. noua recop.
Seraphin. decif. 481. Valenz. conf. 45. num. 19. vol. 1. Gonzal.
ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 1. in annot. contra nullum 186. &
209. & d. gloss. 6. num. 163. Vgolin. d. c. 50. §. 13. num. 1. Cam-
pan. in diuersis iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 75. Aloyf. Ricc. in
d. praxi decif. 426. in 1. edit. alias resol. 373. in 2. edit. & in de-
cif. curia Archiepisc. Neapolitan. p. 4. decif. 19. Massobr. in d. praxi
requis. 35. dub. 3. cum segg. Salgado de protectione Regia tom.
1. p. 2. c. 13. num. 197. cum segg. Rot. in Barchinon. Parochialis
29. Nouembr. 1613. coram bono mem. Buratto, inter eius im-
pressas decif. 22. & vbi Ferentil. in annot. littera B. Ego ipse
d. alleg. 60. num. 104. & d. cap. 2. num. 137.

Intelligi de appellatione suspensiuam, non vero deuo-
lutiuam, obseruatur Campan. in diuersis iuris Canonice. rub. 11.
cap. 13. num. 476. post med. Salgado dict. tom. 1. part. 2. cap. 13.
num. 199. Massobr. d. praxi requis. 5. dub. 4. Ego ipse d. cap. 2.
num. 138. Garc. in addit. ad summ. tract. de benef. part. 9. c. 2.
num. 245.

Appellationem non dari simpliciter ab electione Epi-
scopi in concursum dum appellare volens fuit approba-
tus ab examinatorebus synodalibus, sicut & electus, cum
tunc locus sit gratificationi, probatur ex cap. cum autem,
vbi Abb. num. 3. de iurispatron. Seraph. decif. 152. in sine. Rot.
in Calaguristana beneficij de Mutillo 13. Nouembris 1620. coram
bono mem. Vbaldo sen. & in Pampilonen. Abbatie de Aresso 22.
Aprilis 1622. coram R. P. D. Nauarro. Nisi manifeste consti-
tent de dolo, & irrationabili Episcopi iudicio, cum pro-
eo, quod scilicet omnia considerauerit, multum praesum-
matur, Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 52. numer. 23. & 24.
Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. numero 139. & gloss. 9. in an-
not. numero 209. Massobr. dict. requis. 5. dub. 2. numero 42.
Gregor. decif. 538. ad fin. Rot. in Elseracen. iurispatronatus 21.
Maij 1622. coram bono mem. Buratto, inter eius impressas de-
cif. 625. Iudicium enim Ordinarij, & examinatorebus
in concursu ad beneficium ad fauorem alicuius non
potest reuocari in secunda instantia, nisi appareat illud
fuisse irrationabile, dolum, & carnalitate, aut huma-
ne passionis affectum, Rota decif. 521. num. 1. apud Far-
in. part. 1. in posthum. Tollitur tamen multum de hac praesum-
ptione, que alias esset pro Episcopo, ex familiaritate,
vt per Aloyf. Ricc. in decif. Curia Archiepisc. Neapol.
part. 4.

p.4. decis.96. num.20. Rot. in Sabina. concursus 6. Aprilis 1609. coram bona mem. Card. Sacro, & in Vrbinaten. Parochialis 12. Februarij 1629. coram R. P.D. Varesio, Ego ipse d.c.2. num.144.

156. Et huiusmodi appellationem à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admitti solum ad effectum deuolutiuum, non autem suspensiuum, quia interim propositus appellatione pendente à Parochiali amoueri non debet, ex dicta consuet. Pij V. vers. hac tamen. notant Garc. d. part.9. cap.2. num.236. & 146. adden. ad decis.538. numer.7. Gregorij XV. Ego ipse d.cap.2. num.145. Nisi quando appellatur à sententia Metropolitanæ, seu alterius iudicis appellationis reuocatoria electionis prius factæ ab Ordinario in concursu ad Parochiales, tunc enim dati appellationem ad effectum suspensiuum, & deuolutiuum, resoluunt Gutier. canon. lib.2. cap.11. num.25. Garc. d.p.9. cap.2. num.247. adden. ad d. decis.538. num.8. Gregorij XV. Ego ipse d.cap.2. nu.146. vbi num.147. idem assero quando facto concursu appellatur inter presentatos, vel patronos laicos super pertinentia iurispatronatus.

157. Reiectum in concursu Parochialis posse pronocate prælectum ad nouum examen coram iudice appellationis, etiam antequam doceat de irrationabili iudicio Episcopi, nouè & singulariter aduertendum dixi d. cap.2. nu.148. asserens ita fuisse decisum in Vrbinaten. 9. Septembris 1628. & in Reatina 16. Marij 1630. & in Pisana 17. Iunij eiusdem anni, in quibus fuit decretum dandum esse nouum concursum in Vrbe, & ad illam vocandum prælectum ab Episcopo.

158. Alias provisiones omnes, seu institutiones, &c.] Collationem Parochialis factam sine examine per concursum esse nullam, & irritam, & præfatam Parochialem eo modo collatam vacare, eiusque collationem ad Sedem Apost. spectare resoluunt Zerol. d. part.1. verb. Paro-

chia §.2. dub.2. nouissimè Aloyf. Ricc. in sua praxi part.4. resol.75. num.1. Rot. decis.151. part.4. diuers. Ego ipse d. cap.2. num.135.

159. Parochialem sine examine per concursum, vel contra formam positam à Concilio in præfenti collatam non posse in foro conscientie acceptari, aut retineri resoluunt Petr. Nauarr. de restit. lib.3. cap.2. num.350. Salon. 2.2. quæst.5. de domino artic.4. & ibi Cay. quæst.62. de domino pag.160. Vasq. 1.2.9.163. Lorca etiam 1.2. dist.21. de legib. ad fin. Burg. de Pace l.2. Tauri à num.1394. Pariad. differ.12. §.1. ex numer.2. Lessi. de iustit. lib.2. cap.19. dub.3. Aloyf. Ricc. d. part.4. resol.75. num.2.

XX Si tamen adeo exigui redditus, &c.] Vide Gonzal. d. gl. 6. nu.139. cum seqq. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol.358. Campan. in diuersis Canon. rub.5. cap.3. num.10. Seraph. decis.942. num.10. metipsum d. alleg.60. num.38. & d. cap.2. num.16.

161. In collatione tenuium Parochialium, quarum fructus 24. ducatos auri de Camera non excedunt, si proposito primo edicto examinis per concursum, nemo comparuerit, fieri debet secundum edictum examinis, sed sine concursu: seruatis tamen temporibus præscriptis à Pio V. in sua Constit. super collatione Parochial. ita refert decisum Garc. d. part.9. cap.2. num.220. in 1. decl.

Beneficia Curata, cuius redditus adeo exigui sunt, vt ea aut nullus idoneus requirat, vel compareant in concursu Præbyteri ita rudes, vt neque vulgarem linguam calleant, sunt conferenda illis, qui inter omnes maioris literaturæ esse cognouerit Episcopus, eisdemque amplius erudiri curabit. Vbi verò ob dominos temporales, vel aliam iustam causam concursus non esset liber, & fructus Parochiales essent pingues, ponendi sunt Vicarij donec conferri poterint magis idoneis, seruata forma Concilij, ita refert decisum Garc. d. cap.2. nu.220. in 2. decl.

Expectatiuis hæctenus concessis vti nulli fas esto. Reseruatiões mentales, &c. nulli concedantur.

C A P V T XIX.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Expectatiua sunt omnino sublata.

- 3 Collegia non comprehenduntur si expressa non sint.
- 4 Reseruatō mentalis quæ?

Decernit Sancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, a etiam Collegijs, à Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quouis colore concedi, nec hæctenus concessis cuiquam vti licere. b Sed nec reseruatiões mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hæctenus concessa, abrogata esse censeantur.

a Vide sess. 25. cap.9.
b Cap. de conce. præben. & c. de testanda. c. tit. in 6.

- 1. Vide Corraf. paraphrasi benefice. part.4. cap.5. Rebuff. in praxi benefice. tit. de rescript. ad beneficia vacatura, Paul. Fusc. de viciat. lib.2. cap.27. num.3. Gonzal. ad reg.8. Cancell. §.1. proam. num.57. cum multis sequentibus. Valer. Reginald. in praxi fori poenitent. lib.30. tract.3. à num.266. Massobr. in sua praxi habendi concursum, prælid.23. in principio, num.10. secundum Lugdunen. impress. Lotter. de re benefice. lib.1. in apparatus num.16. Suar. de Relig. tom.1. lib.4. de simon. cap.33. num.8.
- 2. Expectatiuas esse omnino sublatas etiam si illæ factæ sint de consensu Ordinariorum, refert decisum Gonzal. d. §.1. proam. num.63. vbi num.64. pariter decisum asserit ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligi non posse erigi ab Episcopo Canonicum supra numerarium ad futuram præbendam.
- 3. a. Etiam Collegijs, Vniuersitatibus, &c.] Quæ minimè comprehenderentur si expressa non forent, vt ait Gonzal. ad reg.8. Cancell. gloss.37. num.22. illorum autem appellatione qui veniant dixi in tract. de appellatione verborum vtriusque iuris significat. appellat.55. & an veniant appellati Barbos. Collect. in Concil. Trid.

tione personæ, latè appellat. 198. num.1. & 9.
Hoc decretum non comprehendit consuetudinem immemorabilem hæctenus obseruatam in Ecclesia Salamantina, & à Pio I V. Motu proprio confirmata & ex certa scientia, in qua extant 24. Canonici, quorum duo postremi præbendam expectant, & antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo præcedente licentia Episcopi duo, vel tres expectantes locum vltimi Canonici, siue præbendam vacaturam, ad quem iuxta gradum expectantis denno à Capitulo eligitur vnus, & admittitur præcedente approbatione, & confirmatione Ordinarij, refert decisum Garc. part.6. c.1. num.5.
b Sed nec reseruatiões mentales, &c.] Vide Massobr. in d. praxi prælid.24. dub.1. num.7.
Reseruatiõnem mentalem esse quando Papa reseruabat beneficium vel in specie, vel in genere per Bullam, vel Breue, vt personæ gratè prouideret, quam non exprimebat, sed in mente retinebat, asserit Gonzal. dicit. §.1. proam. num.67.

Causa omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes in prima instantia coram Ordinarijs locorum cognoscantur, & infra biennium terminentur, ex quo licebit ad alium iudicem appellare, immo & ante in alio casu. Causas matrimoniales & criminales solus Episcopus cognoscat, etiam casu quo controuertitur de huiusmodi causae cognitione, &c. Legati de latere non procedant contra clericos, aliasve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, & negligente. Agitur de mercede actorum, & de mercede Notarij copiam actorum dantis appellanti, &c.

C A P V T XX.

- 1 *Causa omnes ad forum Ecclesiasticum spectantes coram Ordinarijs locorum in prima instantia decidi, & infra biennium terminari debent.*
- 2 *Prima instantia Ordinarij non possunt parte in eius prauidicium renunciare.*
- 3 *Causas in curijs Ordinariorum pendentes non possunt superiores etiam Nuncij aduocare.*
- 4 *Auditor Camerae non potest de causis in prima instantia cognoscere.*
- 5 *Causas obligatione Camerali firmatas in partibus existentes potest Auditor Camerae aduocare.*
- 6 *Prelati inferiores, qui subsunt Episcopis, non habent ius cognoscendi de causis in prima instantia.*
- 7 *Abbatibus, qui possunt hodie de causis clericorum suae Ecclesiae cognoscere.*
- 8 *Capitulum Sede vacante cognoscit de causis in prima instantia.*
- 9 *Hoc decretum ad Regulares non pertinet.*
- 10 *Causa omnes ad forum Ecclesiasticum spectantes intra biennium terminari debent.*
- 11 *Per hoc decretum imponitur terminus inferiori ad causam finiendam, non tamen irritantur acta processus.*
- 12 *Hoc decretum non loquitur de executoribus specialiter deputatis.*
- 13 *Lis quando dicatur mota.*
- 14 *Causa intra biennium non terminata ut concedatur auocatoria, quid inquirendum.*
- 15 *Iudicis de culpa ut constet debet saepe requiri.*
- 16 *Interpellatio una an sufficiat.*
- 17 *Huic decreto locus est in causis nullitatis professionis.*
- 18 *Consensus prorogandi iurisdictionem in prima instantia tollitur.*
- 19 *Appellatio admittitur ab interlocutoria vim definitiva habente.*
- 20 *Appellari a sententia interlocutoria in quibus casibus possit.*
- 21 *Sententia super minori etate lata habet vim definitiva, & ab ea potest appellari.*
- 22 *Iniusta articulorum admissio, vel denegata iusta admissio.*
- 23 *Index quando pronuntiat se competentem, vel incompetentem.*
- 24 *Admissio, vel reiectio testium.*
- 25 *Probationum reiectio.*
- 26 *Absolutio instantiae.*
- 27 *Expensarum expressa absolutio.*
- 28 *Iuramenti in litem delatio alteri parti.*
- 29 *Dilatio breuis ad probandum.*
- 30 *Tormentis ubi aliquis est subiiciendus.*
- 31 *Carceri si aliquis mancipari inbeatur.*
- 32 *Excommunicatio per decretum interlocutorium prolata.*
- 33 *Officij publici exclusio.*
- 34 *Legitimatio personarum.*
- 35 *Denegatio copia actorum.*
- 36 *Appellatio licita est ab interlocutoria ubi grauen reparari non potest in definitiva.*
- 37 *Appellatio licita est ab interlocutoria etiamsi grauen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate.*
- 38 *Damni irreparabilis plures casus.*
- 39 *Causae quae iuxta canonicas sanctiones apud S. Sedem sunt iudicandae, vel quas Papa supplicatione manu propria signata expressè ad se auocauerit, non sunt in prima instantia coram Ordinarijs decidendae.*
- 40 *Hoc decretum non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum.*
- 41 *Obligatus in forma Camerae tenetur in prima instantia coram Auditore Camerae respondere.*
- 42 *Contractus celebrati, vel delicti commissi ratione potest quis in prima instantia cognoscere quamuis non sit loci Ordinarius.*
- 43 *Clericus pupillus quando possit forum declinare.*
- 44 *Ordinarij locorum se introumittere non possunt in executione litterarum Apostolicarum.*
- 45 *Causae possessionis beneficiorum reseruatorum Sedi Apostolicae possunt immediate ab Auditore Camerae, seu alio delegato Apostolice, cognosci.*
- 46 *Hoc decretum locum non habet in beneficijs reseruatorum, seu affectis.*
- 47 *Matrimonialium causarum cognitio pertinet ad Episcopum, & non ad alium inferiorem.*
- 48 *Episcopus debet manuteneri in cognitione causarum matrimonialium.*
- 49 *Criminales causae etiam visitando iudicare non possunt Decani, Archidiaconi, vel alij inferiores iudices.*
- 50 *Causas criminales iudicare possunt Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spiritualem & temporalem.*
- 51 *Procedit in Decanis, & Archidiaconis, qui sunt in dioecesi Episcoporum.*
- 52 *Causas matrimoniales & criminales cognoscere spectat*

- spectat ad Episcopū etiam in Abbatis exemptis.
- 53 *Causarum matrimonialium, & criminalium cognitio ad Episcopum spectat donec per alium præsentem probetur immemorialis.*
- 54 *Causas matrimoniales, & criminales cognoscere possunt inferiores Episcopo ex præscriptione immemorabili, consuetudine, vel privilegio.*
- 55 *Matrimonialium causarū cognitionem habere possunt inferiores Episcopo ex delegatione Papæ.*
- 56 *Abbatē exempti iurisdictionem quasi Episcopalem habentes non veniunt in præsentī sub nomine Episcopi.*
- 57 *Vicarius Episcopi habet cognitionem causarum matrimonialium ex officio.*
- 58 *Causæ matrimoniales & criminales à Capitulo Sede vacante cognosci, & definiti possunt.*
- 59 *Iurisdicchio Episcopi deuoluitur ad Archiepiscopum per negligentiam Episcopi circa id quod facere debet.*
- 60 *Appellans acta omnia coram Episcopo gesta ad iudicem appellationis expensis suis transferre tenetur.*
- 61 *Procedit in actis factis in partibus coram delegato.*
- 62 *Habet locum in quocunque indice Ecclesiastico, & in causis tantum Ecclesiasticis.*
- 63 *Procedit in causis profanis vententibus coram iudice Ecclesiastico.*
- 64 *Acta prioris instantie transportare spectat ad eum, qui appellauit.*
- 65 *Actorum transportatio iuxta hoc decretum est de forma quando causa est Ecclesiastica.*
- 66 *Actorum transportatio necessaria in causa beneficiāli.*
- 67 *Acta integrè, & legitime debent transportari.*
- 68 *Sententia lata à iudice appellationis non transporta-*
- tis actis est nulla.*
- 69 *Gesta actis diminutis & dismembratis sunt nulla.*
- 70 *Acta verbaliter tantum producta non sunt necessario transportanda.*
- 71 *Processus si formatus fuerit in diuersa causa non est necessaria illius transportatio.*
- 72 *Actorum irrelevancia excusat à transportatio-*
- ne.*
- 73 *Actis non integrè transportatis quādo procedi possit in casibus profanis.*
- 74 *Acta in dubio præsumuntur integrè transportata.*
- 75 *Notario attestanti de integra transportatio-*
- ne non extare alia acta credatur.*
- 76 *Appellatus si occultauit processum, vel impedimētum prestitit ut transportatio non fieret in eius odium, habetur pro facta.*
- 77 *Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogitur.*
- 78 *Procedit in omnibus causis Ecclesiasticis vententibus coram quocunque iudice etiam non Episcopo.*
- 79 *Concordatur hoc decretum cum alio cap. 3. sess. 13. de reformat.*
- 80 *Notarius tribunalis Ecclesiastici tenetur in copia actorum tradere sententiam absque eo quod soluantur sportula.*
- 81 *Hoc decretum omnino sustulit quadragenarium eius titulo.*
- 82 *Concordiæ confirmatæ per Sedem Apostol. ex certa scientia non sunt sublata per hoc decretum.*
- 83 *Concordia quando dicatur obienta ex certa scientia.*
- 84 *Hoc decretum sustulit res iudicatas, quæ inuidentur privilegijs ante Concil. obtentis.*
- 85 *Consuetudines immemorales non comprehenduntur sub hoc decreto.*

Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, & etiam si beneficiāles sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, & atque omnino, saltem infra biennium à die motæ litis; terminentur, & alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum iudices superiores, alijs tamen competentes, adire, qui causam in eo statu quo fuerit, assumant & quamprimum terminari curent, nec antea alijs committantur, nec auocentur, neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscunque recipiantur, eorumve commissio, aut inhibitiō fiat, nisi à definitiua, & vel à definitiua vni habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ, & vel quas ex urgenti, rationabilique causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ manu propria subscribendum, committere, aut auocare, & Adhuc, causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquuntur, etiam si in præsentī inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacunque instantia pendeat: & coram quo si pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciā nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare, nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoque etiam de latere, Nuntij, Gubernatores Ecclesiastici, aut alij quarumcunque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis intercedere, aut aliquo modo eorum iurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumant, sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, & eoque negligente, procedant, alijs eorum processus ordinatione seu nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem partibus illati teneantur. Præterea si quis in casibus à iure permissis appellauerit, aut de aliquo grauamine conquestus fuerit, seu alijs ob lapsum biennij, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit, & teneatur acta omnia, & coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expensis suis transferre, eodem Episcopo prius admonito, ut si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quod si appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis vti voluerit, subire, nisi aliter ex loci consuetudine seruetur, ut scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta appellanti quanto citius, & ad minus intra mensē,

a Infra sess. ult. de reformat. c. 10. in fin.

b Cap. nec licuit. 17. dist. c. maiores de bapt. Vigilijs Papa in Epistol. ad Eutherum. in fin. & Pelagius 1. in 1. Epist. circa fin. cum sim.

menssem, exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur, & ad populi penam quanti ea lis fuerit inter appellantes, & pauperes loci distribuendam compellatur. Iudex verò, si & ipse impediendi huius participasse fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur, ad eandem dupli penam, prout supra, teneatur, *non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, privilegijs, indulgentijs, concordijs, quæ suos tantum teneant auctores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.*

1. **V**ide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 33. num. 3.* Monald. *conf. decisio 94.* Aloyf. Ricc. *in collect. decis. part. 4. col. l. 1353. in fine.* Flores de Mena *pract. lib. 1. quæst. 11. num. 8. cum segg.* Ioan. Maria Nouar. *in nouo iure Pont. conclus. 54. num. 1. cum segg.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 8. cap. 837. a. num. 15.* Modern. *de supplicat. ad Sanctissim. part. 2. cap. 3. cum segg.* & *de protecl. Regia tom. 1. p. 2. cap. 17. ex nu. 2.* Mari. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resolut. 15. num. 3.* Franc. Leo. *in thesauro fori Eccles. p. 2. c. 1. num. 70.* Piafcec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 4. num. 3.* Viuian. *in praxi iurisparron. part. 2. lib. 7. c. 3. num. 5.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. instantia.* S. 4. Flamin. *de resignat. lib. 3. q. 1. nu. 19.* Valenzuel. *conf. 125. num. 2.* Anguan. *de legib. lib. 3. controu. 17. & controuers. 33. num. 67. cum segg.* late Narbona *l. 59. gloss. 1. nu. 23. cum segg. tit. 4. lib. 2. Recopil. nouissimè D. Felician. de Vega ad cap. venerabilis 20. num. 10. cum segg. de iudic. meipsum de officio. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 51.*

2. Quod quidem ius Ordinarium vt in prima instantia procedant, nullo modo à partibus posse in eorum præiudicium renunciari tenent Soar. de Pace *in pract. tom. 2. prel. ultim. num. 18.* Ludouic. à Sarauia *de iurisdic. Adiutorum. q. 7. num. 7.* Nouar. *conclus. 1. alijs 54. num. 6.* Modern. *de supplicat. ad Sanctissim. part. 1. cap. 13. num. 35. & p. 2. cap. 3. §. vnic.* Non enim Episcopo consentiente causa in prima instantia etiam in Romana Curia potest introduci, nisi & partes etiam consentum præstiterint, vt facta Cardin. Congregatio censuit, teste Narbona *d. l. 59. gloss. 1. nu. 173. tit. 4. lib. 2. Recopil.*

3. Alios superiores etiam Nuncios, vel Legatos de late- re specificam potestatem maiorem non habentes ad fe aduocare non posse causas in curijs Ordinarium, vel aliorum inferiorum iudicum pendentes, nisi per viam legitimam appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, resolutum refert Aloyf. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapolit. p. 4. decis. 296. num. 5.* Narbona *d. l. 59. gloss. 1. nu. 23. in fine cum segg.* Modern. *d. p. 2. c. 3. num. 18.*

4. Auditorem Camere, nec quemvis alium iudicem Romanæ Curie posse de causis ad forum Ecclesiasticum spectantibus in prima instantia cognoscere, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domicilijs, resolutum Aloyf. Ricc. *in praxi aurea. resol. 126. & in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 271. num. 6. & decis. 273. num. 3.* Ego ipse *d. part. 3. allegat. 81. num. 3.* Modern. *d. p. 2. cap. 3. num. 20.*

5. Causas autem obligatione Camerali firmatas in partibus existentes Auditor Camere auocare potest, etiam si extra Curiam contractum sit, & licet pendeant coram Ordinarijs, resoluunt Lancellot. *de attentat. lise pend. limit. 15. num. 3. & cap. 20. limitat. 26.* Flores de Mena *variar. lib. 1. quæst. 12. num. 48.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 118. in fine.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea. resolut. 342.* Nouar. *in singul. iuris canon. conclus. 54. num. 5.* Narbona *d. l. 59. gloss. 1. num. 239.* Modern. *de protecl. Regia p. 2. cap. 17. num. 6. & de supplicat. ad Sanctissim. part. 2. cap. 5. §. 3. a. num. 4. vbi num. 7. ex suo capite, ausus est dicere post Concilium Trident. cessasse facultates Auditoris Camere. Ego ipse *d. allegat. 81. num. 16.**

a. Causa omnes ad forum Ecclesiasticum, &c.] Comprehendere causas omnes civiles, criminales, beneficiales, & matrimoniales resoluunt Francisc. Monald. *conf. 96. per tot. p. 2. nouissimè D. Felician. de Vega Archiep. Mexican. ad cap. venerabilis 20. num. 16. de iudic.*

β. Etiam si beneficiales sint.] Nisi causæ beneficiales sint, in quibus litteræ sub plumbio expeditæ sunt, ac de illarum nullitate, vel intellectu tractatur, nam tunc etiam si in prima instantia essent per signaturam Iustitiæ in Curia demandantur, quia de viribus litterarum Apost. vel eorum intellectum iudicare ad sacra Rotæ Auditores, non

verò ad alios inferiores iudices spectat Marches. *de commiss. appellat. extra Rom. Cur. p. 1. c. 6. num. 47.* Garc. *de benefic. p. 6. c. 3. a. num. 6.* Narbona *d. l. 59. gloss. 1. num. 194.*

6. *γ. Coram Ordinarijs locorum, &c.]* De Episcopis scilicet, & exemptis Episcopalem iurisdictionem habentibus, non autem de Prælati inferioribus, qui subiunt Episcopis intelligi debere affirmant Fr. Emman. *g. Regul. tom. 1. q. 36. art. 4. Rot. decis. 100. apud Farin. p. 4. sua praxis crimin. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quæst. 11. nu. 19. vbi nu. 22. resolut sub verbo Ordinarijs, de quo in presenti, comprehendunt etiam Vicarium Episcopi, refero Ego ipse *d. alleg. 81. num. 4. de quo Narbona l. 59. gloss. 1. num. 51. cum segg. tit. 4. lib. 2. Recop.**

7. Abbates etiam non exemptos, & alios, quibus olim vel ex præscripta consuetudine, vel aliquo priuilegio de causis clericorum sue Ecclesie, vel cumulatim cum Ordinario, vel priuatiuè cognoscere competeat, etiam hodie non obstante decreto Concil. de quo in presenti, posse vti eadem iurisdictione, cum Concilium generaliter de iurisdictione ordinaria loquatur, & iurisdictiones Abbatum iusto iure, & titulo quasite etiam ordinariæ censentur, consuluit Nauar. *conf. 2. num. 4. de foro compet. in antiq. alijs conf. 9. de priuileg. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub illo tit. de foro compet. decis. 2. vers. possunt, late Narbona l. 59. gloss. 1. num. 66. cum segg. tit. 4. lib. 2. Recop. Ego ipse *d. alleg. 81. num. 7.**

8. Capitulum Sede vacante, cum succedat Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiam voluntariæ, habere priuilegium cognoscendi causas in prima instantia ex vi huius decreti, resoluunt Aloyf. Ricc. *in praxi aurea. resol. 130. & in decis. curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 273. num. 7.* Nouar. *in singul. canon. concl. 54. num. 4.* Ego ipse *d. alleg. 81. num. 6.* Modern. *d. p. 2. cap. 4. num. 26.*

9. Hoc decretum ad Regulares non pertinere, nec Conseruatorias Regularium imminuerè, aut restringere, nec quoad primam instantiam ipsorum aliquid noui inducere afferunt decem Aldret. *in alleg. pro omnimoda Regularium exempt. part. 1. cap. 7. num. 4.* Nouar. *d. concl. 54. nu. 12.* Aloyf. Ricc. *d. decis. 273. num. 7. prope fin. p. 4.* Ego ipse *d. alleg. 81. num. 13.* resoluunt Nauar. *conf. 1. alijs 3. de offic. deleg. Sayr. in florib. decis. sub eodem tit. decis. 1.* Mari. Antonin. *var. resolut. lib. 1. resolut. 15.* Ceuald. *de cognit. per viam viol. p. 2. q. 157. num. 12.* Sanch. *in consmor. lib. 6. c. 9. dub. 5. nu. 12.* Et signanter quòd Conseruatoria Regularium non sint sublata per hoc decretum, etiam quod causæ graues sint, & plenariam cognitionem requirant, censuisse Sac. Congreg. *in vna Mediolanen. refer. Rot. in Ofcen. iurisdic. tionis 12. Decembris 1614. coram bona mem. Vbaldo sen.*

10. *δ. Atque omnino saltim intra biennium, &c.]* Vide Aloyf. Ricc. *in collect. decis. p. 4. collect. 1353. in fin.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1. num. 70.* Salgado *de protecl. Regia. p. 2. c. 17. num. 35.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. instantia. vers. quarto. & vers. sexto.* assertit hoc tantum fallere in Curia Romana, vbi lis siue instantia nunquam extinguitur, nisi per sententiam, de quo etiam Franc. Leo *d. cap. 1. num. 73.*

11. Per hoc decretum imponi terminu inferiori ad causam finiendam, non tamen irritari acta processus, cum instantia iudicij secundum Canones per text. in presenti non abrogatos, sit perpetua, tradunt Zerol. *d. vers. quarto.* Sigism. Scaccia *de appellat. q. 15. num. 278.* Salgado *de protecl. Regia. tom. 1. p. 4. cap. 2. num. 66.* Anguan. *contr. 17. num. 24.* vbi ait biennium hic non instantiæ, sed liti & causæ intra illud omnino terminanda præfinitum fuisse: quod etiam eo citato tradit Narbona *d. l. 59. gloss. 1. num. 73.* & cum refert Modern. *d. p. 2. c. 6. num. 4.* Vide D. Felician. de Vega *in d. c. venerabilis, num. 11. ibi.* Dicendum ergo est pro vera resolutione, & intellectu eiusdem Concilij, quod

quod licet in eo praesentium sit praedictum tempus biennij, ut infra illud iudices prima instantia instruat administrant, non tamen per hoc aliquid mutatum est circa durationem, seu perpetuationem, quam potest habere causa ecclesiastica etiam post ipsum biennium coram iudice Superiore, ad quem causa ipsa fuerit deuoluta: sic etiam colligitur ex verbis ipsius Concilij, quatenus non dicit quod per transcursum eiusdem biennij pereat instantia sed solum quod possit dari recursus ad praedictum Superiorem, ut causam iam captam, & ex negligentia deuitius protraham sine dilata amittat, quo fuerit, & ex eisdem actis quauocutus terminet, & definit, itaque non innovatur prima instantia qualitas, sed solum ad eius abbreviationem assignatur praedictum biennium tanquam in poenam dicit negligentia; & hanc interpretationem sentire videtur Zerol. in praxi verb. in instantia, §. 4. & illam expressè ponit Anguian. lib. 3. de legib. contr. 17. num. 24. & Narbona dict. l. 59. gloss. 1. num. 74.

12. Quod hoc decretum non loquatur de executoribus specialiter deputatis, sed de iudicibus ordinarijs, ac proinde locum habeat in causis tantum contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec executoris iurisdictionis permissio, nisi perempta gratia, cap. super gratia, de officio deleg. in 6. Et quod non habeat locum in Romana Curia, quia ibi his, seu instantia nunquam extinguitur, propria facultate prorogandi fatalia, sicut dicitur in Aquilana bonorum 17. Junij 1624. coram bona mem. Remboldo.

13. *A die mora litis.* Quando dicatur lis mora, vide Rebuffin l. litiis nomen. 36. pag. 206 ff. de verb. signif. Parlat. differenz. 128. num. 4. Cabed. Lusit. decis. 15. num. 11. part. 2. Salgado de protect. Regia tom. 1. part. 2. c. 13. num. 44. in his terminis Anguian. d. lib. 3. controu. 17. num. 26. vbi aduertit secundum verborum proprietatem, & omnimodum iuris rigorem motam dici litem antequam contestata sit, effectum vero moram litem intelligi etiam postquam contestata est: & nu. 31. admonet decisionem Concilij in presenti locum tantummodo habituram in prima instantia ante definitiuam sententiam, non autem in secunda, seu in causa appellationis, in qua alius terminus aliter incipiens, non tantum instantiam, verum etiam liti & causae iure praesentitur, vt in cap. cum sit, §. 5. in princ. de appellat. & in Clem. sicut, eodem tit.

14. *Alioquin post illud spatium, &c.* Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, opus esse quod ex parte iudicis nolentis, vel non curantis intra dictum biennium causam expedire, detur culpa, defectusque appareat, referunt decisum Marchesan. de Commission. p. 2. §. 4. n. 54. Franc. Leo d. c. 1. n. 72. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 334. à princ. & in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 153. p. 4. Nouar. in singul. iuris Canonici, conel. 55. Ego ipse dict. alleg. 81. num. 12. aduertens quod si per iudicem non fletit quominus intra dictum tempus causam diffiniuerit, sed ob illius grauitatem, & qualitatem, vel partium cauillationes non sit definita, elapso biennio non habet locum appellatio, de quo etiam Salgado d. p. 2. c. 17. num. 35.

15. Ad hoc vt constet de culpa iudicis debere sepe requiri, & de hoc coram iudice superiore instari, tradunt Grammat. voto 31. num. 13. Aloyf. Ricc. d. resol. 334. num. 1. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 100. Ego ipse d. allegat. 81. num. 9. in fine.

16. An requiratur vnica interpellatio, seu praestatio, vel plures vt dicatur stare per iudicem quominus causa expeditur? Vide Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 120. p. 4. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 110. Modern. d. cap. 6. num. 8.

17. In causis nullitatis professionis, quae infra biennium ab Ordinario, & superiore Regulari non terminantur, esse locum huic decreto Concilij, asserit decisum Armend. in addit. ad leg. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 40. quem refero d. alleg. 81. n. 8. & me citato Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 273. n. 6. p. 4. Modern. d. p. 2. c. 6. n. 5. Felic. de Vega vbi supr. n. 18. Lapio coram iudicibus Conteruatoribus Religionum biennio non est liberum partibus iudices superiores adire, quia Decretum Concilij in presenti fuit editum in fauorem iurisdictionis ordinariae; ita per S. Congr. decisum refert Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 103.

18. Consensum prorogandi iurisdictionem in prima instantia tolli ligantibus per hunc text. tenet Soar. de Pace in praxi tom. 2. pralud. ult. num. 18. cum seqq.

Neque appellationes ab eisdem interposita, &c. Vide Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. appellatio, §. 1. Soar. de Pace in praxi tom. 1. cap. 6. in proam. num. 25. vbi nu. 26. dicit hoc decretum procedere in interlocutorijs latis tam à iudice ordinario, quam à delegato, & tam in prima instantia, quam in secunda; quia non est correctorium iuris communis, sed potius declaratorium. Modern. d. p. 2. c. 5. §. 2.

Vel à definitiua vim habente. Causam in prima instantia Ordinario adimi si à sententia interlocutoriae diffinitivae vim habente, aut cuius grauamen per appellationem à diffinitiva reparari nequeat, fuerit interposita appellatio, resoluit Narbona d. l. 59. gloss. 1. nu. 104. Appellationem enim admittendam ab interlocutoria vim diffinitivae habente, resoluit Franc. Marc. Delphin. decis. 314. num. 1. vol. 2. Decian. respons. 62. num. 24. vol. 5. Mendez à Castro in praxi Lusit. lib. 2. c. 11. num. 18. Bernard. Graeu. ad praxi Camerae Imperialis lib. 1. conel. 130. à princ. Aloyf. Ricc. in decis. Curiae Archiep. Neapol. p. 4. decis. 16. Ordin. Reg. Lusit. lib. 3. tit. 69. in princ. vbi Parens meus. Et appellacionem ab interlocutoria esse odiosam, quia habet oculos retro, dicit Steph. Gratian. discept. forens. c. 158. nu. 6. A sententijs interlocutorijs, quae grauamen continent irreparabile, aut diffinitivae vim habent, appellari non solum posse cum grauamen iudicialiter inferatur, verum etiam si extrajudicialiter inferatur, resoluit Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 179. vbi refert S. Congr. ita decidisse in vna Colimbrien. idem ex eo dicit Modern. de supplicat. ad Sanctiss. p. 2. c. 5. §. 2. num. 10. & c. 23. num. 26.

19. Plures casus, in quibus potest appellari à sententia interlocutoria, vide apud Afflic. in cap. si inter dominum, nu. 97. de inuest. inter dom. & v. sal. lib. 1. fol. 96. Guid. Pap. decis. 75. Bellacomb. Viu. Kirhou. & alios tom. 2. commun. opin. lib. 7. tit. 24. num. 18. cum seqq. Lancel. de attent. appell. pend. c. 12. lim. 1. Menoch. remed. 4. ad v. p. q. 99. num. 82. cum seqq. Anton. Grauat. ad praxim Rom. Curiae lib. 7. c. 3. nu. 46. Vin. Neapol. decis. 302. Tiber. Decian. resp. 62. vol. 5. Cornel. Breder. in tract. de appellat. p. 1. tit. 20. col. 433. cum multis seqq. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. in annot. num. 191. cum seqq. Valasc. consule. 47. & cons. 51. nu. 53. Sigism. Scacc. de appell. q. 17. limit. 47. Alex. Trentac. var. resol. lib. 2. sub tit. de appell. resol. 13. Salgado de protect. Regia tom. 1. p. 2. c. 1. nu. 4. cum seqq. Fr. Hieron. Roder. in comp. qq. regul. resol. 10. num. 33.

Casus in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim diffinitivae habet, vel quia damnum irreparabile continet.

I. Sententiam super minori aetate latam, per quam pronuntiat quem non esse minoris aetatis, habere vim diffinitivae, ac proinde ab ea posse appellari, resoluit Bellacomb. tom. 2. commun. opin. lib. 7. tit. 24. num. 24. pag. 322. Gam. Lusit. decis. 159. num. 2. Salgado de protect. Regia tom. 1. p. 2. c. 1. num. 54. Valasc. consule. 47. num. 4. vbi refert talem opinionem non feruari in illo Regno, eo quod grauamen quod resultat ex tali pronuntiatione, possit corrigi in sententia principalis causae.

II. Ab iniusta articulorum admissione, vel ab eorum denegata iusta admissione appellari posse tenent Bald. in l. post sententiam 9. num. 4. in fin. C. de sent. & interloc. Mascard. de probat. conel. 131. & seq. Cardin. Tusch. practice. conel. tom. 1. lit. A. conel. 359. num. 32. & 35. Surd. decis. 56. ex n. 17. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 105. n. 4. vers. quintus. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 1. §. 1. in annot. num. 190. & seq. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 74. num. 15. Alezand. Trentacinq. var. resol. lib. 2. sub tit. de appellat. resol. 13. num. 14. Sigism. Scacc. de appellat. q. 17. limit. 47. n. 90. & 137. Salgado d. c. 1. num. 141.

III. Quando iudex se pronuntiat competentem, vel incompetentem, appellari posse tradunt Grauat. ad v. str. lib. 3. cap. 10. n. 6. Roland. cons. 133. num. 2. lib. 4. Marant. de ordine iudic. p. 6. tract. de decis. iudicij actu 1. nu. 43. pag. 402. Stephan. Gratian. d. 674. n. 15. Scacc. d. q. 17. limit. 47. nu. 92. & 105.

21. 105. Alexand. Trentacinq. d. resol. 13. num. 9. Caualer. decis. 2. num. 8. Salgado d. cap. 1. num. 38. Aloyf. Ricc. in diff. praxi resol. 105. num. 4. vers. 4.
24. IV. Ab admissione, vel reiectione testium, an scilicet testes admittendi sint, vel non admittendi, licitam esse appellationem resoluunt Ozafe. Pedem, decis. 25. num. 14. vers. contrarium tamen. Seraph. Gratian. d. c. 77. sub num. 13. & 6. 74. sub num. 15. Salgado d. c. 1. num. 151. vbi num. 153. subdit procedere etiam vbicumque iudex admittit testes post lapsum termini probatorij, vel testes inhabiles, & num. 157. idem tenet in publicatione attestatorum, & num. 62. resoluunt appellationem interpositam a receptione testium & probationum factam post conclusionem in causa omnino esse deferendum.
25. V. A reiectione probationum appellari posse tradunt Triuif. Venet. decis. 4. p. 1. Grauat. d. c. 10. num. 7. Ozafe. Pedem, decis. 25. num. 14. Menoch. remed. 4. ad ipse. num. 817. Surd. decis. 36. num. 17. Marant. d. loco num. 44. in fine. Scacc. de appellat. q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 43. vers. & quod ab interlocutoria, Stephan. Gratian. d. cap. 77. num. 11. cum seqq. Salgado d. cap. 1. num. 138.
26. VI. Ab absolute instantie pariter appellari posse tradunt Marc. Anton. de Amatis Marchia decis. 66. Cabed. p. 2. Aresto 32. in fin. Cuius tamen contrarium tenent Nicol. Mil. in report. vers. sententia §. 17. Rebuff. in presat. l. quod iussit, num. 48. ff. de re iudic. Marant. de ordine iudic. p. 6. fol. 515. num. 33. Salgado d. cap. 1. num. 185. ex ea ratione, quia non definit negotium principale cum de nouo possit iudicium inchoari.
27. VII. Ab expressa absolute expensarum posse victorem appellare, tenet Steph. Gratian. Marchia decis. 50. num. 1. & 2. Gam. Lusit. decis. 65. num. 1. Cabed. p. 1. Aresto 78. D. Barbofa in l. eum qui temere, num. 180. cum seqq. ff. de iudic. Salgado d. cap. 1. num. 176.
28. VIII. A delatione iuramenti in litem alteri parti per iudicem facta appellationem dari tradunt Lancelot. de attent. p. 2. c. 12. limit. 50. num. 190. Gonzal. d. §. 1. in annot. num. 195. Seraphin. de priuileg. iuram. priuileg. 102. num. 15. limit. 4. Scacc. d. q. 17. limit. 24. num. 7. & 8.
29. IX. Quando datur dilatio ad probandum adeo breuis, vt ex breuitate possit desicere facultas probandi, Scacc. d. q. 17. limit. 47. in princ. memb. 1. sub num. 26. Salgado d. c. 1. ex num. 118. Alex. Trentac. d. resol. 13. num. 12. vbi num. 14. declarat quando quis grauat in non admissione testium, scripturarum, seu aliarum probationum.
30. X. A sententia qua iudex pronunciat aliquem tormentis esse subiendum, vt continente damnum irreparabile appellari posse probant ordinat. Regia Lusit. li. 3. tit. 69. §. 1. & lib. 5. tit. 12. §. 3. Hippol. in l. 1. nu. 34. ff. de q. Clar. lib. 5. §. fin. q. 64. num. 27. Azeued. d. 3. memb. 6. tit. 18. lib. 4. noua recop. Aloyf. Ricc. in collect. decis. collect. 642. vers. secundum, & in praxi rerum fori eccles. resol. 405. num. 4. vers. tertius, Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. appellatio, §. 9. Sigism. Scacc. d. q. 17. limit. 47. à num. 143. Alex. Trentacinq. d. resol. 13. num. 115. late Salgado d. c. 1. num. 98. cum seqq. Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 108.
31. XI. A sententia interlocutoria vt quis in carcerem conijciatur, appellari posse, quia assert damnum irreparabile, asserunt Don. à Fina tom. 2. commun. opin. lib. 9. tit. 3. num. 2. Cald. Pereira in l. si curatore, verb. per quod, num. 31. C. de integr. restit. minor. D. Barbofa in l. 2. ff. soluto matr. in princ. p. 2. nu. 33. Melch. Phrebo tom. 1. Aresto 101. Prop. de Augustino in addit. ad Quarant. in summ. Bullarj verb. Archiepiscopi auctoritas vers. 18. auctoritas, nu. 20. lit. N. Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 4. n. 100. vbi dicit intelligi posse, & debere de grauamine indebita carcerationis, Campan. in diuers. iuris Canonici rubr. 1. c. 1. num. 312. Ludou. à Sarauia in tract. de iurisdic. Adiuuitorum quest. 20. num. 13. Hieron. Roderic. d. resol. 10. num. 38. Salgado d. p. 2. cap. 4. de princ. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 505. num. 4. vers. primus. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 108.
32. XII. A sententia excommunicationis per decretum interlocutorium prolata, quia continet damnum irreparabile, appellari posse resoluunt Duen. reg. 52. limit. 2. Rebuff. in concord. tit. de priuileg. appellat. in rub. sub gloss. 1. in fine vers. fallit quando grauamen, Mart. de iurisd. p. 3. c. 12. num. 6. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 1. in annot. n. 197. Salgado d. tom. 1. p. 2. c. 5. ex n. 3. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 105. nu. 4. vers. secundus. Appellatio tamen non est admittenda a comminatione Episcopi facta contra incurrentes excommunicationem, & alias censuras ecclesiasticas a iure latis ad dicendum causam quare non debeant declarari incidisse, secus si comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen sub excommunicationis ab homine latae pena, vt per Aldan. in compendio canon. resol. lib. 2. tit. 8. nu. 10. vbi attestatur sic fuisse decisum in Tropien. 17. Martij 1619.
33. XIIII. A sententia lata, qua quis excluditur ab aliquo officio publico tanquam infamis posse appellari tenet Gam. Lusit. decis. 139. num. 1.
34. XIV. A sententia legitimationis personarum posse appellari, veluti si pars oppositorum non esse quem tutorem, non procuratorem, aut legitimo mandato carentem, non filium, & similia, vel e contra, tenent Gam. Lusit. decis. 159. num. 2. Pacian. de probation. lib. 1. c. 58. sub num. 47. Scacc. d. q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 73. Salgado d. p. 2. c. 1. num. 47. vbi num. 55. subdit quod quando iudex interlocuitur procuratorem esse, vel non esse legitimum, ab ista interlocutoria tanquam a grauamine irreparabili datur appellatio, & num. 57. resoluunt appellationem admittendam esse a declaratione iudicis, an quis sit haeres, vel non, vel an cum beneficio legis, seu inuentarij, vel sine ipso, & num. 60. idem dicit si iudex negauerit copiam actorum, & num. 61. si iudex pronunciat remittendum clericum ad suum iudicem ecclesiasticum, & remittatur, & num. 86. si iudex exceptionem recusatiosis contra se ipsum non admittat, & num. 117. vbi interlocutoria fertur super articulo, à quo pendet tota causa principalis, tangit factum principale, seu substantiam negotij principalis.
35. XV. A decreto denegationis copiae actorum, vel instrumentorum communium dari appellationem, resoluunt Duen. reg. 52. fallent. 5. Azeued. l. 3. tit. 18. lib. 4. noua recop. Aloyf. Ricc. d. resol. 405. vers. sextus. Salgado d. p. 2. cap. 1. num. 72.
36. Et cuius grauamen per appellationem à definitiua, & c.] Vide Menoch. de arbit. casu 490. num. 3. Decian. resp. 62. num. 21. vol. 5. Petr. Gregor. de appellat. lib. 2. c. 4. Surd. decis. 36. num. 13. Steph. Gratian. Marchia decis. 202. num. 5. Amar. Roder. de modo & forma videntis, seu examinandi processum, c. vlt. p. 1. num. 4. vers. verum tamen. Ludou. Miranda de ordine iudic. q. 30. art. 8. concl. 4. Ceuall. de cognit. per viam violentia gloss. 6. num. 10. & p. 2. q. 49. num. 1. Sigism. Scacc. d. quest. 17. limit. 47. num. 85.
37. Quod quidem verum esse, etiam si grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate, scilicet prauidicio partis, tenent Duen. reg. 52. limit. 10. Surd. decis. 39. num. 14. & 15. Aloyf. Ricc. d. resol. 405. num. 2. & 3. Gonzal. d. gloss. 9. §. 1. in annot. num. 177. Sigism. Scacc. d. q. 17. limit. 47. num. 86. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 74. num. 12. & 13. & c. 77. num. 9. Bernard. Graue. ad practice. Camera Imper. lib. 1. concl. 129. num. 5. & 6. Hieron. Roder. in comp. quest. regul. resol. 10. num. 36.
38. Plures casus damni irreparabilis vide apud Ioseph. Ludou. Perusia decis. 83. Zerol. d. verb. appellatio, §. 6. Quarant. in summ. Bullarj verb. Archiepiscopi auctoritas c. 18. nu. 20. Surd. decis. 36. Gonzal. d. gloss. 9. §. 1. in annot. nu. 176. cum seqq. Ignat. del Villar in sylvia resp. lib. 1. resp. 15. num. 6. Scacc. d. limit. 47. num. 150. cum multis seqq. Galet. in margarita cas. conscient. verb. appellatio 3. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 77. Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 4. num. 100. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 405. per tot. in 2. edit. Salgado de prociat. Reg. p. 2. c. 1. Hier. Roder. in comp. regul. resol. 10. num. 35. cum seqq.
39. Ab his exceptantur causa, quae iuxta Canonias, & c.] Vide Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 4. num. 3. Franc. Leon. in thesuro fori eccles. p. 2. cap. 1. num. 73. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 273. num. 7. p. 4. late Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 188. cum multis seqq. Nicol. Garc. de benefic. p. 6. c. 3. à num. 6. Flores de Mena praesq. lib. 1. q. 12. num. 11. Ioan. Maria Nouar. in nouo iure Pontif. concl. 54. num. 7. late Modern. d. p. 2. cap. 6. num. 13. cum seqq. metupsum d. p. 3. alleg. 81. nu. 10. Cause.

Causæ autem quæ juxta legitimas sanctiones apud Sedem Apost. sunt tractandæ, referuntur per gloss. in e. quod translatio, de offic. deleg. & in gl. ult. e. ut debitus honor, de appell. Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 189. vbi inter eas enumerat causas exemptionum.

40. Vnde colligitur ex decreto Concilij in præsentem nihil imminutam esse auctoritatem Sedis Apostol. ideoque omnes causas, quæ à principio ex dispositione sacrorum Canonum, & legum ante dictum decretum poterant apud dictam Sedem cognosci, posse etiam hodie, hoc decreto non obstante, quia illud non fuit modis legitimis, quibus quis ex iuris dispositione fortitur forum, ut dixi d. p. 3. allegat. 81. num. 14. & ex declarat. S. Congreg. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 238. Ioan. Maria Nouar. d. concl. 54. num. 11. Modern. de process. Regia p. 2. cap. 17. num. 7. & de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 5. in princip. à num. 8.

41. Hinc etiam colligitur hoc decretum non habere locum in causis executivis vigore obligationum in forma Camera, aut litterarum Apost. per text. in e. dilecti, de foro comp. tenetur enim sic obligatus etiam in prima instantia eorum eodem respondere, nec potest opponere exceptionem fori declinatoriam, nec iudicis incompetentiæ Mandos. de in lib. q. 93. num. 5. Marc. Anton. de Amatis de eis. 81. num. 2. Surd. cons. 180. num. 13. Zach. de obligat. Cameral. q. 7. num. 26. qui loquitur de clerico. Ratio est, quia Auditor Camere tanquam expressè delegatus ad hanc similitudine causarum generalitatem, omnibus est iudex competens, ex quo fit à Papa delegatus, Massa ad form. Camera, q. 1. p. 2. num. 3. & 4. Vestrin. in pract. lib. 2. c. 4. num. 4. & 6. Erasim. à Cochier de iurisdic. ord. in exemptor. p. 2. q. 46. n. 7. & illi expressissimè inter alia causarum genera demandatur executio obligationum in forma Camera, ut testatur Gallef. de obligat. Camer. q. 7. num. 3. & Papa inhibet quibuscunque iudicibus, & personis, etiam si Cardinales fuerint, sub penis, si se in obligatione Camerali intromittant, Paulus V. constit. 20. incip. Eximia, §. 33. sub dat. Romæ apud S. Marcum Kal. Octobr. 1606.

42. Hinc quoque colligitur ratione celebrati contractus, vel dicti commissi posse quem in prima instantia cognoscere, quamvis non sit loci Ordinarius, refert decissum Franc. Leo in thesaur. fori eccles. p. 2. c. 1. num. 75. Ego ipse in praxi exigendi pens. q. 6. n. 13. Et quamvis Doctores id communiter intelligant si contrahens in loco contractus reperitur per e. Romana §. contrahentes, de foro compet. de quo plures citavi Doctores in d. praxi q. 5. num. 2. tamen vbi ille solvere aliquid certo tempore & loco promiserit, & expressè proprii fori domicilio renuntiaverit, etiam si in loco contractus non inveniatur, poterit contra eum absentem iuxta formam suæ obligationis procedi per iudicem loci contractus, quoties de promissa solutione tractabitur, iuxta gloss. 2. in l. 1. ff. si quis in ius vocatus, quam celebratissimam dicit Couart. pract. c. 19. num. 5. in princ. & Gutier. de iuram. confirm. p. 3. c. 16. num. 4. & 5. sequitur D. Barbof. in l. 1. ff. de iudic. art. 3. num. 224. quod ante dixerant Dec. in c. 1. num. 65. de iudic. & ibi Alciat. num. 33. Alexand. consil. 39. num. 4. lib. 7. & infiniti propemodum, quos citavi in d. praxi q. 5. n. 3. Tota autem controuersia est in clerico contrahente, & expressè renuntiante proprio foro absque proprii Ordinarij consensu: Quidam Modern. de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 27. per totum, nervousè contendit, & pertinaciter defendit talem clericum, licet sine proprii Ordinarij consensu possit contrahere, & tacite proprio foro renuntiare ad effectum ut possit conveniri in loco contractus si in eo inveniatur, non posse tamen expressè proprio foro renuntiare, obligando se cum iuramento vel in loco contractus, vel in loco solutionis destinare respondere; & quamvis pro se aliquas adducat Doctorum auctoritates, si bene perpendantur materiam non attingunt, nec in nostris terminis loquuntur: nam contra illum expressè tenet D. Barbof. in l. 1. art. 3. num. 222. & in l. hares ab intest. §. 1. à num. 61. ff. de iudic. D. Mari. Cutell. in Codice legum Sicular. ad l. Petri 11. not. 7. num. 6. cum seq. pag. 298. & 299. nouissimè Carluau de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 1. q. 8. sect. 2. num. 1082. ibi: Qua tamen prædicta prima limitatio sic probata sublimi auctoritate primò ut Clericus etiam sine sui Superioris consensu possit prosequi iurisdictionem iudicis ecclesiastici; &

videlicet si contrahat, vel, quod idem est, solutionem destinat, vel delinquat in territorio alterius, &c. & d. ibi 1. tit. 1. d. sp. 2. q. 8. sect. 6. num. 1252. pag. 514. ibi: Amplius autem est hæc resolutio ut procedat etiam si Clericus contrahens extra locum domicilij renuntiaverit foro sine sui Superioris licentia. &c. & reddit rationem, quia renunciatio ista nõ dat forum, sed corroborat forum contractus à iure constitutum in e. dilecti, de foro compet. vides ergo quod nulla sit differentia inter tacitam, vel expressam renunciationem.

Hinc etiam colligitur Clericum pupillum habentem causam in prima instantia coram Episcopo suffraganeo, vel alio inferiore, posse istorum forum declinare, & eligere forum in Romana Curia, non Metropolitanum, ex dispositione l. vnic. C. quando Imper. inter pup. & vid. non obstante hoc decreto, ut per Aldan. in combendic. canon. resolut. lib. 2. tit. 8. num. 15. vbi attestatur sic fuisse decissum in Baren. 1. Aprilis 1628. me citato in hoc loco Modern. d. p. 2. c. 31. num. 37. Quamvis decretum Concilij in præsentem nõ comprehendere miserabiles illas personas, de quibus in d. l. vnic. asserunt Ioan. Nouar. in praxi variar. fori sect. 3. q. 2. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 138. in fine. Hinc denique fit quod vbi ordinarij iudicis legitima adest probata reuocationis causa, hoc decretum locum non habet, Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 2. & 3. Steph. Gratian. distep. forens. tom. 5. cap. 837. à nu. 15. Modern. de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 5. §. 1. à num. 8.

In executione litterarum Apost. in quibus dantur executores, Ordinarios locorum se intromittere non posse etiam executioni auxilium præstando, resoluunt Bald. in e. 1. §. si facta, in fine, si de feudo fuerint controu. nu. 6. & Dec. in e. super eo. & ibi Felin. col. fin. vers. quare tertio, de presump. in terminis Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 239.

Causas possessionis beneficiorum referuatum Sedis Apostol. posse immediate ab Audite Camera, seu alio delegato Apostol. cognosci declarauit Gregorius XIII. in Constitut. sua super declaratione litterarum Apostolicarum, & declaratione Concilij in præsentem, incip. Ad Romani Pontific. providentiam, sub dat. 10. Iulij 1574. quam refert Piafec. d. c. 4. num. 3. & sæpe fuisse decissum asserunt Franc. Leo d. c. 1. num. 76. & 77. Aloyf. Ricc. in praxi aurea. resolut. 339. Ego ipse d. alleg. 81. nu. 17. Narbona d. l. 59. gl. 1. nu. 192. adeo ut Nuntius Apost. nisi expressè habeat in mandatis de huiusmodi causis beneficiorum referuatorum (si beneficia valorem 24. ducatorum auri de Camera excedant) nec in prima, nec in secunda instantia cognoscere possit, ut per Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 2. proem. num. 61. Narbona loco proximè citato.

Causæ beneficiales quando litteræ sub plumbo expeditæ reperiuntur, & de litterarum Apost. intellectu tractatur etiam in prima instantia, per Signaturam iustitie in Curia committuntur, ea ratione, quia iudicare de viribus litterarum Apost. ad Romanæ Curia iudices, & in specie sacre Rotæ auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet, refert decissum Garc. d. p. 6. c. 3. num. 8.

In beneficijs enim referuatis, seu affectis locum non habere hoc decretum, quia de ipsis in prima instantia, cognosci potest in Curia, asserunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 113. & 117. Viuan. in praxi iurispatronat. lib. 14. cap. 1. nu. 83. in ult. impress. Salgado d. rom. 1. p. 2. c. 17. num. 34. & de supplic. ad Sanctissim. p. 2. cap. 10. à princ. referunt decissum Gonzal. gloss. 52. num. 36. Garc. de benefice. p. 6. cap. 3. num. 7.

¶ Vel quas ex argenti, &c.] Quod Romanus Pont. omisso ordinario iudice in prima instantia possit specialiter alicui alteri committere, & auocare ab eo causam, adeo ut si quid post auocatum negotium actum à iudice ordinario, vel alio inferiore fuerit, ipso iure nullum reddatur, resoluunt VVamef. in cap. ut nostrum, num. 6. de appellat. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 52. num. 7. Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 195. & 196. vbi nu. 197. subdit nihil referre quod auocatio fuerit expressè facta, cum tacita sufficiat, latè Modern. d. p. 2. c. 6. à num. 14.

¶ Manu propria subscribendum.] Sufficere si supplicationes, & commissiones, super quibus Breuia conficiuntur, manu Papæ signata sint, licet ipsa Breuia Apost. manu

- manu Pontif. subscripta non sint, dicit bis à S. Congr. decem Narbon. d. l. 59. gl. 1. num. 204. plures citati à Moderno d. p. 2. c. 6. num. 18. & præcipue num. 44.
47. Ad hæc causa matrimoniales, &c. Vide Couar. de sponsal. p. 2. c. 8. §. 12. nu. 1. Sbroz de vicario Episcop. lib. 2. q. 3. in princ. Gnter. pract. lib. 3. q. 26. nu. 1. Soar. de Pace in pract. 29. 2. pralud. 1. n. 1. & 8. Gregor. Lop. l. 7. verb. à los Obispos tit. 10. p. 4. Franc. Leo in thesouro fori eccl. p. 2. c. 9. nu. 6. Paul. Fulc. de visitat. lib. 2. cap. 21. num. 9. Sanch. de matrimon. li. 3. disp. 29. num. 17. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccl. decif. 245. in 1. edit. alias resol. 215. in 2. edit. & p. 4. resol. 268. Seraphin. decif. 765. Franc. Molin. de ritu nupt. lib. 2. differ. 10. nu. 14. Rota apud Tambur. tom. 3. de iure Abbatum, in fine, decif. 39. & 41. vbi fuit resolutum quod quando Abbas habet iura Episcopalia, & proprium territorium, nec est dignitas in Cathedrali, non comprehenditur sub hoc decreto in his verbis, ad hæc causam matrimoniales, &c. met ipsum de officio. & potest. Episc. p. 3. alleg. 84. à princ.
48. Episcopum debere manuteneri in cognitione causarum matrimonialium, quamuis inferior alleger immemorabilem, donec de ea per tres sententias cognoscatur, ex decreto S. Congregationis censuit Rot. decif. 447. num. 1. p. 1. recent.
49. Et criminales, &c. Vide Salzed. ad Bernard. in pract. c. 3. litt. A. in nouiss. edit. Anguian. de legib. lib. 3. contron. 37. num. 69. Galganet. de iure publico, lib. 3. tit. 21. num. 2. & 3. Rot. decif. 447. p. 1. recent. & decif. 610. p. 2. etiam recent. vbi fuit dictum Episcopum habere non solum de iure, sed etiam vigore Conc. Trid. fundatam intentionem in cognitione causarum criminalium intra limites sue diocesis, & donec de contraria immemorabili discutitur, manutendum esse in sua possessione, ac proinde per Concil. in præfenti sublatam esse quadragenariam cum titulo, seu priuilegio.
50. Iudicare tamen posse huiusmodi criminales causas Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spirituales, & temporales, resoluit Aloyf. Ricc. in decif. curia Archiep. Neapol. decif. 184. p. 4.
- Non Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum iudicio, &c.] Etiam si essent exempti, intellexit Rota in Constantien. iurisdic. 29. Nouembris 1617. coram Ortembergo, & coram R. D. meo Cocino Decano inter eius impressas decif. 346. numer. 8.
51. Procedere in Decanis, & Archidiaconis, qui sunt in diocesi Episcoporum, non autem in illis, qui nullius diocesis sunt, refert decifum Aloyf. Ricc. in decif. curia Archiep. Neapol. p. 4. decif. 184. & censuit Rot. apud Mantie. decif. 102. num. 7. non loqui de Decanis, & Capitulo, sed de alijs inferioribus, qui habent iurisdictionem priuatiuè ad Episcopum de quo eadem Rot. decif. 447. nu. 5. p. 1. recent. Et eadem Rota apud Tamburin. d. 10. 3. decif. 44. num. 10. censuit Archidiaconum & Decanum habentes territorium separatum, & immemorabilem, posse cognoscere de causis matrimonialibus, & criminalibus.
52. Vnde causas matrimoniales, & criminales cognoscere spectat ad Episcopum etiam in Abbatibus exemptis, donec per tres sententias conformes, vel vnicam, que in rem iudicatam transferit, Abbatiam præfatam, ac loca illi subiecta, seu ab ea dependentia nullius diocesis esse constituerit, tenet Sel. in select. canon. cap. 42. nu. 3. attestans ita fuisse decifum à Rota in Theatina Abbatia S. Ioannis in Venere 11. Septembris 1621. eadem Rota apud Tambur. in fine tom. 3. de iure Abbatum decif. 49. nu. 5. & decif. 60. & 62. & decif. 57. nu. 2. vbi per totam illam decisionem probat quod Prælatus inferior est manutendus in cognitione causarum civilium, matrimonialium, & criminalium, docto de priuilegio, & possessione aduersus Episcopum nitentem soli iuris assistentia: in decif. 60. apud eundem Tamburinum, tenet hoc esse intelligendum, nisi possessio sit infecta ex decreto irritanti, & quod decretum irritans inferunt in Concilio infestit titulum & possessionem.
53. Causarum matrimonialium, & criminalium cognitio ad Episcopum spectat, donec per alium prætendentem probetur immemorabilis, & quod sit nullus, vt per Sel. d. c. 42. n. 5. vbi asserit sic fuisse resolutum in nullius. sine Consuetudine. 20. Augusti 1627.
54. Ex præscriptione enim immemorabilis, consuetudine,

vel priuilegio posse inferiores Episcopo querere facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus, & criminalibus, resoluit glossi. in c. litteras, de restit. spol. & in c. 1. de consang. & affin. Palat. in repe. c. per vestras notab. 2. §. 1. nu. 35. Couar. de sponsal. p. 2. c. 8. §. 12. num. 1. vers. verum; Nauarr. cons. 1. num. 5. de officio deleg. in antiquis consil. 3. eod. tit. in nouis, quia hoc decretum non fuit consuetudinem in qua sunt inferiores Prælati, si sit immemorabilis, vt referunt decifum, additio ad d. cons. 3. Nauarr. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gl. 33. num. 5.

55. Ex delegatione Papæ inferiorem Episcopo habere matrimonialium causarum cognitionem per c. proposuit, de probat. & c. ex litteris, de integ. restit. & c. 1. vt licet non contest. resoluit Couar. d. nu. 1. vers. est tamen, Rendina in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 72. nu. 6. asserentes non solere Romanos Pontifices causas matrimoniales, nisi ex iusta causa alijs quam Episcopis committere.

Abbati nullius diocesis habenti in suos subditos omnem iurisdictionem competit cognoscere de causis criminalibus, & matrimonialibus suorum subditorum, vt decifum refert Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 66. sit. 4. lib. 2. Recop.

Sed an Abbates Regulares habentes, vel non habentes territorium, comprehendantur sub dispositione huius vers. ad hæc, ad partes disputat Rota apud Tambur. post d. tom. 2. de iure Abbatum decif. 43. num. 5. cum seque. asserens tres Auditores sustinuisse non comprehendi, reliquis quidem duobus contradicentibus, ex ea ratione tres illi moti sunt, quia cum in hoc decreto exprimitur Decanus, & Archidiaconus, & postea subiiciatur, aut aliorum inferiorum iudicio, hoc intelligendum non est de alijs Dignitatibus Regularibus non subordinatis Episcopo, quia non eadem ratione sunt inferiores Episcopo, sicut Decanus, & Archidiaconus, cum habeant primam Dignitatem post Episcopalem, & dicantur in primo gradu Dignitatis constituti: deinde, quia dictio, aliorum, est simulum implicatiua, & infert omnimodam similitudinem ad expressa. Et respondet non obitare verba Concilij, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquuntur, ponderando particulam, tantum, quæ est taxatiua, quia illa intelligitur respectu Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum secularium simulum, non autem respectu Abbatis, in sua Ecclesia sibi pleno iure subiecta habentis similem iurisdictionem cum Episcopo. Sed Episcopi tantum, &c.] Non comprehendi Abbates exemptos iurisdictionem quasi Episcopalem habentes sub nomine Episcopi, de quo in præfenti, resoluit nouissimè Aloyf. Ricc. p. 4. sua praxis resol. 271. Rot. coram R. D. meo Cocino Decano inter eius impressas decif. 346. num. 8. Ego ipse de appellatiua verb. utrinque iuris significat. appell. 89. num. 19. cum seque.

57. Vicarium Episcopi matrimonialium causarum cognitionem habere etiam ex generali Episcopi commissione per cap. 1. de frigidis, & malef. & c. ult. de cognat. spirit. probant Anton. Butr. num. 2. Abb. n. 4. Alex. de Neuo n. 5. in d. cap. ult. Couar. d. n. 1. vers. potest, Anton. Cuch. instit. maior. lib. 2. tit. 8. nu. 105. Sbroz de officio vicarij, lib. 2. quest. 44. in fine. Bertachin. in tract. de officio vicarij, lib. 4. p. 1. q. 20. num. 23. Salzed. in pract. c. 73. in fine, Gomez. in explicat. Bullæ c. 4. q. 3. n. 28. Ioan. Sanci in selectis disp. 50. n. 24. Sanch. d. lib. 3. disp. 29. n. 18. vers. secundo. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 45. q. 2. Narbona de appell. à vicario vñ Episcopii p. 1. n. 201. Aloyf. Ricc. in d. praxi p. 4. resol. 270. Ego ipse d. alleg. 84. num. 3.

Contra Rebuff. in praxi benefice, tit. de forma vicariatus nu. 155. Petr. de Ledesma de matrimon. q. 45. artic. 1. puncto 3. dub. 4. Vgolin. de officio Episcopi c. 4. §. 7. num. 2. vers. nono, existimantes vicarium Episcopi causas matrimoniales tractare non posse sine speciali mandato.

58. Causas matrimoniales & criminales ex hoc decreto Decanis, Archidiaconis, & alijs inferioribus ademptas, Episcopique tantum examini ac iurisdictioni relinquendas, Sede Episcopali vacante à Capitulo cognoscet, & definiti posse resoluit in causis matrimonialibus per cap. vniuers. de eo qui duxit in matrim. Pavin. de officio. & potest. Capituli Sede vacante, p. 1. quest. 10. sub num. 8. Quarant. in sum. Bullar. verb. Capitulum Sede vacante, q. 5. Raguc. de voce Canonice in Capitulo, q. 39. num. 1. Aloyf. Ricc. in d. pra-

d. praxi p. 4. resol. 27. Ego ipse d. alleg. 84. num. 4. vbi ex alijs id intelligo in causis matrimonialibus ex ordinaria iurisdictione Episcopo competentibus, non autem in delegata, vel commissa illi, aut eius vicario, vt late ostendit in tract. de Canon. c. 42. num. 57. & in omnibus Aldan. d. loco n. 16. vbi addit vicario capitulari pertinere matrimoniales causas, non criminales in mandato generali, secus in speciali, & dicit ita fuisse decisum sub die 30. Maij 1602.

Coram quo pars verè paupertatem probauerit, &c.] Ergo si virtute appellationis emisse ad Curiam Romanam, vbi causa tractanda committitur, inhibitiõ emanauerit in causa matrimoniali contra pauperem, ea inuita & reclamante nec in secunda, nec in tertia instantia cogitur extra prouinciam litigare, vt per Modern. de supplicat. ad sanctissim. p. 2. cap. 31. à nu. 17. vbi extendit ad quamcunque miserabilem personam.

Et alimenta, & expensas litis, &c.] Vide Crescent. decis. 232. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 853. in med.

Eoque negligentiam emisse ad Curiam Romanam, Episcopi circa id quod facere debet, deuolui iurisdictionem ad Archiepiscopum, tenent Felin. in cap. pastoralis, num. 6. de offic. ordin. Afflict. in cap. imperialem, §. praterea, num. 33. de prohib. feudi alien. per Feder. Marc. Anton. Genuens. in pract. Archiep. Neapol. c. 70. num. 4. Gamb. de offic. & potest. Legati à latere, lib. 2. tit. de var. ordin. nominib. num. 32. Quarant. in sum. Bullar. verb. Archiepiscopi auctoritas, vers. 10. auctoritas, in fine, lit. M. Ego ipse in collect. ad cap. pastoralis 11. num. 8. de offic. ordin. & late de offic. & potest. Episcopi, p. 1. tit. 4. de praesentia Archiep. à num. 19. secundum Lugdun. impress. vbi septem casus retero singulares, in quibus Archiepiscopus potest supplere negligentiam Episcopi.

Praterea si quis, &c.] Vide Farin. consil. 60. num. 3. & 4. Stephan. Gratian. discep. forens. c. 121. num. 15. Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 334. num. 1. Giurba decis. 29. Nouar. in sing. iuris can. conclus. 7. Narbona l. 43. gloss. unica num. 5. tit. 25. li. 4. Recop. Rot. apud Farin. decis. 20. num. 1. & decis. 104. num. 1. & decis. 106. & seq. & decis. 198. & 657. in 1. collect. nouiss. alijs p. 4. diuers.

Procedere in actis factis in partibus coram iudice delegato resoluit Stephan. Gratian. d. cap. 121. num. 18. cum seqq.

Et habere locum in quocunque iudice refert decisum Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1356. Ecclesiastico tamen, & in causis tantum ecclesiasticis, vt censuit Rot. in Romana lignorum 23. Iunij 1603. coram Cardin. Sacrato, & in Romana vinea 19. Nouembris eiusdem anni, coram R. D. meo Coccino Decano, vbi refert ita fuisse à S. Congr. Concil. decisum, & in Inuolens. afflicto 30. Aprilis 1604. coram Penia, impressa per Marches. de commission. p. 2. pag. 539. num. 4. & in Romana fabrica 16. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Romana Societatis officij seniorum mille 19. Iunij 1628. & in Romana vsusfructus 13. Marij eiusdem anni, coram eodem, & decis. 561. num. 1. 2. part. 1. recent. & coram Gregorio XV. decis. 508. num. 1. vbi Beltram. num. 15. & Coram Caua. decis. 67. num. 2. Stephan. Gratian. dict. cap. 121. num. 20. & seq.

Procedere etiam in causis profanis vententibus coram iudice ecclesiastico ex sententia S. Congr. Concil. firmavit Rot. in Loodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, reprobata decis. 106. in princ. p. 4. diuers. in qua dictum fuerat Concilium in praesenti, habere etiam locum in profanis, prout è conuerso dispositio Concilij intrat in omnibus causis ecclesiasticis vententibus coram quocunque iudice etiam nõ Episcopo, licet verba Concilij videantur sonare in causis vententibus coram Episcopo, Coccin. decis. 274. num. 3. Rot. in d. Loodien.

In casibus à iure permixtis appellauerit, &c.] Transportare acta prioris instantie ex dispositione Concilij in praesenti spectare ad eum, qui appellauit, tenuit Rot. penes Caua. decis. 43. num. 1. vbi num. 2. subdit quod transportare acta coram ultimo iudice, qui priorem sententiam reuocauit, tenetur appellans; sed non acta facta in priori instantia. Refert Narbona dict. l. 59. gloss. 1. numero 92. facram Cong. censuisse teneri eum, qui appellauit, vel ob lapsum biennium causam ab Ordinario auocauit

Barbos. Collect. in Concil. Triad.

vigore huius Decreti, transferre non solum acta gesta coram Ordinario, à quo appellauit, vel causam auocauit, sed & alia omnia, si quae occasione eiusdem causae coram alio iudice gesta fuerint; & subdit ab eadem sacra Cong. pariter fuisse decisum, posse Iudicem appellationis iubere sibi originalia exhiberi, quatenus de fide exempli sit dubius.

Teneatur acta omnia, &c.] Actorum transportationem iuxta hoc decretum esse de forma quando causet ecclesiastica, solumque in ea illud locum habere censuit Rot. decis. 56. num. 12. & decis. 561. num. 1. 2. part. 1. recent. & decis. 268. num. 3. inter impressa per Farin. post lib. 2. consil. & decis. 121. num. 3. apud Pacific. de Saluiano interdicto, & in Inuolens. afflicto coram Penia impressa per Marches. de commission. p. 2. pag. 539. vbi etiam fuit dictum procedere hanc resolutionem, etiam si ageretur de causa prophana coram iudice ecclesiastico. Et quod hoc Decretum non comprehendit causas prophanas per appellationem ad Iudicem ecclesiasticum delatas, refert decimum Narbona d. l. 59. gloss. 1. nu. 93. Et in puncto quod dispositio Concilij in praesenti non habeat locum in causis prophanis, & fori secularis, sed solum in causis fori ecclesiastici, iuxta declarationem sacre Congreg. censuit Rota decis. 278. num. 2. apud Farinac. part. 2. in posthum. & decis. 577. num. 3. ead. part. 2.

Et quod huiusmodi transportatio necessaria sit in causa beneficii firmavit Rota in Neapol. domus 14. Martij 1625. coram R. P. D. meo Pirouano, cuius memini Ego ipse in tract. de officio & potestate Parochi, cap. 29. num. 25. vbi subdidi id videri conforme Iuri communi, quia non visis actis integris sententia dicitur nulla tanquam lata sine causae cognitione, l. propter. §. & si quidem, vbi Bart. num. 6. C. de iudic.

Acta transportanda in fluere debent in causam, alijs si non respiciant merita illius, ita quod iudex non possit ex eis instrui de iustitia, vel iniustitia sententiae, non est necessaria illorum transportatio, vt censuit Rota d. decis. 278. num. 3. vbi num. 4. subdit quod actorum transportatio non est facienda, quando causa est diuersa, & num. 5. asserit causas dici diuersas quando concurrunt diuersitas personarum rei, & actoris. Transportari non debent nisi acta sententiae, à qua fuit appellatum, & quae petitur reuocari, Rota decis. 341. num. 3. post consilia Farinac. & coram Duran. decis. 116. num. 1. vbi num. 2. subdit quod acta irrelevantia non sunt transportanda.

Et non solum acta debent, vt supra, integre transportari, sed etiam legitime, nempe ab actuario, vel successore in officio cum compulsiua & partis citatione, prout requiritur. Rot. decis. 1. de fide instr. in nouis, Mohed. decis. 8. eodem tit. & coram Gregorio XV. decis. 469. num. 4. & fuit dictum in Toleran. spolijs 3. Iulij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram Card. Virili: & in puncto de processu extracto ab alio notario quam actuario, vel successore in officio, fuit etiam dictum in Algaren. dismembrationis 5. Iunij 1617. coram bona mem. Remboldo, prout refert & sequitur Beltramin. in annot. ad decis. 59. Gregorij XV. num. 9. Processus extractus à notario actuario censetur esse in forma probanti, & originali absque alia partis citatione, & Iudicis auctoritate, vt ex multis Rotae decisionibus probat Theodof. de Rubeis in singularibus Rota part. 2. verb. processus, §. secundo, pag. 84.

Vnde sententiam latam à iudice appellationis non transportatis actis esse nullam tenet Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 143. & censuit Rot. apud Mantica. decis. 170. & decis. 197. num. 1.

Et gesta actis diminutis & dismembratis esse nulla tenet Campan. in diuers. iuris Canonice. rub. 11. cap. 13. sub num. 314. vers. & si non integraliter exportauerit, quem refert Salgado de protecl. Regia part. 1. cap. 2. §. 2. num. 2.

Actorum tamen transportationem omisam non vitare sententiam quando non sunt transportata acta, verbaliter tantum producta, censuit Rot. decis. 561. numero 10. part. 1. recent. Nec quando non sunt transportata iura producta parte non citata, vel extra terminos citationis, quia tunc non dicitur de actis, ead. Rot. d. decis. 561.

Ee num. 11.

65.

108.

66.

67.

67.

67.

68.

69.

70.

- num. 11, vel quando sine illis actis omiſſis ſententia iuſtifi-
 ficari poteſt, ead. Rot. d. decif. 561. num. 12.
71. Proceſſus ſi formatus fuerit in diuerſa cauſa, illius
 transportationem non eſſe neceſſariam cenſuit Rot. in
 Albanen. ſucceſſionis 20. Maij 1602. coram Gregorio XV. inter
 eius deciſiones impreſſas decif. 55. & in Vrbinaten. iuriſdi-
 ctionis 1. Julij 1619. coram bona mem. Buratto, decif. 413. num.
 4. vbi etiam fuit dictum quod Concilium noluit obliga-
 re ad transportationem actorum, quæ ſuperflua ſunt, &
 citat Seraphim. decif. 524. Et quod in Rota ſapius fuit re-
 ſoluum quod acta diuerſæ cauſæ, & iudicij non ſunt
 transportanda nec de iure, nec ex diſpoſitione Sacr. Cõ-
 cilij Trident. probat cum multis deciſionibus Theodoſ.
 Rubens in ſingular. Rota part. 2. verb. acta §. 2. vbi addit hoc
 locum habere etiamſi acta illius iudicij multum conſer-
 rant ad cauſam, de qua agitur, & in §. 3. ſubdit Rotam
 ſepe ſenſiſſe quod actorum transportatio primæ instan-
 tiæ non ſit neceſſaria quando inchoatur nouum iudi-
 cium, & proceſſus, prout in prima.
72. Actorum irrelevantium excuſare à transportatione
 firmavit Rot. in Imolen. aſſiſtus 20. Aprilis 1604. coram Pe-
 nia, & decif. 564. num. 4. & 5. part. 2. recent. & coram bona mem.
 Buratto d. decif. 413. num. 4. Cuius tamen contrarium videri
 tenuiſſe eandem Rot. decif. 104. num. 1. part. 4. diuerſ.
 & in Leodien. domini de Steuordia 3. Julij 1623. coram Reu-
 rendiſſimo D. meo Cocchino Decano, in qua fuit deciſum ſen-
 tentiam latam in cauſa Eccleſiaſtica non transportatis
 omnibus actis etiam irrelevantibus, eſſe nullam. Sed
 Theodoſ. Rubens dict. verb. Acta §. 4. & 5. aut quod Rota
 excuſat ex capite irrelevantiæ non transportationem
 actus irrelevantis, & ex eo aliàs cenſuit intrare arbi-
 trium pro fanatione nullitatis nõ transportationis acto-
 rum, nec præſumetur quod lex expoſcens actorum
 transportationem intellexerit de ſuperfluis, & non rele-
 uantibus.
73. In cauſis verò profanis hec procedatur actis non in-
 tegrè transportatis, ſi acta, quæ deſiciunt, non ſunt rele-
 uantia, ad inferendum quod iudex iuſtitiã fecerit, ſen-
 tentia non eſt nulla, ſed ſolum debet ſuſpenderi donec
 acta omnia videantur, & ideo ſufficit quod remaneat
 iuſtificata ex noua transportatione, Achil. decif. 7. de ſen-
 tent. & re iudic. Rot. in d. Leodien. domini, & in dictis Romana
 Societatis officij, & in Romana uſuſfructus coram R. P. D. meo
 Pirouano, & in Auenionen. bonorum 22. Maij 1616. coram R.
 P. D. Duran.
74. Acta in dubio præſumi integrè transportata non ſem-
 pel cenſuit Rot. & ſignanter apud Farin. poſt lib. 2. conſil.
 decif. 116. num. 1. & decif. 143. num. 1. & decif. 144. num. 1. &
 part. 2. in poſthumis Farin. decif. 635. num. 1. & in Algaron. diſ-
 membrationis 4. Decembr. 1617. coram bona mem. Rembolado,
 & in Albinganen. capella 27. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo
 Nauarro, & in Auenionen. bonorum 22. Maij 1626. coram R. P.
 D. Duran. & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram
 Cardin. Virili, & in Tullon. reformationis 18. Iulij 1629. coram
 R. P. D. Dumoſto, & in Leodien. caſtrorum 4. Iulij eiſdem an-
 ni coram R. P. D. Motmano, Gregor. XV. decif. 59. num. 1. &
 decif. 118. num. 3. Caualer. decif. 43. num. 3. & decif. 335. num.
 1. & decif. 572. num. 7. Buratt. decif. 113. nu. 1. Stephan. Gratian. diſcept.
 forenſ. cap. 121. num. 28. Mareſcot. var. lib. 2. cap.
 43. num. 6. Giurba decif. 29. num. 2. Salgado d. part. 1. cap. 2.
 §. 2. num. 9. vbi num. 10. poſt Mareſcot. & Giurba, citatis lo-
 cis, ac Sigifm Scacc. de appellat. quaſt. 20. num. 15. ſubdit hoc
 adeo verum eſſe, vt aſſerenti acta non eſſe integra, ſed
 diminuta, incumbat onus probandi, plures alias Rota
 deciſiones citat Theodoſ. de Rubeis in ſing. Rota p. 2. verb.
 Acta §. 1.
75. Notario atteſtanti de integra transportatione, ſeu non
 extare alia acta, credi cenſuit Rot. poſt lib. 2. conſil. Farin.
 decif. 144. num. 5. & in Bracharen. Parochialis 29. Ianuarij
 1610. coram bona mem. Cardin. Sacrato. vbi etiam fuit di-
 ctum ſufficere quod Notarius atteſtaretur ſimpliciter ſe
 fideliter extraxiſſe. Rota decif. 379. num. 6. apud Farin p. 2.
 in poſth.
76. Appellatus ſi occultauit proceſſum, vel impedimen-
 tum præſtitit vt compulſatus, & transportatio non ferret,
 in eius præiudicium habetur pro compulſato, & tran-

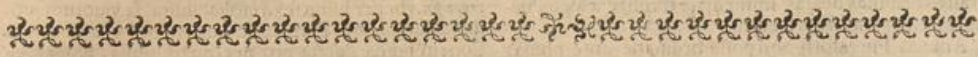
- ſportato, & iudex appellationis poteſt appellantem ab-
 ſoluere, & acta geita in prima iſtantiã annullare, & irri-
 ſtare, ita refert deciſum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 27. nu.
 41. ſic etiam acta habentur pro transportatis itante im-
 pedimento per recurſum ad Curiam ſecularem, Rota
 decif. 751. num. 2. p. 2. recentior. Theodoſ. de Rubeis in ſingul.
 Rota part. 2. verb. acta §. 1. pag. 17. in princ.
- Acta originalia proceſſuum primæ iſtantiæ ad iudi-
 cem appellationis Notarius mittere non cogitur, niſi
 probabili aliqua falſitatis cauſa & ſuſpicio incidat, quæ
 iudicialiter obijciatur, & tunc terminata cauſa remittenda
 ſunt ad Ordinarium vt in ſuo archiuo conſeruentur,
 ita Sel. d. cap. 42. num. 10. referens ſic fuiſſe deciſum ſub die
 16. Octobris 1600.
77. Coram Epifcopo geſta.] Procedere in omnibus cauſis
 Eccleſiaſticis vertentibus coram quocunq; iudice, etiam non
 Epifcopo cenſuit Rot. in Leodien. domini de Steuordia 3. Julij
 1623. coram Reuendiffimo D. meo Cocchino Decano, & inter
 eius impreſſas deciſas decif. 274. num. 3.
78. Expentiſis ſuis.] Obſtare videtur alius locus ſup. ſeſſ. 13.
 de reformat. cap. 3. vbi ſaltem in criminalibus cauſis iubentur
 gratis ipſi appellanti exhiberi acta omnia intra triginta
 dies, quia intelligitur reſpectu iudicis à quo appellatur,
 & à quo acta petuntur, vt ita ſit ſenſus iudicem ipſum ni-
 hil poſſe poſtulare, nec recipere pro illa actorum exhibiti-
 one, ſed gratis teneri quantum eſt in ſe illa exhibere,
 interim tamen expentiſæ, quæ factæ fuerint in tranſcri-
 bendis actis in itinere ad iudicem ad quem pro labore,
 & ſalario ſcribæ ab appellante ſoluendæ ſunt, prout hu-
 iuſmoſi capitula reducit ad concordiam Soar. de Pace
 in pract. tom. 2. part. 5. cap. vnic. num. 7. Aloyſ. Ricc. in decif. Cu-
 ria Archiep. Neapol. decif. 334. num. 2. part. 4. Nouar. in ſingul.
 iuris Canonie conſilij. 8.
79. Notarius tribunalis Eccleſiaſtici tenetur in copia
 actorum tradere ſententiam abſque eo quod ſoluantur
 ſportula, attento uſu Tribunalium dictæ ciuitatis non
 ſoluendi ſportulas tempore, quo ſeruntur ſententiæ, poterit
 tamen agere poſtea ad ſolutionem ſportularum, iuxta tamen
 conſuetudinem, vt per Sel. dict. cap. 42. num. 13. vbi reſert
 ita fuiſſe deciſum in Taurinen. 7. Septembris 1630.
80. Non obſtantibus quoad omnia ſuſcripta priuilegijs, in-
 dultis, concordijs, &c.] Hoc decretum omnino ſuſtulit
 quadragenariam cum titulo, ſeu priuilegio, aſſerit Sel. d.
 cap. 42. num. 14. vbi reſert ita deciſum in Theatina 22. Iulij
 1613.
81. Per hoc decretum non eſſe ſublata concordias confir-
 matas à Sede Apoſtol. ex certa ſententia, ſecus ſi in forma
 communi, tenet Sel. citato loco, atteſtans ita fuiſſe re-
 ſolutum in Lucerina 13. Ianuarij 1629.
82. Concordiæ confirmationem obtentam ad iſtantiã
 vnus patris non eſſe ex certa ſententia, & cum cauſa
 cognitione ad hoc, vt ſublata non ſit hoc decreto, quod
 non ſuſtulit concordias à Sede Apoſt. confirmatas, ex
 certa ſententia, & cum cauſa cognitione, dicit deciſum
 Sel. d. loco.
83. Non videtur tollere ſententiã, & res iudicatas, cum
 de illis non faciat mentionem Scraphim. decif. 712. num. 5.
 Narbona d. l. 59. gloſſ. 1. num. 241. tit. 4. lib. 2. Recop. & quoad
 ſufficit vna ſententia, quæ tranſiſtum fecit in rem iudica-
 tam, quæ æquipollet tribus conformibus, vt in his termi-
 nis à Sacra Congreg. deciſum reſert Rota decif. 581. nu. 2.
 in ſino, apud Farin. part. 2. in poſthum.
84. Suſtulit tamen res iudicatas, quæ inniuntur priuile-
 gijs ante Concil. obtentis, quia ſententia cum inniuntur
 priuilegio, non dat plus roboris priuilegio, quam de ſe
 habeat, ſed ſolum imponit finem liti, ita reſert deciſum
 Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 211.
85. Et alijs quibuſcunq; conſuetudinibus.] Sub hoc de-
 creto non comprehenduntur memorabiles conſuetudines
 referunt deciſum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 33. num.
 5. Stephan. Gratian. diſcept. forenſ. capitulo 492. numer. 6.
 Narbona de appellat. à Vicario ad Epifcopum. fundament. 3.
 num. 10. in ſino, alter Narbona frater l. 59. gloſſ. 1. numer.
 240. tit. 4. lib. 2. Recopil. Modern. de ſupplicat. ad Sanctiſſ. part.
 2. cap. 4. num. 44. & de proceſſ. Regia part. 1. c. 1. pral. 3. nu. 154.

Ego

Ego ipse allegat 84. num. 5. in fine, & censuit Rot. dicta decis. 581. num. 1. apud Farin. part. 2. in posthum. ubi ait iuxta declarationem sacre Congreg. sub die 6. Junij 1601. immemorabilem non esse sublatam per dispositionem Concilij in presenti, & in Thaurina iurisdictionis 5. Decembris 1614. coram Reuerendissimo D. meo Cocino, impressa per Farin. decis. 610. num. 1. part. 2. recent. & in Mariscen. iurisdictionis 26. Aprilis 1609. coram bona mem. Patriarcha Manzanedo, impressa per eundem Farin. decis. 248. num. 1. part. 2. recent. ubi asserit S. Congregationem Concil. censuisse hoc decretum non excludere immemorabilem, sed donec de

illa constiterit per tres sententias conformes, non inferriorem, sed diocesannm Episcopum debere interim huiusmodi causas cognoscere, & num. 2. censuit immemorabilem debere probari cum requisitis, de quibus in gloss. sup. cap. 1. de prescrip. lib. 6. videlicet per testes deponentes de visu per quadraginta annos ante litem mota, & habentes congruam aetatem, qualis est annorum 54. refert Ludovic. à Saravia in tract. de iurisdic. Adiutorum quest. 24. num. 26. vers. illud. Et non tolli consuetudines futuras, sed præteritas tantum, resoluit Anguian. de legibus lib. 2. controu. 20. num. 21.

S E S S I O X X V.

Decretum de Purgatorio.

- 1 Doctores de Purgatorio agentes,
- 2 Purgatorij locus.
- 3 Anima quas penas in Purgatorio patiantur.
- 4 Anima Purgatorij non possunt ordinari ante pæ-

nas omnino persolutas ad tempus inde exire.
 5 Purgatorij pœnarum duratio non est equalis in omnibus animabus, quæ ibi purgantur.

VM Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in sacris Concilijs, & nonissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, ^a Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs, potissimum verò acceptabilis altaris sacrificio iuari, præcipit sancta Synodus Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinam, à sanctis Patribus, & sacris Concilijs traditam à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari, diligenter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliore, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, elemosynæ aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta piè, & deuote fiant, & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, sed à Sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persoluantur.

^a Sess. 6. can. 30. sup. sess. 22. cap. 2. & can. 3.

Vide Alphons. Alvarez Guerreiro in speculo iuris Pontific. cap. de Purgatorio, pag. mibi 199. Castro aduersus hereses verb. Purgatorium, Domin. Sot. in 4. dist. 19. quest. 3. Petr. Sot. de insti. sacerdot. lib. 1. cap. 2. de Purgatorio, Theodor. Peltan. in tract. de Purgatorio, Cardin. Bellarm. in suis conuouers. Catholic. ubi de Purgatorio, Cordub. lib. 1. quest. 9. de indulgent. Gregor. de Valent. tom. 4. disput. 11. de locis, seu receptaculis animarum post mortem quest. 1. punct. 1. Nicol. Diaz en el tratado del iuizio final e 6. §. 2. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Purgatorium, Soar. tom. 4. de penitent. disput. 45. sect. 1. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 44. art. 1. Agid. de ConineK de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 11. Martin. Carrillo en la explicacion de la Bulla de los defuntos, in princip. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 3. quest. 61. cum seq. Fernandez in examine Theolog. moral. part. 3. cap. 8. de Purgatorio, Iul. Lauer. de Iubileo & indulgent. p. 2. cap. 29. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resol. 122. Illustrif. D. Roderic. à Cunha in comment. ad cap. qualis 4. & seq. dist. 25. Trullench in exposit. Bullæ defunctorum lib. 4. dub. 2. nouissimè Bartholom. à S. Faust. in tract. de quatuor animarum receptaculis, nempe purgatorio, limbo, inferno, & paradiso, lib. 5.

sto d. lib. 5. de quatuor animarum receptaculis quest. 2. ubi dicit quòd licet Purgatorium secundum legem communem, & ordinariam Dei in visceribus terræ sit, non tamen semper animæ in isto communi loco purgantur, quia interdum secundum legem particularem, seu dispensationem diuinam diuersis in locis nonnulli puniti esse leguntur.

Quas pœnas animæ in Purgatorio patiantur, differunt Petr. Sot. d. lect. 2. de Purgator. Angles in floribus theologicar. q. part. 1. quest. 4. de Purgat. Ioan. Iafen. de fidelium animarum Purgator. lib. 1. cap. 2. Vinald. in candel. aureo part. 1. ubi de Purgatorio num. 8. Cardin. Bellarm. d. lib. 2. de Purgator. cap. 10. cum quatuor seqq. Valent. d. disput. 11. quest. 1. puncto 2. Soar. dist. tom. 4. disput. 46. sect. 1. & 2. Martin. Carrillo dict. tract. part. 1. cap. 3. Agid. de ConineK dict. disput. 11. dub. 3. num. 19. cum seqq. Homobon. de Bonis d. tract. 3. cap. 7. quest. 62. Trullench in exposit. Bullæ defunctor. lib. 4. dub. 3. Bartholom. à S. Faust. d. lib. 5. de quatuor receptaculis animarum quest. 3. ubi dicit animas Purgatorij duplicem pati pœnam, nempe pœnam damni, & pœnam sensus, & q. 4. dicit pœnam damni in Purgatorio esse maximam pœnaram, & minorem penam sensus Purgatorij acerbiorē esse maxima pœna huius vite, & quest. 7. refert animas, quæ sunt in Purgatorio, non æqualiter ab igne torqueri, sed vnamquæque plus vel minus intensius puniri, & q. 9. tenet nullā animam ex Purgatorio omni liberari donec sit plene purgata, nullamque ibi torqueri ultra diem iudicij generalis, & quest. 11. affirmat omnes animas, quæ in Purgatorio sunt, habere certitudinem suæ salutis, & quest. 12. probat animas, quæ sunt in Purgatorio, non posse aliquid mereri, vel demereri, & quest. 16. contra Be-

3.

2. De loco Purgatorij vide Bellarm. d. lib. 2. de Purgatorio cap. 6. Henriq. de sine hominis cap. 25. §. 3. Valent. d. quest. 1. puncto 2. Soar. d. tom. 4. de penitent. disput. 45. sect. 2. ex num. 3. Martin. Carrill. d. tract. p. 1. cap. 2. Benzou. de Iubileo, lib. 2. cap. 27. Agid. de ConineK d. tom. 2. disput. 11. dub. 2. num. 17. cum seqq. Fernandez. dict. cap. 8. §. 1. numer. 3. & 4. Illustrif. D. Roderic. à Cunha in comment. ad cap. qui in aliud num. 2. dist. 25. qui asserunt locum Purgatorij esse infra viscera terræ inferno ipsi vicinum. Bartholom. à S. Faust. Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Ec 2 dam,